

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Διπλωματική εργασία
« ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΛΑΜΙΑΣ»

Εκπόνηση:
Φωτίου Ελένη

Επιβλέπων
Σαγιάς Γ.

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ : « ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΛΑΜΙΑΣ»

Εκπόνηση:
Φωτίου Ελένη

Επιβλέπων
Σαγιάς Ι.

Αθήνα, Ακαδημαϊκό έτος 2010 - 2011

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να ευχαριστήσω, τον καθηγητή μου κ . Ι. Σαγιά που με την δική του καθοδήγηση και τις συμβουλές του κατάφερα να επιλέξω και να φέρω εις πέρας το συγκεκριμένο θέμα.

Επίσης ευχαριστώ την οικογένεια μου για την αμέριστη υποστήριξη που μου παρείχε όλα αυτά τα χρόνια καθώς επίσης και τον Αγρονόμο Τοπογράφο Μηχανικό, Βασίλειο Τζιανέτα για την βοήθεια που μου προσέφερε η οποία συντέλεσε στην ολοκλήρωση του συγκεκριμένου πονήματος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Οι έντονοι ρυθμοί αστικοποίησης δημιουργούν πολλαπλά προβλήματα και αντιθέσεις τόσο στο εσωτερικό των πόλεων όσο και στη σχέση τους με την αγροτική ενδοχώρα και το φυσικό περιβάλλον. Στα πλαίσια της βιώσιμης ανάπτυξης των οικισμών θα πρέπει να εφαρμοσθούν πολιτικές και να αναληφθούν πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την διευθέτηση των αντιθέσεων σε όλα τα επίπεδα:

- Σε επίπεδο διαχείρισης της γης, με στόχο την διατήρηση της αγροτικής γης σε ικανοποιητικά επίπεδα από άποψη μεγέθους και ποιότητας, την ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος, την εξασφάλιση αστικής γης για τεχνικές και κοινωνικές υποδομές καθώς και για οικιστική χρήση.
- Σε επίπεδο δημογραφικής, κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, με στόχο την δημογραφική ισορροπία των αγροτικών και αστικών πληθυσμών, την ανάπτυξη των τοπικών οικονομιών, την εξάλειψη των περιφερειακών ανισοτήτων, την αύξηση της απασχόλησης, την εξάλειψη της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Σε επίπεδο προστασία του περιβάλλοντος, με στόχο τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας, την ορθολογική διαχείριση των φυσικών διαθέσιμων (υδάτινα αποθέματα, παραγωγή ενέργειας), τον περιορισμό της μόλυνσης από τις αστικές και βιομηχανικές δραστηριότητες και την προστασία της υγείας του πληθυσμού.

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ουσιαστικός στην προώθηση των αρχών της βιώσιμης ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο και στην ανάληψη σχετικών δράσεων και πρωτοβουλιών για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των υπαρχόντων προβλημάτων. Για τον επιτυχή και αποτελεσματικό σχεδιασμό του Ολοκληρωμένου Τοπικού Προγράμματος Habitat είναι η καταγραφή και η ιεράρχηση αυτών των προβλημάτων, έτσι ώστε να αξιολογηθούν οι προτεραιότητες αλλά και οι δυνατότητες για την ανάπτυξη στα πλαίσια της αειφορίας. Απαιτείται λοιπόν, η μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης, όχι μόνο στο φυσικό και στο ανθρωπογενές περιβάλλον αλλά και στην εξέλιξη της οικιστικής ανάπτυξης, η οποία επηρεάζεται από την οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου και ο καθορισμός των στόχων, που θα αποτελέσουν τους βασικούς άξονες στην αντιμετώπιση των κύριων προβλημάτων της περιοχής αξιοποίησης των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της.

INTRODUCTION

The topic of the survey of this project, is the search through social and economical development of the municipality of Lamia which belongs to Fthiotida and the tracking down of the problems that are relevant to the local structure of the town. Additionally this project will deal with the solving and the limitation of the above problems too.

For the attainment of this aim, this survey will focus at the study of the countenance of the municipality, at the registration of the situation that exists, at the analysis and the localization of the problems and the difficulty that the central area of the town of Lamia is facing. The presentation of weights and measures for their confronting which will harmonize with the directions of the developing plan at the local level as at peripheral level too.

The elaboration of the survey is completed in seven discernible units with corresponding units, with the purpose to be approached and analyzed systematically, all the factors that affect and define the frame of function and development of the town.

First Chapter: presentation of the aims of the survey that emanate from the main aim.

Second Chapter: realization of the spatial vision of the municipality of Lamia at the wide frames of the county and the Periphery while its administrative articulation is described.

Third Chapter: is about the subordinate situation of the municipality at its physical and human surroundings. As about the human surroundings, demographical elements are listed, and economical and social conventions that exist in the municipality. Moreover, there is a list and analysis of all the features that habitations have and all the elements of their basic substructure.

Fourth Chapter: the structure of the area is described, the evolution of the city planning of Lamia from 1924 till now, which defines the organization of this plan and the new Master Urban Plan.

Fifth Chapter: the evolution of the development of the municipality as the years passed by and the registration and analysis of the uses and the features of the building deposit.

Sixth Chapter: the local development in a small level zone of the town of Lamia and especially from the center. The evolution of the city development at the center of the town as the years went by, is searched and the uses, the features of the building deposit, the social – economical features of the survey are analyzed. Also the most important problems of its local structure are spotted.

Seven Chapter: measures and actions for the confronting of the problems, which exist in a livable development are suggested. The perspective of evolution of the area of the survey as far as the actions are concerned.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΟΧΟΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ	17
1.1. Εισαγωγή	17
1.2. Στόχος – Σκοπός – Μεθοδολογία	17
1.3. Υποστόχοι	17
2. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	18
2.1. Βασικά χαρακτηριστικά, Χωροταξική ένταξη και Διοικητική Οργάνωση.	18
2.2. Θέση του Δήμου Λαμιέων, στον Εθνικό Περιφερειακό και Διαπεριφερειακό χώρο	18
3. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	20
3.1. Θέση – Έκταση - Γεωγραφία	20
3.2. Ιστορία της πόλης	20
3.3. Διοικητική διάρθρωση	21
3.4. Δικτύωση με άλλους Δήμους	23
3.5. Φυσικό περιβάλλον	23
3.6. Κλιματικές – μετεωρολογικές συνθήκες	28
3.7. Χλωρίδα – Πανίδα	38
3.7.1. Οικοσυστήματα και βιότοποι	40
3.8. Δημογραφικά χαρακτηριστικά	45
3.8.4. Εκτίμηση εξέλιξης μόνιμου πληθυσμού – προγραμματικά στοιχεία	50
3.8.5. Σύνθεση κατά φύλο και ηλικία	52
3.9. Κοινωνικά χαρακτηριστικά	56
3.10. Μορφωτικό Επίπεδο	67
3.11. Τοπική οικονομία και απασχόληση πληθυσμού	70
3.12. Κοινωνικός Εξοπλισμός	74
3.13. Ποιότητα Ζωής	75
3.14. Μεταφορές	75
3.15. ΒΙΠΕ, ΒΕΠΕ, ΒΙΟΠΑ	76
3.16. Περιβαλλοντικές Υποδομές	76
3.17. Πολιτισμός – πολιτισμικές δραστηριότητες	77
3.18. Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και αξιόλογα κτίρια	78
3.19. Ιστορικές Τοποθεσίες	79
3.20. Μνημεία	81
3.21. Ιεροί Ναοί – Μονές	81
4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ	83
4.1. Διαχρονική πολεοδομική εξέλιξη της Λαμίας	83
4.2. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Λαμιέων (1986)	84
4.3. Αναθεώρηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της Λαμίας, 2010	85
4.4. Οικισμοί με σχέδιο πόλης	85
4.5. Οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923	86
4.6. Ο Ν. 2508/97 Βιώσιμη Οικιστική Ανάπτυξη	86
4.7. Πολεοδομική οργάνωση της πόλης της Λαμίας.	86
4.8. Δομημένο περιβάλλον της πόλης	87
5. ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	87
5.1. Χρήσεις κτιρίων	91
5.2. Χρονική περίοδος κατασκευής κτιρίων	100
5.3. Αποκλειστική χρήση κτιρίων	105
5.4. Κτίρια κατά αριθμό ορόφων	106
5.5. Κύρια υλικά κατασκευής των κτιρίων	108
5.6. Αντικειμενικές Αξίες	111
5.7. Συντελεστής Εμπορικότητας	113

5.8.	Αντικειμενικές Αξίες υπόλοιπων Δημοτικών Διαμερισμάτων, 2007.....	113
6.	ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΛΑΜΙΑΣ	114
6.1.	Ορισμός περιοχής μελέτης.....	114
6.2.	Σύντομη περιγραφή του χαρακτήρα της περιοχής μελέτης.....	115
6.3.	Δημογραφική εξέλιξη	115
6.4.	Κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης	117
6.5.	Ευπαθείς ομάδες πληθυσμού – Κοινωνικές υποδομές	118
6.6.	Οικονομικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης	119
6.7.	Μορφωτικό επίπεδο της περιοχής μελέτης.....	120
6.8.	Εγκληματικότητα – διαχρονική εξέλιξη	120
6.9.	Σημαντικότερα προβλήματα του Ιστορικού κέντρου της πόλης	120
6.10.	Υφιστάμενη συγκοινωνιακή υποδομή και λειτουργία - Προβλήματα	122
6.11.	Προβλήματα Αστικού Περιβάλλοντος	135
6.10.1.	Έλλειψη ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου	136
6.10.2.	Αναρχη και πυκνή δόμηση	140
6.10.3.	Ηχορύπανση.....	143
6.10.4.	Υποβάθμιση των ιστορικών και πολιτισμικών στοιχείων της πόλης	145
7.	ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	158
7.1.	Προτάσεις για την βελτίωση της συγκοινωνιακής υποδομής και λειτουργίας.....	159
7.2.	Προτάσεις αντιμετώπισης των προβλημάτων της πυκνής και άναρχης δόμησης.	164
7.3.	Προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της έλλειψης των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου.	167
7.4.	Προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος της Ηχορύπανσης	174
7.5.	Προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος της υποβάθμισης των ιστορικών και πολιτισμικών στοιχείων της πόλης.	175
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	180
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	184

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 3-1: συνοικίες της πόλης της Λαμίας, 2011.	22
Πίνακας 3-2: κατανομή της έκτασης (%) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και των Νομών της σε κλάσεις βάθους εδάφους.	24
Πίνακας 3-3: Σεισμική επιτάχυνση εδάφους: $A=a \cdot g$ (g : επιτάχυνση βαρύτητας=2,35m/sec)	26
Πίνακας 3-4: μέσοι όροι της μηνιαίας διακύμανσης της σχετικής υγρασίας, της βροχόπτωσης και των ημερών βροχής για την περιοχή της Λαμίας.	29
Πίνακας 3-5: υδρολογικά ισοζύγια Διαχειριστικών λεκανών ΥΔ 07	37
Πίνακας 3-6: μέση ετήσια εξατμισοδιαπνοή, μέση ετήσια βροχόπτωση και συνολική απορροή του ΥΔ 07.....	37
Πίνακας 3-7: επιφάνεια και πυκνότητα του πληθυσμού, με διάκριση σε αστικές και αγροτικές περιοχές καθώς, και σε πεδινές, ημιορεινές και ορεινές περιοχές.....	48
Πίνακας 3-8: εκτίμηση εξέλιξης μόνιμου πληθυσμού.....	52
Πίνακας 3-9: δείκτης γήρανσης.....	53
Πίνακας 3-10: ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού (% συμμετοχή στο σύνολο)	53
Πίνακας 3-11: αριθμός νοικοκυριών και μέγεθος αυτών ανά δημοτικό διαμέρισμα	57
Πίνακας 3-12: ποσοστό νοικοκυριών ανά αριθμό μελών για το Δήμο Λαμιέων, το Νομό Φθιώτιδας και το Σύνολο της Χώρας, του πραγματικού πληθυσμού.....	58
Πίνακας 3-13: απογραφή κανονικών και μη κατοικιών του Δήμου Λαμιέων του μόνιμου πληθυσμού.	59
Πίνακας 3-14: απογραφή κανονικών και μη κατοικιών του Δήμου Λαμιέων του μόνιμου πληθυσμού.	61
Πίνακας 3-15: κατανομή των κατοικούμενων και κενών κατοικιών ανά Δ.Δ. 1991	62
Πίνακας 3-16: κατανομή των κατοικούμενων και κενών κατοικιών ανά Δ.Δ. 2001	62
Πίνακας 3-17: πλήθος κτιρίων ανά επιφάνεια κατοικίας.	64
Πίνακας 3-18: πλήθος κτιρίων ανά επιφάνεια κατοικίας.	64
Πίνακας 3-19: επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού Δήμου Λαμιέων.....	68
Πίνακας 3-20: δείκτες ευημερίας Νομού Φθιώτιδας, 2004.....	70
Πίνακας 3-21: Δείκτες υποδομών υγείας, 2000- 2005	74
Πίνακας 4-1: πολεοδομικές ενότητες του πολεοδομικού συγκροτήματος της Λαμίας.....	85
Πίνακας 5-1: απογραφή οικοδομών-κτιρίων-κατοικιών για τα Δ.Δ. του Δήμου Λαμιέων.....	90
Πίνακας 5-2: οικοδομές κατά αριθμό ορόφων για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και τα Δ.Δ.	90
Πίνακας 5-3: ηλικία κτιρίων για τα Δ.Δ. του Δήμου Λαμιέων.	101
Πίνακας 5-4: ηλικία κτιρίων για τα Δ.Δ. του Δήμου Λαμιέων.	104
Πίνακας 5-5: αποκλειστική χρήση κτιρίων Δήμου Λαμιέων.	105
Πίνακας 5-6: κτίρια με υλικά κατασκευής	111
Πίνακας 6-1: πληθυσμός της περιοχής μελέτης σε επίπεδο περιοχής μελέτης, Δήμου και Περιφέρειας.....	116
Πίνακας 6-2: ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή πληθυσμού σε επίπεδο περιοχής μελέτης, Δήμου και Περιφέρειας.	116
Πίνακας 6-3: ειδικές ομάδες πληθυσμού της περιοχής μελέτης του Δ.Δ. Λαμίας	117
Πίνακας 6-4: σύσταση μονομελών οικογενειών και μέσος όρος ηλικίας.....	117
Πίνακας 6-5: σύσταση διμελών οικογενειών και μέσος όρος ηλικίας.	118
Πίνακας 6-6: ευπαθείς ομάδες πληθυσμού της περιοχής μελέτης.....	118
Πίνακας 6-7:κοινωνικές υποδομές στην περιοχή μελέτης.	118
Πίνακας 6-8: μαζικά μέσα μεταφοράς στο σύνολο της πόλης	125
Πίνακας 6-9: υφιστάμενοι και προβλεπόμενοι χώροι στάθμευσης της κεντρικής περιοχής.....	128
Πίνακας 6-10: χώροι πρασίνου – αναψυχής στην κεντρική περιοχή, 2006.	137
Πίνακας 6-11: επίπεδο αστικής ρύπανσης, 2006.....	144
Πίνακας 6-12: κηρυγμένα διατηρητέα κτίρια και στοιχεία.	152
Πίνακας 7-1: μέσος συντελεστής δόμησης για την πολεοδομική ενότητα του κέντρου του Γ.Π.Σ. Ν1337/83.....	165
Πίνακας 7-2: προτεινόμενος μέσος συντελεστής δόμησης της πολεοδομικής ενότητας του κέντρου. .	166

Πίνακας 7-3: κτίρια και στοιχεία για κήρυξη από ΥΠΕΧΩΔΕ ή ΥΠΠΟ 176

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 2-1: χάρτης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.	19
Σχήμα 3-1: Γεωγραφική θέση της περιοχής μελέτης.....	20
Σχήμα 3-2: χάρτης Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Λαμιέων.....	22
Σχήμα 3-3: οι νέες τρεις κατηγορίες (I II III) σεισμικής επικινδυνότητα του ελληνικού χώρου.	25
Σχήμα 3-4: πιθανότητα σεισμικής διέγερσης	27
Σχήμα 3-14: τα Υδατικά διαμερίσματα και οι Περιφέρειες της Χώρας.....	34
Σχήμα 3-15: διάγραμμα ροής Υ.Δ. Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας (λεκάνη Σπερχειού)	35
Σχήμα 3-16: διαχειριστικές λεκάνες με βάση τις καρστικές και προσχωματικές υδροφορίες.....	37

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 3-1: μέσοι όροι μηνιαίας Διακύμανσης της θερμοκρασίας των ετών 1967 -1997 για την περιοχή της Λαμίας.....	28
Διάγραμμα 3-2: ομβροθερμικό διάγραμμα της περιοχής της Λαμίας από τα δεδομένα των ετών 1967 – 1997.....	29
Διάγραμμα 3-3&3-4: ελάχιστη – μέση και μέγιστη μηνιαία Θερμοκρασία, 1970 -1997 & μέση μηνιαία ένταση ανέμων.....	30
Διάγραμμα 3-5: ετήσιες βροχωπτώσεις υδατικού διαμερίσματος Ανατολικής Συερεάς Ελλάδας (1956 – 1996).....	30
Διάγραμμα 3-6: ετήσιες βροχοπτώσεις υδατικού διαμερίσματος Ανατολικής Στερεάς.....	31
Διάγραμμα 3-7: Μέση Μηνιαία κατακρήμνιση Ανατολικής Στερεάς.....	32
Διάγραμμα 3-8: ελάχιστη θερμοκρασία Μάρτιος 2009 – Φεβρουάριος 2010.....	33
Διάγραμμα 3-9: μέγιστη θερμοκρασία Μάρτιος 2009 – Φεβρουάριος 2010.....	33
Διάγραμμα 3-10: ποσοστιαία κατανομή πραγματικού πληθυσμού του Δήμου Λαμιέων ανά δημοτικό διαμέρισμα.....	45
Διάγραμμα 3-11: ποσοστιαία κατανομή μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Λαμιέων ανά δημοτικό διαμέρισμα.....	46
Διάγραμμα 3-12: κατανομή του πληθυσμού σε Αστικές και Αγροτικές περιοχές.....	46
Διάγραμμα 3-13: κατανομή του πληθυσμού σε αστικά και αγροτικά διαμερίσματα.....	47
Διάγραμμα 3-14: ποσοστιαία μεταβολή πραγματικού πληθυσμού στο Δ. Λαμιέων, στο Ν. Φθιώτιδος, στην Περιφέρεια Στ. Ελλάδας και στη Χώρα (1971- 2001).....	49
Διάγραμμα 3-15: διαχρονική εξέλιξη της πληθυσμιακής πυκνότητας στο Δ. Λαμιέων, στο Ν. Φθιώτιδας, στην Περιφέρεια Στ. Ελλάδας και στη Χώρα (1971-2001).....	50
Διάγραμμα 3-16: κατανομή του πληθυσμού κατά φύλλο και ηλικίες.....	53
Διάγραμμα 3-17: κατανομή του πληθυσμού κατά φύλλο και ηλικίες για το Δήμο Λαμιέων.....	54
Διάγραμμα 3-18: κατανομή του πληθυσμού κατά φύλλο και ηλικίες για το Δ.Δ. Λαμίας.....	54
Διάγραμμα 3-19: κατανομή του πληθυσμού κατά φύλλο και ηλικίες για το Δ.Δ. Λαμίας.....	55
Διάγραμμα 3-20: αναλογία των δύο φύλλων στο σύνολο του πληθυσμού, 1991-2001.....	55
Διάγραμμα 3-21: αριθμός των νοικοκυριών του πραγματικού πληθυσμού του Δήμου Λαμιέων.....	56
Διάγραμμα 3-22: μέλη ανά νοικοκυριό ανά δημοτικό διαμέρισμα 1991-2001.....	58
Διάγραμμα 3-23: διαχρονική εξέλιξη των κανονικών κατοικιών του Δήμου Λαμιέων 1991-2001.....	61
Διάγραμμα 3-24: ποσοστιαία μεταβολή τύπων κατοικίας.....	63
Διάγραμμα 3-25: ποσοστό κατοικιών ανά επιφάνεια Δήμος Λαμιέων.....	65
Διάγραμμα 3-26: ποσοστό κατοικιών ανά επιφάνεια Δ.Δ. Λαμίας.....	65
Διάγραμμα 3-27: ποσοστό κατοικιών ανά επιφάνεια Δήμος Λαμιέων.....	66
Διάγραμμα 3-28: ποσοστό κατοικιών ανά επιφάνεια Δ.Δ. Λαμίας.....	66
Διάγραμμα 3-29: μορφωτικό επίπεδο Δήμου Λαμιέων.....	67
Διάγραμμα 3-30: μορφωτικό επίπεδο Δήμου Λαμιέων.....	68
Διάγραμμα 3-31: μορφωτικό επίπεδο Δ.Δ. Λαμίας.....	69
Διάγραμμα 3-32: μορφωτικό επίπεδο Δ.Δ. Λαμίας.....	69
Διάγραμμα 3-33: Διαχρονική εξέλιξη ΑΕΠ Ν. Φθιώτιδας.....	71
Διάγραμμα 3-34: Εξέλιξη του οικονομικά ενεργού πληθυσμού Δ. Λαμιέων, Ν. Φθιώτιδας, Περιφέρειας Στ. Ελλάδας και χώρας ανά οικονομικό τομέα παραγωγής.....	72
Διάγραμμα 3-35: Εξέλιξη ανεργίας Δ. Λαμιέων, Ν. Φθιώτιδας, Περιφέρειας Στ. Ελλάδας, Χώρας.....	72
Διάγραμμα 3-36: Κατανομή απασχολούμενων ανά οικονομικό τομέα παραγωγής Δ. Λαμιέων, Ν. Φθιώτιδας, Περιφέρειας Στ. Ελλάδας και Χώρας για το 2001.....	73
Διάγραμμα 5-1: κατανομή αριθμού αδειών για το σύνολο του Δήμου και ανά Δ.Δ. : 2000 – 2009.....	88
Διάγραμμα 5-2: αριθμός αδειών για προσθήκες για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και για το Δ.Δ. Λαμίας.....	89
Διάγραμμα 5-3: αριθμός αδειών για κατεδαφίσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και για το Δ.Δ. Λαμίας.....	89

Διάγραμμα 5-4: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δήμου Λαμιέων για το έτος 1990.....	91
Διάγραμμα 5-5: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δήμου Λαμιέων για το έτος 2000.....	92
Διάγραμμα 5-6: διαχρονική εξέλιξη κτιρίων αποκλειστικής χρήσης στο Δήμο Λαμιέων 1990 – 2000..	92
Διάγραμμα 5-7: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας για το έτος 1990.....	93
Διάγραμμα 5-8: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας για το έτος 2000.....	94
Διάγραμμα 5-9: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Αγ. Παρασκευής για το έτος 2000.....	94
Διάγραμμα 5-10: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Ανθήλης για το έτος 2000.	95
Διάγραμμα 5-11: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Δίβρης για το έτος 2000.	95
Διάγραμμα 5-12: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Θερμοπυλών για το έτος 2000.....	96
Διάγραμμα 5-13: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Καλαμακίου για το έτος 2000.	96
Διάγραμμα 5-14: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Κόμματος για το έτος 2000.	97
Διάγραμμα 5-15: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Κωσταλεξίου για το έτος 2000.	97
Διάγραμμα 5-16: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λυγαριάς για το έτος 2000.	98
Διάγραμμα 5-17: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Μεγ. Βρύσης για το έτος 2000.	98
Διάγραμμα 5-18: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Ροδίτσης για το έτος 2000.	99
Διάγραμμα 5-19: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Σταυρού για το έτος 2000.....	99
Διάγραμμα 5-20: αποκλειστική χρήση κτιρίων για το Δ.Δ. Φραντζίου για το έτος 2000.....	100
Διάγραμμα 5-21: ηλικία κατασκευής κτιρίων στο Δήμο Λαμιέων για το έτος 1991.....	100
Διάγραμμα 5-22: ηλικία κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας.....	102
Διάγραμμα 5-23: ηλικία κατασκευής κτιρίων στο Δήμο Λαμιέων.	102
Διάγραμμα 5-24: ηλικία κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας.....	103
Διάγραμμα 5-25: διαχρονική εξέλιξη κτιρίων αποκλειστικής χρήσης στο Δ. Λαμιέων 199 –2001.	105
Διάγραμμα 5-26: ποσοστιαία κατανομή κτιρίων ανάλογα με το πλήθος ορόφων, Δ. Λαμιέων, 1991. .	106
Διάγραμμα 5-27 : ποσοστιαία κατανομή κτιρίων ανάλογα με το πλήθος ορόφων, Δ.Δ. Λαμίας, 1991.	107
Διάγραμμα 5-28: ποσοστιαία κατανομή κτιρίων ανάλογα με το πλήθος ορόφων, Δ. Λαμιέων, 2001. .	107
Διάγραμμα 5-29: ποσοστιαία κατανομή κτιρίων ανάλογα με το πλήθος ορόφων, Δ.Δ. Λαμίας, 2001.	108
Διάγραμμα 5-30: ποσοστιαία κατανομή οικοδομών στο σύνολο του Δήμου ανάλογα με το υλικό επικάλυψης, 2001.....	109
Διάγραμμα 5-31: ποσοστιαία κατανομή οικοδομών για το Δ.Δ. Λαμίας, ανάλογα με το υλικό επικάλυψης.....	109
Διάγραμμα 5-32: κατανομή κτιρίων του Δήμου Λαμιέων ανάλογα με τη μορφή επικάλυψής τους και τα κύρια υλικά επικάλυψης της κεκλιμένης στέγης.	110
Διάγραμμα 5-33: κατανομή κτιρίων για το Δ.Δ. Λαμίας, ανάλογα με τη μορφή επικάλυψής τους και τα κύρια υλικά επικάλυψης της κεκλιμένης στέγης.	110

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΙΚΟΝΩΝ

Εικόνα 3-1: βιότοποι και ΤΙΦΚ στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Λαμιέων.....	41
Εικόνα 3-2: τμήμα του ποταμού Σπερχειού.....	43
Εικόνα 3-3: Γενική άποψη του κάστρου και του αρχαιολογικού μουσείου πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού.....	79
Εικόνα 3-4: Γενική άποψη του Μουσείου.....	80
Εικόνα 6-1: άποψη του κέντρου της πόλης από δορυφορική εικόνα.....	115
Εικόνα 6-2: κυκλοφορία οχημάτων στο κέντρο στις κεντρικές αρτηρίες της πόλης (συμβολή οδών: Σατωβριάνδου, Δροσοπούλου και Βενιζέλου).....	124
Εικόνα 6-3&6-4: μία από τις τέσσερις αφετηρίες των αστικών λεωφορείων στην δυτική πλευρά της πλατείας Πάρκου - Αφετηρία λεωφορείων στην ανατολική πλευρά.....	126
Εικόνα 6-5&6-6: εικόνα από την περιοχή της σιδηροδρομικής γραμμής που διχοτομεί την πολεοδομική ανάπτυξη της πόλης.....	126
Εικόνα 6-7: οδός Όθωνος - Πλατεία Λαού.....	127
Εικόνα 6-8: πεζόδρομος Ρήγα Φεραίου, κεντρικός πεζόδρομος της πόλης.....	130
Εικόνα 6-9&6-10: πεζόδρομος οδού Θεμιστοκλέους.....	130
Εικόνα 6-11: πεζόδρομος οδού Καλύβα Μπακογιάννη.....	131
Εικόνα 6-12: εμπλοκή πεζών και οχημάτων στην συμβολή των οδών Καποδιστρίου και Σατωβριάνδου.....	132
Εικόνα 6-13: εμπλοκή πεζών – οχημάτων στους δρόμους γύρω από την πλατεία Πάρκου – εκτός λειτουργίας οι σηματοδότες.....	133
Εικόνα 6-14&6-15: λαϊκή αγορά επί της οδού Αγ. Νικολάου που διακόπτεται κάθετα από την οδό Καποδιστρίου και συνεχίζει.....	133
στην οδό Λεωσθένους.....	133
Εικόνα 6-16: σημερινή κατάσταση της πλατείας Λαού.....	136
Εικόνα 6-17: Πλατεία Λαού – η ιστορική πλατεία της πόλης.....	136
Εικόνα 6-18: πανοραμική άποψη της πλατείας Ελευθερίας και της γύρω περιοχής – μεγάλα ύψη κτιρίων και πυκνή δόμηση.....	137
Εικόνα 6-19: Λόφος Μιχαήλ και Γαβριήλ – περιαστικό πράσινο στα.....	138
Εικόνα 6-20: κατάληψη πεζοδρομίων από τραπεζοκαθίσματα στην Οδό Δίακου.....	139
Σχήμα 6-22: κατάληψη πεζοδρομίων από τραπεζοκαθίσματα επί της οδού Πλατείας.....	140
Εικόνα 6-23& 6-24: άναρχη δόμηση και φαινόμενα οικοπεδοποίησης του περιαστικού πρασίνου.....	140
Εικόνα 6-25: άποψη του κέντρου της πόλης.....	141
Εικόνα 6-26: δόμηση που τείνει να καλύψει τα ελάχιστα τμήματα περιαστικού πρασίνου.....	141
Εικόνα 6-27: η δόμηση έχει καλύψει την θέα προς το Κάστρο.....	142
Εικόνα 6-28: κτίριο Δικαστηρίων.....	145
Εικόνα 6-29: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Καραγιαννοπούλου.....	146
Εικόνα 6-30: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Καραϊσκάκη.....	146
Εικόνα 6-31: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Καραϊσκάκη.....	147
Εικόνα 6-32: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Κολοκοτρώνη.....	147
Εικόνα 6-33: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Αμαλίας.....	147
Εικόνα 6-34: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Δυοβουνιώτου.....	148
Εικόνα 6-35: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Ησαία.....	148
Εικόνα 6-36: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Ησαία.....	148
Εικόνα 6-37: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Σκληβανιώτου.....	149
Εικόνα 6-38: διατηρητέο κτίριο επί της οδού: Σκληβανιώτου.....	149
Εικόνα 6-39: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Ύψηλάντου.....	150
Εικόνα 6-40: Μύλοι Μουζέλη, σήμερα.....	152
Εικόνα 6-41: νεοκλασικό κτίριο του παλαιού δημοτικού Ωδείου Λαμίας.....	153
Εικόνα 6-42: διατηρητέο κτίριο στο κέντρο της πόλης το οποίο έχει μερικώς ανακατασκευαστεί.....	153

Εικόνα 6-43: εγκαταλελημένο διατηρητέο κτίριο στο κέντρο της πόλης.	154
Εικόνα 6-44: κτίριο που χρήζει εργασίες συντήρησης και αναβάθμισης της αισθητικής του - άναρχη τοποθέτηση πινακίδων	154
Εικόνα 6-45: κτίριο που χρήζει εργασίες συντήρησης και αναβάθμισης της αισθητικής του - άναρχη τοποθέτηση πινακίδων	154
Εικόνα 6-46: κτίριο στο κέντρο της πόλης σε κατάσταση εγκατάλειψης και απουσίας συντήρησης ...	155
Εικόνα 6-47: διατηρητέο κτίριο στο κέντρο της πόλης με ημιτελής εργασίες αναπαλαίωσης του.....	155
Εικόνα 6-48: κτίριο που χρήζει εργασιών για την βελτίωση της αισθητικής του.	155
Εικόνα 6-49: κτίριο στο κέντρο της πόλης με έντονα σημάδια υποβάθμισης της αισθητικής του.	156
Εικόνα 6-50: διατηρητέο κτίριο στην πλατεία Λαού.....	156
Εικόνα 6-51: η δημοτική αγορά ως χώρος συνάθροισης και κοινωνικής συναναστροφής.....	157
Εικόνα 6-52: χώρος της παλαιάς δημοτικής αγοράς σήμερα.	158
Εικόνα 7-1: οδός Αποστόλη Κουνούπη (Τρούμαν) που συνδέει την Πλατεία Λαού με την Πλατεία Ελευθερίας.	162
Εικόνα 7-2: προτεινόμενες χρήσεις γης Στρατοπέδου Τσαλτάκη	167
Εικόνα 7-3: διατηρητέο κτίριο έδρα Νομαρχίας Φθιώτιδας και Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.	171
Εικόνα 7-4: άποψη του Δικαστικού Μεγάρου επί της οδού Καποδιστρίου.	173
Εικόνα 7-5: άποψη του Διακστικού Μεγάρου επί της οδού Λεωσθένους.	173
Εικόνα 7-6: Πλατεία Λαού.	177
Εικόνα 7-7 & 7-8: εμπορικά καταστήματα με υποβαθμισμένη αισθητική.	178
Εικόνα 7-9: Πλατεία Λαού.	179

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΙΝΑΚΩΝ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 0-1: πραγματικός πληθυσμός και πυκνότητα πληθυσμού ανά τ.χμ. Δήμου Λαμιέων και Δ.Δ.	185
Πίνακας 0-2: πραγματικός πληθυσμός ανά Δ.Δ και στο σύνολο του Δήμου	185
Πίνακας 0-3: πληθυσμός Δήμου Λαμιέων ανά φύλλο και ομάδες ηλικιών	186
Πίνακας 0-4: πληθυσμός Δήμου Λαμιέων ανά φύλλο και ομάδες ηλικιών	186
Πίνακας 0-5: μόνιμος πληθυσμός σε ομάδες για το σύνολο της Χώρας, την Περιφέρεια και τον Δήμο Λαμιέων	187
Πίνακας 0-6: πλήθος κτιρίων κατά αριθμό ορόφων για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	187
Πίνακας 0-7: κτίρια με υλικά κατασκευής και με μορφή επικάλυψης	188
Πίνακας 0-8: αποκλειστική χρήση κτιρίων για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	189
Πίνακας 0-9: αποκλειστική χρήση κτιρίων για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	190
Πίνακας 0-10: απογραφή οικοδομών – κτιρίων – κατοικιών, για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	191
Πίνακας 0-11: νέες οικοδομές για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	191
Πίνακας 0-12: προσθήκες για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	192
Πίνακας 0-13: κατεδαφίσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	192
Πίνακας 0-14: νομιμοποιήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	193
Πίνακας 0-15: τροποποιήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	193
Πίνακας 0-16: επισκευές για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	194
Πίνακας 0-17: αναπαλαιώσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	194
Πίνακας 0-18: περιτοιχίσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	195
Πίνακας 0-19: αναθεωρήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	195
Πίνακας 0-20: Μέσος Συντελεστής Δόμησης ανά πολεοδομική ενότητα του Γ.Π.Σ. Ν 1337/83	196
Πίνακας 0-21: προτεινόμενος Μέσος Συντελεστής Δόμησης ανά Πολεοδομική Ενότητα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της Λαμίας.	197

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Διάγραμμα 1: αποκλειστική χρήση κτιρίων Δήμου Λαμιέων	198
Διάγραμμα 2: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας	198
Διάγραμμα 3: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δήμου Λαμιέων	199
Διάγραμμα 4: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας	199
Διάγραμμα 5: νέες άδειες για νομιμοποιήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	200
Διάγραμμα 6: άδειες για τροποποιήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	200
Διάγραμμα 7: άδειες για επισκευές για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	201
Διάγραμμα 8: άδειες για αναπαλαιώσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	201
Διάγραμμα 9: άδειες για περιτοιχίσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	202
Διάγραμμα 10: άδειες για αναθεωρήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.	202

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο μελέτης της διπλωματικής εργασίας, αποτελεί η διερεύνηση και η αξιολόγηση της κοινωνικο – οικονομικής ανάπτυξης του Δήμου Λαμιέων του Νομού Φθιώτιδος καθώς και ο εντοπισμός των προβλημάτων που σχετίζονται με τον αστικό ιστό της πόλης και η αναζήτηση ενεργειών και δράσεων για την άρση τους ή τον περιορισμό τους.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, η παρούσα μελέτη θα εστιάσει στην μελέτη της φυσιογνωμίας του Δήμου, στην καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, στην αξιολόγηση και εντοπισμό προβλημάτων και δυσχερειών που αντιμετωπίζει η κεντρική περιοχή της πόλης της Λαμίας καθώς επίσης και παρουσίαση μέτρων και κατευθύνσεων για την αντιμετώπιση τους οι οποίες θα εναρμονίζονται με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού τόσο σε επίπεδο τοπικό όσο και σε επίπεδο περιφερειακό.

Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας συντελείται σε επτά διακριτές ενότητες με επιμέρους υποενότητες, με σκοπό να προσεγγιστούν και να αναλυθούν συστηματικά, όλες οι παράμετροι και όλοι οι συντελεστές που επηρεάζουν και καθορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας και ανάπτυξης της πόλης.

Κεφάλαιο Πρώτο: παρουσιάζεται ο στόχος της μελέτης καθώς επίσης και οι υποστόχοι που απορρέουν από τον εν λόγω στόχο.

Κεφάλαιο Δεύτερο: πραγματοποιείται η χωροταξική θεώρηση του Δήμου Λαμιέων στα ευρύτερα πλαίσια του Νομού και της Περιφέρειας καθώς και περιγράφεται και η διοικητική του διάρθρωση.

Κεφάλαιο Τρίτο: αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση του Δήμου τόσο στο φυσικό (εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον) όσο και στο ανθρωπογενές περιβάλλον. Σε ό,τι αφορά στο ανθρωπογενές περιβάλλον, καταγράφονται τα δημογραφικά στοιχεία καθώς και οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που επικρατούν στον Δήμο. Επιπλέον, καταγράφονται και αναλύονται όλα τα χαρακτηριστικά που διέπουν τις κατοικίες καθώς και όλα τα στοιχεία που συνιστούν τις βασικές υποδομές κατοικίας.

Κεφάλαιο Τέταρτο: περιγράφεται το θεσμικό πλαίσιο δόμησης της περιοχής, παρουσιάζεται το θεσμικό καθεστώς που διέπει την πολεοδομική της εξέλιξη της πόλης της Λαμίας από το 1924 μέχρι σήμερα καθώς επίσης γίνεται αναφορά στο ισχύον Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο το οποίο ορίζει της πολεοδομική οργάνωση της πόλης και στο προς αναθεώρηση νέο Γ.Π.Σ.

Κεφάλαιο Πέμπτο: διερευνάται η εξέλιξη της οικιστικής ανάπτυξης στο σύνολο του Δήμου στο πέρασμα των χρόνων και καταγράφονται και αναλύονται οι χρήσεις και τα χαρακτηριστικά του κτιριακού αποθέματος.

Κεφάλαιο Έκτο: Παρουσιάζεται η αστική ανάπτυξη σε μία ζώνη μικρής κλίμακας της πόλης της Λαμίας και συγκεκριμένα της περιοχής του κέντρου. Αναλυτικότερα, διερευνάται η εξέλιξη της οικιστικής ανάπτυξης στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου της πόλης της Λαμίας στο πέρασμα των χρόνων και καταγράφονται και αναλύονται οι χρήσεις, τα χαρακτηριστικά του κτιριακού αποθέματος, τα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης και εντοπίζονται τα σημαντικότερα προβλήματα του αστικού ιστού της.

Κεφάλαιο Έβδομο: προτείνονται μέτρα και δράσεις για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προβλημάτων, τα οποία εντάσσονται στα πλαίσια μίας βιώσιμης οικιστικής ανάπτυξης και αναλύονται οι προοπτικές εξέλιξης της περιοχής μελέτης με βάσει τις δράσεις και τις ενέργειες που έχουν προταθεί.

1. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΟΧΟΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ

1.1. Εισαγωγή

Η διατύπωση των στόχων αποτελεί έμμεσα ένα βασικό τρόπο ανακατανομής των πόρων της κοινωνίας και ως εκ τούτου συνιστά ένα πολύ σημαντικό στάδιο σχεδιασμού. (Γιαουτζή και Στρατηγέα 2005).

Για την επιλογή των στόχων απαιτείται ο προσδιορισμός των προβλημάτων της υπό μελέτη περιοχής. Ο στόχος συνίσταται από υποστόχους, η επίτευξη των οποίων οδηγεί μακροπρόθεσμα στην επίτευξη του στόχου.

1.2. Στόχος – Σκοπός – Μεθοδολογία

Στο πλαίσιο αυτό τίθεται αρχικά ο στόχος της Διπλωματικής εργασίας, από τον οποίο προκύπτουν οι επιμέρους υποστόχοι που αφορούν σε συγκεκριμένους τομείς και οι οποίοι αποτελούν βασικούς άξονες παρέμβασης για την επίτευξη του στόχου. Στόχος λοιπόν της παρούσης εργασίας αποτελεί η πρόταση μέτρων και κατευθύνσεων, η οποία μέσω μίας ολοκληρωμένης καταγραφής της υπάρχουσας κατάστασης, τόσο του φυσικού όσο και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, θα βοηθήσει να επιτευχθεί μία βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη. Η σκοπιμότητα του θέματος είναι η διατήρηση της φυσιογνωμίας της περιοχής, τόσο με το φυσικό όσο και με το πολιτισμικό στοιχείο, με την ταυτόχρονη οικιστική ανάπτυξη.

Αρχικά προσδιορίστηκαν τα απαραίτητα στοιχεία για την περιοχή μελέτης και στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε η συλλογή τους. Τα στοιχεία που συλλέχθηκαν, επεξεργάστηκαν και αναλύθηκε η υπάρχουσα κατάσταση στην περιοχή μελέτης. Στη συνέχεια διερευνήθηκε η εξέλιξη της οικιστικής ανάπτυξης η οποία επηρεάζεται από τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της περιοχής και από τη διαδικασία της ανάλυσης προέκυψαν τα πλεονεκτήματα αλλά και τα προβλήματα που υπάρχουν στην υπό μελέτη περιοχή του κέντρου της πόλης. Γίνεται αξιολόγηση της υπάρχουσας κατάστασης και εντοπισμός των προβλημάτων και προτείνονται κατευθύνσεις και μέτρα για την αντιμετώπισή τους, στενά δημιουργηθεί το υπόβαθρο για μία βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη τόσο στην κεντρική περιοχή της πόλης της Λαμίας όσο και στα ευρύτερα όρια του δημοτικού διαμερίσματος.

1.3. Υποστόχοι

Για την βέλτιστη επίτευξη του στόχου μελέτης, εισαγάγαμε την έννοια των υποστόχων οι οποίοι αποτελούν τρόπους με τους οποίους είναι δυνατό να επιτευχθεί η βασική μας επιδίωξη, που δεν είναι άλλη από την επίτευξη μίας οικιστικής βιώσιμης ανάπτυξης στην πόλη της Λαμίας. Επομένως, οι υποστόχοι θα εστιάσουν σε κατευθύνσεις και δράσεις θα αποβλέπουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος. Συνεπώς μέσα από μία προσπάθεια ολοκληρωμένης αντιμετώπισης της υπάρχουσας κατάστασης και από ένα σύνολο ενεργειών, η επίτευξη του στόχου θα καταστεί δυνατή και σίγουρη.

Με βάση λοιπόν το στόχο που τέθηκε παραπάνω προκύπτει μία σειρά επιμέρους υποστόχων οι οποίοι εξειδικεύουν το στόχο που έχει τεθεί και επισημαίνουν τους άξονες παρέμβασης, στους οποίους θα βασιστεί η επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

Οι εν λόγω υποστόχοι είναι οι παρακάτω:

- Η προστασία και η διατήρηση της φυσιογνωμίας του Ιστορικού Κέντρου της πόλης.
- Περιορισμός της πυκνής δόμησης με θέσπιση χαμηλών συντελεστών δόμησης και μεταφοράς αυτών σε ζώνες εκτός της περιοχής του κέντρου.
- Προστασία και αναβάθμιση του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος.
- Βελτίωση συγκοινωνιακών δικτύων και ανάπτυξη υποδομών μεταφορών.

- Αύξηση των ελεύθερων χώρων και χώρων αναψυχής που αποτελούν τους ζωτικούς χώρους των κατοίκων και συντελούν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

2. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Στο κεφάλαιο αυτό τοποθετείται το σύνολο της πόλης στο χωρικό πλαίσιο που την περιβάλλει, δηλαδή στον Νομό και στην αντίστοιχη Περιφέρεια. Αναλυτικότερα παρουσιάζεται η θέση και ο ρόλος του Δήμου Λαμιέων στον Εθνικό, Περιφερειακό και Διαπεριφερειακό χώρο καθώς και γίνεται αναφορά στην διοικητική του διάρθρωση.

2.1. Βασικά χαρακτηριστικά, Χωροταξική ένταξη και Διοικητική Οργάνωση.

Ο Δήμος Λαμιέων αποτελεί έναν από τους 23 Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (23 Δήμοι και 2 Κοινότητες) που υπάγονται διοικητικά στην Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φθιώτιδας, τη μεγαλύτερη ως προς την έκταση και δεύτερη ως προς τον πληθυσμό, νομαρχιακή υποδιαίρεση της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος. Η πόλη της Λαμίας φιλοξενεί την έδρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Αναλυτικότερα, ο Δήμος Λαμιέων βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα του νομού και συνόρευε με τους δήμους Ξυνιάδας και Δομοκού στα βόρεια, με τους δήμους Στυλίδας και Μώλου στα ανατολικά με τον δήμο Λειανοκλαδίου στα δυτικά και με τον δήμο Γοργοποτάμου στα νότια.

2.2. Θέση του Δήμου Λαμιέων, στον Εθνικό Περιφερειακό και Διαπεριφερειακό χώρο.

Κοινωνικοοικονομικά ο Δήμος της Λαμίας ταλαντεύεται ανάμεσα στον αστικό χαρακτήρα της πόλης της Λαμίας με χαρακτηριστικά αναπτυσσόμενης περιφερειακής πόλης και έμπορο-βιομηχανικού σε κομβικό σημείο του οδικού άξονα « Αθήνα – Θεσ/νίκη», και στον φθίνοντα γεωργικό χαρακτήρα του γεωγραφικού χώρου του Δέλτα του Σπερχειού και της λοιπής υπαίθρου του Δήμου Λαμιέων (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 2008).

Την περίοδο 1960-1980, η περιοχή της Λαμίας γίνεται πόλος αποκεντρωτικών πολιτικών και με τις περιφερειακές μεταρρυθμίσεις της δεκαετίας του 1980, η πόλη γίνεται Περιφερειακό Κέντρο αφού ορίζεται ως η έδρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και υποστηρίζεται από αντίστοιχες υποδομές στον τομέα υπηρεσιών.

Ως προς το ρόλο του Δήμου Λαμιέων στο Νομό και στην Περιφέρεια, αυτός κατέχει «κομβική» θέση στον εθνικό γεωγραφικό χώρο και κρίσιμη θέση στο ελληνικό γεωπολιτικό χώρο και τις αναπτυξιακές πολιτικές και άξονες που ιστορικά διαμορφώνονται εντός αυτού, ιδιαίτερα κατά τα τελευταία 25 χρόνια.

Σχήμα 2-1: χάρτης Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.
πηγή: www.stereaellada.gov.gr/backgrounds/map.gif

Σήμερα ο Δήμος βρίσκεται «εντός» των διευρωπαϊκών και διαπεριφερειακών αξόνων σε ευνοϊκή θέση ως προς την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Οι κυριότεροι άξονες διασύνδεσης με τον υπερκείμενο και «έξω» χώρο, είναι οι ακόλουθοι:

- Άξονας ΠΑΘΕ με κύρια σημεία αναφοράς τους κόμβους Θερμοπυλών – Ροδίτσας και ΒΙΠΕΛ
- Άξονας Ε65 «Λαμίας – Ηγουμενίτσα»
- Άξονας ΠΑΘΕ/Λαμία – Δομοκός Καρδίτσα/Δυτική Θεσσαλία
- Διαγώνιος άξονας «Λαμία – Άμφισσα – Αντίρριο – Πάτρα»
- Άξονας «Λαμία – Καρπενήσι – Αργίνιο»

Η περιφερειακότητα που το διακρίνει ως προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις πόλεις και τις αγορές της, μετριάζεται εξαιρετικά λόγω της θέσης του σε σχέση με τα δίκτυα και τις «πύλες» της χώρας. Παράλληλα ο χωροταξικός σχεδιασμός και οι υπό κατασκευή μεγάλες μεταφορικές υποδομές που αναφέρονται στον εκσυγχρονισμό της διεθνούς σιδηροδρομικής γραμμής και του σταθμού της Λαμίας καθώς και στους οδικούς άξονες προσπέλασης της Πάτρας και των Ιωαννίνων/Ηγουμενίτσας, που αποτελούν πύλες προς τη Δυτική και Κεντρική Μεσόγειο και τη Νότια Ευρώπη, ενισχύουν εντυπωσιακά τη θέση του Δήμου στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 και ολοκληρώνουν θετικά την ένταξή του στο διαπεριφερειακό και διεθνή χώρο.

Σχετικά με τη θέση του Δήμου Λαμιέων στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, αυτός έχει πρωτεύοντα ρόλο αφού αποτελεί κύριο διοικητικό κέντρο, είναι δεύτερος σε πληθυσμό αστικός Δήμος μετά το Δήμο Χαλκιδέων και φιλοξενεί την έδρα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φθιώτιδας. Επιπλέον, αποτελεί Δήμο με σημαντική ενδοχώρα επιρροής στον τομέα των αστικών υπηρεσιών και του εμπορίου που καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα του Νομού Φθιώτιδας, το Νομό Ευρυτανίας, τη βόρεια Εύβοια και τμήμα του Νομού Φωκίδας, με πληθυσμιακό ισοδύναμο που εκτιμάται σε 200.000 κατοίκους.

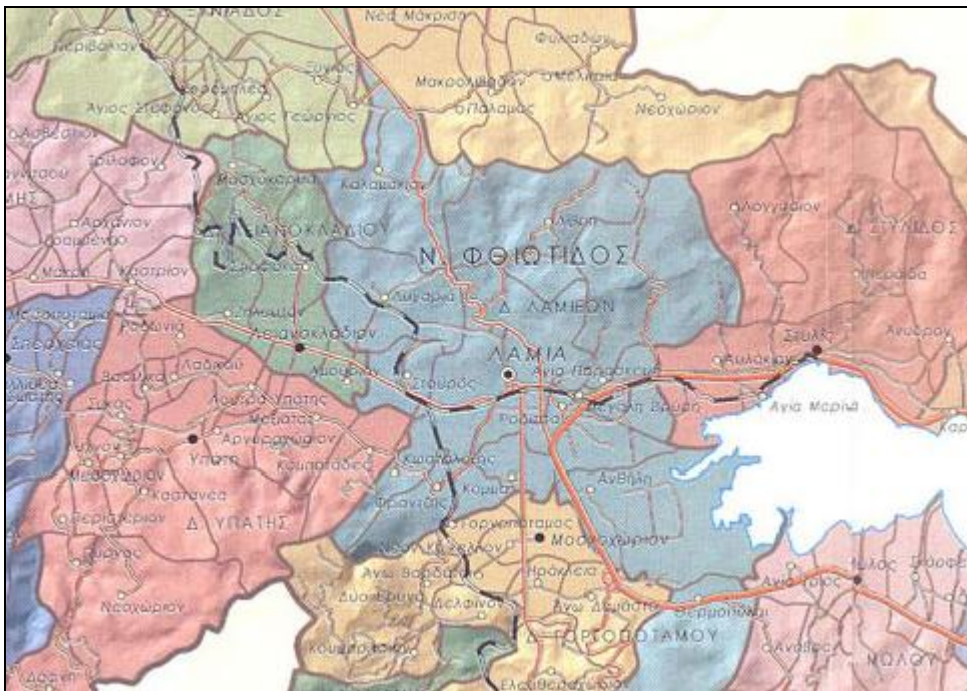
Παράλληλα ο Δήμος Λαμιέων έχει αστικό πυρήνα ένα πολεοδομικό συγκρότημα γύρω από την πόλη – οικισμό της Λαμίας και μία αστική περιοχή καθημερινών μετακινήσεων που ξεπερνά τα στενά όρια του Καποδιστριακού Δήμου και δημιουργεί μία αστική περιοχή μητροπολιτικού τύπου που περιλαμβάνει εκτός από το Δήμο Λαμιέων τους Δήμους Στυλίδας, Υπάτης, Λιανοκλαδίου και Γοργοποτάμου και οριακά το Δήμο Μώλου.

3. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται τα γενικά χαρακτηριστικά του Δήμου Λαμιέων, όσον αφορά την πληθυσμιακή εξέλιξη, τις οικονομικές δραστηριότητες και την υπάρχουσα τεχνική υποδομή, χαρακτηριστικά, δηλαδή που μαζί με τα στοιχεία του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, προσδιορίζουν την ταυτότητα του Δήμου και τις αναπτυξιακές του δυνατότητες.

3.1. Θέση – Έκταση - Γεωγραφία

Ο Δήμος Λαμιέων έχει πληθυσμό 58.601 κατοίκους (πραγματικός πληθυσμός, επίσημη απογραφή 2001) Βόρεια συνορεύει με το Δήμο Δομοκού, Νότια με το Δήμο Γοργοποτάμου, Ανατολικά με το Δήμο Στυλίδας και Δυτικά με το Δήμο Λειανοκλαδίου.

Σχήμα 3-1: Γεωγραφική θέση της περιοχής μελέτης.
πηγή: www.lamia.gr (διαδικτυακός τόπος του Δήμου Λαμιέων)

Η περιοχή του Δήμου Λαμιέων έχει έκταση 413.930 στρ. και γεωμορφολογικά κυριαρχείται κυρίως από πεδινές εκτάσεις με το μεγαλύτερο υψόμετρο να φθάνει τα 1.750 μ. Βρίσκεται ανάμεσα σε δύο λόφους στους νοτιοανατολικούς πρόποδες της Όθρης και εκτείνεται στην πεδιάδα προς τα νότια. Σε απόσταση 6.χλ.μ. απλώνεται ο Μαλιακός κόλπος όπου βρίσκεται η Στυλίδα και η Αγία Μαρίνα ενώ σε απόσταση 4 χλ.μ. νότια περνά ο Σπερχειός ποταμός .

3.2. Ιστορία της πόλης

(από δικτυακό χώρο του Δήμου Λαμιέων: www.lamia.gr)

Ο Δήμος Λαμιέων κατοικήθηκε από πολύ παλιά και διατηρεί πολυάριθμα μνημεία διαφόρων εποχών. Αναφέρεται για πρώτη φορά στην ιστορία το 426 π.Χ., τότε που έπληξε τη Θεσσαλία καταστρεπτικός σεισμός. Το 413 π.Χ. ήταν ισχυρή περιτειχισμένη πόλη και πρωτεύουσα του κράτους των Μαλιέων. Στον 4^ο π.Χ. αιώνα βρισκόταν κάτω από την επιρροή των Μακεδόνων και αργότερα του Δημητρίου του Πολιορκητή. Είναι κυρίως γνωστή για τα επεισόδια του Λαμιακού Πολέμου (323-322 π.Χ.), όταν οι Αθηναίοι και οι Αιτωλοί προσπάθησαν -με το θάνατο του Αλέξανδρου- να αποτινάξουν το μακεδονικό ζυγό και να εκδιώξουν το Βασιλιά Αντίπατρο, τον οποίο απέκλεισαν στη Λαμία.

Το 280 π.Χ. ανήκε στο κράτος της Θεσσαλίας και έπειτα έγινε μέλος της Αιτωλικής συμπολιτείας. Το 191 π.Χ. κυριεύτηκε από τους Ρωμαίους. Από τότε χρονολογείται η παρακμή της.

Στη Βυζαντινή Περίοδο χτίστηκε το κάστρο της, όπου ενσωματώθηκαν και τμήματα των αρχαίων τειχών της. Στον 8ο αι. παίρνει την ονομασία Ζητούνι. Επί Φραγκοκρατίας η Λαμία ανήκε στους Δούκες της Αθήνας και αργότερα στους Καταλανούς. Οι κάτοικοι ξεσηκώθηκαν εναντίον των Τούρκων στις 8 Απριλίου 1821, με αρχηγούς τον Αθανάσιο Διάκο και το Δυοβουνιώτη.

Η πόλη αποκτά τελωνείο, νοσοκομείο και γίνεται ένα διοικητικό και πνευματικό ελληνικό ακριτικό κέντρο, στο οποίο φτάνουν Έλληνες από τις υπόδουλες περιοχές για να φοιτήσουν στο γυμνάσιο ή για να γλιτώσουν τις διώξεις των Τούρκων.

Ιδρύονται τυπογραφεία και τυπώνονται τα πρώτα βιβλία (1837), και εκδίδονται εφημερίδες (1856). Η εδώ εγκατάσταση πολλών αγωνιστών του 1821 δημιούργησε μια αντιοθωνική εστία με αποκορύφωμα το 1862, όταν με την έξωση του Όθωνα, στη Λαμία καταργήθηκε το κράτος και διοικούσε την πόλη Επαναστατική Επιτροπή.

Στα 1856 ιδρύεται το φθινοπωρινό παζάρι της πόλης και στα 1860 το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα. Το εμπόριο γνωρίζει άνθηση και η Λαμία είναι έδρα Επισκοπής, Νομαρχίας, Δημαρχίας.

Η προσάρτηση της Θεσσαλίας στην Ελλάδα (1881) ήταν καθοριστική για τη Λαμία, αφού έπαψε, έτσι να είναι ακριτική πόλη αν και στον άτυχο πόλεμο του 1897 διέτρεξε άμεσο κίνδυνο να καταλυθεί από τους Τούρκους.

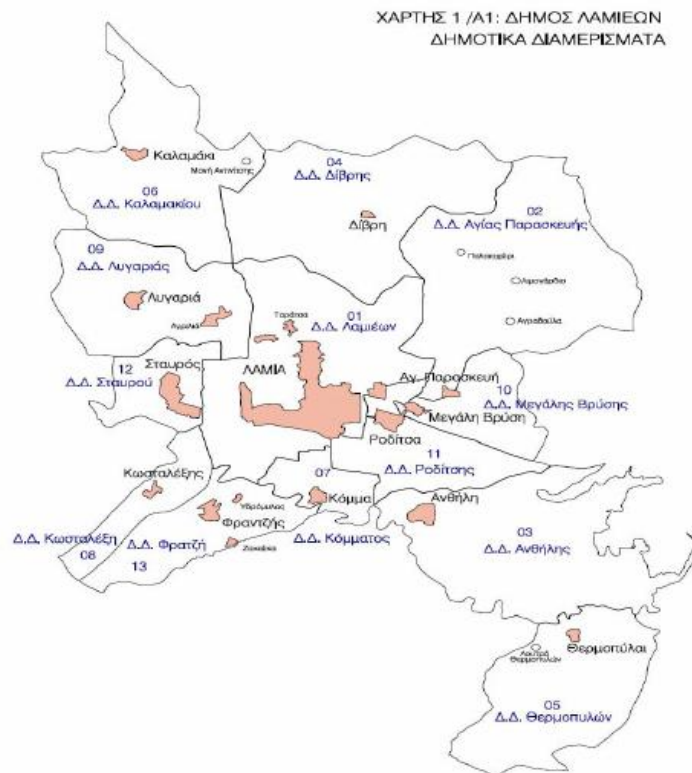
Το 1900 ιδρύεται η "Συνεταιριστική Τράπεζα Λαμίας", η πρώτη συνεταιριστική τράπεζα στον ελλαδικό χώρο και από το 1911 αποκτά εργοστάσιο παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος και ηλεκτροφωτίζεται. Ο εθνικός διχασμός δεν άφησε ανεπηρέαστη τη Λαμία: Στις 2 Φεβρουαρίου 1918, κατά την επιστράτευση του 2ου Συντάγματος Πεζικού Λαμίας εκδηλώθηκε στάση κατά της κυβέρνησης Βενιζέλου, η οποία κατεστάλη από Σύνταγμα Κρητών και οδήγησε στην εκτέλεση επτά πρωταίων.

Στις 18-4-1941 ημέρα της Μεγάλης Παρασκευής η Λαμία βομβαρδίστηκε ανελέητα από τους Γερμανούς και στις 20, ημέρα του Πάσχα, γερμανικά στρατεύματα μπήκαν στην πόλη και σε όλη την περιοχή για να μείνουν μέχρι της 17ης Οκτωβρίου 1944. Κατά την περίοδο αυτή οι κάτοικοι, παρ' όλες τις κακουχίες την πείνα και τη δυστυχία, τις συλλήψεις, τις φυλακίσεις, τις εκτελέσεις, τις λεηλασίες τις δημεύσεις και τις επιτάξεις δεν σταμάτησαν την εθνική τους αντίσταση κατά του κατακτητή, με επικεφαλής το ΕΑΜ και τις άλλες αντιστασιακές οργανώσεις.

3.3. Διοικητική διάρθρωση

Ο Δήμος Λαμιέων ιδρύθηκε το 1833 οπότε και συστάθηκε για πρώτη φορά διοικητικά συμπεριλαμβάνοντας αρκετά χωριά της περιοχής. Ο Δήμος έχει οργανωθεί με βάση το Δημοτικό Κοινοτικό Κώδικα (Δ.Κ.Κ.) όπως αυτός πρόσφατα τροποποιήθηκε και ισχύει σύμφωνα με το Ν. 3463/2006. Αναφορικά με το νέο αυτό πλαίσιο λειτουργίας που καλούνται να προσαρμοστούν οι επιχειρήσεις ΟΤΑ, όπου προβλέπεται η λειτουργία δύο τύπων επιχειρήσεων (κοινοφελείς και κερδοσκοπικές) σημειώνεται ότι ο Δήμος προσανατολίζεται στη δημιουργία δύο βασικών μορφών όπου και θα ενταχθούν ποικίλες δραστηριότητες όπως είναι η τόνωση της απασχόλησης, η αύξηση του τουρισμού, η κοινωνική πρόνοια, η προώθηση του αθλητικού πνεύματος, στην διαχείριση των πολιτιστικών αξιών με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και στην πολιτιστική κληρονομιά του τόπου.

Η σημερινή διάρθρωση του Δήμου προήλθε από τη διοικητική μεταρρύθμιση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του έτους 1997 με διεύρυνση της εδαφικής περιοχής του πρώην Δήμου Λαμιέων, που περιελάμβανε μόνο της πόλη της Λαμίας, ώστε να περιλάβει την άμεση και ευρύτερη περιοχή της πόλης όπου αυτή αναπτύσσεται προς όλες τις κατευθύνσεις και δημιουργεί το πολεοδομικό συγκρότημα της Λαμίας και την ευρύτερη αστική περιοχή του. Σήμερα, ο Δήμος Λαμιέων απαρτίζεται από 13 Δημοτικά Διαμερίσματα (σχήμα 2), έχει έκταση 413.930 στρέμματα και συνολικό πληθυσμό 58.601 κατοίκους (ΕΣΥΕ, 2001).

**Σχήμα 3-2: Χάρτης Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Λαμιέων
πηγή: Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δ. Λαμιέων (Α΄ Φάση) Μάρτιος 2007**

Ιδιαίτερα για την πόλη της Λαμίας θα λέγαμε ότι αποτελεί έδρα του Δήμου και πρωτεύουσα του Νομού Φθιώτιδας. Έχει πληθυσμό 50.551 κατοίκους και βρίσκεται στις πλαγιές του όρους Όθρυς, κοντά στον Σπερχειό. Είναι κέντρο εύφορης αγροτικής και κτηνοτροφικής περιοχής. Η πόλη της Λαμίας αποτελείται από 16 συνοικίες:

<ul style="list-style-type: none"> • Καλύβια • Νεάπολη • Παγκράτι • Οικισμός Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Ο.Σ.Δ.Υ.) • Ανθέων • Άγιος Λουκάς • Νέα Άμπλιανη • Νέα Μαγνησία 	<ul style="list-style-type: none"> • Αφανός • Άνοιξη • Νέα Ιωνία • Νέα Σφαίρα • Γαλανείκα • Ταράτσα • Αμφιθέα • Συνοικισμός Ευρυτάνων
--	---

**Πίνακας 3-1: συνοικίες της πόλης της Λαμίας, 2011.
πηγή: www.el.wikipedia.org/wiki/Λαμία**

Αξίζει να αναφέρουμε ότι ο Δήμος Λαμιέων που συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης την 1η Ιανουαρίου 2011, διευρύνθηκε εφόσον πραγματοποιήθηκε η συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Γοργοποτάμου, Λαμιέων, Λειανοκλαδίου, Υπάτης και την κοινότητα Παύλιανης. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 947 τ.χλμ και ο πληθυσμός του 73.574 κάτοικοι σύμφωνα με την απογραφή του 2001. Έδρα του δήμου ορίστηκε η Λαμία.

3.4. Δικτύωση με άλλους Δήμους

(από Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων – Α Φάση).

Με σκοπό την σύσφιγξη και διερεύνηση των μακραιώνων δεσμών ανάμεσα στον Βαλκανικό και Ευρωπαϊκό χώρο, καθώς και την ενεργητικότερη ευαισθητοποίηση των δημοτών σε σχέση με τα μείζονα εθνικά ζητήματα, ο Δήμος συμμετέχει σε ένα διαβαλκανικό δίκτυο πόλεων της ανατολικής Μεσογείου, το οποίο δημιουργήθηκε το 2006 και στο οποίο συμμετέχουν άλλες πέντε βαλκανικές πόλεις των χωρών Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Σερβίας, Αλβανίας και Κύπρου.

Επίσης, συμμετέχει στο δίκτυο MECINE από τα αρχικά των λέξεων Medium Sized Cities Network (Ευρωπαϊκό Δίκτυο πόλεων Μεσαίου Μεγέθους) το οποίο είναι Ευρωπαϊκό δίκτυο συνεργασίας πόλεων μεσαίου μεγέθους δηλαδή πόλεων με πληθυσμό από 50.000 – 100.000 κατοίκους. Δημιουργήθηκε το 1994 και σήμερα αποτελείται από τις πόλεις Joensuu (Φιλανδία), Linköping (Σουηδία), Roskilde (Νορβηγία), Spreyer (Γερμανία), Evora (Πορτογαλία), Tonsburg (Νορβηγία), Λαμία (Ελλάδα). Υπό ένταξη είναι και η πόλη Gniezno (Πολωνία).

3.5. Φυσικό περιβάλλον

3.5.1. Γεωμορφολογία του Δήμου

Η περιοχή του Δήμου Λαμιέων έχει έκταση 413.930 στρ. και **γεωμορφολογικά** κυριαρχείται κυρίως από πεδινές εκτάσεις με το μεγαλύτερο υψόμετρο να φθάνει τα 1750 μ. Σύμφωνα με την κατανομή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης Τροφίμων σε ζώνες «ορεινότητας» ή «πεδινότητας» προκύπτει για το Δήμο Λαμιέων ότι:

- Το 49,91% (206.239 στρ.) της έκτασης του Δήμου, είναι στη πεδινή ζώνη (0-250 μ. υψόμετρο)
- Το 14,67% (60.599 στρ.) στην ημι-ορεινή ζώνη (250-500 μ. υψόμετρο)
- Το 20,28% (83.818 στρ.) στη μεταβατική ζώνη (500-800 μ. υψόμετρο) και
- Το 15,14% (62.549 στρ.) στην υψηλή ορεινή ζώνη (>800 μ. υψόμετρο).

Ειδικότερα για την περιοχή του οικισμού της Λαμίας, αποτελείται από δύο τομείς:

α) τον ορεινό και β) τον πεδινό

Ο πεδινός τομέας είναι σχεδόν επιπεδωμένος μέχρι ελαφρά κεκλιμένος, ενώ το ορεινό τμήμα του στην ουσία αποτελούν λοφώδεις όγκοι που δημιουργεί και το έντονο ανάγλυφο.

3.5.2. Γεωλογία της ευρύτερης περιοχής

Τα εδάφη στα πεδινά της περιοχής του Δήμου Λαμιέων είναι προσχωσιγενή από τις φερτές ύλες του Σπερχειού Ποταμού, ιδιαίτερα γόνιμα και αφορά κυρίως σε αρδευόμενες εκτάσεις. Στις λοφώδεις περιοχές, το έδαφος είναι αυτόχθονα και προέρχεται από αποσάθρωση ασβεστολιθικών πετρωμάτων ή φλύσχη. Στα ημιορεινά και ορεινά καταγράφονται εκτεταμένοι βοσκότοποι και «σταροχώραφα» πρόσφορα για εκτατική κτηνοτροφία.

Ιδιαίτερα για την πόλη της Λαμίας, απαντώνται ασβεστόλιθοι επικλυσιογενείς πλακώδης, μαργαϊκοί εξελισσόμενοι προς τα πάνω προς συμπαγείς. Στα ανατολικά υπάρχει φλύσχης αδιαίρετος ο οποίος συνίσταται από αδρόκοκκους ψαμμίτες εναλλασσόμενους με αργιλικούς σχιστόλιθους. Στα δυτικά, απαντώνται σε μεγάλη έκταση οφιολιθικής σειράς, δουνίτες με χρωμίτη, γάβροι κλπ. Νοτιοδυτικά της πόλης, θα συναντήσουμε σύστημα ερυθρών αργιλικών σχιστόλιθων, κερατολίθων και μαργαϊκών ασβεστολίθων σε λεπτά εναλλασσόμενα στρώματα, μεγάλες ασβεστολιθικές μάζες εντός της σχιστοκερατολιθικής διαπλάσεως, συνήθως άστρωτοι. Ολόκληρο δε το νότιο τμήμα της περιοχής έρευνας συνίσταται από προσχώσεις, κυρίως πρόσφατες της κοιλάδας του Σπερχειού (άργιλοι, άμμοι, χάλικες και κροκάλες).

Βάθος του εδάφους.

Στη χώρα μας, επομένως και στην περιοχή μελέτης το βάθος των αυτοχθόνων λοφώδων και ορεινών εδαφών είναι άμεσα συνδεδεμένο με τη φύση του μητρικού υλικού του εδάφους και το βαθμό ανθρωπογενούς επίδρασης στη φυσική βλάστηση. Μητρικά υλικά που αποσαθρώνονται γρήγορα δίνουν, κατά κανόνα αβαθή εδάφη. Αντίθετα, επικλινείς περιοχές που η προστατευτική βλάστηση έχει καταστραφεί από την επέμβαση του ανθρώπου έχουν αβαθή εδάφη λόγω διάβρωσης.

Για τη χώρα μας το βάθος του εδάφους είναι ο κυριότερος παράγοντας που καθορίζει την παραγωγικότητα ενός τόπου (Ανέστης & Νάκος 1996).

Ιδιαίτερα, στον Νομό Φθιώτιδας επικρατούν τα βαθιά εδάφη σε ποσοστό έως 61,04% όπως παρουσιάζεται και στον παρακάτω πίνακα.

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει εκτός από τα πεδινά αλλουβιακά εδάφη που είναι όλα σχεδόν βαθιά, εδάφη κολλούβια και τριτογενείς αποθέσεις καθώς και ένα αξιόλογο ποσοστό αυτοχθόνων εδαφών από φλύσχη, περιδοτίτες και σχιστόλιθους που φέρουν μόνιμο προστατευτικό κάλυμμα φυσικής (δασικής) βλάστησης (Ανέστης & Νάκος 1996).

	ΒΑΘΙΑ (>30 cm)				ΑΒΑΘΗ(5-30 cm)				ΒΡΑΧΩΔΗ (<5 cm)			
	1	2	3	(1+2+3)	4	5	6	(4+5+6)	7	8	9	(7+8+9)
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	28.00	20.03	1.46	49.49	11.10	3.11	13.52	27.73	3.51	16.27	3.00	22.78
ΒΟΙΩΤΙΑ	37.19	12.84	0.97	51.00	6.28	0.77	14.10	21.15	3.88	22.63	1.34	27.85
ΕΥΒΟΙΑ	23.90	23.08	1.29	48.27	12.92	1.49	10.69	25.10	5.40	19.28	1.95	26.63
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	7.34	16.63	1.13	25.10	14.64	8.45	23.82	46.91	2.15	19.61	6.23	27.99
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	35.22	24.51	1.31	61.04	11.16	5.01	12.88	29.05	1.60	7.80	0.51	9.91
ΦΩΚΙΔΑ	25.76	17.55	3.10	46.41	11.06	1.02	10.76	22.84	4.48	16.32	9.95	30.75

Πίνακας 3-2: κατανομή της έκτασης (%) της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και των Νομών της σε κλάσεις βάθους εδάφους.

πηγή: «Χρήση σπόρων ποωδών φυτών με σκοπό την αναβάθμιση των βιοτόπων του λαγού, της ορεινής πέδικας και του αγριόχοιρου, 2008», Ζωή Κούκουρα, Καθηγήτρια Σχολής Δασολογίας Α.Π.Θ.

3.5.3. Ορυκτός πλούτος στην περιοχή

Από άποψη ορυκτού πλούτου στην ευρύτερη περιοχή μελέτης παρουσιάζονται κυρίως λατομεία αδρανών υλικών γύρω από την πόλη. Από τους επτά (7) συνολικά λατομικούς χώρους της περιοχής λειτουργούν οι δύο (2), ενώ εκτός λατομικής περιοχής λειτουργούν ακόμη τέσσερα (4) μεγάλα λατομεία εξόρυξης ασβεστόλιθου και παραγωγής αδρανών υλικών με προβληματικές συνθήκες λειτουργίας και εκτός «περιβαλλοντικού ελέγχου». Επιπρόσθετα στις πλαγιές του όρους Οίτη υπάρχουν μεταλλεία βωξίτη, ενώ πρόσφατα ενεργοποιήθηκαν και τα παλιά μεταλλεία βωξίτη και επιχειρείται επέκταση στην ευρύτερη επέκταση στην ευρύτερη περιοχή του Γοργοποτάμου.

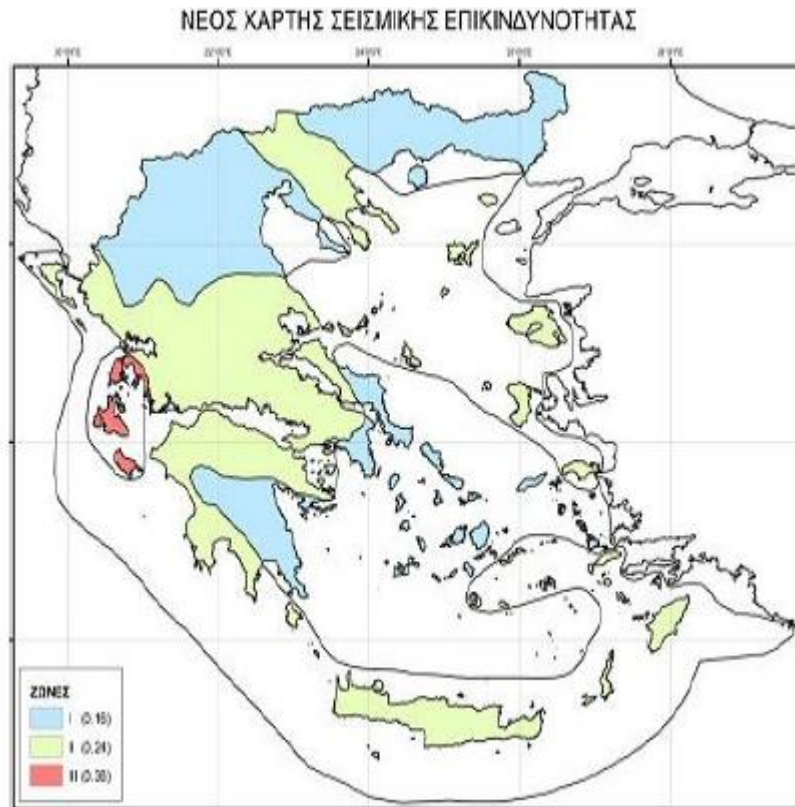
3.5.4. Στοιχεία σεισμικότητας

Η ευρύτερη περιοχή μελέτης χαρακτηρίζεται από επιφανειακούς σεισμούς μέσου εστιακού βάθους έως 10 Km. Η πόλη της Λαμίας χρήζει μιας μικροζωνικής μελέτης γιατί εκτός από το ότι ανήκει σε μια περιοχή αρκετά υψηλής σεισμικής επικινδυνότητας (με αρκετούς καταγεγραμμένους ισχυρούς σεισμούς από το παρελθόν), που σύμφωνα με τον ελληνικό ισχύοντα αντισεισμικό κανονισμό Ε.Α.Κ. (2000) κατατάσσεται στην ζώνη σεισμικής επικινδυνότητας II (στην ισχύουσα από το 1-1-2004 έκδοση του Ε.Α.Κ.), το μεγαλύτερο τμήμα της πόλης βρίσκεται πάνω σε ένα έντονο τοπογραφικό ανάγλυφο.

Επιπλέον το γεγονός ότι το νότιο τμήμα της πόλης εδράζεται πάνω σε μαλακούς και βαθείς σχηματισμούς προερχόμενους από αποθέσεις του Σπερχειού ποταμού, καθιστά κατανοητό ότι η πόλη

αυτή παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον για μια λεπτομερή μελέτη της δυναμικής απόκρισης του εδάφους της, σε πιθανό μελλοντικό ισχυρό σεισμό.

Για την εφαρμογή του παρόντος Κανονισμού η Χώρα υποδιαιρείται σε τρεις Ζώνες Σεισμικής Επικινδυνότητας I, II, III, τα όρια των οποίων καθορίζονται στον Χάρτη Ζωνών Σεισμικής Επικινδυνότητας της Ελλάδος

Σχήμα 3-3: οι νέες τρεις κατηγορίες (I II III) σεισμικής επικινδυνότητας του ελληνικού χώρου.
πηγή: ΕΑΚ 2004

Σεισμική επικινδυνότητα

Με τον όρο σεισμική επικινδυνότητα εννοούμε την ποσότητα εκείνη η οποία δείχνει την αναμενόμενη εδαφική κίνηση μετά από ένα σεισμικό γεγονός. Η σεισμική επικινδυνότητα εξαρτάται από την επιτάχυνση του εδάφους, την ταχύτητα μετακίνησης του εδάφους, τη μετακίνηση του εδάφους και τη μακροσεισμική ένταση.

Σχετικά με τη σεισμική επιτάχυνση, αυτή είναι ανάλογη της έντασης του σεισμού, και εξαρτάται από τα λιθολογικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Περιοχές που αποτελούνται από χαλαρά ιζήματα είναι πιο ευάλωτες σε δυσμενή αποτελέσματα από περιοχές με συμπαγή και συνεκτικά πετρώματα.

Ζώνη Σεισμικής Επικινδυνότητας	I	II	III
α = αναμενόμενη σεισμική επιτάχυνση του εδάφους	0.16	0.24	0.36

Πίνακας 3-3: Σεισμική επιτάχυνση εδάφους: $A=\alpha \cdot g$ (g : επιτάχυνση βαρύτητας=2,35m/sec)
πηγή Παπαζάχου Β. & Παπαζάχου Κ. (1989&1997)

Οι σημαντικότεροι από τους πιο γνωστούς σεισμούς στην ευρύτερη περιοχή της Λαμίας (Νομός Φθιώτιδας) όπως έχουν καταγραφεί από διάφορες βιβλιογραφικές πηγές από την αρχαιότητα έως σήμερα είναι οι ακόλουθοι:

1. 426 π.Χ. – Σκάρφεια (IX)

Μερική καταστροφή σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του ολικού αριθμού των κανονικών οικοδομών. Ολική καταστροφή σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του ολικού αριθμού των κτιρίων. (Σεισμική ένταση σε κλίμακα Mercalli – Sieberg)

2. 551 μ.Χ. – Χαιρώνεια (X)

Μερική καταστροφή όλων των κανονικών οικοδομών. (Σεισμική ένταση σε κλίμακα Mercalli – Sieberg)

3. 1544 – Λαμία (IX)

Μερική καταστροφή σε ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του ολικού αριθμού των κανονικών οικοδομών. Ολική καταστροφή σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του ολικού αριθμού των κτιρίων. (Σεισμική ένταση σε κλίμακα Mercalli – Sieberg)

4. 1740 – Λαμία

Μάιος 1758 38,9 Β & 22,7, $M=6,8$ (Λαμία). Ο σεισμός με επίκεντρο τη Λαμία εξαφάνισε τρία νησάκια κοντά στην Εύβοια. Προκάλεσε επίσης την κατάρρευση και την εξαφάνιση κάτω από τα κύματα, ενός μέρους από το Ποντικόνησο, τοποθεσία που βρίσκεται στο Βόρειο τμήμα της Εύβοιας.

5. 1894 – Μαλεσίνα (VIII)

Μερική καταστροφή σε ποσοστό μεγαλύτερο του 25% του ολικού αριθμού των κανονικών οικοδομών. Ολική καταστροφή λίγων κτιρίων. (Σεισμική ένταση σε κλίμακα Mercalli – Sieberg)

6. 1894 – Άγιος Κωνσταντίνος (X)

Μερική καταστροφή όλων των κανονικών οικοδομών. (Σεισμική ένταση σε κλίμακα Mercalli – Sieberg)

7. 1955 – Δομοκός (VI)

Ήχηση μεγάλων καμπάνων. Πτώση πολυάριθμων κεραμιδιών καπνοδόχων. Πολλές μέτριες βλάβες. (Σεισμική ένταση σε κλίμακα Mercalli – Sieberg)

ΣΚΑΡΦΕΙΑ 426

Το καλοκαίρι του 426π.Χ. εκδηλώθηκε ισχυρός σεισμός στο Μαλιακό κόλπο. Οι επιπτώσεις του σεισμού αυτού περιγράφονται από τον Θουκυδίδη και τον Στράβωνα (παραθέτει πληροφορίες από τον Δημήτριο τον Καταλιανό). Επλήγησαν κυρίως οι νομοί Φθιώτιδας και Ευβοίας. Περισσότεροι από 2550 άνθρωποι σκοτώθηκαν κυρίως στη Σκάρφεια (ΙΧ) και το Θρόνιο. Τα Φάλαρα, η Σκάρφεια και η αρχαία πόλη Οπούς ισοπεδώθηκαν. Σοβαρές βλάβες σε κτίρια

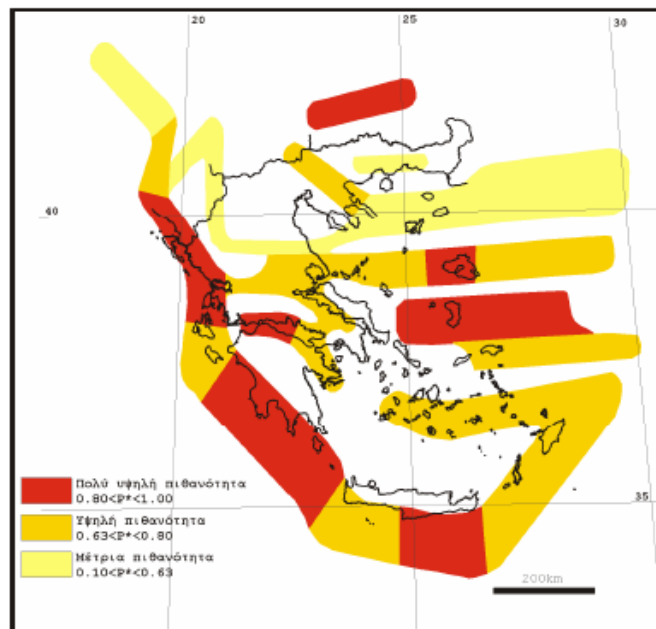
παρατηρήθηκαν στην Ηράκλεια, στον Εχινό και στη Λαμία ενώ στους Ωρεούς καταστράφηκαν 700 σπίτια και το τείχος. Δημιουργήθηκε θαλάσσιο κύμα βαρύτητας που έπληξε τις Ροβιές, τις Θερμοπούλες, τη Σκάρφεια, το Θρόνιο, το νησί που βρισκόταν κοντά στην Αταλάντη, κ.λ.π.. Στην Αιδηψό και στις Θερμοπούλες στέρεψαν για τρεις ημέρες οι θερμές πηγές ενώ δημιουργήθηκαν και νέες. Η κοίτη του Σπερχειού ποταμού άλλαξε.

Αγ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ 1894

Ισχυρός σεισμός ($M=7,0$) έπληξε στις 27 Απριλίου του 1894 τη Φθιώτιδα, κυρίως την ανατολική Λοκρίδα (Άγιος Κωνσταντίνος, Αταλάντη, Αρκίτσα, Λιβανάτες). Στις 20 Απριλίου είχε προηγηθεί καταστρεπτικός σεισμός ($M=6,7$) ο οποίος έπληξε τα χωριά Μαλεσίνα, Προσκυνά και Μαρτίνο. Από το δεύτερο σεισμό καταστράφηκε ο Άγιος Κωνσταντίνος (X). 255 άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους και 3783 σπίτια καταστράφηκαν (και από τους δύο σεισμούς).

Στις επαρχίες της Λιβαδειάς, της Θήβας, της Χαλκίδας και του Ξηροχωρίου οι ζημιές ήταν λιγότερες. Στην Αθήνα πολλά σπίτια έπαθαν ρωγμές. Ο σεισμός έγινε αισθητός μέχρι τη Θεσσαλονίκη, τη Μυτιλήνη και την Κρήτη. Παρατηρήθηκαν επίσης κατολισθήσεις, μεταβολές στη στάθμη του νερού των πηγαδιών και θαλάσσιο κύμα βαρύτητας ύψους 3m.

Η ευρύτερη περιοχή του υπό μελέτη Δήμου βρίσκεται, σύμφωνα με τους Papazachos et al. (1986), στη ζώνη υψηλής σεισμικής διέγερσης $0,63 < P < 0,80$ (βλέπε σχήμα)

Σχήμα 3-4: πιθανότητα σεισμικής διέγερσης
πηγή:(Papazachos et al.1986)

3.6.Κλιματικές – μετεωρολογικές συνθήκες

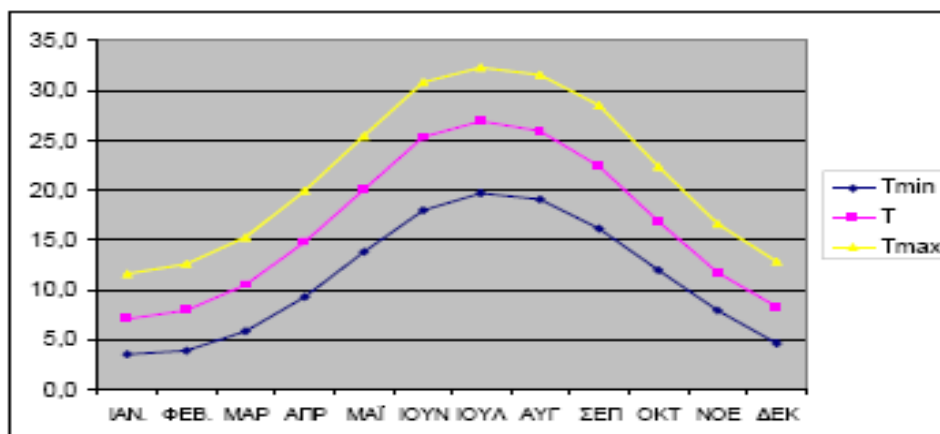
Το κλίμα της περιοχής διαμορφώνεται σε περιορισμένη έκταση από την επίδραση της θάλασσας και θεωρείται μεσογειακό με θερμά καλοκαίρια και ήπιους χειμώνες, με σχετικά πολλές και ραγδαίες βροχοπτώσεις (μεταξύ 560 mm και 750 mm το χρόνο ανάλογα με το υψόμετρο) από τον Οκτώβριο έως το Μάρτιο ενώ οι άνεμοι που επικρατούν έχουν κύριες διευθύνσεις ΒΔ και Ανατολικοί με μέσες ταχύτητες 5.5 m/sec. Στις τοπικές κλιματολογικές συνθήκες υπάρχουν σοβαρές αποκλίσεις με παράμετρο το υψόμετρο, τον προσανατολισμό και την εγγύτητα στον Σπερχειό Ποταμό των υποπεριοχών. Το καλύτερο μικροκλίμα στις αστικές περιοχές παρατηρείται στα ημιορεινά.

Τα μετεωρολογικά στοιχεία της ευρύτερης περιοχής έχουν συγκεντρωθεί από τον Μετεωρολογικό Σταθμό της ΕΜΥ, που βρίσκεται στην Λαμία, με συντεταγμένες: γεωγραφικό πλάτος $38^{\circ} 53' 59''$, γεωγραφικό μήκος $22^{\circ} 23' 59''$ και ύψος βαρομέτρου 144m. Η βάση κλιματολογικών δεδομένων καλύπτει τη χρονική περίοδο από το 1967 μέχρι και το 1997.

Από τον πλησιέστερο μετεωρολογικό σταθμό της Λαμίας έχουν ληφθεί στοιχεία σύμφωνα με τα οποία η μέση θερμοκρασία κυμαίνεται από 7 έως 27 βαθμούς Κελσίου. Ο ψυχρότερος μήνας είναι ο Ιανουάριος και ο Φεβρουάριος ενώ ο θερμότερος, είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος. Ακόμη, η περίοδος βροχόπτωσης διαρκεί από τον Αύγουστο έως τον Μάιο, ενώ η χιονόπτωση από τον Δεκέμβριο έως τον Μάρτιο.

Βροχομετρικό ύψος και Σχετική Υγρασία

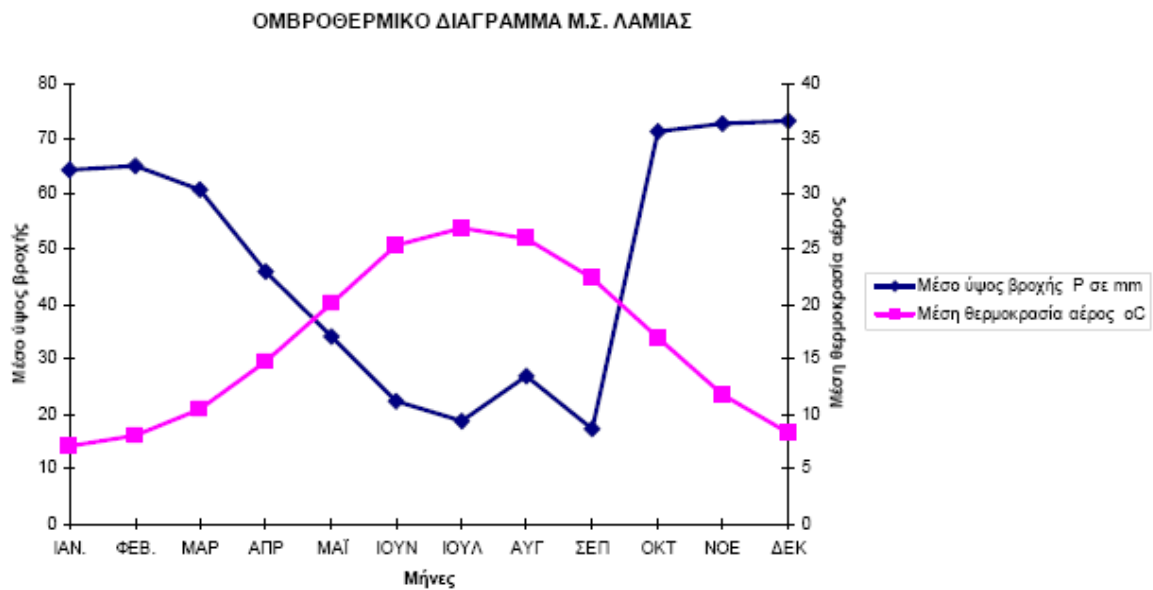
Η διακύμανση της σχετικής υγρασίας και βροχόπτωσης στην περιοχή δίνεται από τον πίνακα 3-3. Οι ξηρότεροι μήνες είναι ο Ιούνιος και ο Ιούλιος και υγρότερος (βροχερότερος) ο Δεκέμβριος. Το ποσοστό υγρασίας κυμαίνεται από 49,9% το μήνα Ιούνιο έως το 76,8%, το μήνα Δεκέμβριο. Το σχετικό ομβροθερμικό διάγραμμα δίνεται στο σχήμα 3-5.

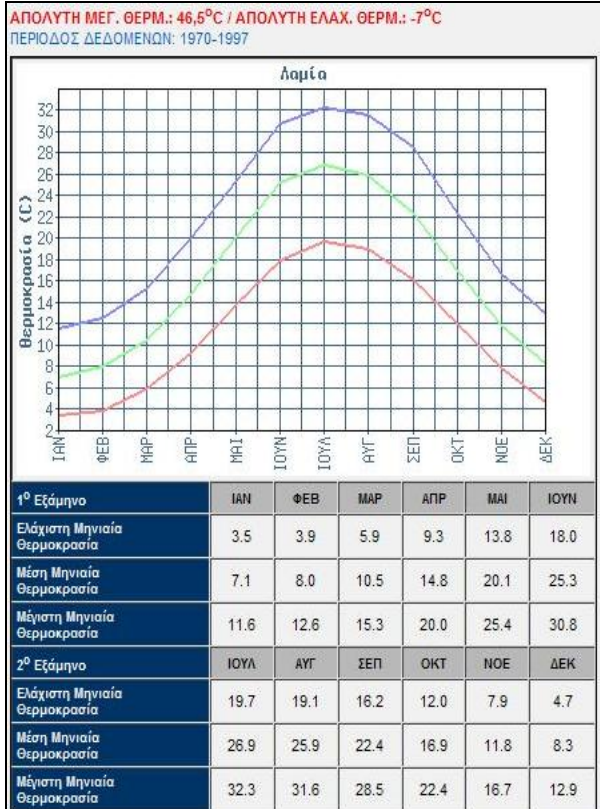
Διάγραμμα 3-1: μέσοι όροι μηνιαίας Διακύμανσης της θερμοκρασίας των ετών 1967 -1997 για την περιοχή της Λαμίας
πηγή: ΕΜΥ

Μήνες	Μέση Μηνιαία Σχετική Υγρασία (%)	Μέση Μηνιαία Βροχόπτωση	Συνολικές Μέρες Βροχής
ΙΑΝ	76.5	64.4	13.3
ΦΕΒ	74.5	65.2	13.1
ΜΑΡ	71.5	60.9	12.6
ΑΠΡ	65.0	46.0	10.6
ΜΑΙ	59.1	34.1	8.7
ΙΟΥΝ	49.9	22.4	5.2
ΙΟΥΛ	50.0	18.8	3.7
ΑΥΓ	54.2	27.0	4.2
ΣΕΠ	59.7	17.4	4.3
ΟΚΤ	70.4	71.4	10.5
ΝΟΕ	75.5	72.9	11.1
ΔΕΚ	76.8	73.3	13.1

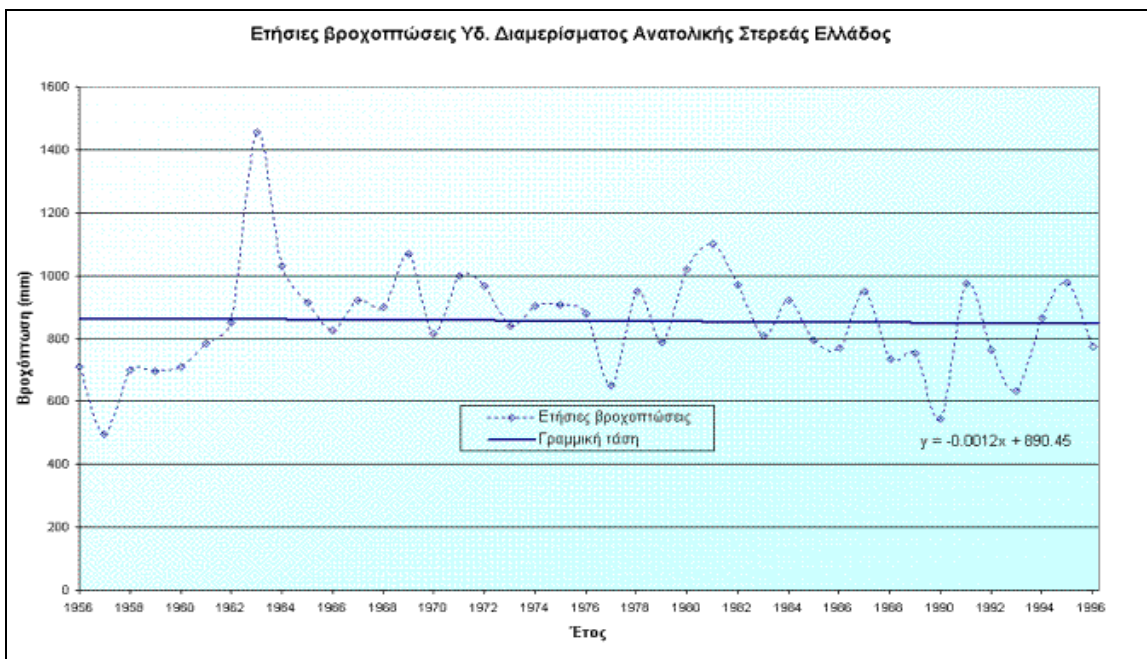
Πίνακας 3-4: μέσοι όροι της μηνιαίας διακύμανσης της σχετικής υγρασίας, της βροχόπτωσης και των ημερών βροχής για την περιοχή της Λαμίας.
πηγή: ΕΜΥ, 2010

Διάγραμμα 3-2: ομβροθερμικό διάγραμμα της περιοχής της Λαμίας από τα δεδομένα των ετών 1967 – 1997.
πηγή: ΕΜΥ

Διάγραμμα 3-3&3-4: ελάχιστη – μέση και μέγιστη μηνιαία Θερμοκρασία, 1970 -1997 & μέση μηνιαία ένταση ανέμων πηγή: ΕΜΥ

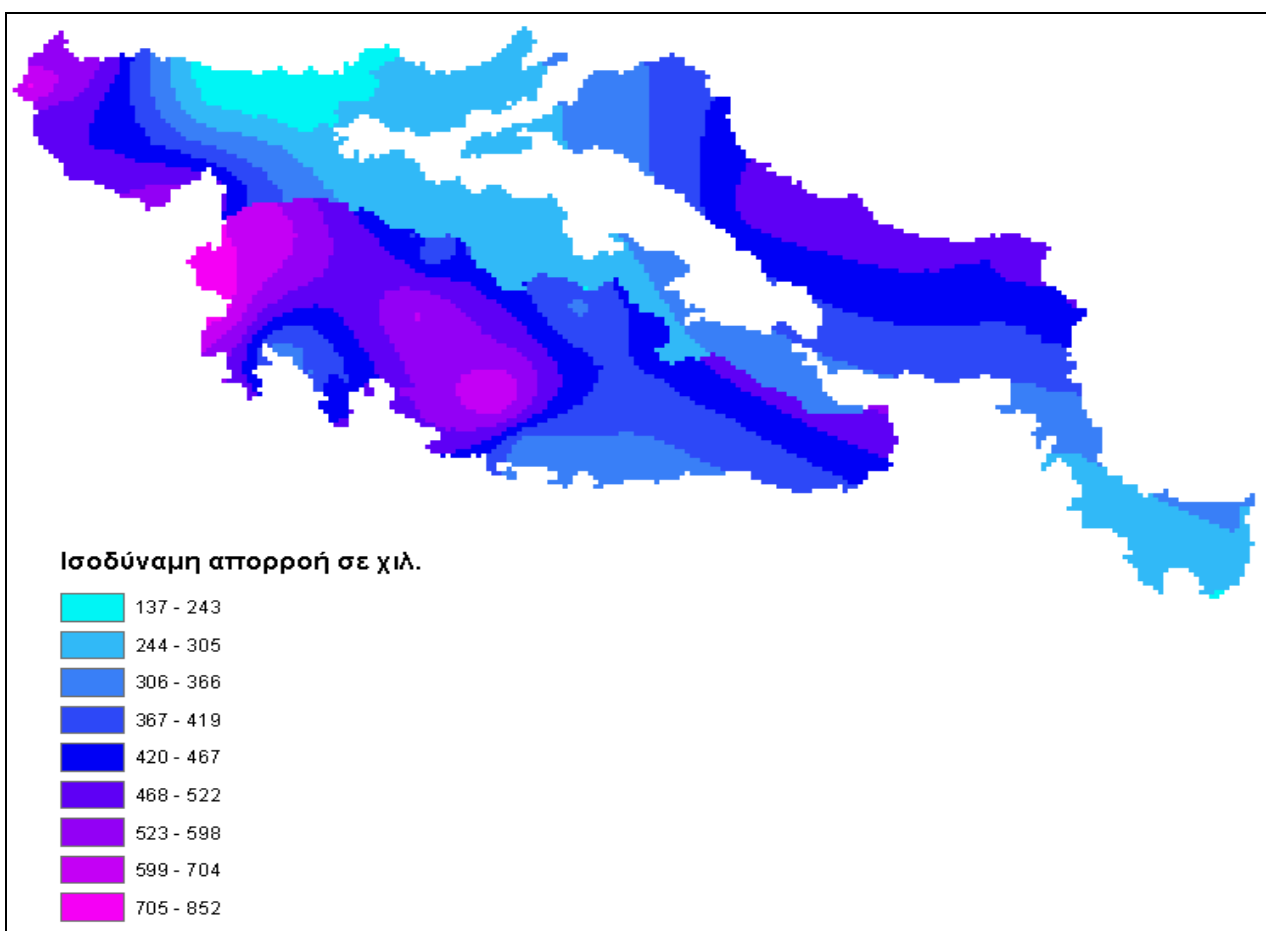

Διάγραμμα 3-5: ετήσιες βροχοπτώσεις υδατικού διαμερίσματος Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας (1956 – 1996) πηγή: Υδρολογική Τράπεζα Πληροφοριών ΕΜΠ

Στο παραπάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ύψος βροχής σημειώθηκε την χρονιά 1963 με μέση ετήσια βροχόπτωση 1440 mm περίπου, ενώ η ελάχιστη βροχόπτωση κυμαίνεται περίπου 500 mm και σημειώθηκε τις χρονολογίες 1957 και 1990. Η μέση βροχόπτωση για το σύνολο των ετών διαμορφώνεται στην τιμή 870 mm.

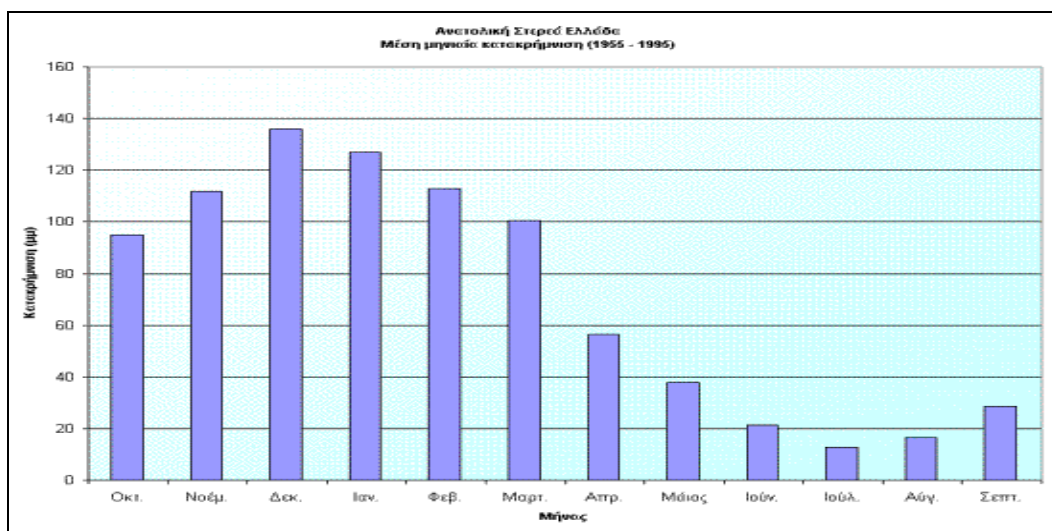
Ο Καραπιέρης (1974) αναφέρει ότι το ετήσιο ύψος βροχής είναι αρκετά υψηλό στο Ιόνιο και τις παράκτιες περιοχές της δυτικής Ελλάδας (800 – 2.400mm), αυξάνει δε συνεχώς όσο προχωρούμε προς το εσωτερικό, παίρνει τις μεγαλύτερες τιμές (μεγαλύτερες των 2.000 – 2.400 mm) στις ορεινές περιοχές, ενώ ανατολικότερα, ελαττώνεται απότομα μέχρι τις πεδινές περιοχές της ανατολικής Ελλάδας.

Στο σχήμα 5 φαίνονται οι ετήσιες βροχοπτώσεις του υδατικού διαμερίσματος της Ανατολικής Στερεάς, όπως έχουν δοθεί από την Υδρολογική Τράπεζα Πληροφοριών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Διάγραμμα 3-6: ετήσιες βροχοπτώσεις υδατικού διαμερίσματος Ανατολικής Στερεάς (1956 – 1996)
πηγή: Υδρολογική Τράπεζα Πληροφοριών ΕΜΠ

Στο Διάγραμμα 3-6 που ακολουθεί δίνονται στοιχεία με Μέση Μηνιαία κατακρήμιση στην Ανατολική Στερεά

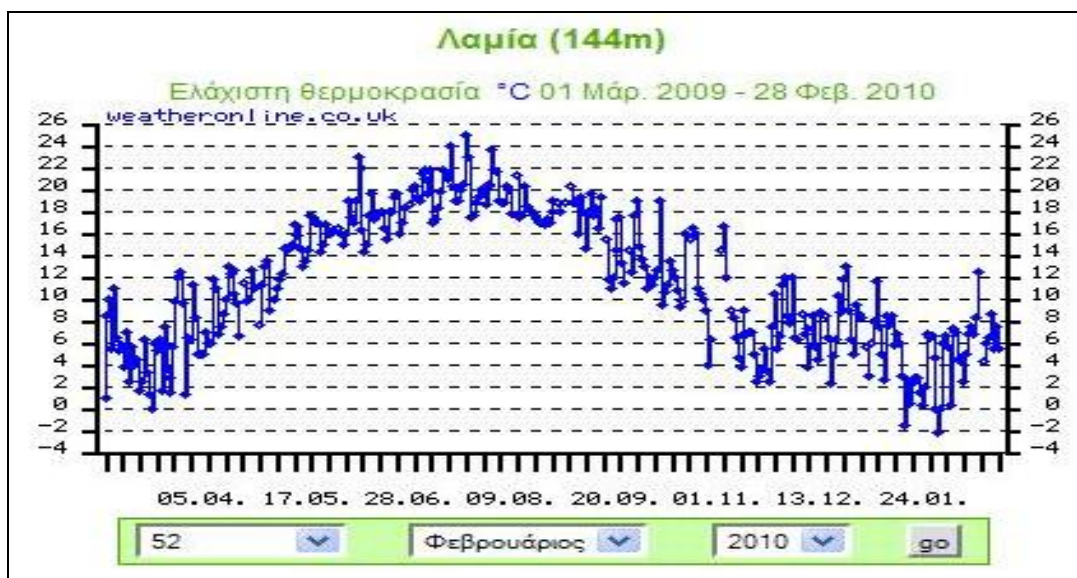

Διάγραμμα 3-7: Μέση Μηνιαία κατακρήμιση Ανατολικής Στερεάς (1955 – 1995)
πηγή: Υδρολογική Τράπεζα Πληροφοριών ΕΜΠ

Για την περιοχή μελέτης εξάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Το μέσο ετήσιο ύψος των ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου είναι αρκετά υψηλό.
- Οι μήνες που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη τιμή βροχόπτωσης είναι ο Δεκέμβριος και ο Ιανουάριος. Αντίστοιχα, η μικρότερη τιμή παρουσιάζεται τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο.
- Το μεγαλύτερο ποσοστό των βροχοπτώσεων σε ετήσια βάση παρατηρείται το διάστημα Οκτωβρίου – Μαρτίου.
- Η πορεία των ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων στη διάρκεια του έτους είναι ακριβώς αντίθετη από αυτήν της θερμοκρασίας. Το γεγονός αυτό έχει σαν αποτέλεσμα οι σχηματισμοί έχοντας υποστεί έντονη συστολή κατά τους θερινούς μήνες, να δέχονται κατά το χειμώνα μεγάλο όγκο ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων τα οποία είτε παροχετεύονται είτε διακινούνται με υστέρηση.

Στην συνέχεια ακολουθούν ενδεικτικά διαγράμματα ετήσιας μέγιστης και ελάχιστης θερμοκρασίας για το χρονικό διάστημα από 1^η Μαρτίου έως 28 Φεβρουαρίου.

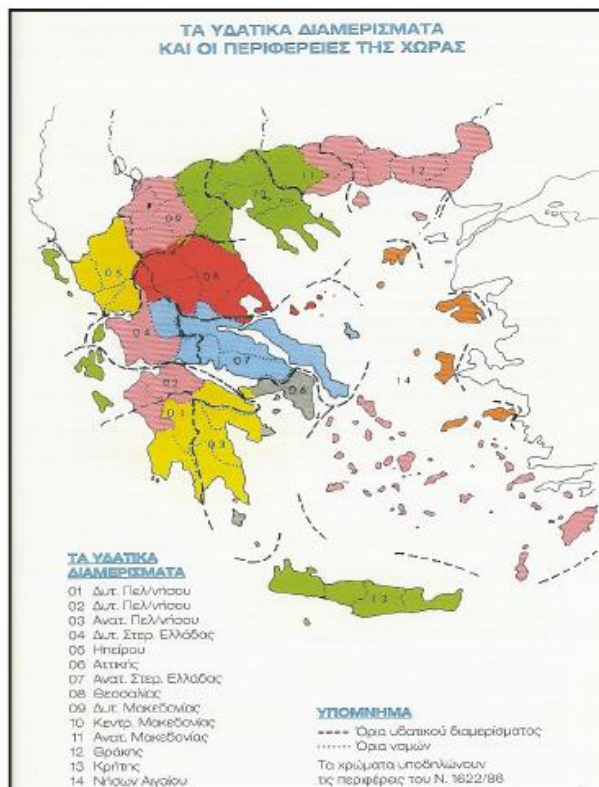
Διάγραμμα 3-8: ελάχιστη θερμοκρασία Μάρτιος 2009 – Φεβρουάριος 2010
πηγή: ΕΜΥ

Διάγραμμα 3-9: μέγιστη θερμοκρασία Μάρτιος 2009 – Φεβρουάριος 2010
πηγή: ΕΜΥ

3.6.1. Υδάτινοι πόροι

Από άποψη υδρολογίας η περιοχή σύμφωνα με το διαχωρισμό της διεύθυνσης Υδατικού δυναμικού και Φυσικών Πόρων του Υπουργείου Ανάπτυξης ανήκει στο υδατικό διαμέρισμα της Ανατολικής Στερεάς με κωδικό 07 όπως παρουσιάζεται στο παρακάτω σχήμα.

Σχήμα 3-5: τα Υδατικά διαμερίσματα και οι Περιφέρειες της Χώρας

(πηγή: Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων 2008)

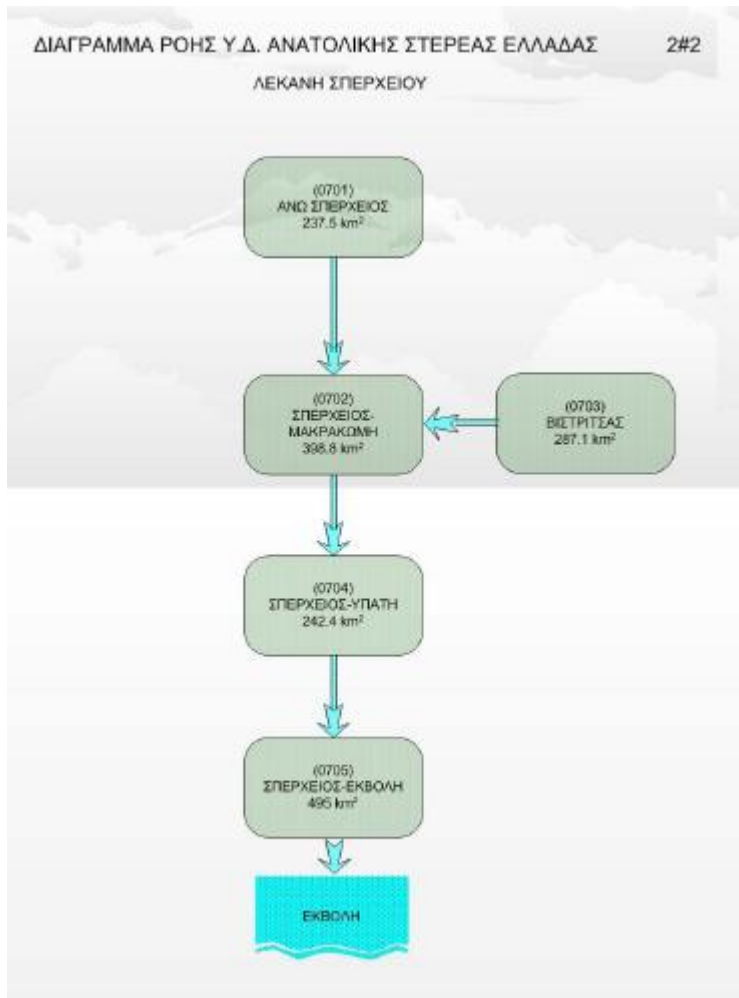
Συνοπτική παρουσίαση του Υδατικού Διαμερίσματος της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας (07)

Το υδατικό διαμέρισμα της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας περιλαμβάνει τους Νομούς της Βοιωτίας, Εύβοιας, τα νησιά των Βορείων Σποράδων Σκιάθο, Σκόπελο Και Αλόνησο, που διοικητικά ανήκουν στο Νομό Μαγνησίας, τη νήσο Σκύρο και σημαντικές εκτάσεις από τους Νομούς Φθιώτιδας στο βόρειο και Φωκίδας στο δυτικό μέρος του υδατικού διαμερισματος. Επίσης περιλαμβάνει μικρά τμήματα των Νομών Ανατολικής και Δυτικής Αττικής. Η συνολική επιφάνεια του υδατικού διαμερισματος είναι 12.280,6 km².

Οι περιοχές διοικητικά κατανέμονται σε 77 Δήμους και 13 Κοινότητες που περιλαμβάνουν συνολικά 659 Δημοτικά και Κοινοτικά Διαμερίσματα.

Το ΥΔ Ανατολικής Στερεάς περιλαμβάνει λεκάνες απορροής σημαντικών υδάτινων σωμάτων όπως ο π. Βοιωτικός Κηφισός, ο π. Σπερχειός, ο π. Ασωπός και οι λίμνες Υλίκη και Παραλίμνη.

Ο ποταμός Σπερχειός διασχίζει από τα δυτικά προς τα ανατολικά το βορειοδυτικό τμήμα του Υ.Δ., που περιλαμβάνεται στο Νομό Φθιώτιδας. Περιλαμβάνει την υπολεκάνη του παραπόταμου του Βίστριτσα (343 km²). Συνολικά η έκταση της λεκάνης του Σπερχειού ποταμού είναι 1.661 km².

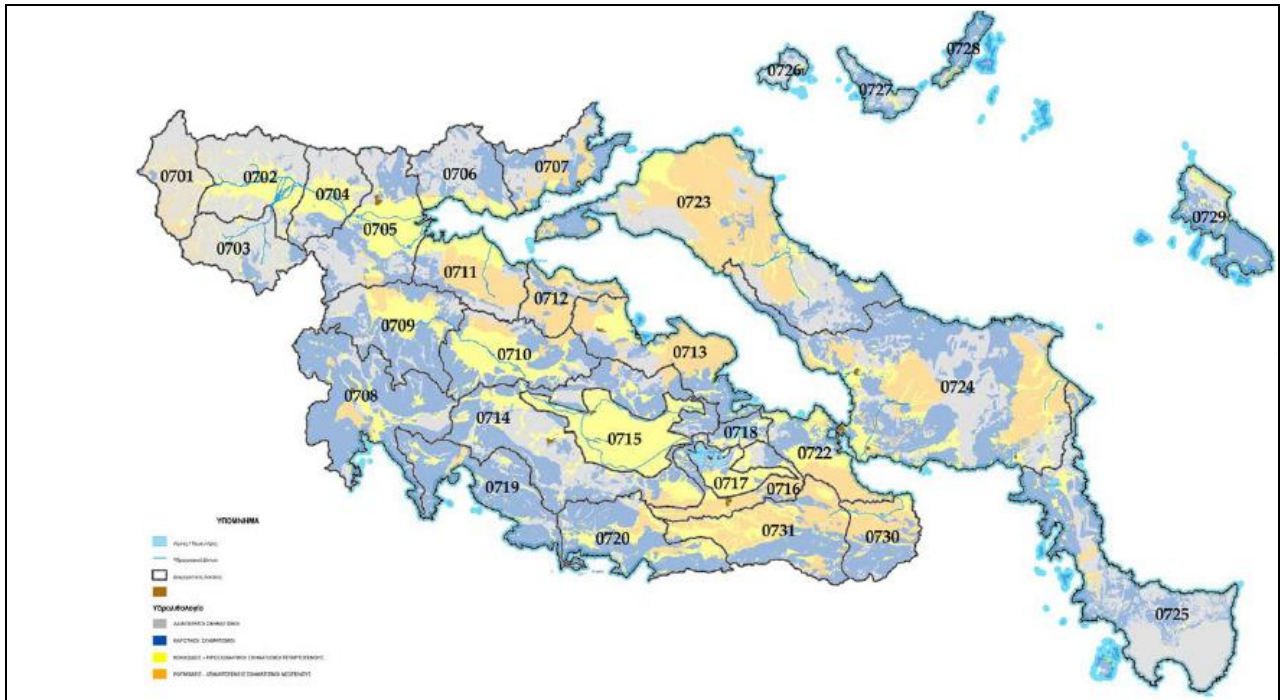

Σχήμα 3-6: διάγραμμα ροής Υ.Δ. Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας (λεκάνη Σπερχειού)

πηγή: μελέτη από Υπουργείο Ανάπτυξης «Ανάπτυξη Συστημάτων και Εργαλείων Διαχείρισης Υδατικών όρων Υδατικών Διαμερισμάτων Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, Ηπείρου, Αττικής, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας, 2003»

Το Υ.Δ. Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας περιλαμβάνει σημαντικά αστικά κέντρα όπως η Λαμία, Λεβαδιά, Θήβα, Χαλκίδα, Ορχομενός.

Η άρδευση καταγράφεται ως ο μεγαλύτερος δείκτης κατανάλωσης νερού, όπως ήταν και αναμενόμενο. Για το Υδατικό Διαμέρισμα της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας, οι Τοπικοί Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) αποτελούν σημαντικό τμήμα της συνολικής αρδευόμενης έκτασης. Συνολικά υπάρχουν 20 ΤΟΕΒ στα όρια του Υ.Δ., από τους οποίους οι 10 βρίσκονται στο Νομό Φθιώτιδας, 4 στο Νομό Βοιωτίας και από 3 στο Νομό Ευβοίας και Φωκίδας.

Σχήμα 3-7: διαχειριστικές λεκάνες με βάση τις καρστικές και προσχωματικές υδροφορίες (0701, 0702,0703,0704,0705, λεκάνες απορροής Σπερχείου και 0712 λεκάνη απορροής Ξεριά)
 πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, 2003»

Στο παραπάνω σχήμα παρουσιάζονται όλες οι διαχειριστικές λεκάνες απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Στερεάς Ελλάδας. Οι λεκάνες απορροής που χωροθετούνται εντός του Νομού Φθιώτιδας είναι εκείνες του Σπερχείου Ποταμού και του Ξεριά (Λαμία). Αναλυτικά τα υδρολογικά ισοζύγια των λεκανών απορροής παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Διαχειριστική λεκάνη Όνομα	Διαχ. Λεκ. Κωδικός	Επιφάνεια (km ²)	Κατακρημνίσεις MSHE (mm/yr)	Πραγμ.Εξατισμο διαπονή MSHE (mm/yr)		Βαθεία Κατείσδυση MBASIN (mm/yr)		Επιφανειακή απορροή MBASIN (mm/yr)		Τροφοδοσία από υδατορεύματα MBASIN (mm/yr)
				MSHE (mm/yr)	%	(mm/yr)	%	(mm/yr)	%	
Άνω Σπερχειός	0701	237.5	1187.0	510.0	43.0%	217.4	18.3%	435.5	36.7%	
Σπερχειός-Μακρακώμη	0702	398.8	835.0	449.0	53.8%	244.8	29.3%	250.0	29.9%	209.7
Βίστριτσας	0703	287.1	1151.0	513.0	44.6%	390.2	33.9%	253.4	22.0%	
Σπερχειός-Υπάτη	0704	242.4	781.0	474.0	60.7%	172.2	22.0%	141.0	18.1%	449.3
Σπερχειός-Εκβολή	0705	495.0	829.0	487.0	58.7%	231.2	27.9%	117.9	14.2%	222.8
Δριστελλόρεμα-Βέλλιας	0706	296.7	614.0	443.0	72.1%	117	19.1%	58.6	9.5%	
Βασιλάκη-Λοιπά	0707	287.2	637.0	474.0	74.4%	93.5	14.7%	74.9	11.8%	
Πλείστος	0708	636.3	739.0	371.0	50.2%	294.7	39.9%	79.0	10.7%	
Άνω Ρους Β.Κηφισού	0709	444.9	968.0	459.0	47.4%	403	41.6%	111.6	11.5%	
Μέσος Ρους Β. Κηφισού	0710	427.3	750.0	404.0	53.9%	277.5	37.0%	74.1	9.9%	202.5
Πλατανιάς	0711	316.2	630.0	445.0	70.6%	97.1	15.4%	97.2	15.4%	
Ξεριάς	0712	181.4	646.0	452.0	70.0%	100.6	15.6%	100.8	15.6%	
Αταλάντη	0713	421.0	561.0	384.0	68.4%	92	16.4%	92.1	16.4%	
Κάτω Ρους Β.Κηφισού	0714	898.1	742.0	391.0	52.7%	306.3	41.3%	50.7	6.8%	137.9
Κωπαϊδικό πεδίο	0715	355.0	619.0	433.3	70.0%	68.1	11.0%	117.6	19.0%	
Άνω Λεκάνη Υλίκης	0716	227.1	497.0	389.0	78.3%	58.2	11.7%	58.3	11.7%	
Κάτω Λεκάνη Υλίκης	0717	120.0	483.0	355.0	73.5%	137.9	28.6%	14.1	2.9%	204.1
Παραλίμνη	0718	74.5	494.0	299.0	60.5%	153.6	31.1%	46.5	9.4%	
Κυριάκι-Λοιπά	0719	392.7	735.0	370.0	50.3%	289.9	39.4%	78.1	10.6%	
Περμησός	0720	394.7	521.0	336.0	64.5%	150.1	28.8%	40.0	7.7%	

Διαχειριστική λεκάνη Όνομα	Διαχ. Λεκ. Κωδικός	Επιφάνεια (km ²)	Κατακρημνίσεις MSHE (mm/yr)	Πραγμ.Εξατμισο διαπνοή		Βαθεία Κατείσδυση MBASIN		Επιφανειακή απορροή MBASIN		Τροφοδοσία από υδατορεύματα MBASIN (mm/yr)
				MSHE (mm/yr)	%	(mm/yr)	%	(mm/yr)	%	
Κάτω Ασωπός	0730	245.7	464.3	391.2	84.3%	44.4	9.6%	37.1	8.0%	
Άνω Ασωπός	0731	475.5	463.9	390.7	84.2	64.9	14%	16.3	3.5%	
Λοπά Βοιωτίας	0722	241.1	495.0	390.0	78.8%	61.9	12.5%	51.7	10.4%	
Βόρειος Εύβοια	0723	1180.4	979.0	568.0	58.0%	210.2	21.5%	210.2	21.5%	
Κεντρική Εύβοια	0724	1620.4	966.0	536.0	55.5%	346.2	35.8%	92.3	9.6%	
Νότιος Εύβοια	0725	853.0	822.0	467.0	56.8%	179.8	21.9%	179.8	21.9%	
Σκιάθος	0726	48.5	703.0	524.0	74.5%	60.0	8.5%	126.4	18.0%	
Σκόπελος	0727	96.6	882.0	610.0	69.2%	214.7	24.3%	59.3	6.7%	
Αλόνησος	0728	67.2	882.0	610.0	69.2%	254.6	28.9%	68.4	7.8%	
Σκύρος	0729	210.7	336.0	310.0	92.3%	25.3	7.5%	7.0	2.1%	

Πίνακας 3-5: υδρολογικά ισοζύγια Διαχειριστικών λεκανών ΥΔ 07
πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, 2003»

Όσον αφορά στους υδατικούς πόρους, η περιοχή ενδιαφέροντος βρέχεται στα νότιο-ανατολικά από το Μαλιακό Κόλπο και ολόκληρος ο παράκτιος χώρος στην περιοχή, που αποτελεί το εσωτερικό τμήμα του Κόλπου, καταλαμβάνεται από τις εκβολές του Σπερχειού Ποταμού. Η αλιεία στον Μαλιακό Κόλπο επιτρέπεται μόνο ως παράκτια ενώ σε ορισμένα τμήματα της περιοχής αναπτύσσονται θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες. Στην περιοχή του Δήμου δεν καταγράφονται ακτές προσφερόμενες για κολύμβηση. Επίσης, αναφέρεται ότι το υδρογραφικό δίκτυο του Σπερχειού είναι ο Ξηριάς Λαμίας. Οριακά στο νοτιο-δυτικό όριο του Δήμου κυλάει ο Γοργοπόταμος και στην ίδια περιοχή εκτός των ορίων του Δήμου συντάσσεται και ο Ασωπός Ποταμός.

Την περιοχή του Δήμου Λαμίας διαρρέει ο ποταμός **Σπερχειός** (μήκος 85 χλμ.) ο οποίος πηγάζει από τον Τυμφρηστό και εκβάλλει στη θάλασσα στο νοτιο-δυτικό τμήμα του Μαλιακού Κόλπου σχηματίζοντας έναν ιδιαίτερα αξιόλογο υγροβιότοπο, το Λιβάρι με έκταση περίπου 500 εκταρίων. Τον Σπερχειό τροφοδοτούν 63 χείμαρροι και πλήθος ρεμάτων. Οι διαθέσιμοι υδατικοί πόροι εκτιμάται ότι είναι δυνατόν να καλύψουν τις ανάγκες της περιοχής σε αρδευτικό νερό για καθαρή αρδευσιμη έκταση 220.000 στρ. περίπου, της οποίας αρδεύεται ήδη το 50%. Το υδατικό του Σπερχειού προκαλεί συχνά πλημμύρες στην περιοχή του Δήμου Λαμιέων, οι οποίες οφείλονται στην ανεπάρκεια των υφιστάμενων κοιτών.

Ο χείμαρρος Ξηριάς, που διαρρέει το ανατολικό άκρο της πόλης της Λαμίας και συμβάλλει στην Τάφρο της, αποτελεί σημαντική εστία ρύπανσης, καθώς χρησιμοποιείται για την αυθαίρετη διάθεση των υγρών όσο και των στερεών αποβλήτων. Η διευθέτησή του έχει εγκριθεί με περιβαλλοντικούς όρους.

Υπόγεια ύδατα

Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Λαμιέων εντοπίζονται στρώματα ασβεστολίθων και σχιστόλιθων. Τα ανθρακικά πετρώματα είναι καρστικοποιημένα και δέχονται μεγάλες ποσότητες ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων. Στην περιοχή υπάρχουν αρκετές υποθαλάσσιες πηγές που σημαίνει ότι χάνονται μεγάλες ποσότητες νερού στη θάλασσα.

Υδατικό Διαμέρισμα	Μέση ετήσια Βροχόπτωση (mm)	Μέση Ετήσια Δυναμική Εξατμισοδιαπνοή (mm)	Μέση Ετήσια Πραγματική Εξατμισοδιαπνοή (mm)	Μέση Ετήσια Συνολική Απορροή (10 ³ m ³ /yr)
Ανατολική Στερεά	830	1123	409	2,95

Πίνακας 3-6: μέση ετήσια εξατμισοδιαπνοή, μέση ετήσια βροχόπτωση και συνολική απορροή του ΥΔ 07.
πηγή: Υπουργείο Ανάπτυξης, 2003

Διαχείριση Υδάτινων Πόρων

(από Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων 2008)

Τα πρώτα αντιπλημμυρικά έργα του Σπερχειού άρχισαν να εκτελούνται λίγα χρόνια πριν από το 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο (τεχνική εταιρεία Γ.Ε.Τ.Ε. Αδελφοί Αργυρόπουλοι). Τα εκτελεσθέντα αντιπλημμυρικά έργα είναι συνοπτικά τα εξής:

- Η διάνοιξη της νέας τεχνητής κοίτης Σπερχειού
- Η διάνοιξη της Τάφρου Λαμίας
- Ο εγκιβωτισμός του Σπερχειού ποταμού μεταξύ Σιδηροδρομικής Γέφυρας και της Γέφυρας κοντά στον οικισμό Κόμμα
- Σποραδικά προστατευτικά αναχώματα προς τα ανάντη της Σιδηροδρομικής Γέφυρας και στην Κοίτη της Αλαμάνας.
- Αρδευτική διώρυγα
- Στοιχειώδες δίκτυο τάφρων
- Τάφος νότια της Τάφρου Λαμίας
- Σποραδικές στραγγιστικές τάφροι και μερικά στραγγιστικά δίκτυα
- Έργα συντήρησης

Η πόλη της Λαμίας διαθέτει δίκτυο ύδρευσης υδροδοτούμενο από τις πηγές του Γοργοποτάμου (υδραγωγείο Γοργοποτάμου) και της Ταράτσας (υδραγωγείο Ταράτσας). Για την αντιμετώπιση των μειωμένων παροχών των πηγών κατά τα τελευταία έτη και της αύξησης της κατανάλωσης, τα υδραγωγεία ενισχύονται από εγκαταστάσεις υδροληψίας και άντλησης από γεωτρήσεις. Το συνολικό μήκος δικτύου ύδρευσης της πόλης της Λαμίας (χωρίς τις διακλαδώσεις παροχών) έχει μήκος 245.000 μέτρα το οποίο αποτελείται κυρίως από πλαστικούς σωλήνες PVC. Η ποιότητα του νερού θεωρείται από τις καλύτερες στην Ελλάδα, δεδομένου ότι προέρχεται από πηγές και γεωτρήσεις.

3.7.Χλωρίδα – Πανίδα

Η περιοχή περιλαμβάνει την παρακάτω ποικιλία φυσικών και ημι-φυσικών οικοσυστημάτων ταξινομημένων σε κατηγορίες:

- Ορεινά και λοφώδη οικοσυστήματα με δάση και θάμνωνες
- Πεδινές εκτάσεις με εντατικές καλλιέργειες
- Ζώνες διαβάθμισης καλλιεργούμενων εκτάσεων και φυσικής βλάστησης
- Πεδινές ποτάμιες και παραποτάμιες
- Υγρότοποι (Εκβολές / Δέλτα Σπερχειού, Μαλιακός Κόλπος, Οικοπυρήνες: Λιβάρι – Αγία Παρασκευή – Πηγές Θερμοπυλών

Η περιοχή «Κοιλιάδα και Εκβολές Σπερχειού – Μαλιακός Κόλπος» ανήκει στο Ευρωπαϊκό δίκτυο των περιοχών προστασίας της Φύσης – **NATURA 2000**. Για την περιοχή αυτή έχει εκπονηθεί ειδική μελέτη για τη διαχείριση της προστασίας της, ενώ έχει συνταχθεί σχετικό σχέδιο Προεδρικού Διατάγματος. Με απόφαση του Υπ. Γεωργίας, έκταση 1.225 εκταρίων, που καλύπτει το τμήμα των εκβολών του Σπερχειού έχει ανακηρυχθεί ως καταφύγιο άγριας ζωής. Στο πυρήνα του Σπερχειού, σε έκταση 110 εκταρίων, απαγορεύεται η βόσκηση ζώων.

Η περιοχή του Δήμου Λαμιέων γειτνιάζει επίσης με την περιοχή προστασίας του Εθνικού δρυμού της Οίτης και του φαραγγιού του Γοργοποτάμου. Ειδικά για τον εθνικό δρυμό της Οίτης, μικρό τμήμα του οποίου είναι εντός του Δήμου Λαμιέων (Δ.Δ. Φραντζή – Κωσταλέξη), έχει εκπονηθεί ειδική διαχειριστική μελέτη, που προβλέπει ζώνες προστασίας και σχετικά μέτρα, χωρίς ωστόσο να έχει συνταχθεί σχέδιο ΠΔ.

Οι **τύποι βλάστησης** που συναντώνται στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Λαμιέων είναι κυρίως πρινώνες, ορεινά και λοφώδη οικοσυστήματα με δάση, θαμνώνες και λιβάδια, πεδινές εκτάσεις με εντατικές καλλιέργειες, ζώνες διαβάθμισης καλλιεργούμενων εκτάσεων και φυσικής βλάστησης, παρόχθια βλάστηση, παράκτια βλάστηση, οικοκυρήνες.

Επιπλέον στις δασικές εκτάσεις της περιοχής μελέτης, συναντώνται κυρίως κωνοφόρα αειθαλή, θάμνοι, όπως δάφνη του Απόλλωνα και πουρναροειδή, ώστε η γενική εικόνα της περιοχής, να δίνει την εντύπωση εκτεταμένης χορτολιβαδικής έκτασης.

Όσον αφορά την **πανίδα**, στην ευρύτερη περιοχή υπάρχει μεγάλη ποικιλία θηλαστικών (πάνω από 35 είδη), με πιο σημαντική την παρουσία της Βίδρας. Υπάρχουν επίσης πολλά είδη νυχτερίδων, λαγοί, αγριόγατοι, σκίουροι, ασβοί, λύκοι και πολλά άλλα είδη. Μεγάλη ποικιλία εμφανίζουν τα ερπετά και τα αμφίβια (συνολικά πάνω από 35 είδη) που ζουν σε όλους τους τύπους ενδιαίτημάτων της περιοχής. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ιχθυοπανίδα του Σπερχειού, με κυριότερα τα κυπρινοειδή και το σπάνιο ενδημικό είδος Ελληνοπυγόστεος (Pungitiosus Hellenicus).

Στα νερά θερμών πηγών των Θερμοπυλών ζει επίσης το *Tilapia Nilotica*, ένα σπάνιο είδος που συναντάται στον ποταμό Νείλο. Στον Μαλιακό ζουν αρκετά είδη ψαριών (γλώσσες, κέφαλοι, τσιπούρες κ.λ.π.). Η λαθραλιεία όμως και η καταστροφή ενδιαίτημάτων απειλούν ορισμένα από αυτά. Ιδιαίτερα πλούσια είναι η ορνιθοπανίδα, καθώς αποτελεί τον σημαντικότερο υγρότοπο νότια της Μακεδονίας και απαραίτητη στάση για τα μεταναστευτικά πουλιά. Ο υγροβιότοπος είναι διεθνούς σημασίας, αφού σε αυτόν συγκεντρώνονται σημαντικοί πληθυσμοί πτηνών.

Στο Δέλτα του Σπερχειού μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί συνολικά 146 είδη ορνιθοπανίδας.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι από την δράση των οικολόγων της Λαμίας έχει γίνει μία οργανωμένη προσπάθεια για την καταγραφή της πανίδας και της χλωρίδας της περιοχής. Αναλυτικότερα τα είδη που εντοπίστηκαν είναι τα εξής;

Πανίδα: Λαγοί, αλεπούδες, Χελώνες

Πτηνοπανίδα: Κοτσύφια, τσίχλες, σπουργίτια, καρδερίνες, δεκαοχτούρες, κοκκινολαίμηδες, τσαλαπετεινοί, σπίνι, τρυποφράχτες, αλλά και γεράκια, κερκινέζια, νυχτερίδες, κουκουβάγιες, μπούφοι

Μικροπανίδα: Αρθρόποδα, ακρίδες, έντομα, πεταλούδες

Ερπετά και διάφορα: φίδια, σαύρες, βατράχια, ποντίκια

Χλωρίδα: Πεύκα [απειλούνται από την πιτυοκάμψη (κάμπια των πεύκων) και την μαρσαλίνα (παράσιτο)], πουνάρια, αγριελιές, ιτιές, πλατάνια, αγριοσυκιές, μυρτιές, φιλλύκια, κάκτοι, σπάρτα, σχίνα, κέδρα, μυρτιές, πικροδάφνες, αλογοθύμαρα, κουτσουπιές, κουμαριές, λυγαριές, αγριοτριανταφυλλιές, αγριοαχλαδιές, αγκορτζιές, κυπαρίσσια, ακακίες σφάκα, κουνούκλα, φλισκούνι, μέντα, βάτος, ρίγανη, παπαρούνα, ραδίκι, αγριοτρίφυλλο, γαϊδουράγκαθο, γαλατσίδα, ζοχός, καβαλαριά, κάπαρη, καμπανάκια, κολητσίδα, τσουκνίδα, μουχρίτσα, ξινήθρα, πικρόχορτο, σπερδούκλι, φιδόχορτο, μαργαρίτα, μελισσόχορτο, δυόσμος, αγριοκρεμμύδα, αγριόκρινος

Στην προστασία της γενετικής ποικιλομορφίας, της ποικιλότητας των ειδών αλλά και της ποικιλότητας του οικοσυστήματος, καταστροφικά δρα η λανθασμένη διαχείριση, η ανεπαρκής πολιτική γης, η έλλειψη κτηματολογίου, δασικών χαρτών και δασικού κτηματολογίου αλλά και οι συνεχείς πιέσεις για αποχαρακτηρισμό του περιαστικού δάσους.

Οι περιοχές του Δήμου Λαμιέων υφίστανται δυσμενείς περιβαλλοντικές συνέπειες και πιέσεις οι οποίες προέρχονται κυρίως από τη λατομική και βιοτεχνική δραστηριότητα, την εντατικοποίηση της γεωργίας, την υπεβόσκηση και τα δίκτυα υπερυψηλής τάσης της ΔΕΗ.

Βόρεια – βορειανατολικά της πόλης, βρίσκεται η λατομική περιοχή της Λαμίας, καθώς και διάσπαρτες λατομικές δραστηριότητες εξόρυξης αδρανών υλικών. Ωστόσο, δεν έχουν ακόμα μετεγκατασταθεί εκεί οι δραστηριότητες των υφιστάμενων λατομείων με επιπτώσεις τόσο στην υγεία των κατοίκων των οικισμών στην άμεση γειτονία, όσο και στην αισθητική του τοπίου.

Επίσης, η εντατικοποίηση της γεωργίας είχε άμεσες επιπτώσεις στην ευρύτερη περιοχή του Σπερχειού ποταμού, ενώ η βόσκηση και ιδίως η υποβόσκηση που ασκείται και οι μετακινήσεις των ζώων μέσα στον υγρότοπο του Σπερχειού προκαλούν καταστροφή στη φυσική βλάστηση. Το κυνήγι στο Δέλτα του Σπερχειού παρά τις απαγορεύσεις ασκείται και προκαλεί άμεσες επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα.

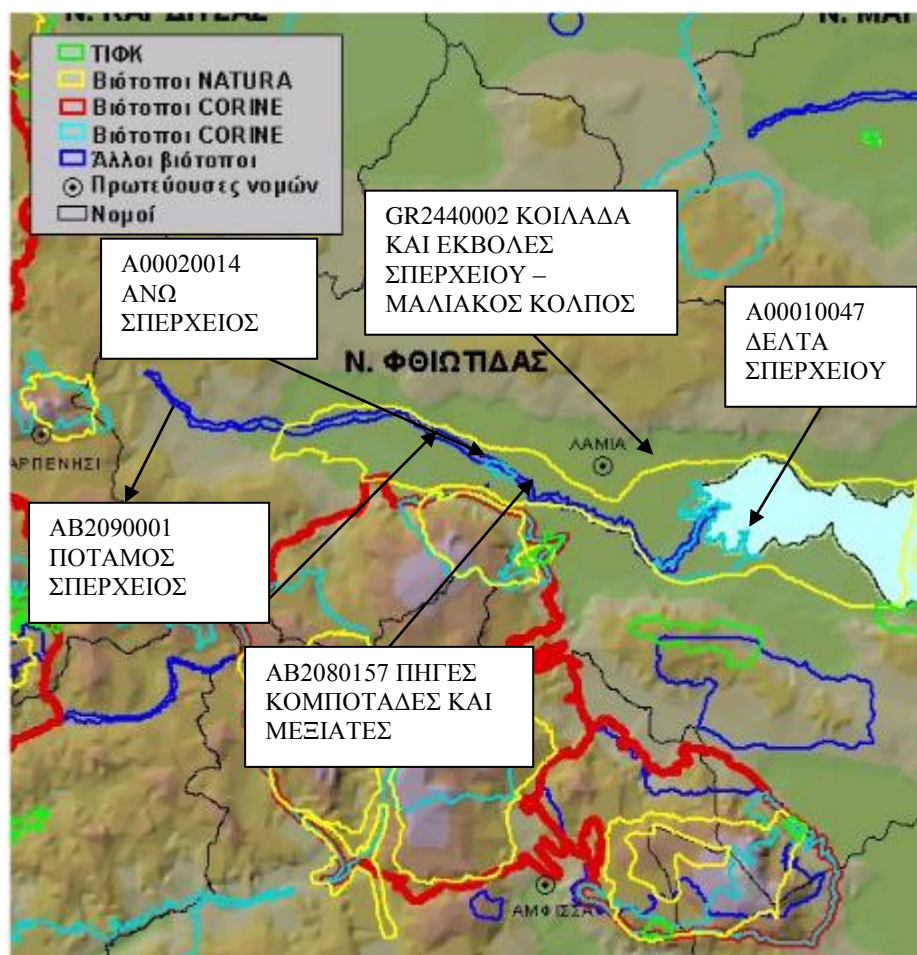
Η βιοτεχνική δραστηριότητα που έχει αναπτυχθεί εκατέρωθεν και κατά μήκος των εθνικών οδών Αθηνών – Λαμίας, Λαμίας – Βόλου και Λαμίας – Καρδίτσας, σε μικρό ή μεγαλύτερο βαθμό δημιουργεί προβλήματα επιβάρυνσης του τοπικού περιβάλλοντος. Τα ανεπεξέργαστα υγρά απόβλητα από τα ελαιοτριβεία της περιοχής ρυπαίνουν τόσο τον Σπερχειό, όσο και την ευρύτερη θαλάσσια περιοχή του Μαλιακού Κόλπου.

Τέλος, στην περιοχή του νοσοκομείου της Λαμίας παρατηρείται ένας συνωστισμός δικτύων υπερυψηλής τάσης της ΔΕΗ, με αποτέλεσμα να πιθανολογούνται επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων από τα δημιουργούμενα ηλεκτρομαγνητικά πεδία. Οι επιπτώσεις αυτές θα είναι μεγαλύτερες στο μέλλον όσο ο χώρος θα αναπτύσσεται πολεοδομικά περισσότερο.

3.7.1. Οικοσυστήματα και βιότοποι

Από το 1937, η Ελλάδα άρχισε να αναγνωρίζει περιοχές με ειδικό οικολογικό ενδιαφέρον (δάση, υγρότοπους κτλ.) και να τις θέτει υπό καθεστώς προστασίας. Η προσέγγιση που ακολουθήθηκε στα πρώτα στάδια του θεσμού των προστατευόμενων περιοχών ήταν η απόλυτη προστασία φυσικών περιοχών και ο αποκλεισμός των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Στην πορεία, η προσέγγιση αυτή εγκαταλείπεται και δίνει τη θέση της στη αντίληψη της ενσωμάτωσης της προστατευόμενης περιοχής στον περιβάλλοντα χώρο και της στενής σύνδεσης της προστασίας με την αιφορική χρήση των φυσικών πόρων.

Εικόνα 3-1: βιότοποι και ΤΙΦΚ στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Λαμιέων
 πηγή: <http://www.itia.ntua.gr/filotis/Maps/All244.jpg> – Ιστοσελίδα του ΦΙΛΟΤΗ – Τράπεζα Στοιχείων για την Ελληνική Φύση, ΕΜΠ

3.7.2. Βιότοποι NATURA 2000

Οι περιοχές υποψήφιας για την ένταξη στο Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών Φύση 2000 (Natura 2000) – Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Εναρμόνιση με το Εθνικό Δίκαιο ΦΕΚ 1289/Β/28-12-1998). Η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Ειδικών Ζωνών Διατήρησης προβλέπεται από το άρθρο 3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21 ης Μαΐου 1992 «για την διατήρηση φυσικών οικοτόπων καθώς και άγριας χλωρίδας και πανίδας». αυτό είναι το δίκτυο «NATURA 2000», το οποίο στην Ελλάδα οργανώθηκε από το Τμήμα Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, σε συνεργασία με το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων και τα Πανεπιστήμια Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πάτρας.

Στην υφιστάμενη κατάσταση έχει καταρτισθεί ο Εθνικός Κατάλογος (περιοχές GR), ο οποίος περιλαμβάνει περιοχές που έχουν ήδη καθεστώσ προστασίας βάσει της εθνικής νομοθεσίας (εθνικοί δρυμοί, αισθητικά δάση, μνημεία της φύσης, καταφύγια θηραμάτων, τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, ζώνες οικιστικού ελέγχου) ή των διεθνών Συμβάσεων (Σύμβαση Ράμσαρ). Επίσης, περιλαμβάνει τόπους που έχουν γίνει αντικείμενο αξιολόγησης (ειδικές χωροταξικές και περιβαλλοντικές μελέτες), τόπους που περιλαμβάνονται σε ήδη χρηματοδοτούμενα προγράμματα, υγρότοπους, δασικές εκτάσεις, παράκτια, νησιωτικά και ορεινά οικοσυστήματα που εμφανίζουν αξιολογικά οικολογικά χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες. Τέλος, στον Εθνικό κατάλογο που καταρτίστηκε και απεστάλη στην Ευρωπαϊκή Ένωση το Φεβρουάριο του 1997, συμπεριελήφθησαν και οι σημαντικές περιοχές για τα πουλιά (Οδηγία 79/409/ΕΟΚ – SPA).

Στην ευρύτερη περιοχή μελέτης περιλαμβάνονται δύο (2) περιοχές του Εθνικού Καταλόγου, με κωδικό GR2440002 «Κοιλιάδα και εκβολές Σπερχειού – Μαλιακός Κόλπος» και έκταση 47.723 ha (εκτάρια)

και GR2440005 «Υγρότοπος εκβολών – Δέλτα Σπερχειού», οι οποίες ανήκουν διοικητικά στο Νομό Φθιώτιδας.

Κοιλάδα και εκβολές Σπερχειού – Μαλιακός Κόλπος

Η περιοχή βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα της Κεντρικής Ελλάδας. Τα όριά της βρίσκονται στην περιφερειακή ζώνη του Εθνικού Δρυμού της Οίτης και γειτνιάζει με τα όρη Τυμφρηστό και Βαρδούσια. Στην περιοχή ξεχωρίζουν τρία διαφορετικά τμήματα: α) Μαλιακός Κόλπος, β) οι εκβολές του Σπερχειού ποταμού και οι γύρω περιοχές και γ) η κοιλάδα του Σπερχειού ποταμού και οι πηγές του. Η περιοχή καταλαμβάνει έκταση 34.000 εκταρίων.

Ο Μαλιακός Κόλπος καλύπτει 9.000 εκτάρια. Είναι ένας μικρός κλειστός κόλπος που συνδέεται με το Αιγαίο πέλαγος και τον Β. Ευβοϊκό Κόλπο, στο ανατολικό άκρο του, μέσω δύο μικρών διαύλων. Στο εξωτερικό ανατολικό τμήμα του, το μέσο βάθος είναι 30 μέτρα και στο εσωτερικό δυτικό του τμήμα δεν ξεπερνά τα 25 μέτρα. Ο πυθμένας του καλύπτεται ως επί το πλείστον από μαλακό ιζημα. Ο Σπερχειός ποταμός συναντά την θάλασσα στο ΝΔ άκρο του κόλπου. Το εσωτερικό τμήμα του κόλπου, κοντά στο στόμιο του ποταμού, είναι το πιο ρηχό.

Η πόλη της Στυλίδας (περίπου 6.000 κάτοικοι) βρίσκεται στη ΒΔ πλευρά του κόλπου. Το λιμάνι της είναι το πιο σημαντικό στον κόλπο, καθώς φιλοξενεί εμπορικά πλοία και αλιευτικά σκάφη. Η αλιευτική δραστηριότητα στον κόλπο επιτελείται από 322 επίσημα καταχωρημένα σκάφη που ανήκουν σε 700 αλιείς. Η παραγωγή ψαριών και Διθύρων Μαλακίων είναι υψηλή. Για το εσωτερικό τμήμα υπάρχουν αλιευτικοί περιορισμοί από την Πολιτεία (περίπου η μισή από την συνολική έκταση του κόλπου).

Ο πυρήνας των εκβολών καλύπτει 319,5 εκτάρια ενώ η ευρύτερη περιοχή ανέρχεται στα 10.000 εκτάρια. Οι εκβολές και οι γύρω περιοχές σχηματίζουν ένα ποικίλο τοπίο. Υπάρχουν δύο τύποι φυσικής βλάστησης. Η πρώτη απαντάται κατά μήκος των όχθων του ποταμού ενώ η δεύτερη καλύπτει την περιοχή των αλίπεδων.

Η μεγαλύτερη έκταση της περιοχής έξω από τον πυρήνα καλύπτεται από εντατικές καλλιέργειες – κυρίως ρυζιού. Η γη γύρω από τις εκβολές καλύπτεται κυρίως από ξηρικές καλλιέργειες και χορτολιβαδικές εκτάσεις, ενώ ένα μικρό τμήμα καλύπτεται από ελαιόδεντρα (δεν υπάρχουν ολοκληρωμένες εκτάσεις για την βλάστηση της περιοχής).

Γύρω από τις εκβολές υπάρχουν δέκα κοινότητες, που αριθμούν συνολικά 8.896 κατοίκους. Οι περισσότεροι από αυτούς ασχολούνται κυρίως με την γεωργία. Ο πληθυσμός της πόλης της Λαμίας, στα όρια των εκβολών, είναι 43.898 κάτοικοι.

Υγρότοπος εκβολών – Δέλτα Σπερχειού

Το τελευταίο τμήμα των εκβολών, κοντά στο στόμιο του ποταμού και εκεί που η ξηρά συναντά την θάλασσα, σχηματίζει ένα ρηχό κόλπο σαν λιμνοθάλασσα που ονομάζεται Λιβάρι (500 εκτάρια). Το βάθος στο μεγαλύτερο τμήμα του είναι 5 μέτρα. Εδώ, το κυνήγι απαγορεύεται από το νόμο. Το κυνήγι απαγορεύεται επίσης στις εκβολές και τις γύρω κοινότητες.

Το δυτικότερο άκρο της περιοχής περιλαμβάνει το ορεινού τύπου τμήμα του Σπερχειού ποταμού. Η κοίτη του ποταμού καταλαμβάνει έκταση 211.600 εκταρίων. Αν υπολογιστούν και τα 63 ρέματα που καταλήγουν στον Σπερχειό, τότε πρέπει να προστεθούν κι άλλα 2.500 εκτάρια. Εξαιτίας αυτής της εκτεταμένης κοίτης, ο ποταμός χαρακτηρίζεται από υψηλά επίπεδα παρασυρόμενων υλικών. Το μήκος του ποταμού είναι 82,5 km και ξεκινά από το όρος Τυμφρηστό σε υψόμετρο 2.327 μέτρων. Η κοιλάδα του καλύπτει 15.000 εκτάρια με μέσο υψόμετρο 621 – 810 μέτρα.

Εικόνα 3-2: τμήμα του ποταμού Σπερχειού

Προχωρώντας από την πόλη της Λαμίας προς τις πηγές του Σπερχειού, το τοπίο κυριαρχείται από μονίμως ξηρές και αρδευόμενες καλλιέργειες. Στο βόρειο τμήμα της κοιλάδας υπάρχουν εναλλασσόμενες καλλιέργειες, χορτολιβαδικές εκτάσεις και εγκαταλελειμμένες αγροτικές εκτάσεις. Τέλος, κοντά στις πηγές του ποταμού, εκτός από τα μικρά τμήματα που καλύπτονται από καλλιέργειες εσπεριδοειδών, η περιοχή κυριαρχείται από εγκαταλελειμμένη γη.

Στα όρια γύρω από την κοιλάδα, κοντά στους πρόποδες των γειτονικών βουνών, η βλάστηση χαρακτηρίζεται από φρύγανα. Εξαιτίας της έλλειψης μελετών για τους οικοτόπους, η επίσκεψη στην περιοχή είναι απαραίτητη για τον ποσοτικό προσδιορισμό της χλωριδικής και πανιδικής σύστασης.

Η ποιότητα και η σημασία της περιοχής εστιάζονται στα παρακάτω σημεία:

1. Ο Μαλιακός Κόλπος υποστηρίζει μία σημαντική παραγωγή σε ψάρια και Δίθυρα Μαλάκια. Υπάρχει επίσης πολύ καλό δυναμικό για την ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών.
2. Το Λιβάρι, το εσωτερικό τμήμα του κόλπου, είναι ένα φυσικό θαλάσσιο πάρκο για την αναπαραγωγή των ψαριών και την ανάπτυξη των νεαρών τους ατόμων.
3. Οι εκβολές του Σπερχειού ποταμού προσφέρουν ιδανικές περιβαλλοντικές παραμέτρους για πολλά είδη της орνιθοπανίδας, πολλά από τα οποία προστατεύονται. Η προτεινόμενη περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Σημαντική για την Орνιθοπανίδα Περιοχή (Import Bird Area, IBA).
4. Οι παρακείμενοι στους ποταμούς ορυζώνες, έχουν σημαντική οικονομική αξία για τις γύρω κοινότητες.
5. Ο ποταμός υποστηρίζει ποικίλη ιχθυοπανίδα με πολλά σημαντικά-ενδημικά ή/και προστατευόμενα είδη. Επίσης αρδεύει τα γόνιμα εδάφη των εκβολών και της κοιλάδας του.
6. Οι θερμές πηγές των Θερμοπυλών στις οποίες απαντάται το αφρικανικό ψάρι *Tilapia nilotica*, όπως επίσης και οι καρστικές πηγές της Αγίας Παρασκευής έχουν σπουδαίο οικολογικό ενδιαφέρον.

Αν και οι Νομαρχίες της Αν. Αττικής, Βοιωτίας και Φθιώτιδας έχουν ορίσει ειδικές περιοχές διάθεσης και τύπους λυμάτων προς διάθεση (Ν.Δ. 1964/14-11-1979), η ποιότητα των νερών του Μαλιακού Κόλπου απειλείται από τα αστικά λύματα της Λαμίας, των γειτονικών κοινοτήτων και τα απόβλητα των γύρω ελαιοτριβείων. Επίσης υπάρχουν και άλλοι τύποι βιομηχανιών, αν και λίγες στον αριθμό, που επηρεάζουν τον κόλπο με την διάθεση των λυμάτων τους είτε στον Σπερχειό ή κατευθείαν στη θάλασσα.

Η υπεραλίευση είναι ακόμη ένας αρνητικός παράγοντας για τον κόλπο. Μία ακόμη πιο σημαντική απειλή είναι η παράνομη αλιεία στο Λιβάρι, το φυσικό εκολλαπτήριο του κόλπου. Η βλάστηση των εκβολών και η πανίδα τους διαταράσσονται από την συνεχή επέκταση της καλλιεργήσιμης έκτασης και από την υπερβόσκηση από τοπικά κοπάδια. Η ορνιθοπανίδα βρίσκεται σε κίνδυνο, κυρίως από το εντατικό παράνομο κυνήγι στις εκβολές του Σπερχειού.

3.7.3. Άλλοι υγροβιότοποι

Υγροβιότοπος Αγίας Παρασκευής

Στο δυτικό άκρο του οικισμού Καζάντη της Π.Ε.Ο Λαμίας - Βόλου βρίσκονται οι καρστικές πηγές που διαμορφώνουν ένα αξιόλογο βιότοπο που φιλοξενεί το μοναδικό ψάρι στον κόσμο PUNGITIUS HELLENICUS (ελληνοπυγόςτεος). Επίσης στη γύρω περιοχή υπάρχουν 5-6 ζευγάρια πελαργών ενώ από την πλευρά της χλωρίδας κυριαρχούν τα καλάμια.

Ο υγροβιότοπος απειλείται από τα απόβλητα ενός ποιμνιοστασίου που βρίσκεται σε μικρή απόσταση καθώς και από την πλύση ρούχων και χαλιών με χρήση απορρυπαντικών από τους τσιγγάνους. Επίσης παρατηρούνται αλλοιώσεις του υγροβιότοπου λόγω επιχωματώσεων με μεγάλες ποσότητες μπαζών και σκουπιδιών. Ακόμα υπάρχουν πληροφορίες διάνοιξης αρδευτικών γεωτρήσεων στην περιοχή.

Κατά καιρούς έχουν ασχοληθεί με τη μελέτη του υγροβιότοπου η οικολογική κίνηση Λαμίας, ο Δ. Ρίζος, ιχθυολόγος εποπτείας Αλιείας, και ο καθηγητής Στεφανίδης. Τέλος έχουν γίνει προτάσεις για τη δημιουργία Φυσικού Πάρκου και ιχθυογεννητικού σταθμού στην περιοχή.

3.8. Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Για να καθορίσουμε τη γενική μορφή του αστικού χώρου μας είναι αναγκαία, όπως και στην οικονομική θεώρηση, η ακριβής γνώση όλων των απαραίτητων δημογραφικών στοιχείων.

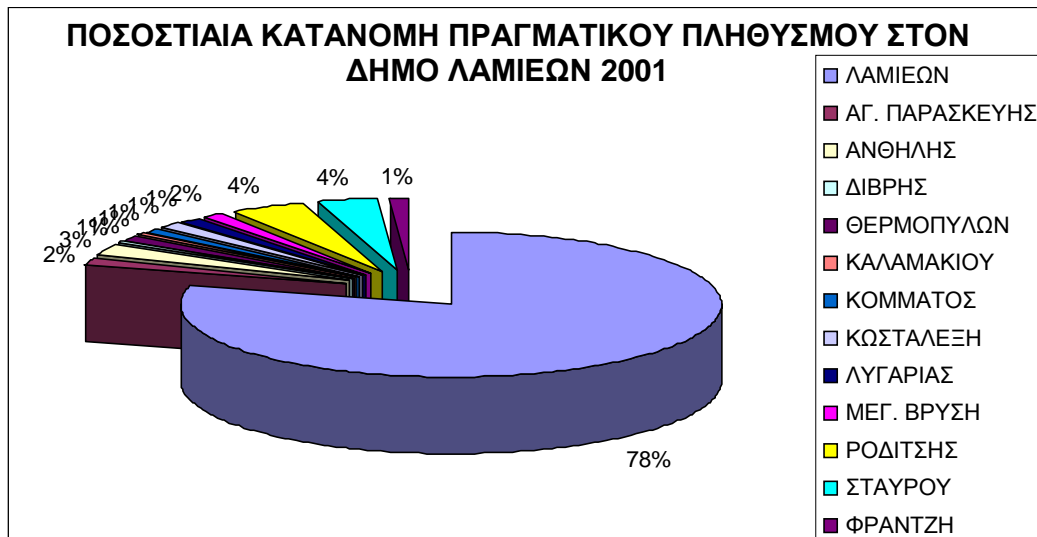
Δείκτες πυκνότητας, γεννητικότητας, θανάτων, κ.λ.π., σε συνδυασμό με τη φυσική κίνηση του πληθυσμού (αύξηση, θάνατοι, γεννήσεις) και τις μετακινήσεις, επιτρέπουν τον καθορισμό και την ταξινόμηση της αστικής περιοχής.

Πιο αναλυτικές δημογραφικές μελέτες 9πυραμίδες ηλικιών, σύνθεση οικογενειών, μεγέθη οικογενειών, κ.λ.π.) βοηθούν στην κατανόηση της κοινωνικής συμπεριφοράς των πολιτών, των πιο σύνθετων δηλαδή κοινωνικών φαινομένων που εκτυλίσσεται στον αστικό πίνακα.

3.8.1. Γενικά πληθυσμιακά στοιχεία

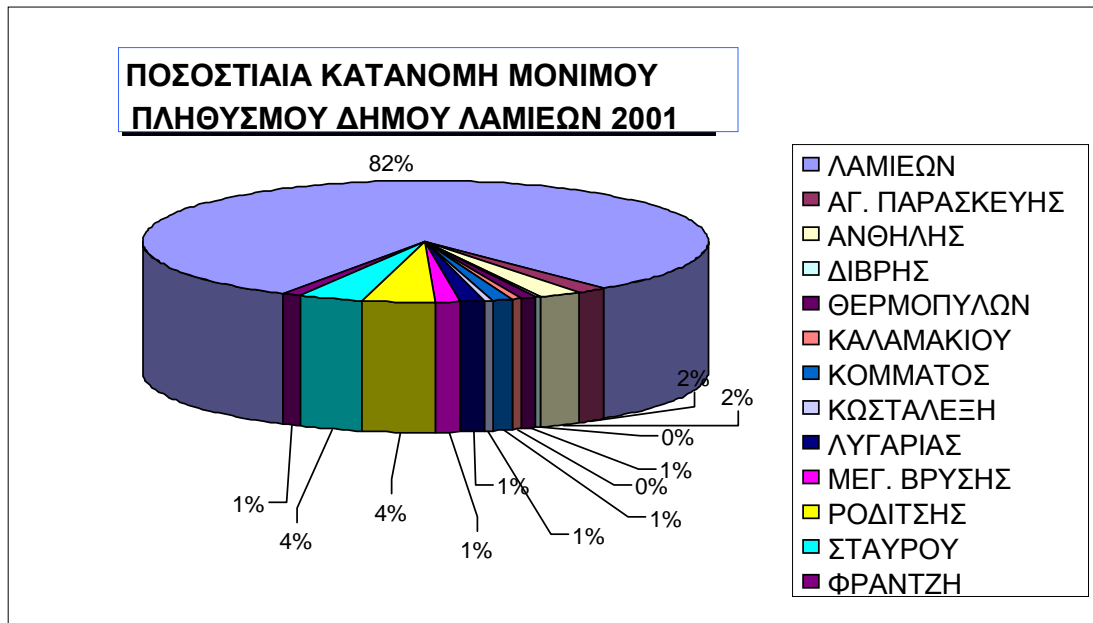
(πηγές: Επιχειρησιακό πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων 2008, ΕΣΥΕ, ΓΠΣ Β1 Φάση – υπάρχουσα κατάσταση)

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2001 ο πραγματικός πληθυσμός του Δήμου Λαμιέων ανέρχεται σε 58.601 κατοίκους (και 58.394, σύμφωνα με την απογραφή του έτους 1991) ενώ ο μόνιμος σε 62.452 κατοίκους

Διάγραμμα 3-10: ποσοστιαία κατανομή πραγματικού πληθυσμού του Δήμου Λαμιέων ανά δημοτικό διαμέρισμα. πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3-3 το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού, 78% περίπου, κατέχει το Δ.Δ. της Λαμίας, γεγονός αναμενόμενο εφόσον αυτό ταυτίζεται με τον οικισμό της Λαμίας, ενώ τα υπόλοιπα δημοτικά διαμερίσματα εμφανίζουν ισόποση συγκέντρωση πληθυσμού με χαμηλά ποσοστά.

Διάγραμμα 3-11: ποσοστιαία κατανομή μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Λαμιέων ανά δημοτικό διαμέρισμα.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο διάγραμμα 3-11 παρατηρείται ότι ο μόνιμος πληθυσμός στο Δ.Δ. Λαμίας αποτελεί το 82% του συνολικού μόνιμου πληθυσμού του Δήμου, ενώ δεν παρατηρείται αύξηση του αντίστοιχου ποσοστού στα υπόλοιπα δημοτικά διαμερίσματα σε σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσοστά του πραγματικού πληθυσμού. Συνεπώς οι οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες του Δήμου συγκεντρώνονται στο Δ.Δ. Λαμίας.

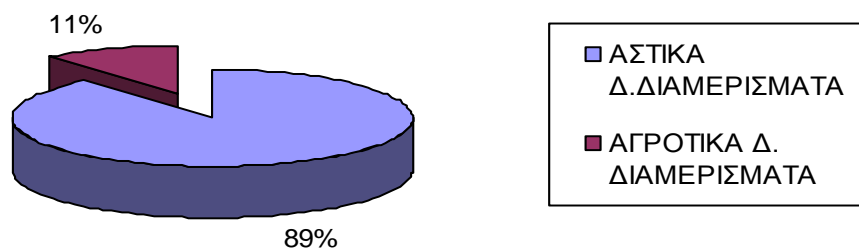
3.8.2. Συγκεντρώσεις πληθυσμού

Στις πεδινές και ημιορεινές περιοχές του Δήμου συναντούμε διαφοροποιήσεις σχετικά με τις συγκεντρώσεις του πληθυσμού. Εξετάζεται ποιο ποσοστό του πληθυσμού κατοικεί σε πεδινούς, ποιο σε ημιορεινούς και ποιο σε ορεινούς οικισμούς. Από τα στοιχεία της απογραφής προκύπτει ότι το σύνολο του Δήμου αποτελεί πεδινή περιοχή.

Διάγραμμα 3-12: κατανομή του πληθυσμού σε Αστικές και Αγροτικές περιοχές.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΕ ΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Διάγραμμα 3-13: κατανομή του πληθυσμού σε αστικά και αγροτικά διαμερίσματα
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Από τα διάγραμμα 3-13 διαπιστώνουμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού κατανέμεται σε αστικά διαμερίσματα και μόλις το 11% ανήκει σε αγροτικά διαμερίσματα.

Στον πίνακα 3-7 παρουσιάζονται οι πυκνότητες πληθυσμού ανά δημοτικό διαμέρισμα, σε σύγκριση με αυτές του Νομού Φθιώτιδας και του Συνόλου της Χώρας. Η μεγαλύτερη πυκνότητα παρατηρείται στο δημοτικό διαμέρισμα της Λαμίας (825,57 κατ/τ.χιλ.), ενώ στην αμέσως επόμενη κατηγορία εντάσσονται τα δημοτικά διαμερίσματα Ροδίτσης (133,23 κατ/τ.χιλ.) και Σταυρού (164,22 κατ/τ.χιλ.). Τα μεγέθη αυτά όμως είναι καθαρά ενδεικτικά διότι αναφέρονται στο σύνολο της επιφάνειας κάθε δημοτικού διαμερίσματος και όχι στην επιφάνεια που καταλαμβάνουν οι οικισμοί. Κατά συνέπεια οι υψηλότερες πυκνότητες εμφανίζονται στα δημοτικά διαμερίσματα με μικρότερη συνολική έκταση τα οποία δεν έχουν αγροτικές εκτάσεις, ορεινές περιοχές κλπ.

Δήμοι/Κοινότητες Δημοτικά/Κοινοτικά διαμερίσματα	Αστικά και Αγροτικά Δ.Δ/Δ.Κ.	Ορεινά ημιορεινά και πεδινά Δ.Δ/Κ.Δ.	Πληθυσμός	Επιφάνεια (τ.χμ.)		Πυκνότητα πληθυσμού ανά τ.χμ.	Μέσος σταθμ ικός υψομέ τρου
				Με εσωτερικά ύδατα	Χωρίς εσωτερικά ύδατα		
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ (ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001)							
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ			58.601	413,482	412,150	141,73	99
Δ.Δ.Λαμιέων	ΑΣ	Π	46.406	56,211	56,161	825,57	100
Δ.Δ.Αγίας Παρασκευής (Λιμογαρδίου)	ΑΓ	Ο	1.012	59,071	59,071	17,13	59
Δ.Δ.Ανθήλης	ΑΓ	Π	1.475	50,151	49,551	29,41	8
Δ.Δ.Δίβρης	ΑΓ	Ο	302	48,567	48,567	6,22	800
Δ.Δ.Θερμοπυλών	ΑΓ	Η	565	36,951	36,754	15,29	35
Δ.Δ.Καλαμακίου	ΑΓ	Ο	316	42,141	42,141	7,50	766
Δ.Δ.Κόμματος	ΑΓ	Π	710	9,077	8,852	78,22	10
Δ.Δ.Κωσταλέξιου	ΑΓ	Η	753	11,852	11,802	63,53	120
Δ.Δ.Λυγαριάς	ΑΓ	Η	807	32,982	32,982	24,47	154
Δήμοι/Κοινότητες Δημοτικά/Κοινοτικά διαμερίσματα	Αστικά και Αγροτικά Δ.Δ/Δ.Κ.	Ορεινά ημιορεινά και πεδινά Δ.Δ/Κ.Δ.	Πληθυσμός	Επιφάνεια (τ.χμ.)		Πυκνότητα πληθυσμού ανά τ.χμ.	Μέσο ς σταθ μικός υψομ έτρου
				Με εσωτερικά ύδατα	Χωρίς εσωτερικά ύδατα		
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ (ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001)							
Δ.Δ.Μεγάλης Βρύσης	ΑΓ	Π	890	13,618	13,618	65,35	30
Δ.Δ.Ροδίτσης	ΑΣ	Π	2.632	19,755	19,755	133,23	30
Δ.Δ.Σταυρού	ΑΣ	Π	2.090	12,727	12,717	164,22	90
Δ.Δ.Φραντζή	ΑΓ	Η	643	20,379	20,179	31,55	106
Νομός Φθιώτιδας			178.771	4.440,765	4.438,449	40	205
Σύνολο Χώρας			10.964,020	131.957,4 13	130.820,361	83,09	143

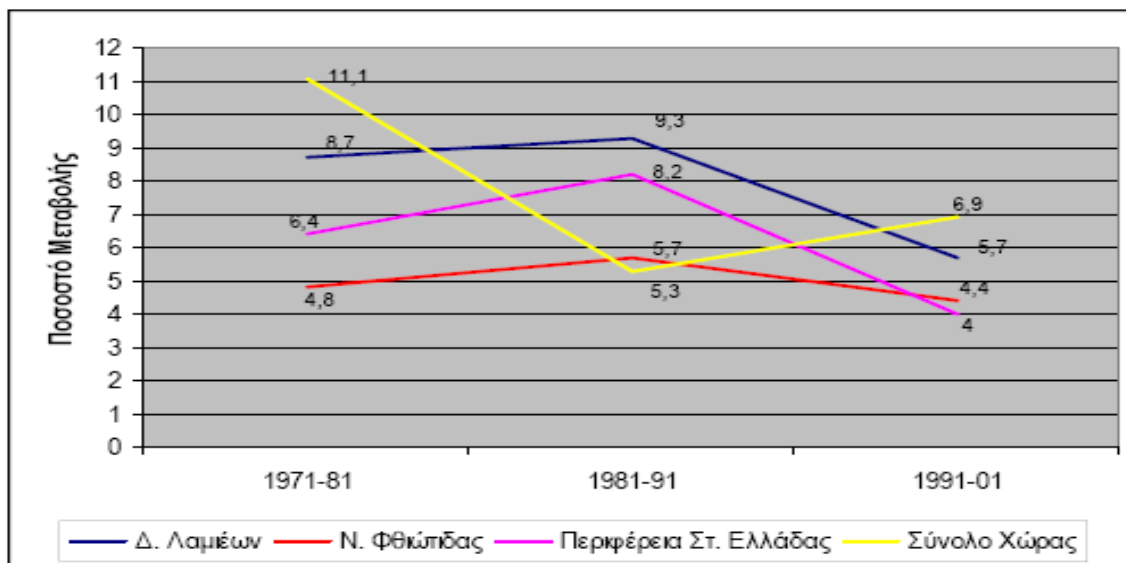
Πίνακας 3-7: επιφάνεια και πυκνότητα του πληθυσμού, με διάκριση σε αστικές και αγροτικές περιοχές καθώς, και σε πεδινές, ημιορεινές και ορεινές περιοχές.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Επιπλέον, όπως προκύπτει από τον προηγούμενο πίνακα, το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένο στην πόλη της Λαμίας και ουσιαστικά αναφερόμαστε σε έναν Δήμο με αστικό πληθυσμό ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε πεδινά δημοτικά διαμερίσματα.

3.8.3. Εξέλιξη του πληθυσμού 1971 – 2001

Σύμφωνα με το ακόλουθο διάγραμμα η ποσοστιαία μεταβολή (ρυθμός μεταβολής) του πληθυσμού κατά τις τρεις τελευταίες δεκαετίες (71-81, 81-91, 91-2001) εμφανίζεται θετική, αν και την τελευταία δεκαετία, 1991-2001, παρουσιάζει σημαντική μείωση ίση με 40% περίπου σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία (5,7% έναντι 9,3%). Βάσει του ετήσιου ρυθμού μεταβολής, ο Δήμος Λαμιέων δείχνει να ακολουθεί την τάση που υπάρχει τόσο σε εθνικό επίπεδο, όσο σε επίπεδο Νομού και Περιφέρειας.

Μεγάλο ποσοστό της πληθυσμιακής αύξησης της τελευταίας δεκαετίας (1991-2001) οφείλεται στο σημαντικό ποσοστό εγκατεστημένων αλλοδαπών, το οποίο αντιπροσωπεύει το 5.2% του πληθυσμού του Δήμου έναντι 0.4% το 1991 (ΕΣΥΕ, 1991-2001).

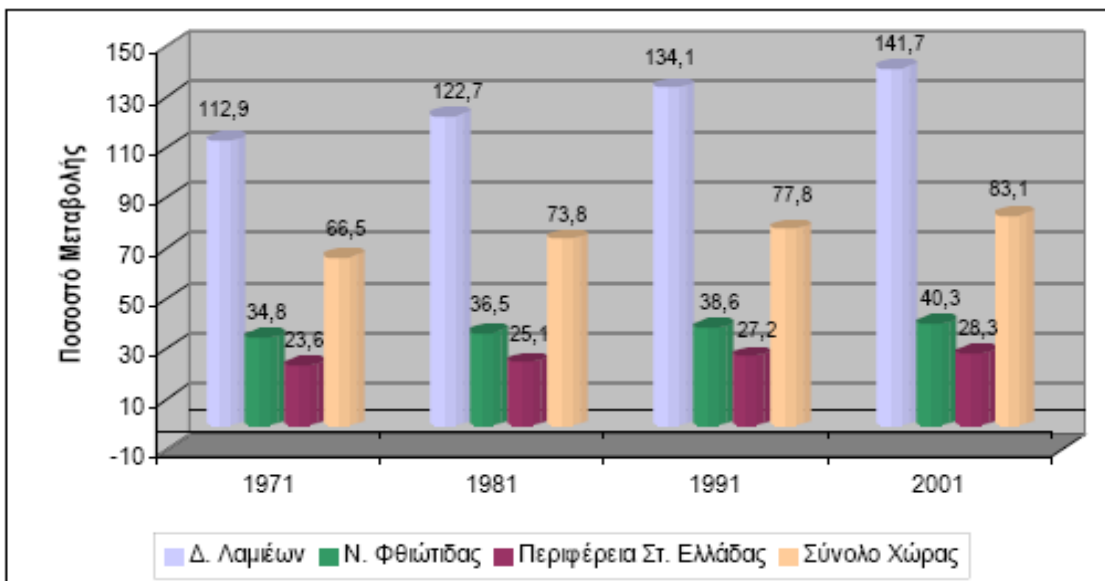

Διάγραμμα 3-14: ποσοστιαία μεταβολή πραγματικού πληθυσμού στο Δ. Λαμιέων, στο Ν. Φθιώτιδος, στην Περιφέρεια Στ. Ελλάδας και στη Χώρα (1971- 2001)

πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων 2008

Ως προς τη μέση πληθυσμιακή πυκνότητα, ο Δήμος Λαμιέων με 141,7 άτομα ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο το 2001, θεωρείται πυκνοκατοικημένος συγκρινόμενος με αυτό του Νομού Φθιώτιδας (40,3 ατ/τ.χιλ.) και με το σύνολο της Χώρας (83,1 ατ/τ.χιλ.). Το γεγονός αυτό είναι αναμενόμενο εφόσον η Λαμία αρχίζει να αναδεικνύεται ως μεσαία πόλη με ισχυρό διαπεριφερειακό ρόλο και θέση.

Η πληθυσμιακή πυκνότητα της περιοχής του Δήμου Λαμιέων (διάγραμμα 3-8 κατά τη διάρκεια της περιόδου από το 1971 έως το 2001 έχει αυξηθεί κατά το 25,5% περίπου αφού από 113 κατ/χιλ² που ήταν το 1971 ανήλθε σε 142κατ/χιλ² το 2001. Αύξηση της πληθυσμιακής πυκνότητας σημειώθηκε και σε υπερτοπικό επίπεδο, με ποσοστό αύξησης 15,8% για το Νομό Φθιώτιδας, 13,6% για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και 25% για τη χώρα. Παρόλ' αυτά, ο Δήμος Λαμιέων φαίνεται ότι έχει σημαντικά μεγαλύτερη πληθυσμιακή πυκνότητα από όλες τις προαναφερόμενες γεωγραφικές ενότητες.

Διάγραμμα 3-15: διαχρονική εξέλιξη της πληθυσμιακής πυκνότητας στο Δ. Λαμιέων, στο Ν. Φθιώτιδας, στην Περιφέρεια Στ. Ελλάδας και στη Χώρα (1971-2001).

πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων 2008

3.8.4. Εκτίμηση εξέλιξης μόνιμου πληθυσμού – προγραμματικά στοιχεία

(από ΓΠΣ Δήμου Λαμιέων – β1 φάση)

Ως προς τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό – στόχο για κατοικία

Η εκτίμηση του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου γίνεται με στατιστική μέθοδο για το χρόνο 2021. Η προβολή – εκτίμηση του πληθυσμού που παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα γίνεται με επιθυμητούς μέσους ετήσιους ρυθμούς μεταβολής (MEPM) την εικοσαετία 2001 – 2021.

Η υπόθεση των επιθυμητών MEPM¹ προκύπτει από τις μέχρι σήμερα εξελίξεις της περιοχής και ιδίως των κυρίαρχων οικισμών. Υποστηρίζεται δε από το γενικότερο αναπτυξιακό και χωροταξικό πλαίσιο και την επιδιωκόμενη εξέλιξη της Λαμίας με βάση τη δυναμική των εξελίξεων των μεγάλων Έργων

¹ Μέση ετήσια μεταβολή του πληθυσμού μιας χωρικής ενότητας κατά την διάρκεια μιας περιόδου (θετική η και αρνητική). Υπολογίζεται βάσει του τύπου το ανατοκισμού. Εάν P_x ο πληθυσμός στο έτος εκκίνησης και P_y ο πληθυσμός στο έτος κατάληξης, η μέση ετήσια μεταβολή του πληθυσμού μας μεταξύ των ετών x και y υπολογίζεται βάσει του τύπου $P_y = P_x * (1+r)^x - y$. Π.χ. εάν ο πληθυσμός της Ελλάδας ήταν (απογραφή) στην 1/1/1991 (P_x)=10.259.900 και στην 1/1/2001 (P_y)=10.939.771, η διαφορά $x-y=10$ (έτη) και επομένως $10.939.771=10.259.900 * (1+r)^{10}$, επομένως $r=6,436\%$. (B. Κοτζαμάνης) www.demography-lab.prd.uth.gr/DDAoG/edu/lessons/7.htm

αλλά και με προσαύξηση του πληθυσμού κατά τους μετανάστες και τους φοιτητές/στελέχη του νέου Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδας με έδρα τη Λαμία.

Η εκτίμηση γίνεται με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ του 2001 πλην της Λαμίας που ο πληθυσμός εκκίνησης του 2006 λαμβάνεται με βάση τα στοιχεία του Δήμου (ΔΕΥΑΛ). Έτσι ο προγραμματικός πληθυσμός το 2021 εκτιμάται σε 101.378 κατοίκους.

Ο μόνιμος αυτός προγραμματικός πληθυσμός κατανέμεται:

Πολεοδομικό Συγκρότημα Λαμίας
* πληθυσμός 2021=91.000 κάτοικοι

Άλλοι οικισμοί
* πληθυσμός 2021=10.000 κάτοικοι

Ως προς τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό – στόχο για κεντρικές χρήσεις

Η εκτίμηση του πληθυσμού επιρροής της Λαμίας, οικιστικού κέντρου διαπεριφερειακής εμβέλειας εκτιμάται σε 250.000 έως 300.000 καταναλωτές (standard consumers) των υπερτοπικών υπηρεσιών που θα προσφέρει με περιοχή επιρροής που καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος του Ν. Φθιώτιδας αλλά και τμήματα του Ν. Φωκίδας, του Ν. Ευρυτανίας αλλά και περιοχές της Δυτικής Θεσσαλίας και Βόρειας Εύβοιας. Ειδικά για το Λιανικό εμπόριο, σπάνιο, ανώμαλο και καθημερινό, εκτιμάται σε 150.000 καταναλωτές ο πληθυσμός επιρροής της πόλης της Λαμίας.

Ως κέντρο ΟΤΑ εκτιμάται ότι μελλοντικά ο Δήμος Λαμιέων θα εξυπηρετεί σε κοινωφελείς υπηρεσίες (ύδρευση, απορρίμματα κλπ.) πληθυσμό μίας ευρύτερης αστικής περιοχής της τάξης των 120.000 κατοίκων.

Ως προς τα μεγέθη παραγωγής και παραγωγικών μονάδων

Για την εμπορική δραστηριότητα και τη διαμετακόμιση, η Λαμία προγραμματίζεται ως το εμπορευματικό κέντρο κάθε τύπου χονδρικού εμπορίου (μεταποιησίμου – κατανάλωσης με αποθήκες – κατανάλωσης χωρίς αποθήκες) του μεγαλύτερου μέρους της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας αλλά και της Δυτικής Θεσσαλίας.

Το Εμπορευματικό Κέντρο θα αποτελέσει αμιγή οργανωμένη ζώνη ενώ το λοιπό χονδρεμπόριο θα Αναπτυχθεί μαζί με άλλες συναφείς χρήσεις χαμηλής όχλησης ή αμιγώς σε ζώνες τύπου ΒΕΠΕ – ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ ή Επιχειρηματικού Πάρκου.

Εκτίμηση εξέλιξης μόνιμου πληθυσμού

ΧΩΡΟΣ	Δ.Δ.	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ από ΕΣΥΕ							ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2006 (ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΔΗΜΟΥ)	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ το 2021			
			ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ				Μ.Ε.Ρ.Μ.				ΕΚΤΙΜΗΣΗ Μ.Ε.Ρ.Μ. 01-21 (ΣΤΟΧΟΣ)	Πληθυσμός 2021 (3)		
			1971	1981	1991	2001	71-81	81-91	91-01					
Π.Σ. ΛΑΜΙΑΣ	Δ.Δ. Λαμιέων	Λαμία	38,297	41,846	44,084	46,406	0.89	0.52	0.51	63,396	1.50	79,260	79,260	91,065
	Δ.Δ. Μεγάλης Βρύσης	Μεγάλη Βρύση	538	524	720	890	-0.26	3.23	2.14		2.50	1,458	1,458	
	Δ.Δ. Ροδίτισης	Ροδίτσα	1,193	1,742	2,689	2,632	3.86	4.44	-0.21		4.00	5,767	5,767	
	Δ.Δ. Σταυρού	Σταυρός	855	1,151	1,991	2,090	3.02	5.63	0.49		4.00	4,579	4,579	
Π1	Δ.Δ. Φραντζή	Ζακαϊκικα	141	139	133	89	-0.14	-0.44	-3.94		1.00	109		4,015
	Δ.Δ. Κόμματος	Κόμμα	559	564	601	710	0.09	0.64	1.68		1.50	956		
	Δ.Δ. Κωσταλέξης	Κωσταλέξης	392	404	331	753	0.30	-1.97	8.57		5.00	1,998		
	Δ.Δ. Φραντζή	Υδρόμυλος	52	64	81	83	2.10	2.38	0.24		1.00	101		
	Δ.Δ. Φραντζή	Φραντζής	432	400	537	471	-0.77	2.99	-1.30		3.00	851		
Π2	Δ.Δ. Ανθήλης	Ανήλη	1,661	1,469	1,759	1,475	-1.22	1.82	-1.75		0.50	1,630	1,630	10,313
Π3	Δ.Δ. Θερμοπυλών	Θερμοπύλες (1)	390	401	376	585	0.28	-0.64	4.16		4.00	1,238	1,238	
Π4	Δ.Δ. Λυγαριάς	Αγριλιά	96	80	133	234	-1.81	5.21	5.81		5.00	621		
	Δ.Δ. Καλαμακίου	Καλαμάκι (2)	331	249	256	316	-2.81	0.28	2.13		2.00	470	1,862	
	Δ.Δ. Λυγαριάς	Λυγαριά	531	501	534	573	-0.58	0.64	0.71		1.50	772		
Π5	Δ.Δ. Αγίας Παρασκευής	Αγία Παρασκευή	623	592	855	957	-0.51	3.74	1.13		1.00	1,168		1,235
	Δ.Δ. Αγίας Παρασκευής	Αγραδούλα	49	0	10	2	-100.00		-14.87		1.00	2		
	Δ.Δ. Αγίας Παρασκευής	Λιμονάριο	171	42	40	35	-13.10	-0.49	-1.33		1.00	43		
	Δ.Δ. Αγίας Παρασκευής	Παλαιοχώρι	0	255	11	18	-	-26.97	5.05		1.00	22		
Π6	Δ.Δ. Δίβρης	Δίβρη	363	293	304	302	-2.12	0.37	-0.07		0.50	334	334	
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ			46,674	50,716	55,445	58,601	0.83	0.90	0.56	----	----	101,378	101,378	101,378

(1) Θερμοπύλες + Λουτρά Θερμοπυλών

(2) Καλαμάκι + Μ.Αντιτίσης

(3) Χρησιμοποιείται ο πληθυσμός 2006 μόνο για το Δ.Δ. ΛΑΜΙΑΣ

Πίνακας 3-8: εκτίμηση εξέλιξης μόνιμου πληθυσμού πηγή: ΓΠΣ Δήμου Λαμιέων β1 φάση, 2008

3.8.5. Σύνθεση κατά φύλο και ηλικία

Από τα στοιχεία της απογραφής πληθυσμού 1991-2001 σε επίπεδο δημοτικού διαμερίσματος παρατηρείται ότι η σύνθεση του πληθυσμού ακολουθεί φθίνουσα δομή. Χαρακτηριστικό της φθίνουσας δομής είναι ο χαμηλός και ελαττούμενος δείκτης γεννήσεων και θανάτων.

Ο δείκτης γήρανσης που χρησιμοποιείται ενδεικτικά αποτυπώνει τη σχέση μεταξύ των πιο ηλικιωμένων και των νεότερων κατηγοριών του πληθυσμού. Ο δείκτης αυτός δείχνει τη σχέση μεταξύ των πιο ηλικιωμένων και των νεότερων κατηγοριών του πληθυσμού. Ο δείκτης αυτός δείχνει τη σχέση μεταξύ δύο κατηγοριών συντηρούμενου πληθυσμού, καθώς επίσης και το πόσοι συντηρούμενοι γέροντες αντιστοιχούν σε 100 συντηρούμενους νέους.

Για το Δήμο Λαμιέων το 2001 ο δείκτης γήρανσης είναι ίσος με 0.92 λίγο μικρότερος από αυτόν του Νομού Φθιώτιδας (1.35) και της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος (1.2), περιοχές που ούτως ή άλλως εμφανίζουν δυσμενέστερα ηλικιακά χαρακτηριστικά σε σχέση με το Σύνολο Χώρας (1.10 το 2001). Επιπρόσθετα, ο δείκτης αυτός που αφορά στο Δήμο Λαμιέων, εμφανίζει αύξηση περίπου 50% (0.55 το 1991) που συνεπάγεται την αύξηση του ποσοστού της ηλικιακής κατηγορίας των 65 ετών και άνω.

Ο δείκτης γήρανσης ορίζεται ως ο λόγος του ποσοστού συμμετοχής της ηλικιακής κατηγορίας 65 ετών και άνω στο σύνολο του πληθυσμού που έχει απογραφεί στο Δήμο, προς το ποσοστό συμμετοχής της ηλικιακής κατηγορίας έως 14 ετών. Όταν ο λόγος είναι ίσος με τη μονάδα οι δύο αυτές ηλικιακές κατηγορίες έχουν ίση συμμετοχή στο σύνολο του πληθυσμού. Δείκτης μεγαλύτερος από τη μονάδα υποδεικνύει αριθμητική υπεροχή των ηλικιωμένων έναντι των νέων.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ		
	1991	2001
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	0,83	1,2
ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	0,93	1,35
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	0,55	0,92

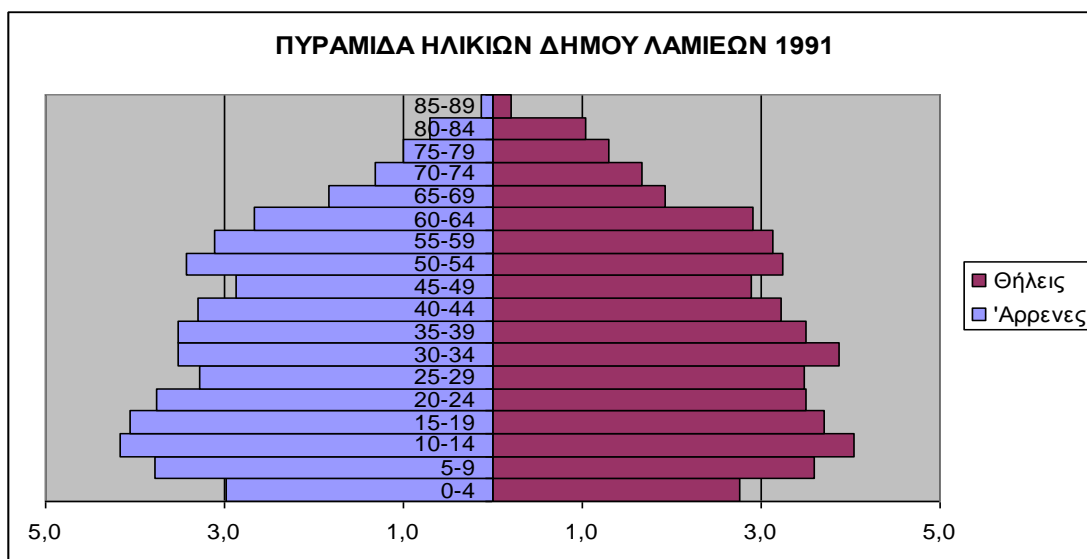
Πίνακας 3-9: δείκτης γήρανσης
πηγή: ΕΣΥΕ 1991-2001, Ίδια επεξεργασία

ΗΛΙΚΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ		ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001
0-14	21,30	16,3	18,3	14,3	19,6	15,5	19,2	15,2
15-24	15,03	15,6	13,5	13,5	13,8	13,6	15,3	14,3
25-39	21,15	22,6	18,6	21,7	19,2	21,7	20,8	22,9
40-64	30,75	30,5	32,8	31,2	31,1	30,6	31,1	31
65&ΑΝΩ	11,77	15,0	16,9	19,3	16,3	18,6	13,7	16,7
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

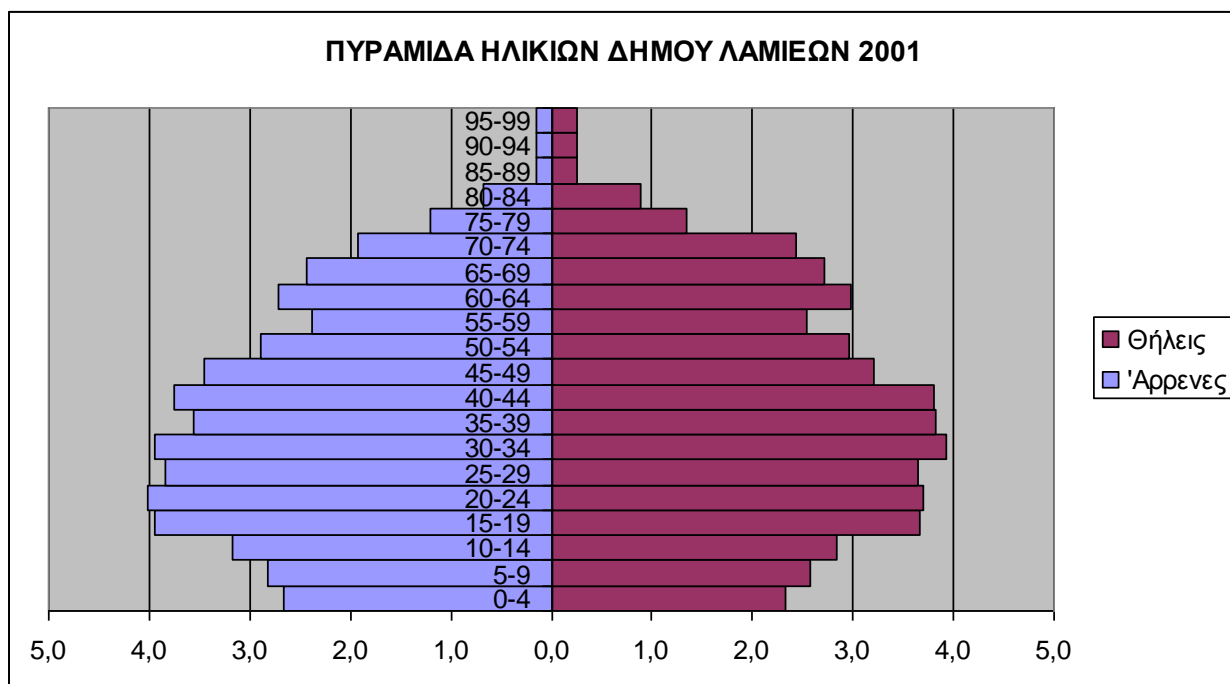
Πίνακας 3-10: ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού (% συμμετοχή στο σύνολο)
πηγή: ΕΣΥΕ 1991-2001, Ίδια επεξεργασία

Από τον πίνακα 3-10 προκύπτει ότι στο Δήμο Λαμιέων οι ηλικίες 40 ετών και άνω εμφανίζουν το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο σε σχέση με μικρότερες ηλικίες (0-39 ετών). Το φαινόμενο αυτό οφείλεται είτε σε μικρό ποσοστό παλιννόστησης, είτε σε νέα εγκατάσταση νοικοκυριών στην περιοχή (συνήθως σε νοικοκυριά σχετικά μεγάλης ηλικίας, συνταξιούχοι κλπ.). Ανάλογο φαινόμενο παρατηρείται και για το Νομό Φθιώτιδας και την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, ενώ για την ίδια ομάδα ηλικιών (40 και άνω) τα ποσοστά συμμετοχής είναι παρόμοια σε επίπεδο Δήμου, Νομού, Περιφέρειας και Συνόλου της Χώρας.

Ωστόσο, σε επίπεδο Δήμου από την σύγκριση των δεκαετιών 1991 και 2001 παρατηρούμε ότι μόνο η κατηγορία ηλικιών 65 & άνω φαίνεται να αυξάνει το ποσοστό της (από 11.77% σε 15.0%) ενώ αντίθετα η κατηγορία 0 -14 μειώνει το ποσοστό συμμετοχής, γεγονός που υποδεικνύει την μείωση του αριθμού γεννήσεων.

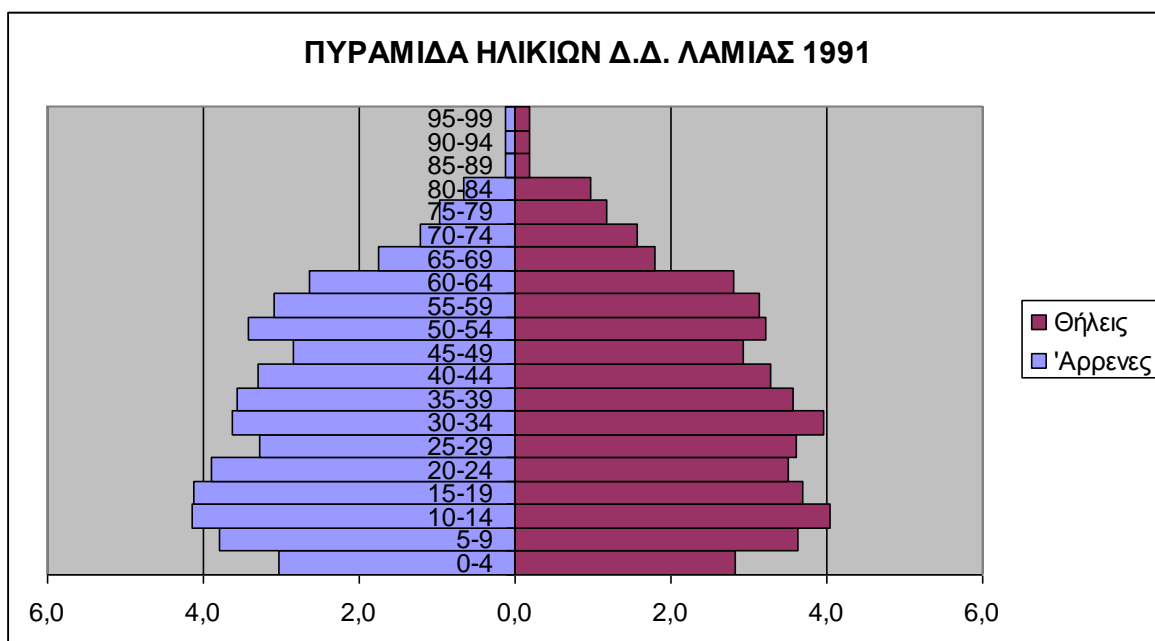
Διάγραμμα 3-16: κατανομή του πληθυσμού κατά φύλλο και ηλικίες
πηγή: ΕΣΥΕ 1991, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 3-17: κατανομή του πληθυσμού κατά φύλλο και ηλικίες για το Δήμο Λαμιέων
πηγή: ΕΣΥΕ 2001, Ίδια επεξεργασία

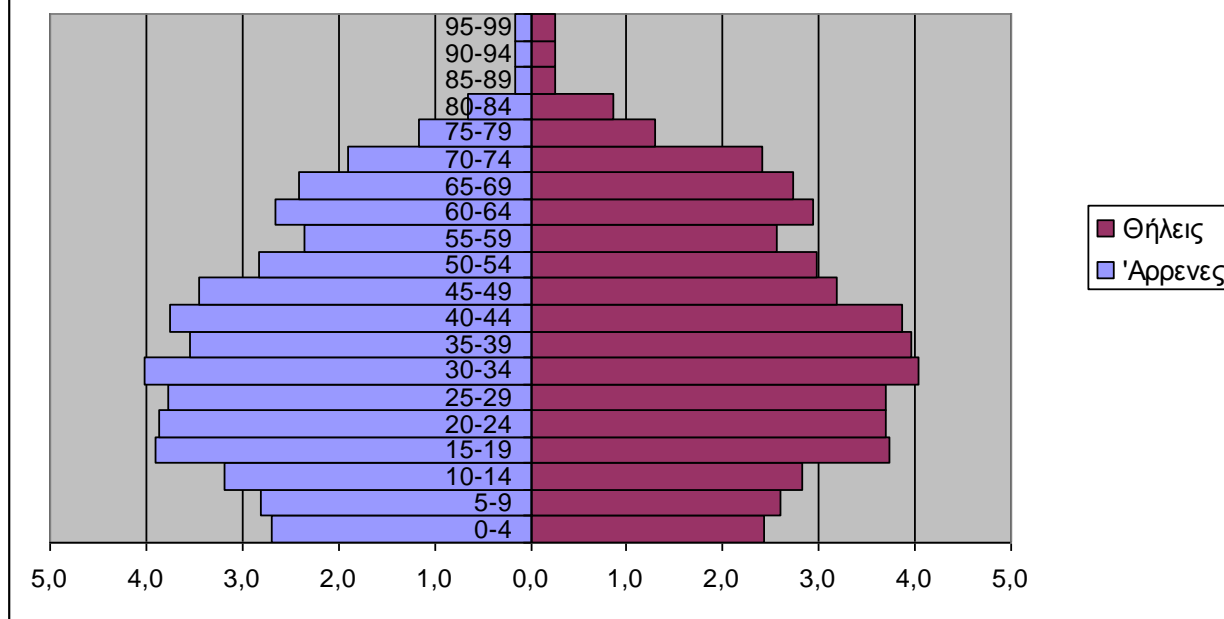
Η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού του Δήμου Λαμιέων για τα έτη 1991 και 2001, δίδεται από τα διαγράμματα: 3-17 και 3-18. Παρατηρείται ότι τα παιδιά αποτελούν λιγότερο από το 30% και στις δύο απογραφικές περιόδους (21.29% το 1991 και 16.41% για το 2001). Στην περίπτωση αυτή σύμφωνα με την οποία ο παιδικός πληθυσμός βρίσκεται σε ποσοστό μικρότερο του 30% εκτιμάται ότι παρατηρείται το φαινόμενο του γερασμένου πληθυσμού. Στο ίδιο ακριβώς συμπέρασμα θα καταλήγαμε εάν ο γεροντικός πληθυσμός εμφανίζεται με ποσοστό μεγαλύτερο του 10%.

Αντίστοιχα για το Δ.Δ. Λαμίας η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού για τα έτη 1991 και 2001 δίδεται από τα ακόλουθα διαγράμματα.: 3-11 και 3-12.

Διάγραμμα 3-18: κατανομή του πληθυσμού κατά φύλλο και ηλικίες για το Δ.Δ. Λαμίας
πηγή: ΕΣΥΕ 1991, Ίδια επεξεργασία

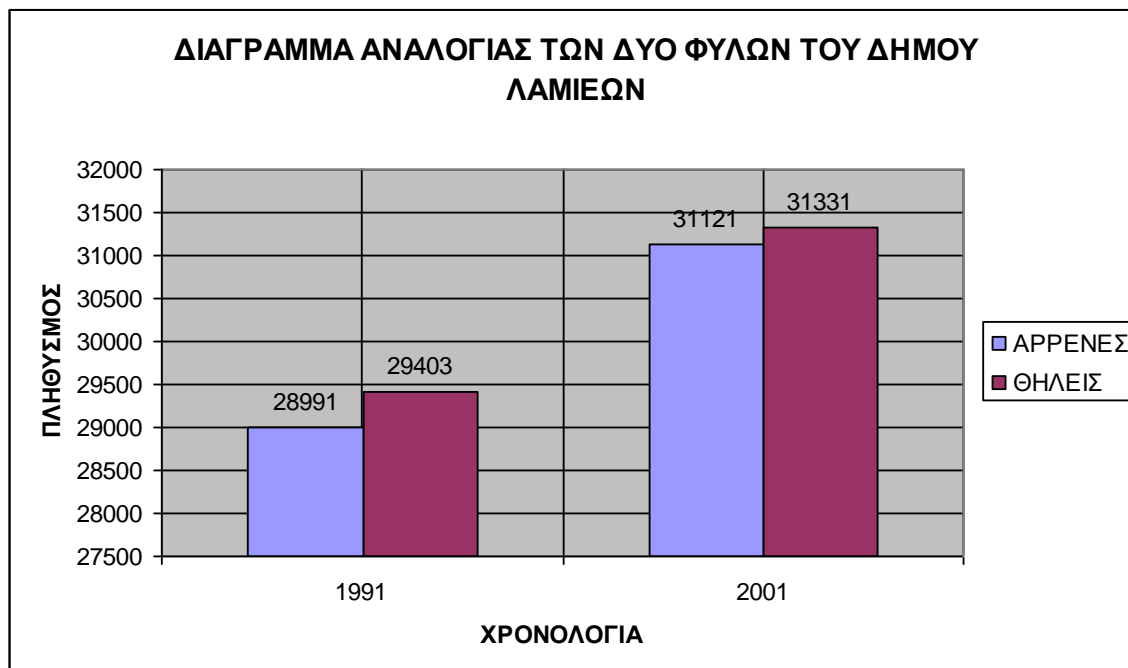
ΠΥΡΑΜΙΔΑ ΗΛΙΚΙΩΝ Δ.Δ. ΛΑΜΙΑΣ 2001

Διάγραμμα 3-19: κατανομή του πληθυσμού κατά φύλλο και ηλικίες για το Δ.Δ. Λαμίας
πηγή: ΕΣΥΕ 2001, Ίδια επεξεργασία

Συμπεραίνουμε λοιπόν, ότι τα παιδιά αποτελούν λιγότερο από το 30% και στις δύο απογραφικές περιόδους (21.46% το 1991 και 16.55% για το 2001). Στην περίπτωση αυτή σύμφωνα με την οποία ο παιδικός πληθυσμός βρίσκεται σε ποσοστό μικρότερο του 30% εκτιμάται ότι παρατηρείται το φαινόμενο του γερασμένου πληθυσμού. Στο ίδιο ακριβώς συμπέρασμα θα καταλήγαμε εάν ο γεροντικός πληθυσμός εμφανίζεται με ποσοστό μεγαλύτερο του 10%. Επιπλέον, η ποσοστιαία κατανομή του παιδικού πληθυσμού είναι ίδια τόσο σε επίπεδο Δήμου όσο και σε επίπεδο Δ.Δ. Λαμίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ

Διάγραμμα 3-20: αναλογία των δύο φύλων στο σύνολο του πληθυσμού, για τις απογραφές 1991-2001
πηγή: ΕΣΥΕ 1991- 2001, Ίδια επεξεργασία

Με βάση τα στοιχεία απογραφής από την ΕΣΥΕ για το 2001 προκύπτει ότι το ποσοστό των ανδρών είναι οριακά μικρότερο από αυτό των γυναικών (210 περισσότερες γυναίκες από ότι οι άνδρες).

Ανάλογο φαινόμενο παρατηρείται και για την απογραφή του 1991, κατά την οποία οι γυναίκες υπερτερούσαν κατά 402 άτομα έναντι του συνόλου των ανδρών.

Η συσχέτιση του φύλου με την κατανομή των ηλικιών δείχνει ενώ οι γυναίκες 55 ετών και άνω υπερτερούν, στις παραγωγικές κατηγορίες ηλικιών και κυρίως στις νεότερες (15-34) υπερτερούν οι άνδρες.

3.9. Κοινωνικά χαρακτηριστικά

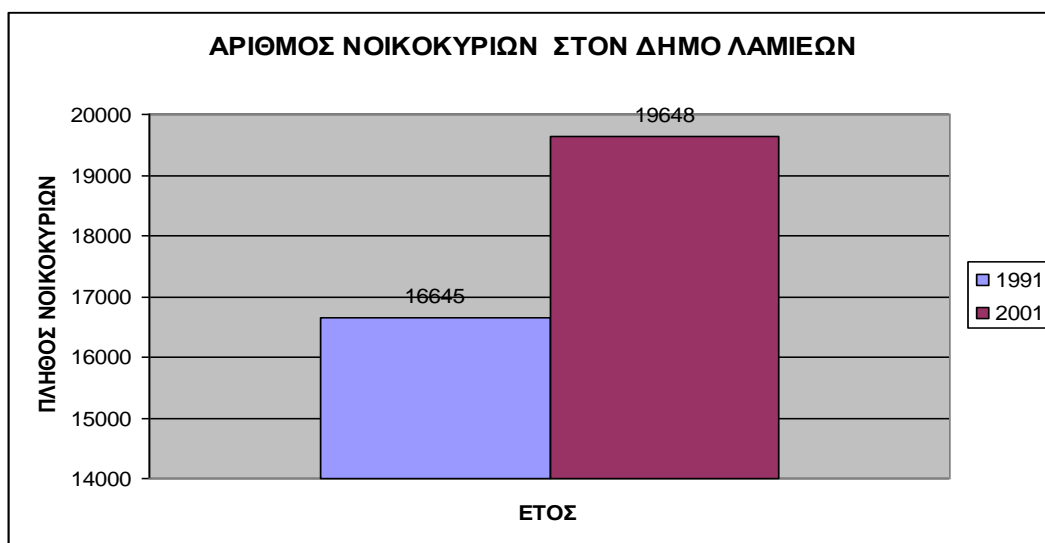
Το κεφάλαιο αυτό έχει στόχο την περιγραφή του κοινωνικού προφίλ του Δήμου Λαμιέων. Αναλυτικότερα, θα μελετηθούν και θα αναλυθούν τα νοικοκυριά, οι κατοικίες και το μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων.

3.9.1. Νοικοκυριά

Ως νοικοκυριό θεωρείται: α) Δύο ή περισσότερα άτομα που διαμένουν μαζί, προμηθεύονται από κοινού τα απαραίτητα για τη συντήρησή τους και τρώουν κατά κανόνα, μαζί (πολυπρόσωπο νοικοκυριό). Η ομάδα του πολυπρόσωπου αυτού νοικοκυριού μπορεί ν' αποτελείται, μόνο από συγγενή άτομα ή μόνο από μη συγγενή άτομα ή τέλος από το συνδυασμό και των δύο περιπτώσεων. Στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται και οι οικότροφοι όχι όμως και οι ενοικιαστές.

β) Κάθε άτομο που μένει μόνο του σε μια χωριστή κατοικία ή διαμένει μαζί με άλλα άτομα στην ίδια κατοικία, αλλά συνδέεται μαζί τους, δηλαδή δεν τρώει μαζί με αυτούς, ώστε να αποτελεί μέλος του νοικοκυριού τους, είναι μονοπρόσωπο νοικοκυριό.

Τα νοικοκυριά αποτελούν δείκτες για την οικιστική ανάπτυξη και την ποιότητα του βιοτικού επιπέδου της περιοχής. Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται η αύξηση των νοικοκυριών μέσα στη δεκαετία 1991-2001 στο σύνολο του Δήμου.

Διάγραμμα 3-21: αριθμός των νοικοκυριών του πραγματικού πληθυσμού του Δήμου Λαμιέων
πηγή: ΕΣΥΕ απογραφές 1991-2001, Ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3-21 η μεγαλύτερη αύξηση στον αριθμό νοικοκυριών, στο πέρας της δεκαετίας, σημειώθηκε για το Δ.Δ. της Λαμίας με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η συγκέντρωση του πληθυσμού στο ήδη πυκνοκατοικημένο διαμέρισμα του Δήμου.

Το Δ.Δ. Λαμίας συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό (82%) των νοικοκυριών στο σύνολο του Δήμου σύμφωνα με την απογραφή του 2001, γεγονός αναμενόμενο, εφόσον η πόλη της Λαμίας αποτελεί πρωτεύουσα του Νομού και έδρα της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδος, συγκεντρώνοντας πληθώρα υπηρεσιών και συνεπώς προσελκύοντας ολοένα και περισσότερο άτομα για μόνιμη εγκατάσταση.

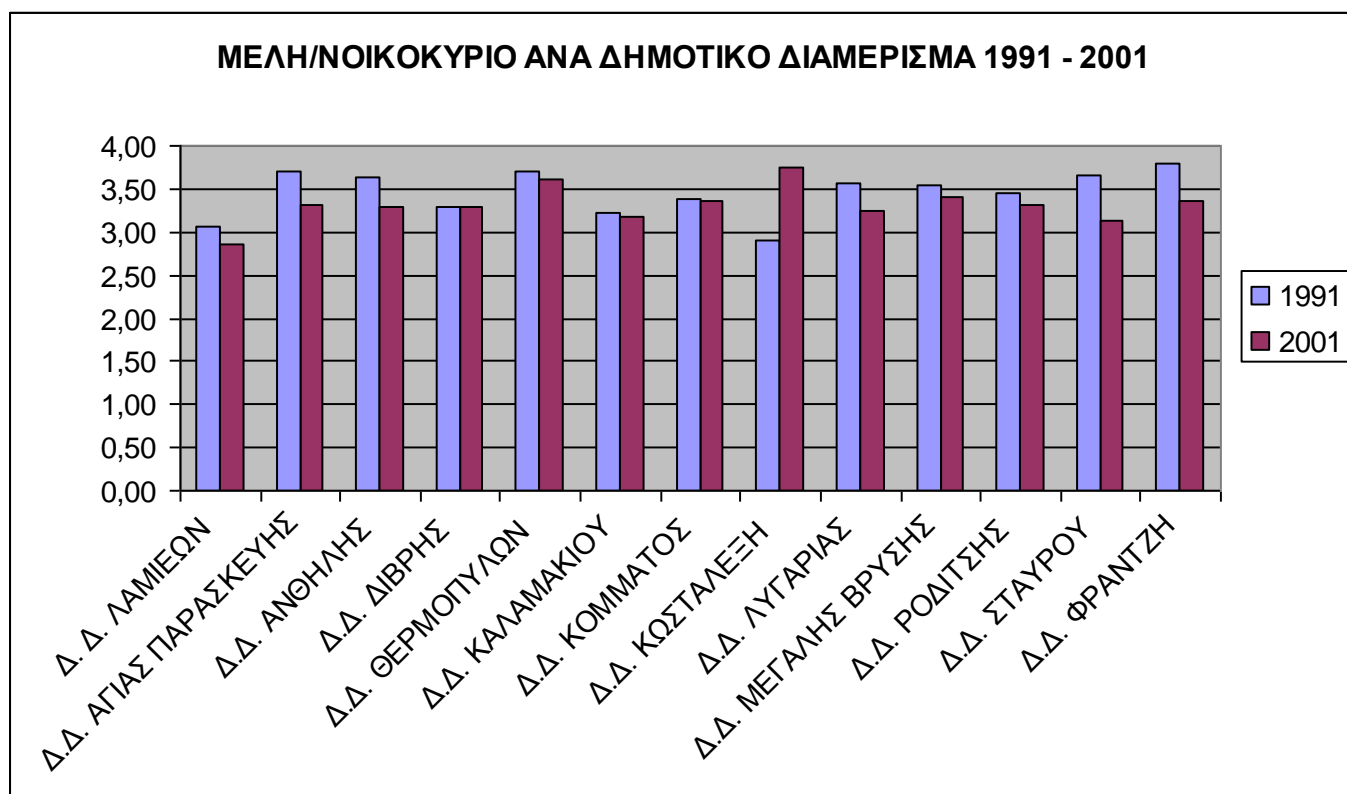
Επίσης ενδιαφέρον παρουσιάζει η αύξηση των νοικοκυριών στα δ. δ. Θερμοπυλών, Λυγαριάς, Μεγάλης Βρύσης και Σταυρού, ενώ στα υπόλοιπα Δ.Δ. δεν παρουσιάζεται ιδιαίτερη μεταβολή.

Το μέσο μέγεθος νοικοκυριού ανέρχεται σε 3.15 άτομα περίπου για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων για το 1991 και σε 2.95 άτομα περίπου για το 2001. Αξίζει να σημειώσουμε ότι στο εσωτερικό του Δήμου και εκτός από το δημοτικό διαμέρισμα της Λαμίας παρουσιάζεται μέγεθος νοικοκυριού μεγαλύτερο από αυτό του Δήμου. Αναλυτικότερα το Δ.Δ. του Κωσταλεξίου κατέχει την πρώτη θέση με μέγεθος νοικοκυριού 3.74 και ακολουθεί το Δ.Δ. Θερμοπυλών με μέγεθος νοικοκυριού 3.62.

Για το Νομό Φθιώτιδας και για την απογραφή του 2001 το ίδιο μέγεθος ανέρχεται σε 2.94 και για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας σε 2.91. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι ο Δήμος αναφορικά με το μέσο μέγεθος νοικοκυριού κυμαίνεται στα ίδια επίπεδα με το Νομό και την Περιφέρεια. Αναλυτικότερα στοιχεία για τον αριθμό των νοικοκυριών και το μέσο μέγεθος του για κάθε δημοτικό διαμέρισμα και για τις χρονολογίες 1991-2001 παρουσιάζονται στο διάγραμμα 3-11 και στον πίνακα

Δ.Δ.	1991			2001		
	ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	ΜΕΛΗ	Μ/Ν	ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ	ΜΕΛΗ	Μ/Ν
Λαμίας	13565	41572	3,06	16116	46201	2,87
Αγ. Παρασκευής	245	906	3,70	307	1019	3,32
Ανθήλης	465	1692	3,64	444	1465	3,30
Δίβρης	58	191	3,29	53	174	3,28
Θερμοπυλών	94	347	3,69	153	554	3,62
Καλαμακίου	74	238	3,22	75	239	3,19
Κόμματος	167	566	3,39	205	688	3,36
Κωσταλέξη	110	320	2,91	116	434	3,74
Λυγαριάς	171	611	3,57	236	767	3,25
Μεγ. Βρύσης	197	698	3,54	261	888	3,40
Ροδίτης	773	2673	3,46	803	2654	3,31
Σταυρού	530	1934	3,65	690	2165	3,14
Φραντζή	196	743	3,79	189	636	3,37
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	16645	52491	3,15	19648	57884	2,95
ΝΟΜΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	48896	154098	3,15	55023	162015	2,94
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	165622	519627	3,14	182168	529938	2,91

Πίνακας 3-11: αριθμός νοικοκυριών και μέγεθος αυτών ανά δημοτικό διαμέρισμα
πηγή: ΕΣΥΕ απογραφές 1991-2001, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 3-22: μέλη ανά νοικοκυριό ανά δημοτικό διαμέρισμα 1991-2001
 πηγή: ΕΣΥΕ απογραφές 1991-2001, Ίδια επεξεργασία

Η ποσοστιαία σύνθεση των νοικοκυριών κατά μέγεθος το 2001, καταγράφει μία ελαφρώς αύξηση των τριμελών νοικοκυριών (22% του συνόλου, έναντι 20% στο νομό και στο σύνολο της χώρας). Το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται και για τα τετραμελή νοικοκυριά (24% του συνόλου έναντι του 20% στο νομό και στο σύνολο της χώρας). Τα διμελή και τα μονομελή νοικοκυριά καθώς επίσης και όλες οι υπόλοιπες κατηγορίες μεγαλύτερων νοικοκυριών, είναι ελαφρώς μειωμένα στο σύνολό τους έναντι στο νομό και στο σύνολο της χώρας, όπως παρουσιάζεται και στον πίνακα 3-12.

Έτος	Νοικοκυριά με	Δήμος Λαμιέων	Νομός Φθιώτιδος	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
2001	1 μέλος	16,83%	17,28%	17,31%
2001	2 μέλη	25,50%	28,14%	28,84%
2001	3 μέλη	22,33%	20,72%	20,62%
2001	4 μέλη	23,55%	20,00%	20,22%
2001	5 μέλη	7,66%	8,19%	8,04%
2001	6+μέλη	4,13%	5,67%	4,97%
2001	Σύνολο	100,00%	100,00%	100,00%

Πίνακας 3-12: ποσοστό νοικοκυριών ανά αριθμό μελών για το Δήμο Λαμιέων, το Νομό Φθιώτιδας και το Σύνολο της Χώρας, του πραγματικού πληθυσμού.
 πηγή: ΕΣΥΕ απογραφή 2001, Ίδια επεξεργασία

3.9.2. Χαρακτηριστικά κατοικιών

Το είδος των κανονικών κατοικιών, σε συνδυασμό με τα νοικοκυριά, αποτελούν δείκτες για την οικιστική ανάπτυξη και την ποιότητα του βιοτικού επιπέδου της περιοχής. Ο αριθμός των κατοικιών παρουσιάζει αύξηση από το έτος απογραφής 1991 μέχρι και σήμερα, η οποία μαρτυρεί μία συνεχή οικιστική ανάπτυξη στο Δήμο Λαμιέων.

Πριν αναλύσουμε τα χαρακτηριστικά των κατοικιών, θεωρείται σκόπιμο να αναφέρουμε τους ορισμούς των κανονικών και μη κανονικών και συλλογικών κατοικιών, όπως παρατίθενται από την ΕΣΥΕ.

Ως κανονική κατοικία, σύμφωνα με την ΕΣΥΕ, θεωρείται είναι η μόνιμη και αυτοτελής κατασκευή, η οποία αποτελείται από ένα τουλάχιστο κανονικό δωμάτιο και προορίζεται να χρησιμοποιηθεί για στέγαση του νοικοκυριού.

Ως μη κανονικές κατοικίες θεωρούνται οι κατασκευές από ευτελή και πρόχειρα υλικά, χωρίς προκαθορισμένο σχέδιο, προοριζόμενες ή μη για κατοικία, οι οποίες βρέθηκαν να κατοικούνται την ημέρα της απογραφής. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται και οι κινητές κατοικίες, δηλαδή κάθε τύπος κατοικίας που κατασκευάστηκε για να μεταφέρεται, όπως π.χ. σκηνή, ή είναι μία κινητή μονάδα (π.χ. πλοίο, γιοτ, βάρκα, μαούνα, τροχόσπιτο), που προορίζεται για κατοίκηση και κατοικείται την ημέρα της απογραφής.

Ως συλλογικές κατοικίες θεωρούνται οι διάφορες κατηγορίες καταλυμάτων, όπως ξενοδοχεία γενικώς, οι κατοικίες συλλογικών συμβιώσεων και τα προσωρινά καταλύματα.

Σύμφωνα με τους πίνακες 3-12 και 3-13 στο σύνολο των κατοικιών του υπό μελέτη Δήμου παρατηρείται αύξηση των κατοικιών τόσο στο σύνολό τους όσο και κατά τύπο κατοικίας μέσα στην δεκαετία 1991-2001.

1991 ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ				
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	ΜΗ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ	ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΜΕΣΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	18207	18181	9	17
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	338	331	7	0
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	530	526	4	0
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	87	87	0	0
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	113	113	0	0
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	99	99	0	0
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	207	207	0	0
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	140	140	0	0
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	196	196	0	0
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	247	247	0	0
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ	861	859	1	1
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ	612	606	0	6
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	250	250	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	21887	21842	21	24

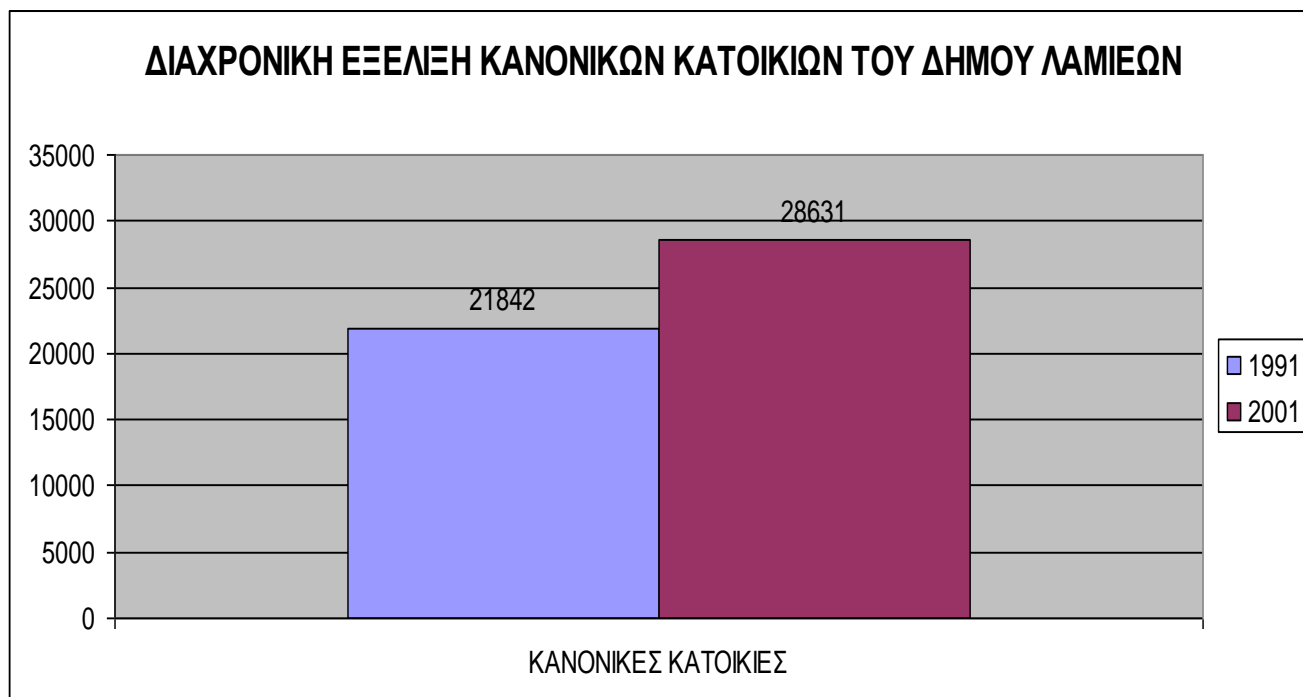
Πίνακας 3-13: απογραφή κανονικών και μη κατοικιών του Δήμου Λαμιέων του μόνιμου πληθυσμού.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991

2001 ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ				
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	ΜΗ ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ	ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΜΕΣΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	23946	23854	77	15
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	412	409	2	1
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	623	623	0	0
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	96	94	1	1
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	207	203	4	0
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	92	90	0	2
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	310	309	0	1
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	198	176	22	0
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	313	294	19	0
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	385	385	0	0
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ	991	955	34	2
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ	994	993	1	0
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	247	246	1	0
ΣΥΝΟΛΟ	28814	28631	161	22

Πίνακας 3-14: απογραφή κανονικών και μη κατοικιών του Δήμου Λαμιέων του μόνιμου πληθυσμού.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Αναλυτικότερα, παρατηρείται αύξηση του αριθμού των κανονικών κατοικιών κατά 6789 κανονικές κατοικίες το 2001, που ισοδυναμεί με ποσοστό 31%. Ανάλογη αύξηση παρατηρείται και για τις μη κανονικές κατοικίες, οι οποίες αυξήθηκαν κατά 140 κατοικίες μέσα στην δεκαετία 1991-2001.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζεται σχηματικά η μεταβολή του πλήθους των κανονικών κατοικιών για την δεκαετία 1991-2001.

Διάγραμμα 3-23: διαχρονική εξέλιξη των κανονικών κατοικιών του Δήμου Λαμιέων 1991-2001
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991, 2001, Ίδια επεξεργασία

Ανάλογη αξιολόγηση μπορούμε να πραγματοποιήσουμε και για το πλήθος των κατοικούμενων και κενών κατοικιών για τα Δ.Δ. του Δήμου.

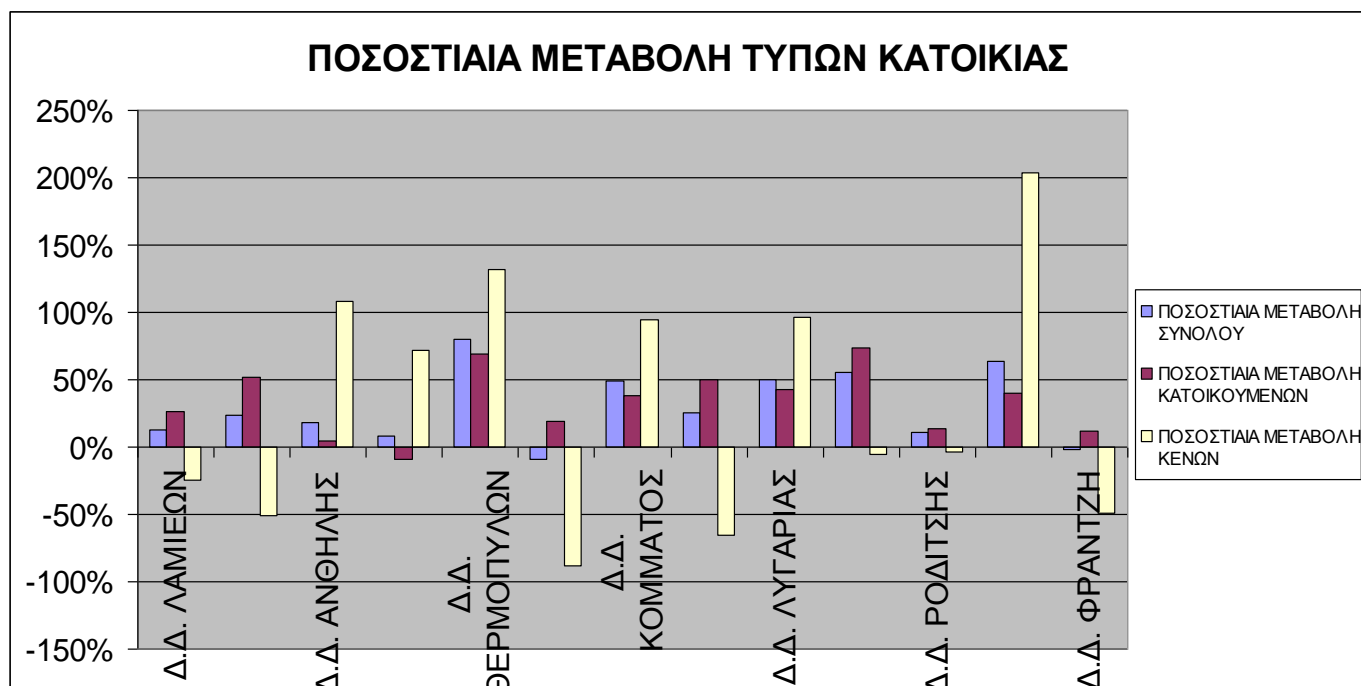
Ύστερα από σύγκριση της μεταβολής των κατοικιών στο σύνολο τους, αλλά και στις κατοικούμενες και κενές κατοικίες κατά τις απογραφικές περιόδους 1991 και 2001, διαπιστώθηκε ότι οι κατοικούμενες κατοικίες αυξήθηκαν κατά 51% ενώ οι κενές μειώθηκαν κατά 25%.

1991 ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ	ΚΑΤΟΙΚΟΥΜΕΝΕΣ*	ΚΕΝΕΣ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	18181	13077	5104
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	331	240	91
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	526	456	70
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	87	69	18
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	113	94	19
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	99	73	26
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	207	167	40
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	140	111	29
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	196	170	26
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	247	192	55
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ	859	751	108
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ	606	518	88
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	250	195	55
ΣΥΝΟΛΟ	21842	16113	5729

* συμπεριλαμβάνονται και οι κύριες κατοικίες στις οποίες το νοικοκυριό απουσιάζει προσωρινά
πίνακας 3-15: κατανομή των κατοικούμενων και κενών κατοικιών ανά Δ.Δ. 1991
 πηγή: ΕΣΥΕ, 1991, Ίδια επεξεργασία

2001 ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ	ΚΑΤΟΙΚΟΥΜΕΝΕΣ*	ΚΕΝΕΣ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	23854	20406	3448
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	409	364	45
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	623	477	146
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	94	63	31
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	203	159	44
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	90	87	3
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	309	231	78
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	176	166	10
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	294	243	51
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	385	333	52
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ	955	851	104
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ	993	726	267
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	246	218	28
ΣΥΝΟΛΟ	28631	24324	4307

Πίνακας 3-16: κατανομή των κατοικούμενων και κενών κατοικιών ανά Δ.Δ. 2001
 πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 3-24: ποσοστιαία μεταβολή τύπων κατοικίας
 πηγή: ΕΣΥΕ, 1991, 2001, Ίδια επεξεργασία

Στο σύνολο των δημοτικών διαμερισμάτων η μεγαλύτερη αύξηση στην κατηγορία των κανονικών κατοικιών παρατηρείται στο Δ.Δ. Λαμίας με ποσοστό 31%, με τις κενές κατοικίες να παρουσιάζονται μειωμένες κατά 32% και τις κατοικούμενες να σημειώνουν αύξηση κατά 56%, μέσα στην εξαετία 1991-2001. Οι τιμές αυτές είναι λογικές εφόσον η πόλη της Λαμίας αποτελεί το μεγαλύτερο αστικό κέντρο του Νομού και συγκεντρώνει οικονομικές και διοικητικές δραστηριότητες.

3.9.3. Επιφάνεια κατοικίας

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ - ΚΤΙΡΙΩΝ - ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 1991												
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ (τμ)											
	έως 49 τ.μ.	50-74 τ.μ.	75-99 τ.μ.	100-124 τ.μ.	125-149 τ.μ.	150-174 τ.μ.	175-199 τ.μ.	200-224 τ.μ.	225-249 τ.μ.	250-274 τ.μ.	275-299 τ.μ.	300 τ.μ. και άνω
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	3017	10528	15008	9104	1537	653	129	184	13	29	0	3
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	49	317	242	224	50	0	6	3	0	0	0	0
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	41	261	559	646	83	66	11	5	6	0	0	7
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	10	106	60	8	0	7	0	0	0	0	0	0
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	20	77	110	127	9	4	0	0	0	0	0	0
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	56	120	48	9	0	0	0	0	3	0	0	0
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	15	124	219	143	34	8	0	13	5	0	4	0
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	26	132	82	61	14	5	0	0	0	0	0	0
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑ	25	112	162	224	28	33	4	8	3	4	0	5
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ	35	85	221	266	31	33	7	5	0	1	0	0
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΑ	123	463	1004	837	102	62	16	23	0	4	0	0
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΣ	106	386	604	577	131	68	22	5	0	0	18	0
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	98	198	179	200	22	22	14	0	0	0	0	4
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	3621	12909	18498	12426	2041	961	209	246	30	38	22	19

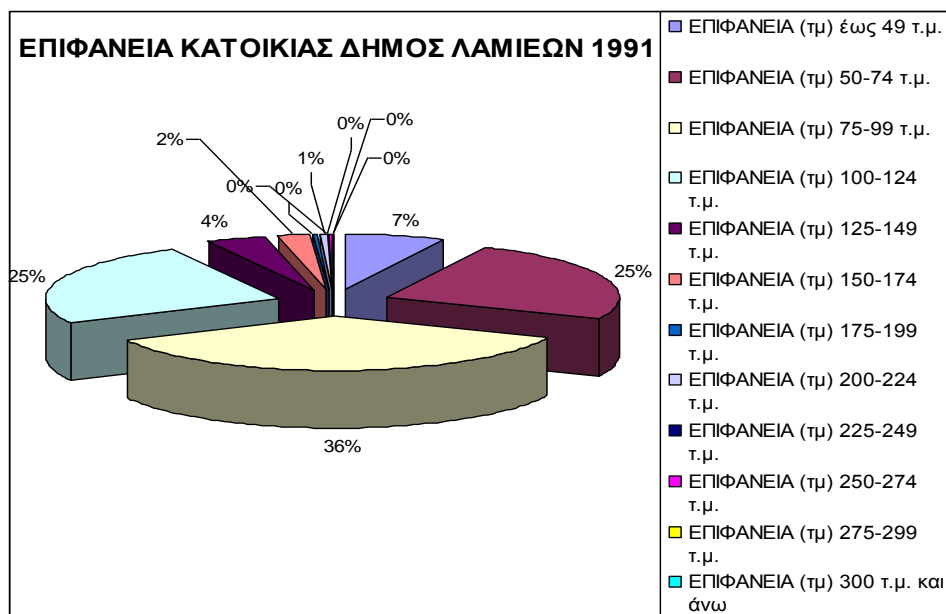
Πίνακας 3-17: πλήθος κτιρίων ανά επιφάνεια κατοικίας.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ - ΚΤΙΡΙΩΝ - ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2001												
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ (τμ)											
	έως 49 τ.μ.	50-74 τ.μ.	75-99 τ.μ.	100-124 τ.μ.	125-149 τ.μ.	150-174 τ.μ.	175-199 τ.μ.	200-224 τ.μ.	225-249 τ.μ.	250-274 τ.μ.	275-299 τ.μ.	300 τ.μ. και άνω
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	2422	10311	15430	10392	2504	1020	329	284	28	46	20	111
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	53	265	315	290	51	14	0	11	0	0	0	2
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	66	260	350	524	151	80	8	18	0	3	0	0
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	6	82	46	33	2	0	0	2	0	0	0	0
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	21	90	157	200	23	18	17	7	0	5	0	0
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	57	145	27	8	2	0	0	0	0	0	0	0
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	38	100	189	260	45	36	8	0	0	0	0	0
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	17	132	84	110	20	16	7	5	0	0	0	0
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑ	40	114	165	199	89	66	10	19	3	4	0	1
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ	15	124	179	415	100	35	9	3	0	0	0	3
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΑ	86	462	791	873	141	61	11	11	4	0	0	2
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΣ	68	295	453	750	276	135	37	12	2	8	0	8
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	41	108	175	211	18	34	8	25	0	7	0	2
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	2930	12488	18361	14265	3422	1515	444	397	37	73	20	129

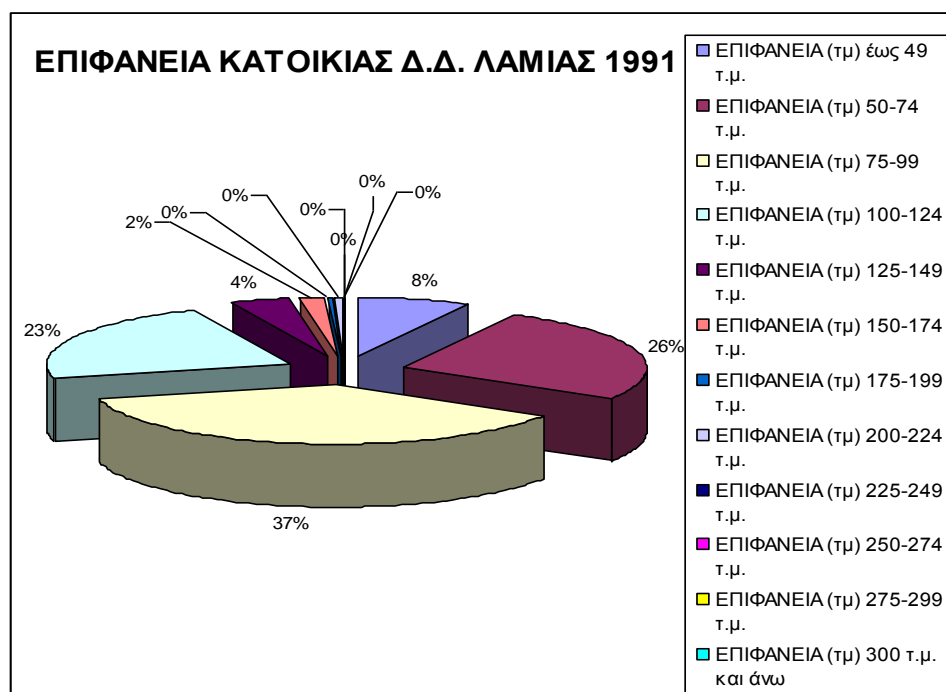
Πίνακας 3-18: πλήθος κτιρίων ανά επιφάνεια κατοικίας.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Παρατηρώντας τα ακόλουθα διάγραμμα συμπεραίνουμε ότι η πλειοψηφία του πληθυσμού κατοικιών του Δήμου Λαμιέων σύμφωνα με την απογραφή του 1991, εμφανίζουν επιφάνεια 75-99 τ.μ. με ποσοστό 36%, και ακολουθούν οι κατοικίες με επιφάνεια 50-74 τ.μ. και 100-124 τ.μ. με ποσοστά 25% έκαστος. Το 7% του συνόλου αποτελείται από οικίες με εμβαδόν μικρότερο των 47 τ.μ. ενώ το 4% αποτελείται από κατοικίες με επιφάνεια 125-149 τ.μ.

Παρόμοια εικόνα παρατηρείται και για το Δ.Δ. Λαμίας. Οι κατηγορίες επιφάνειας που επικρατούν είναι οι ίδιες με αυτές του Δήμου, με ελάχιστα διαφοροποιημένα τα ποσοστά τους. Για παράδειγμα, οι οικίες με εμβαδόν 75-99 τ.μ. συμμετέχουν με ποσοστό 37% και ακολουθούν εκείνες με επιφάνεια 50-74 τ.μ. και 100-124 τ.μ. με ποσοστά 26% και 23% αντίστοιχα.

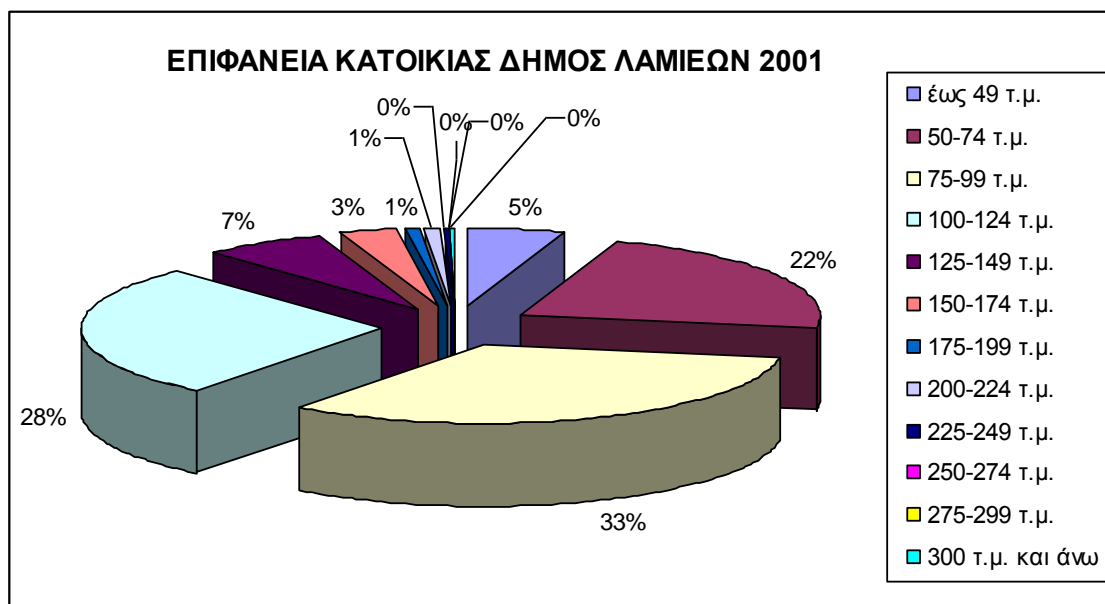

Διάγραμμα 3-25: ποσοστό κατοικιών ανά επιφάνεια Δήμος Λαμιέων.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991

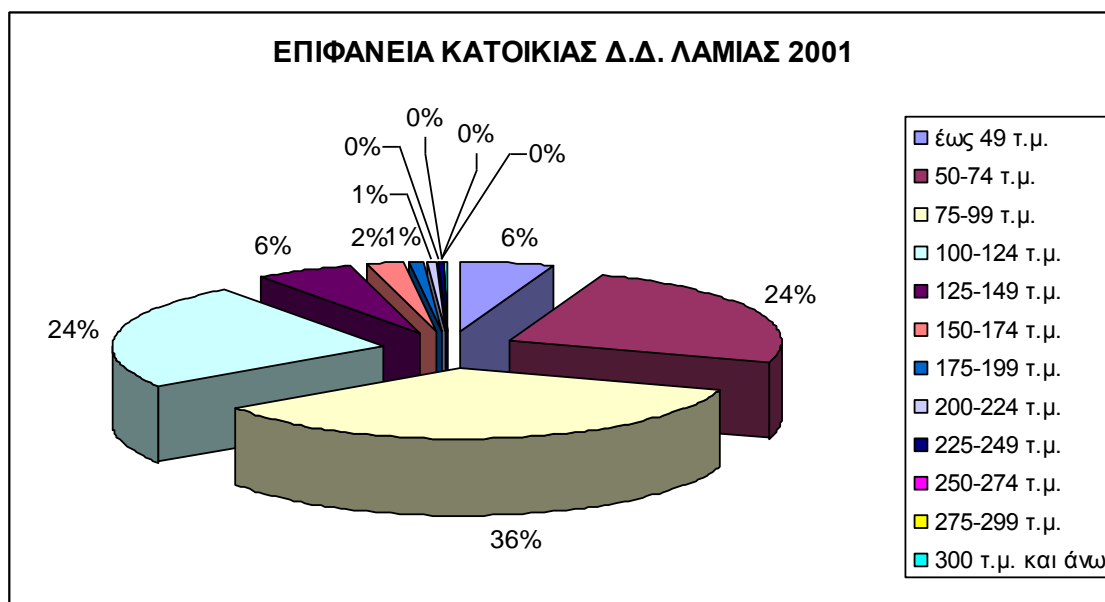

Διάγραμμα 3-26: ποσοστό κατοικιών ανά επιφάνεια Δ.Δ. Λαμίας.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991

Αντίστοιχα για την απογραφή του 2001 για το σύνολο του Δήμου παρατηρούμε ότι οι κατοικίες που βρίσκονται στις πρώτες θέσεις είναι εκείνες με εμβαδόν 75-99 τ.μ. με ποσοστό 33% και ακολουθούν οι οικίες με επιφάνεια 50-74 και 100-124 τ.μ. με ποσοστά 22% και 28%. Η ίδια αντιστοιχία ακολουθείται και για το Δ.Δ. Λαμίας με ελαφρώς αυξημένο ποσοστό στην κατηγορία 75-99 τ.μ. από 33% σε 36% και στην κατηγορία 50-74 τ.μ. από 22% σε 24%.

Διάγραμμα 3-27: ποσοστό κατοικιών ανά επιφάνεια Δήμος Λαμιέων.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Διάγραμμα 3-28: ποσοστό κατοικιών ανά επιφάνεια Δ.Δ. Λαμίας.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Συγκριτικά μεταξύ των δύο απογραφών 1991 και 2001, για το σύνολο του Δήμου παρουσιάζεται μία μικρή πτώση στο ποσοστό των κατοικιών με εμβαδόν 75-99 τ.μ. εξακολουθώντας όμως να κατέχει την πρώτη θέση η κατηγορία αυτή. Πτώση επίσης μέσα στην χρονική περίοδο 1991-2001 παρατηρείται και για την κατηγορία 50-74 τ.μ. από 26% σε 22% ενώ αύξηση σημειώνεται στην κατηγορία 100-124 τ.μ. από 23% σε 28%.

Για το Δ.Δ. Λαμίας για την χρονική περίοδο 1991-2001 η κατηγορία 75-99 τ.μ. παρουσιάζει μία μικρή πτώση από 37% σε 36% καθώς επίσης και η κατηγορία 50-74 τ.μ. από 26% σε 24%. Τέλος η κατηγορία 100-124 τ.μ.

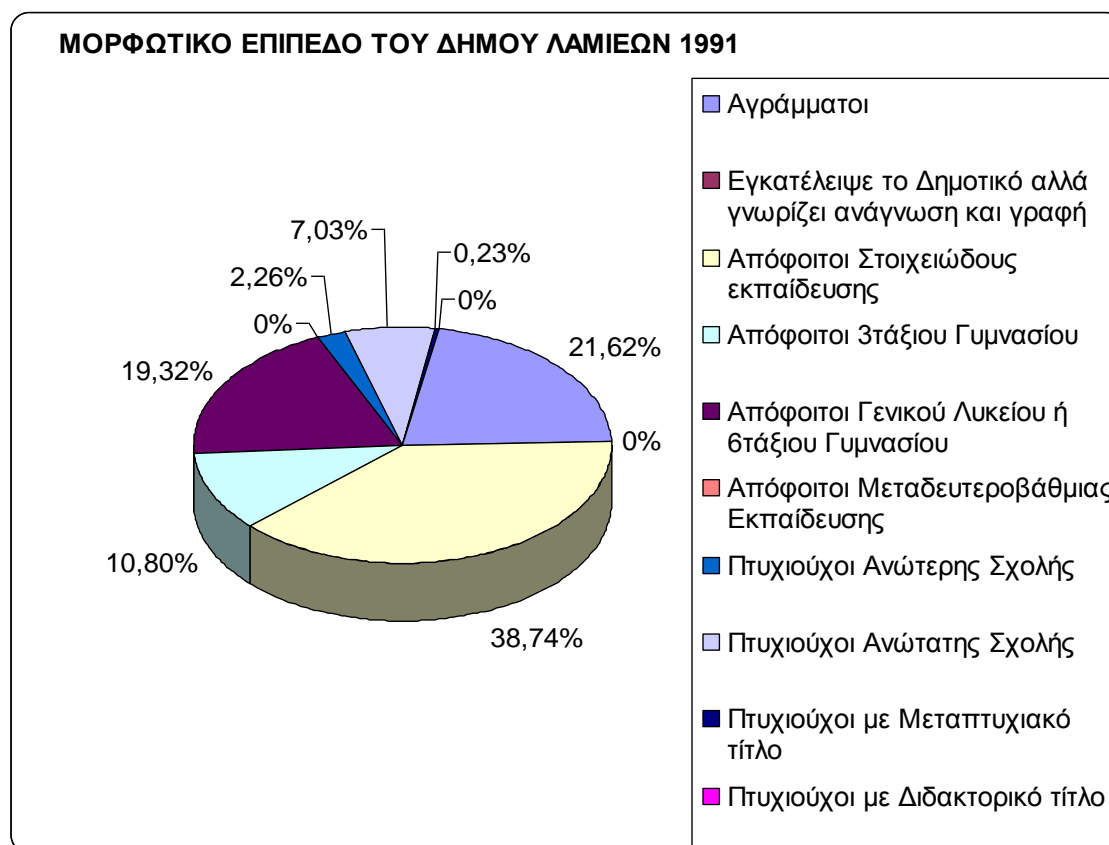
σημειώνει αύξηση στο πέρασμα της δεκαετίας από 23% σε 24%. Τα παραπάνω στοιχεία παρουσιάζονται αναλυτικότερα και για τα υπόλοιπα δημοτικά διαμερίσματα, στον αντίστοιχο θεματικό χάρτη Νο 5 του παραρτήματος. Αξίζει να σημειώσουμε ότι όσο απομακρυνόμαστε από την πόλη της Λαμίας, συναντούμε κτίρια με μεγαλύτερη επιφάνεια της τάξεως 100 – 124τ.μ. και ιδίως σε δημοτικά διαμερίσματα που βρίσκονται περιμετρικά του Δ.Δ. Λαμίας και είναι πεδινά.

3.10. Μορφωτικό Επίπεδο

Ένα ακόμα στοιχείο που συνθέτει τον κοινωνικοοικονομικό χαρακτήρα της περιοχής μελέτης είναι το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 το 38% του πληθυσμού είναι απόφοιτοι στοιχειώδους εκπαίδευσης, το οποίο μειώνεται σε 30% το 2001. Οι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης με ποσοστό 19,3% το 1991, αυξάνονται το 2001 με ποσοστό 25,3%. Οι αγράμματοι μειώνουν το ποσοστό τους από 21,6% με το οποίο παρουσιάζονταν στην απογραφή του 1991 σε ποσοστό 11,2%, στην απογραφή του 2001. Αναφορικά με το ποσοστό του πληθυσμού που δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση, παρουσιάζουν ποσοστό κατά την απογραφή του 2001 5,0%.

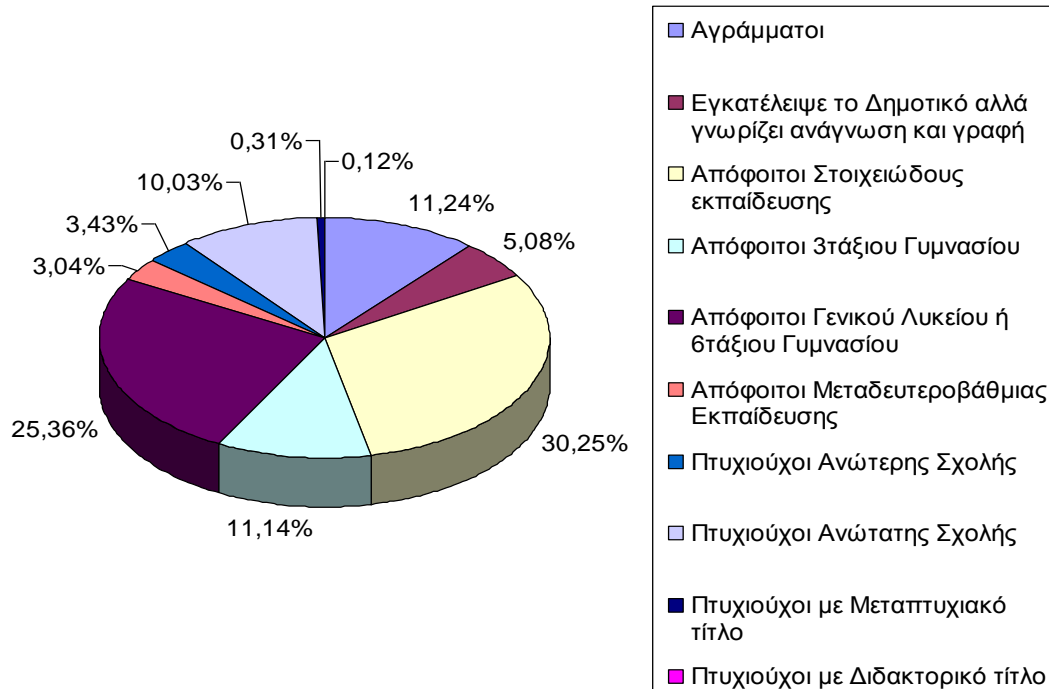
Επίσης παρατηρείται ότι το ποσοστό των πτυχιούχων ανώτερων σχολών τριπλασιάζεται μέσα στη δεκαετία, καθώς επίσης παρατηρείται και αύξηση του ποσοστού των πτυχιούχων ανωτάτων σχολών από 7% σε 10% στην απογραφή του 2001.

Στα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζονται τα ποσοστά του πληθυσμού για τις διάφορες κατηγορίες εκπαίδευσης για τις απογραφές 1991 και 2001.

Διάγραμμα 3-29: μορφωτικό επίπεδο Δήμου Λαμιέων.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991, Ίδια επεξεργασία

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ 2001

Διάγραμμα 3-30: μορφωτικό επίπεδο Δήμου Λαμιέων.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού τόσο κατά το 1991, όσο και για το 2001 αφορά σε απόφοιτους στοιχειώδους εκπαίδευσης. Γενικότερα, στο Δήμο επικρατεί τάση συνεχούς βελτίωσης του μορφωτικού επιπέδου στις μεσαίες και ανώτερες βαθμίδες εκπαίδευσης.

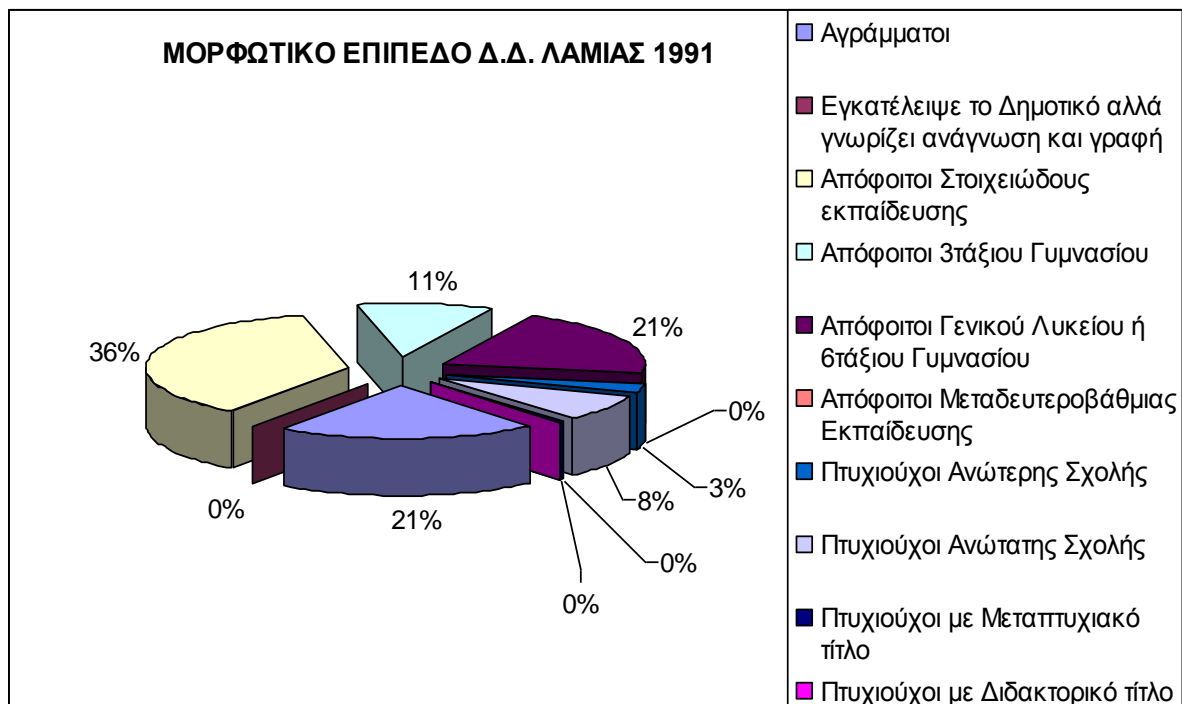
Επίπεδο Εκπαίδευσης	1991	2001	% Μεταβολή
Αγράμματοι	11314	6323	-44,11
Που δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	0	2858	0
Απόφοιτοι Στοιχειώδους Εκπαίδευσης	20268	17022	-16,02
Που τελείωσαν τη Γ' τάξη Γυμνασίου	5652	6271	10,95
Απόφοιτοι Μέσης Εκπαίδευσης	10106	14274	41,24
Απόφοιτοι Μετεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια)	0	1709	0
Πτυχιούχοι Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΤΕΙ, ΚΑΤΕΕ)	1182	1932	63,45
Πτυχιούχοι Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΑΕΙ)	3678	5646	53,51
Πτυχιούχοι με Μεταπτυχιακό τίτλο	120	174	45
Πτυχιούχοι με Διδακτορικό τίτλο	0	69	0,00

Πίνακας 3-19: επίπεδο εκπαίδευσης πληθυσμού Δήμου Λαμιέων.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991, 2001, Ίδια επεξεργασία

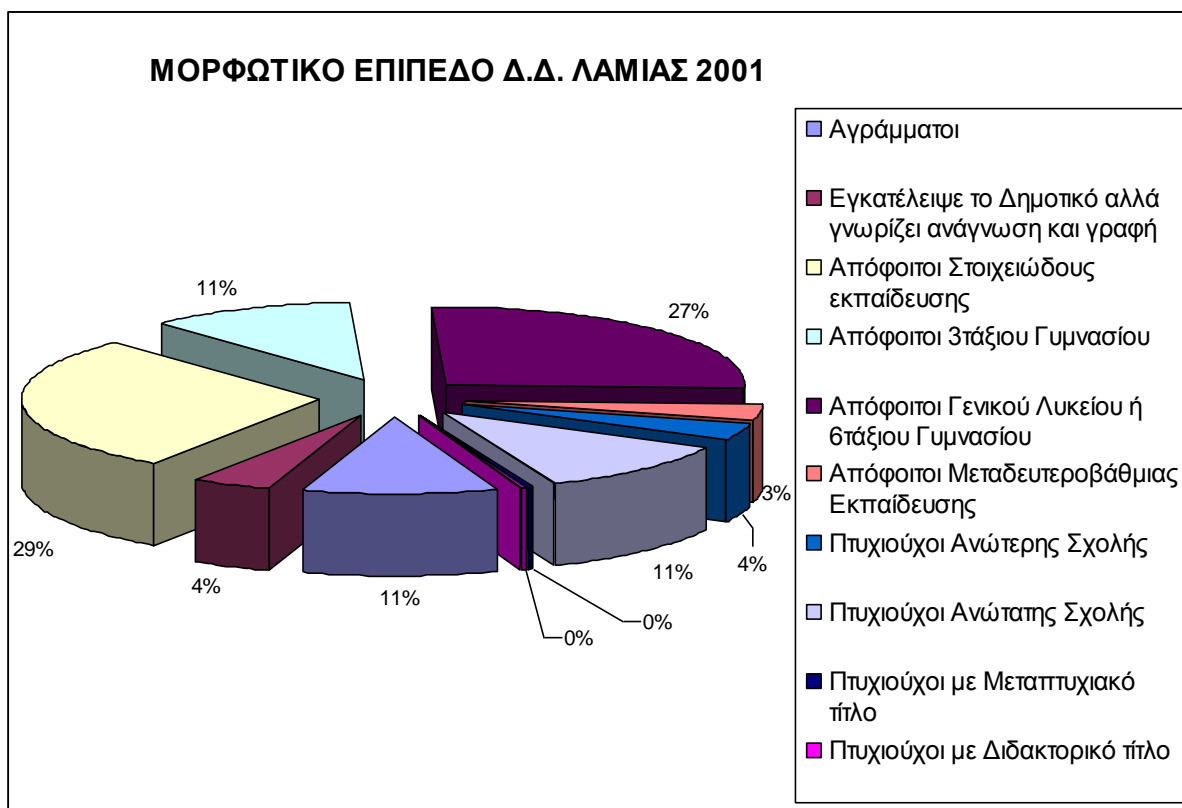
Αντίστοιχα για το Δ.Δ. Λαμίας σύμφωνα με τα διαγράμματα 3-29 και 3-30 διαπιστώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού τόσο κατά το 1991, όσο και για το 2001 αφορά σε απόφοιτους στοιχειώδους εκπαίδευσης με ποσοστά 36% και 29% αντίστοιχα. Συγκρίνοντας το μορφωτικό επίπεδο του των κατοίκων του Δ.Δ. Λαμίας με εκείνο των κατοίκων του Δήμου Λαμιέων, θα λέγαμε ότι και στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η ίδια κατανομή. Δηλαδή η πλειοψηφία των κατοίκων τόσο σε επίπεδο Δήμου όσο και σε επίπεδο δημοτικού διαμερίσματος, αντιστοιχεί στην κατηγορία των αποφοίτων στοιχειώδους εκπαίδευσης.

Η δεύτερη μεγαλύτερη σε ποσοστό κατηγορία μορφωτικού επιπέδου που ακολουθεί στο Δ.Δ. Λαμίας σύμφωνα με την απογραφή του 1991, αφορά στους αγράμματους (27%) και στους απόφοιτους Γενικού Λυκείου ή 6τάξιου Γυμνασίου (27%). Αντίθετα οι ίδιες κατηγορίες για την απογραφή του 2001 δεν παρουσιάζουν τα ίδια ποσοστά με

πριν. Αναλυτικότερα οι απόφοιτοι Γενικού Λυκείου ή 6τάξιου Γυμνασίου διατηρούν το ποσοστό τους (27%), ενώ οι αγράμματοι μειώνονται περίπου στο μισό (11%). Παρατηρώντας και τα αντίστοιχα διαγράμματα του Δήμου Λαμιέων διαπιστώνουμε να εξακολουθεί να ισχύει η ίδια κατανομή που ισχύει και για το Δήμο Λαμίας.

Διάγραμμα 3-31: μορφωτικό επίπεδο Δ.Δ. Λαμίας.
πηγή: ΕΣΥΕ,1991, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 3-32: μορφωτικό επίπεδο Δ.Δ. Λαμίας.
πηγή: ΕΣΥΕ,2001, Ίδια επεξεργασία

3.11. Τοπική οικονομία και απασχόληση πληθυσμού

3.11.1. Οικονομικά χαρακτηριστικά

Οι βασικοί δείκτες ευημερίας για το Νομό Φθιώτιδας είναι αρκετά κοντά στους αντίστοιχους του μέσου όρου της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, το κατά κεφαλή ΑΕΠ του Νομού για το έτος 2004, ανήλθε σε 15.1 χιλ. ευρώ, έναντι 19.3 χιλ. ευρώ που είναι ο μέσος όρος της χώρας (αντιστοιχεί σε 78.24 % περίπου του μέσου όρου της Ελλάδας), κατατάσσοντας το Νομό στην 24η θέση στο σύνολο των 52 νομών της χώρας. Οι κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις του Νομού για το έτος 2005 αντιστοιχούν στο 59.84% περίπου του μέσου όρου της χώρας (7.3 χιλ. ευρώ έναντι 12.2 χιλ. ευρώ). Το δηλωθέν εισόδημα ανά φορολογούμενο κάτοικο του Νομού για το 2005 ανέρχονταν σε 12.2 χιλ. ευρώ, που αντιστοιχεί στο 89.05% του μέσου όρου της χώρας (13.7 χιλ. ευρώ), κατατάσσοντας το Νομό στην 17η θέση στο σύνολο των Νομών της χώρας.

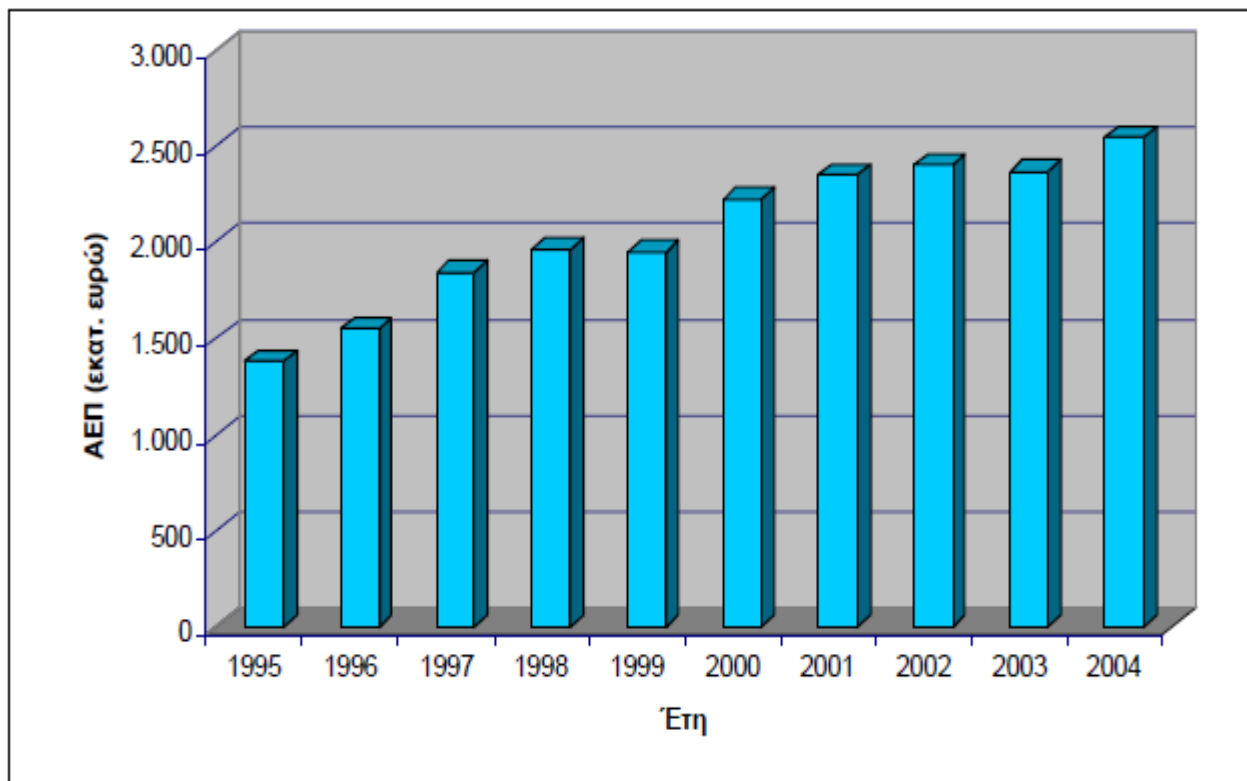
Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα στοιχεία με όρους ΑΕΠ κατά κεφαλή δεν είναι διαθέσιμα κάτω του Νομού και ότι ο Δήμος Λαμιέων και από πλευράς απασχόλησης και εισοδήματος έχει ιδιαίτερο βάρος στη διαμόρφωση των οικονομικών μεγεθών του Νομού, μπορεί να υποστηριχθεί ότι ο κάτοικος του Δήμου Λαμιέων απολαμβάνει ένα ικανοποιητικό εισόδημα ανώτερο του μέσου όρου (μ.ο.) της χώρας.

Επιπλέον, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2004, το κατά κεφαλή ΑΕΠ του Νομού Φθιώτιδας ανέρχεται στο 55.7% του αντίστοιχου της Ε.Ε. των 27, ενώ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας στο 71.8% και της Χώρας στο 70.8%.

Δείκτες Ευημερίας	Νομός Φθιώτιδας	Μέσος Όρος Χώρας	Κατάταξη σε σχέση με τους 52 Νομούς
ΑΕΠ κατά κεφαλή 2004	15,1 χιλ. ευρώ	19,3 χιλ. ευρώ	24
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις 2005	7,3 χιλ. ευρώ	12,2 χιλ. ευρώ	39
Δηλ. εισόδημα ανά φορολογούμενο 2005	12,2 χιλ. ευρώ	13,7 χιλ. ευρώ	17
Φόρος εισοδήματος ανά φορολογούμενο 2005	0,76 χιλ. ευρώ	1,22 χιλ. ευρώ	24
Φυσική αύξηση πληθυσμού/1000 κατοίκους 2005	-2,8	0,2	37
Μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης/1000 κατοίκους 2005	56	63	41
Μαθητές Δημοτικού/1000 κατοίκους 2005	52	58	43
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της χώρας			
ΑΕΠ 2004	1,2%		15
Φορολογούμενοι 2005	1,4%		13
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα 2005	1,2%		13
Φόρος εισοδήματος φ.π. 2005	0,9%		15
Αποταμιευτικές καταθέσεις 2005	0,9%		18

Πίνακας 3-20: δείκτες ευημερίας Νομού Φθιώτιδας, 2004
πηγή: www.economics.gr

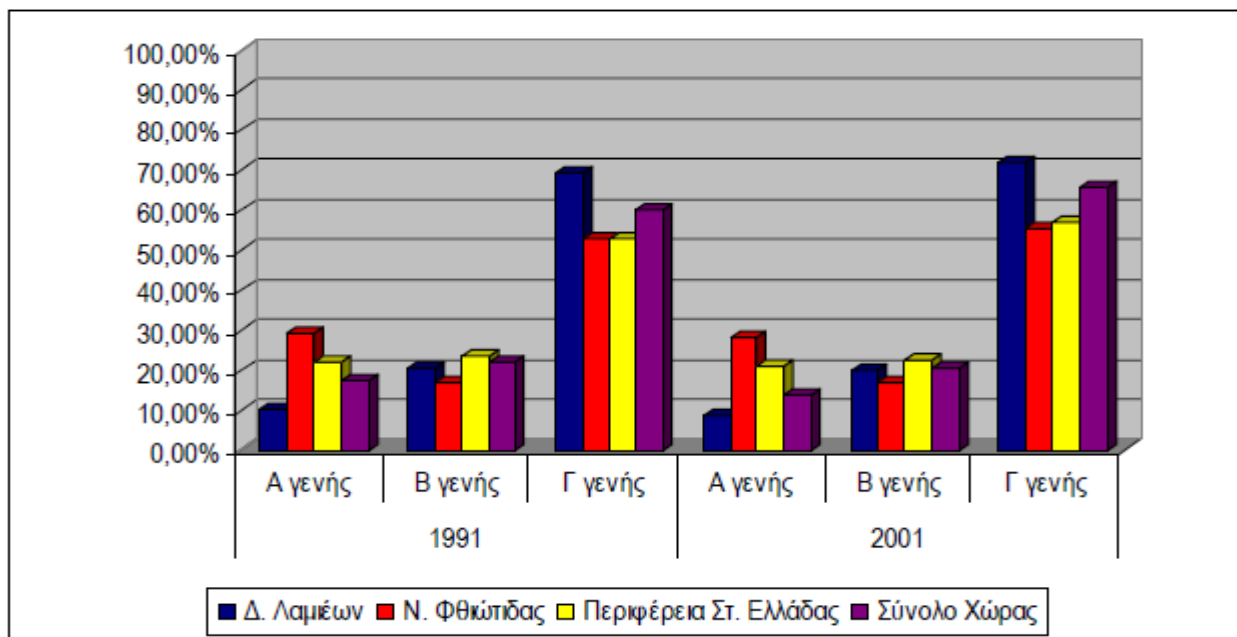
Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 1995-2004, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν του Νομού Φθιώτιδας παρουσιάζει συνεχή αυξητική πορεία, με εξαίρεση μια πολύ μικρή πτώση αυτού το 1999 και το 2003. Η συνολική αύξηση του ΑΕΠ του Νομού κατά την εν λόγω περίοδο χαρακτηρίζεται ως ιδιαίτερα υψηλή, αφού αυξήθηκε κατά 83,69% και ανήλθε σε 2.546 εκατ. ευρώ το 2004 από 1.386 εκατ. ευρώ που ήταν το 1995.

Διάγραμμα 3-33: Διαχρονική εξέλιξη ΑΕΠ Ν. Φθιώτιδας
πηγή: απογραφή ΕΣΥΕ 1995-2004, Ίδια επεξεργασία

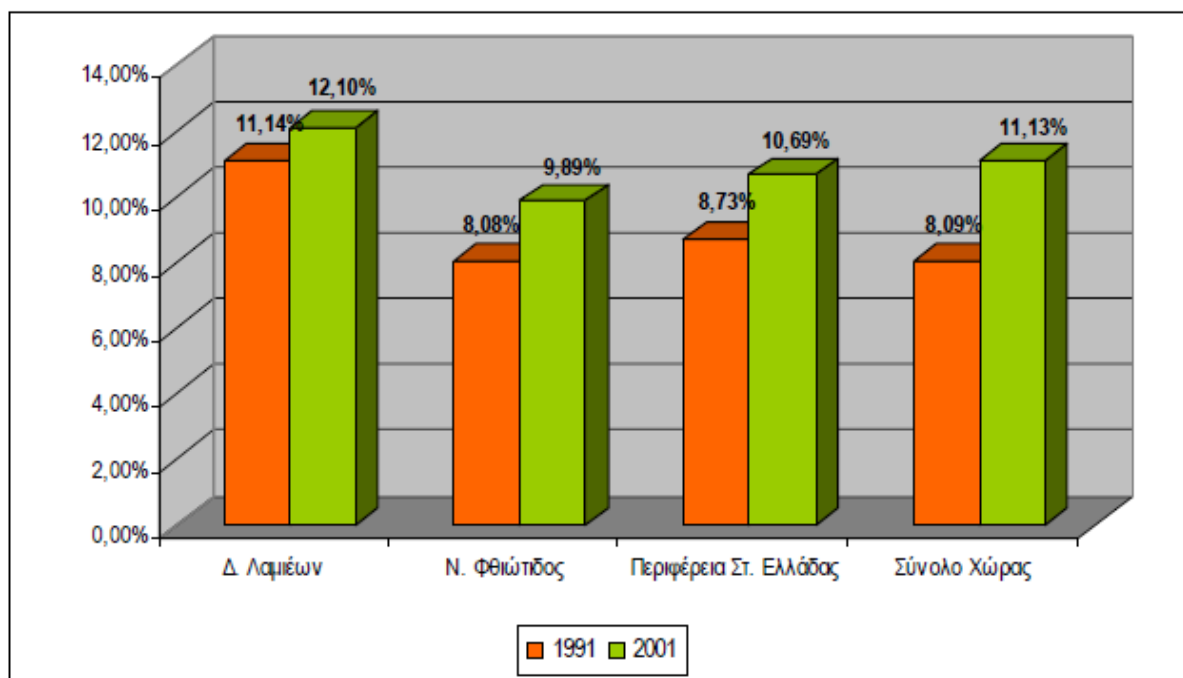
3.11.2. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός – απασχόληση - ανεργία

Αναφορικά με τη διάρθρωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανά οικονομικό τομέα παραγωγής για την περίοδο 1991-2001, η τάση που επικρατεί για το Δήμο Λαμιέων είναι ίδια με την αντίστοιχη του Νομού Φθιώτιδας, της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και της χώρας, με το μεγαλύτερο ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού να εντοπίζεται στον τριτογενή τομέα και ακολούθως στο δευτερογενή και στον πρωτογενή τομέα. Σημειώνεται ότι τόσο για το 1991, όσο και για το 2001, το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του τριτογενή τομέα του Δήμου Λαμιέων είναι μεγαλύτερο σε σχέση με τα αντίστοιχα του Νομού, της Περιφέρειας και της χώρας, ενώ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του πρωτογενή τομέα υπολείπεται σημαντικά από τα αντίστοιχα του Νομού, της Περιφέρειας και της χώρας.

Διάγραμμα 3-34: Εξέλιξη του οικονομικά ενεργού πληθυσμού Δ. Λαμιέων, Ν. Φθιώτιδας, Περιφέρειας Στ. Ελλάδας και χώρας ανά οικονομικό τομέα παραγωγής
πηγή: ΕΣΥΕ 1991-2001, Ίδια επεξεργασία

Ο αριθμός των απασχολουμένων στο Δήμο Λαμιέων το 2001 έχει αυξηθεί σε σχέση με το 1991, ποσοστιαία όμως μειώθηκε, γεγονός το οποίο οφείλεται στη μη ανάλογη αύξηση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού και στην αύξηση του ποσοστού ανεργίας στην περιοχή, το οποίο είναι υψηλότερο από το αντίστοιχο του Νομού, της Περιφέρειας και της χώρας και ανέρχεται στο 12,1% περίπου από 11,4% που ήταν το 1991. Σημειώνεται ότι παρά το γεγονός ότι η ανεργία για το Νομό Φθιώτιδας, την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και τη χώρα έχει αυξηθεί σε πολύ μεγαλύτερο ποσοστό από ότι για το Δήμο Λαμιέων, το ποσοστό ανεργίας του Δήμου παραμένει υψηλότερο τόσο για το 1991, όσο και για το 2001.

Διάγραμμα 3-35: Εξέλιξη ανεργίας Δ. Λαμιέων, Ν. Φθιώτιδας, Περιφέρειας Στ. Ελλάδας, Χώρας
πηγή: ΕΣΥΕ 1991-2001, Ίδια επεξεργασία

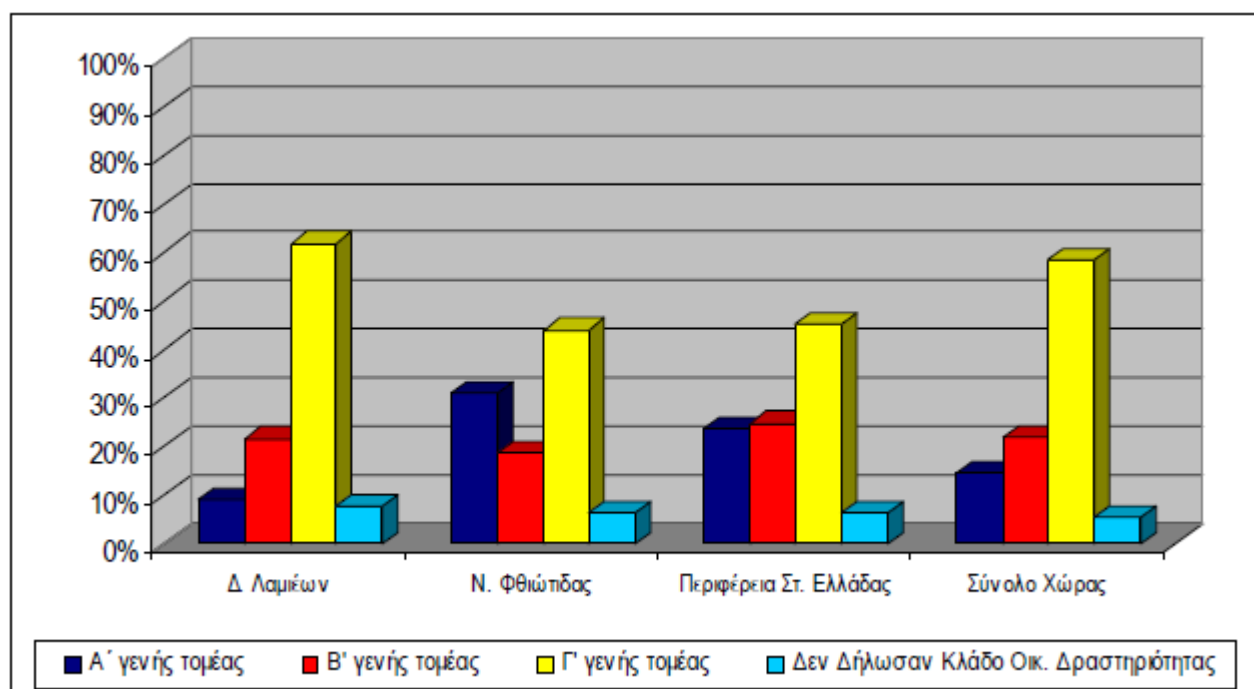
3.11.3. Παραγωγικές Δραστηριότητες

Ο πρωτογενής τομέας της περιοχής του Δήμου Λαμιέων χαρακτηρίζεται δυναμικός, αν και σε αυτόν εντοπίζεται μικρό ποσοστό απασχολουμένων (9% του συνόλου των απασχολουμένων), γεγονός το οποίο οφείλεται στη συγκέντρωση του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού στο αστικό κέντρο της Λαμίας

Ο δευτερογενής τομέας παρουσιάζει αξιόλογα δυναμικά χαρακτηριστικά με περισσότερο ανεπτυγμένες τις δραστηριότητες εκείνες που συγκαταλέγονται στον τομέα της μεταποίησης, την εμπορία και επισκευή αυτοκινήτων, τις κατασκευές και τις βιομηχανίες τροφίμων. Η απασχόληση στον εν λόγω τομέα παραγωγής ακολουθεί, την ίδια τάση εν γένει με αυτήν που επικρατεί στο Νομό, στην Περιφέρεια και στη χώρα, με ποσοστό απασχόλησης που κυμαίνεται στο 22% περίπου.

Ιδιαίτερα ανεπτυγμένος είναι ο τριτογενής τομέας με τους κλάδους του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, της δημόσιας διοίκησης και της εκπαίδευσης να συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά απασχόλησης. Κυρίαρχο χαρακτηριστικό της οικονομίας του Δήμου Λαμιέων είναι η έντονη τριτογενοποίηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων (62% του συνόλου των απασχολουμένων), καθώς ο τριτογενής τομέας διογκώνεται σταθερά σε βάρος των άλλων δύο παραγωγικών τομέων.

Τέλος, όσον αφορά στον τουριστικό τομέα της περιοχής, στην πόλη της Λαμίας λειτουργούν 14 ξενοδοχειακές μονάδες (από Β΄ έως Δ΄ κατηγορία), ενώ στην κατηγορία ξενοδοχεία – εστιατόρια, στο Δήμο Λαμιέων απασχολείται μόλις το 4% του συνόλου του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Σχετικά με την τουριστική ζήτηση από τα μέχρι στιγμής καταγεγραμμένα στοιχεία, στην πόλη διανυκτερεύουν κυρίως εμπορικοί επισκέπτες για διεκπεραίωση εμπορικών συναλλαγών και περιστασιακά άλλου τύπου πελατεία λόγω διαφόρων εκδηλώσεων όπως η Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας ή οι διάφορες αθλητικές διοργανώσεις.

Διάγραμμα 3-36: Κατανομή απασχολουμένων ανά οικονομικό τομέα παραγωγής Δ. Λαμιέων, Ν. Φθιώτιδας, Περιφέρειας Στ. Ελλάδας και Χώρας για το 2001

πηγή: Απογραφή ΕΣΥΕ 2001, Ίδια επεξεργασία

3.12. Κοινωνικός Εξοπλισμός

3.12.1. Υποδομές και Υπηρεσίες Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας

Οι κάτοικοι του Δήμου, στον τομέα της υγείας, εξυπηρετούνται από το νέο κτιριακό συγκρότημα του Περιφερειακού Νοσοκομείου Στερεάς Ελλάδας και του Νοσοκομείου Λαμίας. Η θέση και η προσπέλαση είναι ικανοποιητικές για την ανάπτυξη και την λειτουργία του. Βάσει των δεικτών υποδομών υγείας, προκύπτει ότι για το σύνολο του Νομού Φθιώτιδας, από το 2000 έως το 2005 έχουν μειωθεί οι κλίνες των θεραπευτηρίων και των ιδιωτικών κλινικών. Αντίθετα, ο αριθμός των γιατρών αυξήθηκε με θετικές συνέπειες στην εξυπηρέτηση των ασθενών.

Δείκτες Υποδομών Υγείας	2000			2005		
	Ν. Φθιώτιδας	Στερεά Ελλάδα	Χώρα	Ν. Φθιώτιδας	Στερεά Ελλάδα	Χώρα
Κλίνες θεραπευτηρίων	381	1.024	51.500	316	997	52.508
Δημόσια νοσοκομεία	1	8	145	1	8	147
Ιδιωτικές κλινικές	3	8	192	2	6	170
Κλίνες ιδιωτικών κλινικών	85	202	15.141	60	142	14.389
Αριθμός ιατρών	400	1.350	47.251	452	1.486	55.556
Αριθμός οδοντιάτρων	130	397	12.362	139	417	13.438
Φαρμακεία	105	372	8.977	112	343	9.321
Αριθμός ιατρών ανά 1000 κατοίκους	2,35	-	-	2,69	-	-

Πίνακας 3-21: Δείκτες υποδομών υγείας, 2000- 2005
πηγή: www.economics.gr

Όσον αφορά στις δομές και υπηρεσίες πρόνοιας, ο Δήμος Λαμιέων, μέσω της Δημοτικής Επιχείρησης Κοινωνικής Παρέμβασης (ΔΕΚΟΠΠΑ) αναπτύσσει δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα όπως το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι, Γραφείο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, Ιατροκοινωνικό Κέντρο αθίγγανων, κ.λ.π., ενώ μέσω της Δημοτικής Επιχείρησης Τουριστικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης (ΔΕΤΠΑ) υλοποιεί δράσεις για Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών. Επιπλέον, λειτουργεί Κέντρο Πρόληψης και Ενημέρωσης κατά των ναρκωτικών σε συνεργασία με τον ΟΚΑΝΑ, Κέντρο Οικογενειακής και Ψυχολογικής Υποστήριξης και Γραφείο Ενημέρωσης για την Ευρώπη. Στο Δήμο λειτουργούν 2 ΚΑΠΗ, 4 βρεφονηπιακοί σταθμοί και 2 παιδικοί σταθμοί, ενώ έχουν θεσμοθετηθεί Συμβούλιο Νεολαίας και καθιέρωση γεύματος απόρων.

3.12.2. Υποδομές στην Εκπαίδευση

Η υπάρχουσα δομή σε πρωτοβάθμια εκπαίδευση εξυπηρετεί ικανοποιητικά την πόλη κυρίως για τα Δημοτικά Σχολεία, ενώ για τα Νηπιαγωγεία απαιτούνται πρόσθετες υποδομές στις νέες περιοχές της πόλης και στο κέντρο. Τα Δημοτικά Σχολεία του Δήμου Λαμιέων ανέρχονται συνολικά σε 33 (πηγή: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων 2008 – καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης). Για τα Νηπιαγωγεία που πρέπει να εξυπηρετούν την πολεοδομική ενότητα του κέντρου της πόλης, η εξασφάλιση κατάλληλων χώρων είναι ιδιαίτερα δύσκολη λόγω έλλειψης αδόμητου χώρου.

Όσον αφορά στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στο Δήμο Λαμιέων υπάρχουν 12 Λύκεια και 11 Γυμνάσια και παράλληλα έχει δρομολογηθεί η κατασκευή συγκροτήματος Γυμνασίου – Λυκείου σε ομοίως ως ανωτέρω εξασφαλισμένο χώρο στην πολεοδομική ενότητα Παγκράτι και η κατασκευή Μουσικού Γυμνασίου.

Οι υποδομές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αφορούν στην επικείμενη λειτουργία του Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδας, στο ΤΕΙ μια σε σχολές ΙΕΚ/ΣΕΚ και ΟΑΕΔ. Το Πανεπιστήμιο στην πόλη της Λαμίας αναμένεται ότι θα έχει βαρύνουσα σχέση στη μελλοντική ανάπτυξη της Λαμίας (κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004 – 2005 λειτούργησε για πρώτη φορά το Πανεπιστήμιο Στερεάς με το πρώτο του τμήμα: Τμήμα Πληροφορικής με εφαρμογές στη Βιοϊατρική, με τους πρώτους εβδομήντα ένα (71) φοιτητές).

3.13. Ποιότητα Ζωής

Δραστηριότητες του Δήμου Λαμιέων στα πλαίσια της Κοινωνικής Μέριμνας

- Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ)
- Παιδικοί - Βρεφονηπιακοί Σταθμοί
- Κέντρο Πρόληψης και Ενημέρωσης κατά των Ναρκωτικών Λαμίας

Το Κέντρο Πρόληψης και Ενημέρωσης κατά των Ναρκωτικών Ν. Φθιώτιδος σε συνεργασία με τον ΟΚΑΝΑ, είναι μια αστική εταιρεία μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα η οποία συστάθηκε με πρωτοβουλία του Δήμου Λαμιέων και στην οποία συμμετέχουν:

- ο Δήμος Λαμιέων
- η Ιερά Μητρόπολη Φθιώτιδας
- η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Φθιώτιδας
- η Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Φθιώτιδας
- ο Ιατρικός Σύλλογος Ν. Φθιώτιδας
- ο Φαρμακευτικός Σύλλογος Ν. Φθιώτιδας
- ο Οδοντιατρικός Σύλλογος Ν. Φθιώτιδας
- ο Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Λαμιέων
- η Δημοτική Επιχείρηση Τουριστικής & Πολιτιστικής Ανάπτυξης Δήμου Λαμιέων

Το Κέντρο Πρόληψης έχει στελεχωθεί από επιστημονικό προσωπικό κατάλληλα εκπαιδευμένο σε θέματα πρόληψης και χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και προαγωγής της ψυχικής υγείας.

Μέσα από μια σειρά δράσεων και με τη συνεργασία του ΟΚΑΝΑ το Κέντρο Πρόληψης και Ενημέρωσης κατά των Ναρκωτικών παρεμβαίνει στο γενικό πληθυσμό με σκοπό την ενημέρωση - ευαισθητοποίηση σε θέματα πρόληψης. Αναπτύσσει συνεργασίες με διάφορους συλλόγους, αθλητικούς, πολιτιστικούς, φιλανθρωπικούς στοχεύοντας στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίησή τους.

3.14. Μεταφορές

Οι συγκοινωνίες στο Δήμο Λαμίας βασίζονται κυρίως στο οδικό δίκτυο, παρ' όλη την διαμήκη διέλευση του εθνικού και διεθνούς σιδηροδρομικού δικτύου (ΟΣΕ) από την περιοχή του και ευρύτερα την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Το οδικό δίκτυο έχει κορμό τον κύριο διεθνή οδικό άξονα του ελληνικού χώρου Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Εύζωνοι (ΠΑΘΕ). Ο άξονας αυτός θα αποτελέσει μέρος των Διευρωπαϊκών Οδικών Δικτύων, μετά την ολοκλήρωση της μετατροπής του σε κλειστό αυτοκινητόδρομο. Τον παραπάνω άξονα συμπληρώνει στις διεθνείς μεταφορές, η εθνική οδός Λαμίας - Άμφισσας - Ναυπάκτου - Πορθμείο Αντιρρίου - Πάτρας. Οι ενδοπεριφερειακές και διαπεριφερειακές μετακινήσεις υλοποιούνται μέσω του δευτερεύοντος οδικού δικτύου που βρίσκεται γενικά σε καλή κατάσταση και συνεχώς βελτιώνεται.

Η πόλη της Λαμίας και ο Δήμος, που σήμερα αποτελούν δευτερεύοντα κόμβο στο βασικό οδικό δίκτυο και περιοχή απλής διέλευσης, με τα υπό εκτέλεση έργα θα βρεθούν στο κέντρο του Ελληνικού Βασικού Οδικού

Δικτύου και στη διασταύρωση των κύριων αξόνων της χώρας του άξονα «Πάτρα – Λαμία – Θεσσαλονίκη» (ΠΑΘΕ) και του άξονα «Αθήνα – Λαμία – Ιωάννινα».

Δεν υφίσταται σήμερα οδικό δίκτυο που να επιτρέπει την παράκαμψη της πόλης χωρίς διέλευση από τη δομημένη περιοχή, για την κυκλοφορία που προέρχεται από Αθήνα, Βόλο, Τρίκαλα ή Καρπενήσι. Εξαιρέση αποτελεί η κατεύθυνση «Λαμία – Τρίκαλα (και αντιστρόφως)», από την οποία όμως η διέλευση επιβαρύνεται με τρεις ισόπεδους κόμβους με φανάρια και έναν ισόπεδο κόμβο με τη σιδηροδρομική γραμμή του ΟΣΕ.

Το πρόβλημα διέλευσης θα λυθεί με την κατασκευή του ΠΑΘΕ και του Ε65 για τη διανομαρχιακή κυκλοφορία, παρά την επιβολή των σχετικών διοδίων. Οι νέοι άξονες του βασικού οδικού δικτύου δεν θα λειτουργήσουν ωστόσο ως παράκαμψη για την πρόσβαση στο Περιφερειακό Νοσοκομείο από Ανατολικά, Νότια και Δυτικά, η οποία θα παραμείνει δύσκολη.

Ο Δήμος ήδη έχει πάρει σημαντικά μέτρα για την αντιμετώπιση του ίσως σοβαρότερου αυτού προβλήματος λειτουργίας της πόλης (όπως π.χ. μέτρα για στάθμευση, mini-bus, πεζοδρομήσεις, αστικό ΚΤΕΛ, παρακάμψεις, κλπ.), ενώ θα πρέπει να ενταθεί η προσπάθεια απομάκρυνσης των Ι.Χ. από το κέντρο.

Εκτός του κέντρου, η κυκλοφορία είναι ικανοποιητική, ειδικά στις νέες επεκτάσεις της πόλης, όπου διανοίγονται οι προβλεπόμενοι από τη ρυμοτομία δρόμοι.

Σε άμεση συνάρτηση με τη μείωση της κυκλοφορίας στο κέντρο βρίσκεται και η περαιτέρω ανάπτυξη του ήδη υφισταμένου δικτύου πεζοδρόμων, το οποίο πρέπει να συσχετιστεί με την προσπάθεια δημιουργίας τοπικών κέντρων στην πόλη.

Οι αστικές συγκοινωνίες της πόλης είναι σημαντικά αναπτυγμένες αλλά δεν προσφέρουν υπηρεσίες ποιότητας με τα παλαιά μεγάλα λεωφορεία που διασχίζουν με δυσκολίες την πόλη.

Ο σιδηρόδρομος αποτελεί το δεύτερο πιο διαδεδομένο μέσο για επιβατικές μεταφορές στην περιοχή. Το σιδηροδρομικό δίκτυο αναπτύσσεται κατά την Β.Δ.-Ν.Α. κατά μήκος του βασικού άξονα Πειραιώς - Αθηνών - Θεσσαλονίκης - Ειδομένης ο οποίος διακινεί και το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού μεταφορικού έργου (γύρω στο 50%) του ΟΣΕ. Εκτός από αυτό το βασικό άξονα, το σιδηροδρομικό δίκτυο της περιφέρειας συμπληρώνει διακλάδωση από Λιανοκλάδι προς το λιμάνι της Στυλίδας.

Οι μεταφορές δια μέσου της θάλασσας είναι εναλλακτική λύση στις χερσαίες μεταφορές και συνεπικουρούν το οδικό δίκτυο με τη λειτουργία εμπορικών λιμανιών και περιφερειακών επιβατικών και εμπορικών λιμανιών δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα.

Η Λαμία εξυπηρετείται για τις εσωτερικές και εξωτερικές γραμμές από το Αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος της Αθήνας. Με την Νέα Γραμμή του ΟΣΕ μέσω ΣΚΑ ή με τον ΠΑΘΕ μέσω της Αττικής Οδού, ο χρόνος πρόσβασης στο Αεροδρόμιο είναι λιγότερο από δύο (2) ώρες. Νότια της Λαμίας λειτουργεί ένα μικρό βοηθητικό αεροδρόμιο.

3.15. ΒΙΠΕ, ΒΕΠΕ, ΒΙΟΠΑ

Η Βιομηχανική Περιοχή Λαμίας (ΒΙ.ΠΕ) έχει έκταση 1.600 στρέμματα (0,4% της έκτασης του Δήμου) και βρίσκεται στα ανατολικά όρια του Δήμου σε απόσταση 8 χλμ. από το κέντρο της πόλης και έχει πρόσβαση από τη διερχόμενη οδική σύνδεση Αθηνών – Θεσσαλονίκης. Στη Βιομηχανική περιοχή Λαμίας είναι εγκατεστημένες ενενήντα δύο επιχειρήσεις με εξαρχαίες αυτές του κλάδου τροφίμων και ποτών.

3.16. Περιβαλλοντικές Υποδομές

Η πόλη της Λαμίας διαθέτει **δίκτυο ύδρευσης** υδροδοτούμενο από τις πηγές του Γοργοποτάμου (υδραγωγείο Γοργοποτάμου) και της Ταράτσας (υδραγωγείο Ταράτσας). Για την αντιμετώπιση των μειωμένων παροχών των πηγών κατά τα τελευταία έτη και της αύξησης της κατανάλωσης, τα υδραγωγεία ενισχύονται από εγκαταστάσεις υδροληψίας και άντλησης από γεωτρήσεις. Το συνολικό μήκος δικτύου ύδρευσης πόλης Λαμίας (χωρίς τις διακλαδώσεις παροχών) έχει μήκος 245.000 μέτρα το οποίο αποτελείται κυρίως από πλαστικούς σωλήνες PCV. Η ποιότητα του νερού θεωρείται από τις καλύτερες στην Ελλάδα, δεδομένου ότι προέρχεται από πηγές και γεωτρήσεις.

Δίκτυο αποχέτευσης διαθέτει μόνο η Λαμία και ο οικισμός Ροδίτσα, ενώ προγραμματίζεται να ενταχθούν στο δίκτυο και οι οικισμοί Σταυρός, Κόμμα και Ανθήλη. Τα υπόλοιπα Δημοτικά Διαμερίσματα εξυπηρετούνται με βόθρους (κυρίως απορροφητικούς), με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα ιδιαίτερα κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Στο Δήμο λειτουργούν δύο εγκαταστάσεις Ίδια επεξεργασίας λυμάτων, αυτή της Λαμίας (Δ.Ε.Υ.Α.Λ), που δέχεται τα λύματα του αποχετευτικού δικτύου της Λαμίας και της Ροδίτσας καθώς και ορισμένα βοθρολύματα και αυτή της ΕΤΒΑ που εξυπηρετεί την ΒΙ.ΠΕ Λαμίας. Η διάθεση της παραγόμενης ιλύος (λάσπης) γίνεται στο νέο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) του Δήμου Λαμίας προς το παρόν.

Όσον αφορά στη διαχείριση των απορριμμάτων, στο Δήμο Λαμιέων εκτός από την εφαρμογή προγράμματος ανακύκλωσης για ελαστικά αυτοκινήτων, μπαταρίες, συσκευασίες, χαρτί, γυαλί, και αλουμίνιο, τα λοιπά απορρίμματα καταλήγει στο νέο Χ.Υ.Τ.Α στη θέση Νευρόπολη του Δ.Δ. Αγ. Παρασκευής. Επίσης, στο Δήμο εντοπίζονται θέσεις ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) στην περιοχή ακόμα και μέσα στις παρόχθιες ζώνες του Σπερχειού, στα σημεία που υπάρχει πρόσβαση από αγροτικούς δρόμους.

3.17. Πολιτισμός – πολιτισμικές δραστηριότητες

- Δημοτικό Θέατρο (ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.)

Η ιστορία του Δημοτικού Θεάτρου Λαμίας, αρχίζει πολύ πιο πριν, με τη δημιουργία του κτιρίου του Θεάτρου του Δήμου, στα 1959. Αξιολογότερα θεατρικά σχήματα φιλοξενήθηκαν κατά καιρούς σ' αυτό: Δ. Ροντήρης, Σ. Καραντινός, Α. Μινωτής κ.α.

Η έντονη δραστηριότητα του «Ομίλου Φίλων Θεάτρου» της πόλης, άφησε έντονα τα σημάδια, μιας γόνιμης θεατρικής περιόδου, στην πόλη. Ακολούθησε η δημιουργία του ημικρατικού θεάτρου Λαμίας, με τον Χρ. Τσάγκα επικεφαλής. Τέλος του 1983 συστήθηκε με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου το ΔΗΠΕΘΕ Ρούμελης και αποτελούσε ξεχωριστό νομικό πρόσωπο του Δήμου και ήταν Δημοσίου Δικαίου.

- Δημοτικό Ωδείο Λαμίας

Το Δημοτικό Ωδείο Λαμίας ιδρύθηκε το 1938 ως παράρτημα του Εθνικού Ωδείου Αθηνών, με πρώτο Διευθυντή το μεγάλο μουσουργό Μανώλη Καλομοίρη και είναι το πέμπτο κατά σειρά ίδρυσης στον Ελλαδικό χώρο.

Το 1982, μετά από μια περίοδο ύφεσης, ο Δήμος Λαμιέων στην προσπάθειά του να προωθήσει τα πολιτιστικά δρώμενα στην πόλη, ενισχύει ηθικά και οικονομικά το Δ.Ω.Λ. με αποτέλεσμα την διεύρυνσή και την ποιοτική του ανάπτυξη. Η ανοδική πορεία του, διαφαίνεται σήμερα από το υψηλό επίπεδο σπουδών που προσφέρουν οι καταξιωμένοι μουσικοπαιδαγωγοί στον μεγάλο αριθμό μαθητών τους.

- Δημοτική Φιλαρμονική Λαμίας

Η Δημοτική Φιλαρμονική Λαμίας αποτελεί μια από τις παλαιότερα ιδρυθείσες Φιλαρμονικές της Ελλάδας (1896) και έναν από τους σπουδαιότερους πολιτιστικούς φορείς της πόλης αλλά και της χώρας μας. Από την ίδρυσή της έως σήμερα έχει να επιδείξει ένα σημαντικό και ποικίλο έργο στον τομέα του πολιτισμού, προσφέροντας τις υπηρεσίες της σε διάφορες θρησκευτικές, κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, συμμετέχοντας σε εθνικές εορτές και πραγματοποιώντας διακεκριμένες εμφανίσεις, όπως συναυλίες και παρελάσεις σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Διαρκής στόχος της είναι η διατήρηση, η βελτίωση και η διάδοση της μουσικής κληρονομιάς μας, και κυρίως η προσφορά δωρεάν μουσικής παιδείας.

- Δημοτική Πινακοθήκη Λαμίας

Η Δημοτική Πινακοθήκη Λαμίας "Αλέκος Κοντόπουλος" είναι η Πινακοθήκη της Φθιώτιδος και της ευρύτερης περιοχής.

Ιδρύθηκε το 1984 και υπάγεται στο Δήμο Λαμιέων. Γίνονται εικαστικές εκθέσεις Λαμιωτών και άλλων, αλλά και εκθέσεις συναφούς περιεχομένου. Διαθέτει πλούσια συλλογή έργων από τους κατά καιρούς εκθέτοντες.

- Λαογραφικό Μουσείο Φθιώτιδας

Το Λαογραφικό Μουσείο Φθιώτιδας αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του Δήμου Λαμιέων. Η ιδρυτική του πράξη υπογράφηκε το 1984, ως αποτέλεσμα της άοκνης και πολυετούς προσπάθειας του Εξωραϊστικού -Εκπολιτιστικού Συλλόγου Γυναικών Λαμίας που από τη δεκαετία του '70 ξεκίνησε τη συστηματική συγκέντρωση λαογραφικού υλικού.

Τις δεκαετίες '80 - '90 το μουσείο στεγαζόταν στο κτίριο των παλαιών δημοτικών λουτρών στο τέρμα της οδού Μακροπούλου και παρέμεινε εκεί έως ότου η συνεχόμενη αύξηση της συλλογής και τα δεδομένα του σύγχρονου μουσειακού «γίγνεσθαι» επιβάλλουν τη δημιουργία ενός νέου χώρου.

Από τον Μάιο του 2003 το μουσείο μεταστεγάσθηκε σε ένα ιδιόκτητο νεόδμητο 4όροφο κτίριο του Δήμου Λαμιέων στην οδό Καλύβα – Μπακογιάννη, στην Πλατεία Λαού, πλησίον του μνημείου του Διάκου. Προφορικές μαρτυρίες μάλιστα αναφέρουν πως στη θέση αυτή υπήρχε το χάνι όπου φυλακίστηκε ο ήρωας της επανάστασης πριν οδηγηθεί στον μαρτυρικό θάνατο.

Το Λαογραφικό Μουσείο Φθιώτιδας είναι ένα πολυθεματικό μουσείο που παρουσιάζει ένα πλήθος αντικειμένων της περιοχής της Φθιώτιδας και της Ρούμελης γενικότερα.

- Λαογραφικό Μουσείο Κωσταλεξίου

ο Λαογραφικό Μουσείο Κωσταλεξίου ιδρύθηκε το 1987 μετά από πρωτοβουλία του τότε προέδρου της Κοινότητας Δημήτριου Κανατά. Με το πέρασμα του χρόνου και με τη βοήθεια των κατοίκων του χωριού δημιουργήθηκε μια αξιόλογη συλλογή από Λαογραφικά αντικείμενα. Στεγάζετε στο παλιό Δημοτικό Σχολείο στην πλατεία του χωριού και είναι επισκέψιμο όλη τη διάρκεια του χρόνου.

- Εικαστικά Εργαστήρια Δήμου Λαμιέων

Τα Εικαστικά Εργαστήρια του Δήμου Λαμιέων στεγάζονται σε ανακαινισμένο παραδοσιακό κτίριο στην Πλ. Λαού.

Λειτουργούν εδώ και δέκα χρόνια και απευθύνονται σε συμπολίτες μας που έχουν δίψα για καλλιτεχνική δημιουργία και ίσως ονειρεύονται να κάνουν το χόμπι τους επάγγελμα αλλά και σε αυτούς που θέλουν να αξιοποιήσουν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο τους.

3.18. Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και αξιόλογα κτίρια

(από διαδικτυακό τόπο του Δήμου Λαμιέων, Υπουργείο Πολιτισμού)

Η Λαμία είναι μια πόλη γεμάτη από Ιστορία αλλά και όμορφες τοποθεσίες που θα γοητεύσουν τον επισκέπτη. Τα μνημεία οι Εκκλησιές και οι Ιστορικές τοποθεσίες εξιστορούν την Ιστορία αυτής της πόλης, ενώ οι φυσικές της τοποθεσίες αναδεικνύουν μια όμορφη πόλη. Στη σελίδα αυτή αναφέρονται τα σημαντικότερα αξιοθέατα της πόλης μας τα οποία κάθε επισκέπτης πρέπει να δει.

Οι επώνυμοι δρόμοι που ρυμοτομούν την πόλη υπερβαίνουν τους εξακόσιους. Οι εκκλησίες το παρεκκλήσια και τα εξωκλήσια, που στολίζουν την πόλη είναι πάνω από 25, οι δε κανονικές ενορίες, φθάνουν στις 14.

Ιστορικά μνημεία: Ακρολαμία, 'Άγιος Λουκάς, Αρχοντική, 'Άγιος Μηνάς, Παναγία Δέσποινα, Κενοτάφιο Αθανασίου Διάκου, Ανδριάντας Αθανασίου Διάκου, Ανδριάντας Αχιλλέα, Ανδριάντας Τσολιά, Προτομή Καραϊσκάκη, προτομή Σπύρου Ματσούκα, Εφτά Βρύσες, τα Πλατάνια της Πλατείας Λαού, Γέφυρα Αλαμάνας,.

Υπολείμματα αρχαίων τειχών: Θερμοπυλών 6, Ροζάκη - Αγγελή 31, Ησαΐα 16 και Αινιάνων 5, αντίστοιχα οικίες Κατόπη, Φλώρου, Λαϊνά και Πολιτόπουλου. Πάνω από 20 νεοκλασικά σπίτια.

Στο Δήμο Λαμιέων έχουν εντοπιστεί και καταγραφεί αρκετά από τα διάσπαρτα μνημεία όλων των εποχών. Ωστόσο η καταγραφή και η τεκμηρίωση δεν έχουν ολοκληρωθεί και πολλά μνημεία δεν έχουν χαρτογραφηθεί, αποτυπωθεί, αξιολογηθεί, ερμηνευτεί και κηρυχθεί ως διατηρητέα.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι από το Υπουργείο Πολιτισμού για την πόλη της Λαμίας επισημαίνονται δύο χώροι πολιτισμικού ενδιαφέροντος: το Αρχαιολογικό Μουσείο και το Κάστρο της Λαμίας. Συνεπώς, η γνώση και ενημέρωση για το πολιτιστικό απόθεμα της περιοχής δεν είναι επαρκής, με αποτέλεσμα να μη γίνεται σωστά η διαχείριση και η προστασία των πολιτιστικών αγαθών. Παράλληλα, διάφορα μνημεία καταστρέφονται από τη φθορά του χρόνου, είτε από άγνοια και αδυναμία για τη διάσωσή τους, είτε από άστοχες ανθρώπινες επεμβάσεις.

3.19. Ιστορικές Τοποθεσίες

Κάστρο Λαμίας (Ακρολαμία)

Εικόνα 3-3: Γενική άποψη του κάστρου και του αρχαιολογικού μουσείου
πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού

Μεσαιωνικό. Δεσπόζει στο ψηλότερο σημείο της πόλης σε ένα βραχώδη λόφο, με πανοραμική θέα στη γραφική κοιλάδα του Σπερχειού, τις κορυφές της Οίτης, του Καλλιδρόμου, της μυθικής Όθρυος, του Παρνασσού, της Γκιώνας και του Μαλιακού Κόλπου. Στη καλοδιατηρημένη τειχοποιία του είναι αποτυπωμένη η ιστορική συνέχεια από τον 5ο αιώνα π.Χ. μέχρι το 2ο Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το Κάστρο έχει δυο πύλες, μια στα ΝΑ, τη λεγόμενη και "σιδηρά πύλη", μέσω της οποίας επικοινωνούσε με την κάτω πόλη και μια στα ΒΑ που οδηγούσε προς την Όρθρυ. Ενισχυτικοί πύργοι υψώνονται κοντά στις πύλες, στις γωνίες του τείχους και σε όλα τα ασθενή για την άμυνα σημεία. Εσωτερικά ο χώρος διαιρούνταν με δυο εγκάρσιους τοίχους σε τρία μέρη. Το βόρειο τμήμα (ακροπύργιο) βρίσκεται ψηλότερα και χρησίμευε ως το έσχατο καταφύγιο των υπερασπιστών του Κάστρου. Το πλάτωμα της ΝΔ γωνίας χρησίμευε στο Μεσαίωνα ως προμαχώνας και διέθετε δεξαμενή. Στην ίδια θέση διατηρούνται λείψανα τζαμιού. Την εποχή του Όθωνα ανεγέρθηκε στο κέντρο του μεσαίου πλατώματος ένα διώροφο ορθογώνιο κτήριο που αποτελούσε στρατώνα ως τις αρχές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Μέσα στο χώρο του Κάστρου εδρεύει το Αρχαιολογικό Μουσείο της Λαμίας, η ΙΔΑ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και Συνεδριακό Κέντρο.

Εικόνα 3-4: Γενική άποψη του Μουσείου

πηγή: Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού ΙΔ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας στεγάζεται σε ένα εντυπωσιακό κτήριο της εποχής του Όθωνα, το οποίο λειτουργούσε ως Στρατώνας και βρίσκεται στην κορυφή του λόφου του κάστρου της Λαμίας. Οι συλλογές του μουσείου περιλαμβάνουν αρχαιολογικά ευρήματα από ανασκαφικές έρευνες στην Φθιώτιδα και Ευρυτανία. Χαρακτηριστικά ευρήματα περιέχονται σε δώδεκα θεματικές ενότητες, οι οποίες καλύπτουν ολόκληρη την προϊστορική και την ιστορική περίοδο, έως τα ρωμαϊκά χρόνια. Τα ευρήματα δίνουν μια εικόνα για την ιστορία της περιοχής, η οποία περιλαμβάνει τμήματα της αρχαίας Φωκίδας, της ανατολικής Λοκρίδας, της Δωρίδας, της Αχαΐας, της Φθιώτιδας και της Μαλίδας (περιοχή Μαλιακού κόλπου).

Αλαμάννα

Εδώ είναι ο τόπος όπου ο Αθανάσιος Διάκος με τα παλικάρια του έπεσαν ηρωικά στις τουρκικές ορδές του Όμερ Βρυώνη, στις 22 Απριλίου 1822 στη γέφυρα που φέρει το όνομά του. Την επόμενη μέρα ο Αθανάσιος Διάκος τραυματισμένος θα μεταφερθεί στη Λαμία όπου θα βρει μαρτυρικό θάνατο. Επί της Εθνικής Οδού υπάρχει και το μνημείο του Διάκου προς τιμήν της μάχης της Αλαμάννας.

Θερμοπύλες

Εδώ το 480 π.χ. ο Σπαρτιάτης Βασιλιάς Λεωνίδας με τους 300 στρατιώτες μαζί με 700 Θεσπείς και 80 Μυκηναίους απέκρουσε τον Πέρση Βασιλιά Ξέρξη κατά την εκστρατεία του στην Ελλάδα, πέφτοντας ηρωικά και κατέστησε τον τόπο αυτό Παγκόσμιο Προσκύνημα. Ο ανδριάντας του Λεωνίδα και το μνημείο των πεσόντων Θεσπιέων θυμίζουν την Τιτάνια εκείνη μάχη.

Αρχαία Ανθήλη

Βρισκόταν κοντά στην περιοχή των Θερμοπυλών και αποτελούσε την έδρα της πρώτης μορφής ένωσης των αρχαίων ελληνικών Λαών, την Αμφικτιονία. Η αρχαιότατη εκείνη Αμφικτιονία, υπήρξε η θρησκευτική οργάνωση που αναπτύχθηκε γύρω από το ιερό της Πυλαίας Δήμητρος Αμφικτιονίδος, μετά από συγχώνευση τριών μικρότερων ενώσεων, των Τεμπών, της Ανθήλης και των Δελφών. Ήταν η πρώτη φορά που γειτονικοί, ανεξάρτητοι λαοί, ανήκαν σ' ένα ευρύτερο σύνολο. Μέσα σ' αυτό όλοι είχαν τις ίδιες υποχρεώσεις και τα ίδια δικαιώματα, οι νόμοι ήταν κοινοί και το ίδιο και οι στόχοι. Το σύνολο λοιπόν διείπε μία νομοτέλεια, που καλλιέργησε την κοινή συνείδηση, για να γίνει η Πυλαία ή η Πυλαϊκή Αμφικτιονία, μία ισχυρή πολιτική ομοσπονδία, που συνδέεται με το μύθο της αρχής των Ελλήνων. Ο μύθος θέλει ιδρυτή της πρώτης Αμφικτιονίας,

της Πυλαίας, τον Αμφικτύωνα, το γιο του Δευκαλίωνα και της Πυρράς, του μυθικού ζεύγους που επέζησε στον κατακλυσμό που έστειλε ο Δίας για να αφανίσει το υβριστικό γένος των ανθρώπων.

3.20. Μνημεία

'Αγαλμα 'Αρη Βελουχιώτη

Στις 18 Οκτωβρίου 1944, ο 'Αρης Βελουχιώτης μπαίνει θριαμβευτικά στη πόλη στην οποία γεννήθηκε την πόλη της Λαμίας και γίνεται δεκτός με ενθουσιασμό και παλλαϊκή συμμετοχή. Ήταν το επισφράγισμα της προσφοράς του Αρχηγού του ΕΛ.Α.Σ. και των συναγωνιστών του, στη μάχη ενάντια στον Γερμανικό Φασισμό. Το άγαλμα του βρίσκεται στη Πλατεία Λαού.

'Αγαλμα Αθανασίου Διάκου

Στις 23 Απριλίου 1821 η γη της Λαμίας ποτίστηκε από το αίμα του ήρωα της Επανάστασης Αθανασίου Διάκου που έπεσε στα χέρια των Τούρκων μετά την μάχη της Αλαμάνας τον οποίο και εκτέλεσαν με μαρτυρικό θάνατο. Μεγάλης ιστορικής και Εθνικής αξίας είναι ο ανδριάντας του Αθανασίου Διάκου που στήθηκε στην πλατεία Διάκου το έτος 1903 και είναι έργο του καλλιτέχνη Γιάννη Καρακατσάνη.

Κενοτάφιο Αθανασίου Διάκου

'Άλλη μία θέση μνήμης του μεγάλου ήρωα του Αγώνα. Επί της οδού Καλύβα Μπακογιάννη της πόλεως της Λαμίας μεταξύ της πλατείας Λαού και της οδού Ροζάκη Αγγελή αριστερά καθώς κατευθύνεται κανείς προς την οδό Ροζάκη ευρίσκεται εντός μικρού οικοπεδικού χώρου το ηρώο - κενοτάφιο του ήρωα της Αλαμάνας Αθανασίου Διάκου στο σημείο ακριβώς όπου έγινε το μαρτύριό του. Το 1886 με πρόταση του Ταγματάρχου Ρούβαλη και αργότερα (1889) με ενέργειες του Δημάρχου Λαμιέων Σκληβανιώτου κατασκευάστηκε το κενοτάφιο αυτό σε ανάμνηση της τραγικής θυσίας του Αθανασίου Διάκου. Είναι ένας Γολγοθάς, δηλαδή συσσώρευση μεγάλων λίθων που έχει στην κορυφή του μαρμάρινο Σταυρό τον οποίο περιβάλλουν φύλλα δάφνης. Πίσω ακριβώς από το μνημείο επί υψηλού τοίχου εντός κόγχης υπάρχει η προτομή του Αθανασίου Διάκου. Επίσης η είσοδος είναι μαρμάρινη με δύο πυρσούς σε κάθε κολώνα λεπτής τέχνης.

Μνημείο 'Αγνώστου Στρατιώτη

Ο Εύζωνας που βρίσκεται στη πλατεία Πάρκου στο Κέντρο της πόλης μνημείο στον 'Άγνωστο Στρατιώτη του Βαλκανικού Πολέμου.

Μνημείο Εθνικής Αντίστασης

Μνημείο αφιερωμένο στην εθνική αντίσταση και τον 'Αρη Βελουχιώτη και την είσοδό του στην πόλη της Λαμίας. Βρίσκεται απέναντι από το στρατόπεδο του ΚΕΥΠ.

3.21. Ιεροί Ναοί – Μονές

I. Μ. Αντίσισσας

Χτισμένη στη πλαγιά της Όθρυος καταστράφηκε το 1944 από τις κατοχικές δυνάμεις για να ανοικοδομηθεί αρκετά χρόνια αργότερα. Ήταν αθωνικού τύπου τετρακίονιος σταυροειδής με τρούλο. Σύμφωνα με τους μελετητές το καθολικό του ήταν σπάνιας ομορφιάς. Διασώθηκε η εικόνα της Παναγίας που θεωρείτε θαυματουργή. Κατά την επανάσταση του '21 η μονή έλαβε ενεργό μέρος και αποτέλεσε κέντρο αντίστασης και ορμητήριο των αγωνιστών.

I. N. Παναγίας Δέσποινας

Μεταγενέστερη Τρίκλιτος Βασιλική που χτίστηκε πάνω σε αρχαιότερη εκκλησία. Η άποψη αυτή στηρίζεται στην ύπαρξη αρχιτεκτονικών λειψάνων κορινθιακού κυανόκρανου και βυζαντινού θωρακίου που βρίσκονται σήμερα στη νοτιοανατολική αυλή της. Με αξιοθαύμαστο ξυλόγλυπτο τέμπλο. Από βυζαντινή επιγραφή που σώζεται πληροφορούμαστε ότι φιλοτεχνήθηκε το 18 αιώνα.

I. N. Ευαγγελισμού

Ο Μητροπολιτικός Ναός της Φθιώτιδας που βρίσκετε στη καρδιά της πόλης της Λαμίας. Ιστορικό Εκκλησιαστικό Μνημείο όχι τόσο από πλευράς αρχαιότητας αλλά από πλευράς ιστορικής παρουσίας και διαφυλάξεως κειμηλίων που έχουν σχέση με ολόκληρη τη Μητρόπολη Φθιώτιδος δύναται να χαρακτηριστεί ο Μητροπολιτικός Ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Λαμίας. Ο Ναός αυτός είναι το κέντρο και η καρδιά της Ιεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδος και έζησε όλα τα μεγάλα Εκκλησιαστικά, κοινωνικά, πολιτικά, πνευματικά και εθνικά γεγονότα της περιοχής. Είναι τρίκλιτη Βασιλική με τρούλο με νεοκλασικά στοιχεία, με καλλιμάραμο νάρθηκα και κωδωνοστάσια που θεμελιώθηκε το 1861 από τον Μητροπολίτη Φθιώτιδος Καλλίνικο Καστόρη (1852 - 1877) και εγκαινιάστηκε το 1915 από τον Μητροπολίτη Φθιώτιδος Ιάκωβο Παπαϊωάννου (1914 - 1932).

I. N. Αγ. Λουκά

Μέσα στο καταπράσινο δασύλλιο υπάρχει το εκκλησάκι του Αγ. Λουκά, πολιούχου της πόλης της Λαμίας. Μικρός ναός σταυροειδής χωρίς τρούλο που χτίστηκε ως ξωκλήσι το 1910. Έχει ιστορικό ενδιαφέρον για τις μνήμες των κατοίκων λόγω της σύνδεσής του με σημαντικά ιστορικά γεγονότα. Έχει χαρακτηριστεί ιστορικό διατηρητέο Μνημείο από το Υπ. Πολιτισμού.

I. N. Παναγίας Αρχοντικής

Στο μέσον της νότιας πλαγιάς του λόφου που βρίσκεται το Κάστρο, έχει κτισθεί κατά το 18 αιώνα. Αποτελεί το δεύτερο μετά το Κάστρο σε αρχαιολογική σημασία μνημείο. Οφείλει το όνομά της στους προύχοντες και άρχοντες της Λαμίας που εκκλησιάζονταν αποκλειστικά εκεί στο παρελθόν. Έχει χτισθεί πάνω σε παλιότερη εκκλησία που κάηκε. Ανοικοδομήθηκε το 1760 και φιλοτεχνήθηκε το 1762.

4. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

4.1. Διαχρονική πολεοδομική εξέλιξη της Λαμίας

Η πόλη της Λαμίας καθορίστηκε από την μορφή του εδάφους, και συγκεκριμένα από τους δύο λόφους που βρίσκονται ανατολικά και δυτικά, την σιδηροδρομική γραμμή που αποτελεί έναν ακόμη τεχνητό φραγμό και τους οδικούς άξονες που διασχίζουν τον νομό. Έτσι ο οικισμός αναπτύσσεται από το κέντρο προς έξι άξονες εξόδου από την πόλη (Καρπενησίου – Γοργοποτάμου, Π.Ε.Ο. Αθηνών, Στυλίδος, Δομοκού, Λαρίσης).

Σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη της πόλης στάθηκε τόσο η χωροθέτηση των δύο μεγάλων στρατοπέδων στο πεδινό τμήμα προς τον νότο (κοιλιάδα του Σπερχειού), όσο και η χωροθέτηση του Νοσοκομείου προς βορρά.

Η εξέλιξη του οικισμού διαχρονικά θεσμοθετείται ως εξής:

Χρονική περίοδος: 1835-1923

Από το 1835, μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους, η Λαμία αναπτύσσεται ως πόλη μεσαίου μεγέθους της Ελλάδας. Μέχρι το τέλος του αιώνα αναπτύσσεται πολεοδομικά με βάση τις ανάγκες των κατοίκων, αυτόνομα, χωρίς προγραμματισμένο σχεδιασμό. Πληροφορίες αρχαιολογικές ή περιγραφές επιστημόνων περιηγητών, αναφέρουν σχέδιο πόλης, με κέντρο πόλης, ακτινωτή διάταξη βασικών οδών, Ιπποδάμειο σύστημα στην διαμόρφωση των οικοδομικών τετραγώνων.

Η Κεντρική Υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ, δεν μας έχει γνωστοποιήσει ακόμη, αν υπάρχει σχετικό σχέδιο. (σχ. Διάγραμμα Γερμανού Αρχαιολόγου για το κέντρο πόλης του 1912).

1923: Πρώτος νόμος περί σχεδίων πόλεων στην Ελλάδα.

α) Χρονική περίοδος: 1923-1983

1923-1955

Μετά την εφαρμογή του Νόμου του 1923, η Λαμία είναι μία από τις πρώτες ελληνικές πόλεις που αποκτά σχέδιο πόλης. Αξίζει να αναφέρουμε ότι το σχέδιο πόλης της Λαμίας έγινε για πρώτη φορά το 1927, όταν η Λαμία είχε 12.000 κατοίκους, και πήρε την τελική, σημερινή του μορφή, το 1939, όταν η Λαμία είχε περίπου 15.000 κατοίκους.

Το 1939 λοιπόν, εγκρίνεται το πολεοδομικό σχέδιο της Λαμίας, που στην ουσία επικυρώνει τη δημιουργούμενη κατάσταση (ΦΕΚ 417 Α2/1939). Η έκταση του σχεδιασμού περιορίζεται από τους δύο λόφους της πόλης (του Κάστρου και του Αγ. Λουκά), τα 2 στρατόπεδα και την σιδηροδρομική γραμμή. Κλίμακα σχεδιασμού: 1:2000. Όροι δόμησης καθορίζονται το 1940.

1955: Νέος Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός

1955-1983:

Η περιοχή που καλύπτει το σχέδιο πόλης του 1939, αρχίζει να αναπτύσσεται σε αστικό κέντρο περιφερειακού επιπέδου (Στερεάς Ελλάδας) και η εσωτερική μετανάστευση των κατοίκων προς αυτή, δημιουργεί περιαστική ανάπτυξη οικισμών.

Εγκρίνονται το 1964:

Σχέδιο Πόλης στη Ν. Αμπλιανή: η περιοχή αυτή αναπτύχθηκε κατά μήκος του οδικού άξονα Λαμίας – Αθηνών.

Σχέδιο πόλης στα Γαλανείικα: η περιοχή αυτή αναπτύχθηκε κατά μήκος του οδικού άξονα Λαμίας – Λάρισας – Θεσ/νίκης.

Σχέδιο πόλης στο Παγκράτι: η περιοχή αυτή αναπτύχθηκε κατά μήκος του οδικού άξονα που συνδέει τη Λαμία με τη νότια επαρχία του Ν. Φθ/δας και δίπλα στο ένα στρατόπεδο της πόλης.

Σχέδιο πόλης στη Ν. Μαγνησία: η περιοχή αυτή αναπτύχθηκε πάνω στον οδικό άξονα Λαμίας – Βόλου και αποτέλεσε και περιοχή προγραμμάτων στέγασης δικαιούχων, προσφύγων από τη Μικρά Ασία.

Τα σχέδια αυτά καλύπτουν τη δημιουργούμενη δόμηση με γενική χρήση γης, αλλά κύρια δημιουργείται περιοχή κατοικίας και τοπικού εμπορίου.

1970: Αύξηση Συντελεστών Δόμησης

Το αρχικό τμήμα της πόλης (Σχέδιο του ' 39) πυκνοδομείται και κύρια αυξάνει καθ' ύψος. Το 1972 γίνεται νέα επέκταση σχεδίου πόλης, με την πολεοδόμηση του περιστατικού οικισμού των Καλυβίων, που είναι οικισμός προ του 1923 υφιστάμενος και βρίσκεται πάνω στο 5^ο βασικό άξονα που διασχίζει τη πόλη, Λαμία – Καρπενήσι.

β) 1983 – έως σήμερα

1983: νέος οικιστικός Νόμος 1337/83

Η πόλη εντάσσεται στο πρόγραμμα της Ε.Π.Α. (Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης), που αφορά ένα ευρύτερο πρόγραμμα για την ανάπτυξη των πόλεων στο σύνολο της Ελλάδας.

Το 1986 θεσμοθετείται για τον οικισμό της Λαμίας (παλαιό σχέδιο και νέες περιοχές επέκτασης) το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, που ορίζει για πρώτη φορά χρήσεις γης.

Το 1990 και 1991 ολοκληρώνονται οι πράξεις εφαρμογής των πολεοδομικών μελετών της περιοχής των νέων επεκτάσεων.

Το 1989 και 1990 ολοκληρώνεται η αναθεώρηση του παλαιού σχεδίου (1939, 1964, 1972) που καλύπτει τις ανάγκες της πόλης ως προς τη βελτίωση της ρυμοτομίας και την παροχή κοινωφελών και κοινόχρηστων χώρων.

Δεν αντιμετωπίζεται όμως το πρόβλημα των χρήσεων γης, που έχει αρχίσει να γίνεται πειστικό για τη παλαιά πόλη και κύρια για το κέντρο.

4.2. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του Δήμου Λαμιέων (1986)

Το 1986 θεσμοθετείται για τον οικισμό της Λαμίας (παλαιό σχέδιο και νέες περιοχές επέκτασης) το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, που ορίζει για πρώτη φορά χρήσεις γης. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει την πολεοδομική οργάνωση του οικισμού για πληθυσμιακό μέγεθος 80.000 κατοίκων.

Αναλυτικότερα, το συγκεκριμένο Γ.Π.Σ. περιλαμβάνει την επέκταση του σχεδίου πόλης σε εκτάσεις πυκνοδομημένες και αραιοδομημένες συνολικής επιφάνειας 400 εκταρίων περίπου και τη δημιουργία οκτώ πολεοδομικών ενοτήτων με μέση πυκνότητα και μέσο συντελεστή δόμησης όπως παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πολεοδομική ενότητα	Μέση πυκνότητα (κατ/Ηα)	Μέσος συντελεστής δόμησης
Κεντρική περιοχή	150	1.6
Αμπλιανη	90	0.8
Παγκράτι	90	0.8
Καλύβια	80	0.6
Αγ. Λουκά	100	0.9
Γαλανείκων	90	0.8
Ευρυτάνων – Ταράτσας	60	0.4
Νέας Μαγνησίας	80	0.6

Πίνακας 4-1: πολεοδομικές ενότητες του πολεοδομικού συγκροτήματος της Λαμίας
πηγή: ΦΕΚ 955/15/10/1986 «Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Λαμίας»

Ο διαχωρισμός των πολεοδομικών ενοτήτων γίνεται στον άξονα του δρόμου που παρεμβάλλεται μεταξύ τους.

4.3. Αναθεώρηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της Λαμίας, 2010

Τον Ιούνιο 2010 εγκρίθηκε, από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Δήμου το Β2 στάδιο της μελέτης του Γ.Π.Σ. σύμφωνα με το οποίο καθορίζεται το Πολεοδομικό Σχέδιο στα πλαίσια των νέων ορίων του Δήμου. Οφείλουμε να τονίσουμε ότι το νέο Γ.Π.Σ. δεν έχει ακόμη ισχύ, εφόσον δεν έχει δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αλλά αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή το σύντομα.

Η οριστική πρόταση έγινε αφού ελήφθησαν υπόψη αφ' ενός οι κατευθύνσεις της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας του Δήμου, και αφ' ετέρου τα διέπονται τη σύμβαση και η νομοθεσία και νομολογία που τη συνοδεύει (νόμοι, εγκύκλιοι, αποφάσεις ΣτΕ, ρυθμίσεις υπερκείμενων σχεδίων).

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.), αποτελεί την πρόταση της Πολεοδομικής Οργάνωσης και Ρύθμισης του υπό μελέτη οικισμού και του άμεσου περιβάλλοντός του και είναι η ανώτατη βαθμίδα του πολεοδομικού σχεδιασμού. Αποτελείται από χάρτες, σχέδια, διαγράμματα και κείμενα ώστε να περιέχει όλα τα στοιχεία και ιδιαίτερα:

- Την πολεοδομική ρύθμιση και οργάνωση του οικισμού σε πολεοδομικές ενότητες (συνοικίες – γειτονιές) και περιέχει:
 - χρήσεις γης κατά Οικοδομικό Τετράγωνο
 - κύρια δίκτυα υποδομής
 - μέση πυκνότητα και μέσο συντελεστή δόμησης κατά πολεοδομική ενότητα
- τις τυχόν απαγορεύσεις δόμησης, κατάτμησης και χρήσεων γης στη Ζ.Ο.Ε. με ανάλογες προτάσεις.
- Την επιλογή τρόπων ανάπτυξης ή αναμόρφωσης περιοχών με καθορισμό αντίστοιχων ζωνών (Ζ.Ε.Π., Ζ.Ε.Ε., Ζ.Α.Α.).
- Τον τρόπο διαφύλαξης ή αναβάθμισης του περιβάλλοντος μετά από εκτίμηση των επιπτώσεων (στο φυσικό και τεχνικό περιβάλλον).
- Το πρόγραμμα πραγματοποίησης των προτάσεων κατά φάσεις (προτεραιότητα έργων, κλπ.).
- Τις περιοχές στις οποίες κατά προτεραιότητα διοχετεύονται στεγαστικά δάνεια και ενισχύσεις.²

4.4. Οικισμοί με σχέδιο πόλης.

Από το σύνολο των οικισμών του Δήμου Λαμιέων, εκείνοι οι οποίοι έχουν εγκεκριμένο σχέδιο πόλης είναι η Ανθήλη, η Μεγάλη Βρύση, οι Θερμοπύλες και ο οικισμός της Λαμίας, ενώ οι υπόλοιποι οικισμοί είναι οριοθετημένοι.

Οι ισχύοντες όροι δόμησης του οικισμού της Λαμίας, προσδιορίζονται σήμερα από τον Νόμο 1337/83 (οικιστικός Νόμος σύμφωνα με τον οποίο η πόλη εντάσσεται στο πρόγραμμα της Επιχείρησης Πολεοδομικής

² Άγγελος Σιάλας «Άνθρωπος και Χώρος», Ε.Μ.Π., Αθήνα 2005
Διπλωματική εργασία

Ανασυγκρότησης) ΦΕΚ 955Δ/15-10-1986 αριθ. 69566/2999 «Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Λαμίας (Ν. Φθιώτιδας).»

4.5. Οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923

Από το σύνολο των οικισμών στον Δήμο Λαμιέων, κανένας δεν έχει οριοθετηθεί με αποφάσεις Νομαρχών σαν οικισμοί προϋφιστάμενοι του 1923. Συνεπώς το σύνολο των οικισμών ακολουθούν τους όρους δόμησης που προσδιορίζονται από το ΓΠΣ της Λαμίας ν.1337/83 (ΦΕΚ 955Δ/15-10-1986).

4.6. Ο Ν. 2508/97 Βιώσιμη Οικιστική Ανάπτυξη

Πρόκειται για τροποποίηση και επέκταση του Ν. 1337/83 βάση του οποίου λειτούργησε η Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης της χώρας (ΕΠΑ) στην δεκαετία του '80 και μεγάλο μέρος της δεκαετίας του '90. οι έννοιες ΣΧΟΟΑΠ και Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) σχεδόν ταυτίζονται ως προς τις διαδικασίες, το περιεχόμενο καθώς και τις συνέπειες, απλώς τα ΣΧΟΟΑΠ είναι σχέδια που εκπονούνται στο σύνολο της έκτασης του πρωτοβάθμιου ΟΤΑ που δεν περιλαμβάνει στα όρια του οικισμού άνω των 2.000 κατοίκων.

Ο Ν. 2508/97 δια του ΓΠΣ/ΣΧΟΟΑΠ καθορίζει ζώνες χρήσεων γης, στον εξωαστικό χώρο (Άρθρο 4 παρ. 3), προβλέπει πολεοδομικές ρυθμίσεις για οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων (Άρθρο 14), περιοχές Ειδικής Προστασίας (Π.Ε.Π.) (Άρθρο 4 παρ. 4) καθώς και περιοχές που πρόκειται να πολεοδομηθούν (Άρθρο 4 παρ. 3).

4.7. Πολεοδομική οργάνωση της πόλης της Λαμίας.

Σύμφωνα με τον παραπάνω Νόμο (Ν.2508/97 (ΦΕΚ 124 Α' /13-6-1997) "Βιώσιμη Οικιστική Ανάπτυξη και άλλες διατάξεις"), εκπονήθηκε η μελέτη Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου του Δήμου Λαμιέων, με αντικείμενο την μελέτη ΓΠΣ στα όρια του νέου Δήμου Λαμιέων ούτως αυτά καθορίστηκαν με το Ν. 2539/97 και η οποία είναι σύμφωνη με τις προδιαγραφές που εγκρίθηκαν με την 9572/1845/6-4-2000 Απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ. "Τεχνικές προδιαγραφές μελετών Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (ΓΠΣ) και Σχεδίων Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ).

Ειδικότερα ελήφθησαν υπ' όψη:

- η εγκύκλιος του ΥΠΕΧΩΔΕ με Αριθ. Πρωτ. 48859/2008 «Οδηγίες για την παρακολούθηση έγκριση των ΓΠΣ και ΣΧΟΟΑΠ»,
- το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128 Α' /3-7-2008),
- τα θεσμοθετημένα, μετά την παράδοση της Β1 Φάσης, Ειδικά Πλαίσια ΑΠΕ (ΦΕΚ 2464/Β' /3-12-2008), Βιομηχανίας (ΦΕΚ 151/ΑΑΠ/13-04-2009) και Τουρισμού (ΦΕΚ 1138/Β' /11-06-2009),
- η δασική νομοθεσία και η σχετική νομολογία του ΣτΕ,
- η νομολογία του ΣτΕ σε σχέση με την αλλαγή χρήσεων σε εγκεκριμένα σχέδια πόλης,
- οι νόμοι 1337/83 και 2508/97,
- οι υποχρεωτικές προτάσεις των αρμόδιων υπηρεσιών για τους αρχαιολογικούς χώρους και τον εξωαστικό χώρο (Δασικές και Γεωργικές Υπηρεσίες).

Γενικά το Γ.Π.Σ. κινείται στα πλαίσια του θεσμοθετημένου Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας τόσο ως προς τις ποιοτικές επιλογές όσο και ως προς τα μεγέθη της αστικής ανάπτυξης του Δήμου και της πόλης της Λαμίας.

Επίσης έχουν ληφθεί υπ' όψη κατά την εκπόνηση του σχεδίου του Γ.Π.Σ. τα σχέδια για τα Ειδικά Πλαίσια της Βιομηχανίας, του Τουρισμού και των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας ως «ελάχιστες απαιτήσεις» εναρμόνισης.

Όσον αφορά το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού, η κύρια παρατήρηση από την οπτική του ΓΠΣ είναι ότι υποεκτιμάται η δυναμική της θέσης της πόλης της Λαμίας στον ανασυντασσόμενο χώρο της Κεντρικής / Δυτικής Ελλάδας και Ηπείρου και της σχέσης του με την Αθήνα/Πάτρα – ΠΑΘΕ, ΟΣΕ) όσο και κυρίως με το χρονοδιάγραμμα των ως άνω δικτύων.

4.8. Δομημένο περιβάλλον της πόλης.

Η παλιά πόλη της Λαμίας οριοθετείται νότια από την σιδηροδρομική γραμμή, ανατολικά από το στρατόπεδο Τσαλτάκη, βόρεια από τους λόφους Μιχαήλ και Γαβριήλ (Πηγαδούλια) και δυτικά από τον Αγ. Λουκά και το Στρατόπεδο Τσάκαλος – ΜΕΡΥΠ. Έχει χτιστεί σε καίρια θέση στα υψηλά των λόφων του Κάστρου και του Προφήτη Ηλία – Ισιαδάκη ως προς τις εκβολές του Σπερχειού και το Πέρασμα των Θερμοπυλών, ανάμεσα στη Βόρεια και Νότια Ελληνική Χερσόνησο. Αναπτύσσεται κυρίως κατά τον άξονα Βοράς – Νότος ανάμεσα στους δύο προαναφερθέντες λόφους και βρίσκεται στη γραμμή επικοινωνίας με το Δομοκό, τη Δυτική Θεσσαλία και τα μεγάλα κέντρα της εποχής, την Καρδίτσα τα Τρίκαλα και τα Γιάννενα.

Ο ιστός της πόλης φαίνεται «αυθόρμητος», είναι ωστόσο ανεπτυγμένος με το διοικητικό και εμπορικό του κέντρο εστιασμένο στις «ιστορικές πλατείες Λαού, Ελευθερίας και Διάκου. Η πόλη αναπτύσσεται «χωρίς σχέδιο» αλλά με κατευθυντήριους άξονες κάποιους βασικούς δρόμους (Κουνούπη – Σκληβανιώτη, που συνδέουν τις πλατείες Λαού και Ελευθερίας και το Λόφο του Αγ. Λουκά, Εκκλησιών, Αχιλλέως/Μακροπούλου, Καποδιστρίου, Διάκου, Δυοβουνιώτου, Καραγιαννοπούλου, Υψηλάντου (Πηγαδούλια), Καραϊσκάκη (Πηγαδούλια), Ρήγα Φεραίου, Χατζοπούλου και Πατρόκλου.

Η πόλη σήμερα ενσωματώνει τους οικισμούς Σταυρό, Ταράτσα (Αφράτη), Μεγάλη Βρύση και Ροδίτσα, που αναπτύχθηκαν στην περίμετρο του σχεδιασμού του 1986-1989 (ΓΠΣ Ν.1337/83) γεμίζοντας σταδιακά με οικοδομές κατοικίας ή άλλων χρήσεων τα «κενά» γεωργικής γης ή τα πρηνή λόφων που την περιβάλλουν.

Οικιστική ενότητα οικισμών Φραντζή – Κωσταλέξη – Ζακαϊκα – Υδρόμυλος – Κόμμα: Πρόκειται για ενότητα περιαστικών παραποτάμιων οικισμών που λειτουργούν σταδιακά ως προάστια του πολεοδομικού συγκροτήματος της Λαμίας.

Οικιστική ενότητα Αγ. Παρασκευή – Παλαιοχώρι - Λιμογάρδι – Αγραδούλια: Αφορά σε ενότητα οικισμών αλληλοτροφοδοτούμενων, αφού ο πεδινός προαστιακός οικισμός της Αγ. Παρασκευής αποτελεί το μόνιμο πια τόπο κατοικίας πρώην κατοίκων των λοιπών ορεινών οικισμών της ενότητας.

Οικισμός Θερμοπυλών: Οικισμός του πεδινού χώρου με ιδιαίτερα σοβαρή πολιτιστική αναφορά αφού έχει το όνομα και συνορεύει με τις αρχαίες Θερμοπύλες, τόπο διεθνούς ιστορικής αναφοράς.

Οικισμός Ανθήλης: Μεγάλος πεδινός προαστιακός οικισμός στην άμεση γειτονία των κόμβων των οδικών αξόνων ΠΑΘΕ και Ε65 και της νέας σιδηροδρομικής γραμμής. Σήμερα είναι κατ'εξοχή γεωργικής δραστηριότητα οικισμός στις εκβολές του Σπερχειού.

Οικιστική ενότητα ορεινών οικισμών Καλαμακίου – Δίβρης: Στην ενότητα αυτή εντάσσονται οι βόρειοι οικισμοί του Δήμου ένθεν και ένθεν του οδικού άξονα Λαμία – Δομοκός και ο οικισμός Ιερά Μονή Αντινίσσης.

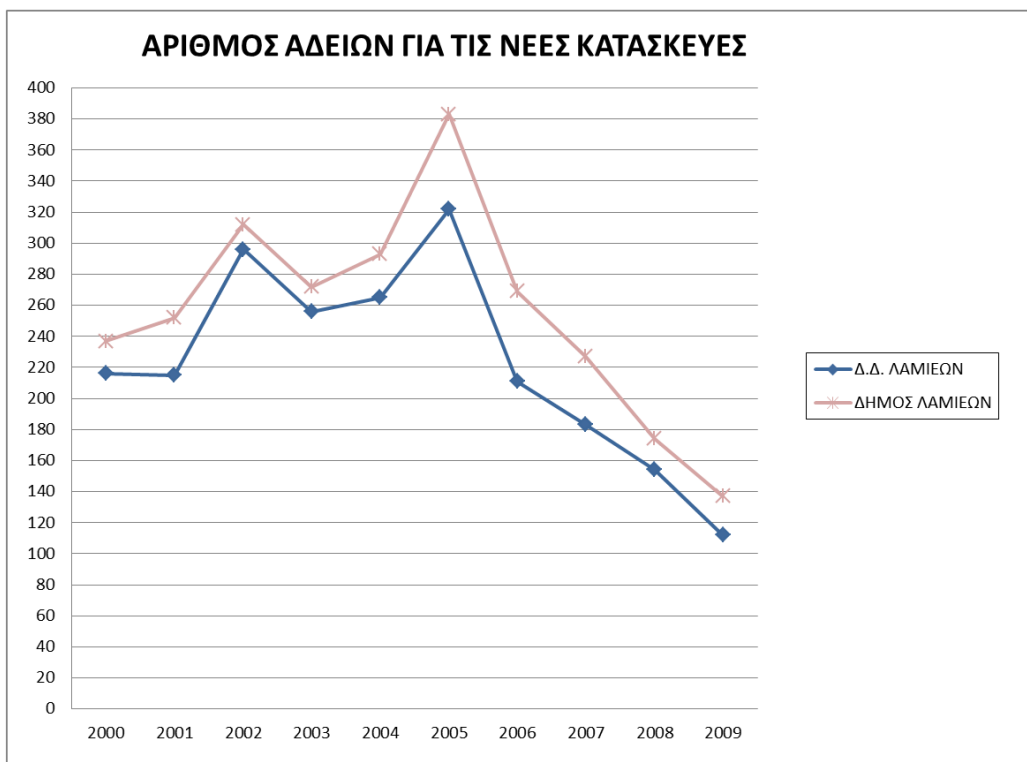
Οικισμός Λυγαριάς: Ο οικισμός αναπτύσσεται στα βόρεια λοφώδη της πεδινής περιοχής στην άμεση περίμετρο του πολεοδομικού συγκροτήματος της Λαμίας αλλά ακόμα δεν έχει ενσωματωθεί στο συνεχή οικιστικό ιστό του.

5. ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο μέσος όρος εκδιδόμενων οικοδομικών αδειών το μήνα μειώνεται τα τελευταία έτη. Ο αριθμός των οικοδομικών αδειών για τις νέες κατασκευές από 20 που ήταν το 2000 έφθασε 11 το 2009. Ακριβώς 2556 άδειες οικοδομής για νέες οικοδομές εκδόθηκαν, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, για το χρονικό διάστημα 2000 2009.

Για το 2001, ο αριθμός των αδειών αντιστοιχεί σε 4 άδειες ανά 1000 κατοίκους για το Δήμο Λαμιέων, όταν ο αντίστοιχος δείκτης είναι 3.8 άδειες/1000 κατ. για το νομό και 3.7 άδειες/1000 κατ. για το σύνολο της χώρας. Παρόλο που αρκετές από αυτές τις άδειες να μην έχουν οδηγήσει στην κατασκευή του αντίστοιχου οικοδομικού όγκου, η πτωτική τάση των οικοδομικών αδειών φανερώνει το μειωμένο ενδιαφέρον στην περιοχή για οικοδομική δραστηριότητα, γεγονός που οφείλεται σε οικονομικούς παράγοντες όπως είναι για παράδειγμα η χαμηλή συγκέντρωση κεφαλαίων και επενδύσεων στην περιοχή.

Στα παρακάτω διαγράμματα παρατηρείται η εξέλιξη των οικοδομικών αδειών για τις νέες κατασκευές, προσθήκες, κατεδαφίσεις, νομιμοποιήσεις, τροποποιήσεις, επισκευές, αναπαλαιώσεις, περιτοιχίσεις και αναθεωρήσεις ανά δημοτικό διαμέρισμα του Δήμου Λαμιέων κατά την περίοδο 2000 – 2009.

Διάγραμμα 5-1: Διάγραμμα κατανομής αριθμού αδειών για το σύνολο του Δήμου και ανά Δ.Δ. για τη χρονική περίοδο : 2000 – 2009.

πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο σύνολο του Δήμου, αρχικά διαπιστώνεται μία αύξηση στην έκδοση οικοδομικών αδειών από το έτος 2000 μέχρι και το έτος 2006, ενώ από το 2007 έως το 2009 παρατηρείται μία πτώση στην οικοδομική δραστηριότητα η οποία εμφανίζεται εντονότερη το έτος 2009 με αριθμό οικοδομικών αδειών για νέες κατοικίες μόλις 137. Όσον αφορά τη χωρική κατανομή της οικοδομικής δραστηριότητας, όπως είναι αναμενόμενο, οι περισσότερες οικοδομικές άδειες οποιασδήποτε χρήσης, εκδίδονται στο δημοτικό διαμέρισμα της Λαμίας, που αποτελεί και το κέντρο του Δήμου.

Τα έτη 2002 και 2005 καταγράφονται οι περισσότερες οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν για νέες οικοδομές, με αριθμό 312 και 383 αντίστοιχα ενώ για τις χρονολογίες 2008 και 2009 σημειώνονται οι λιγότερες οικοδομικές άδειες με αριθμό 174 και 137 αντίστοιχα.

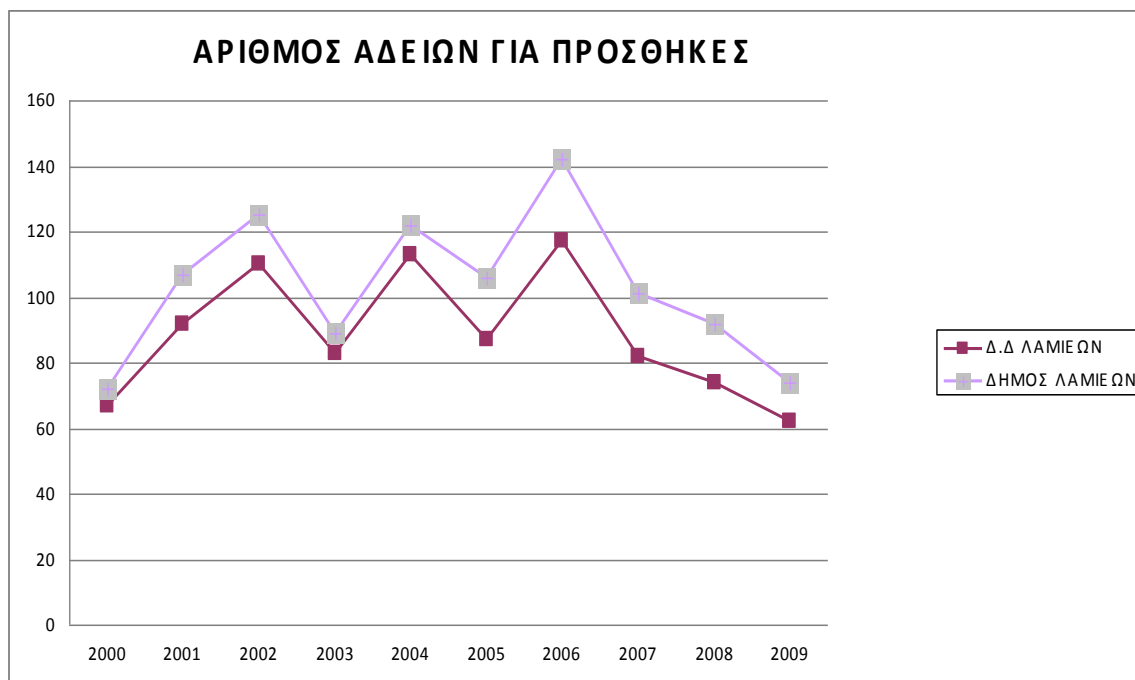
Με εξαίρεση το δημοτικό διαμέρισμα της Λαμίας, τα υπόλοιπα δημοτικά διαμερίσματα παρουσιάζουν χαμηλό ποσοστό συμμετοχής στην έκδοση οικοδομικών αδειών τόσο για νέες οικοδομές όσο και για οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα (προσθήκες, αναπαλαιώσεις).

Αναλυτικότερα, στο σύνολο των οικοδομικών αδειών για νέες κατασκευές, για την περίοδο 2000 – 2009, το 87% αφορά το δημοτικό διαμέρισμα της Λαμίας.

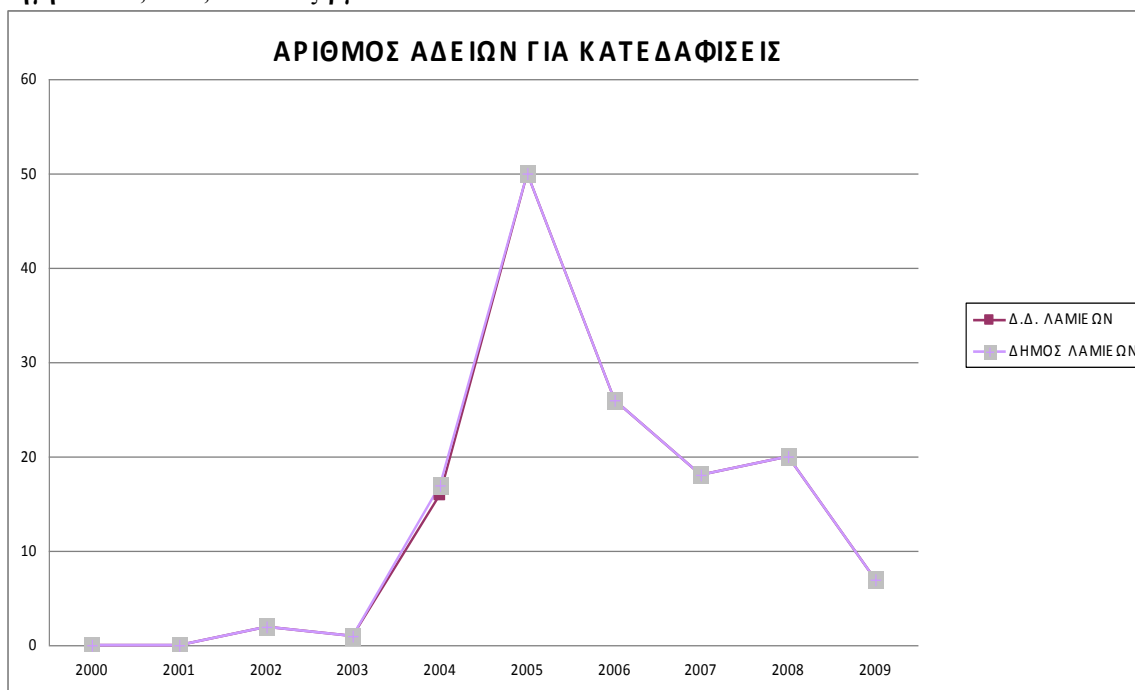
Ορισμένα δημοτικά διαμερίσματα που βρίσκονται κοντά στην περιοχή της Λαμίας και οικιστικά τείνουν να ενσωματωθούν με το δημοτικό διαμέρισμα της Λαμίας, συγκεντρώνουν επίσης ενδιαφέρον, συνδυάζοντας πιθανόν τα πλεονεκτήματα αυτά με χαμηλότερες τιμές γης. Έτσι στο Δ.Δ. Ροδίτσης αναφέρονται 3,8% των αδειών της περιόδου και στα Δ.Δ. Σταυρού και Φραντζή 1,8% και 1,4% αντίστοιχα.

Βεβαίως στα δημοτικά διαμερίσματα αυτά σημαντικό μέρος των αδειών ενδέχεται να αφορά και πρώτη κατοικία. Τα υπόλοιπα διαμερίσματα εμφανίζουν πολύ χαμηλή οικοδομική δραστηριότητα (βλ. πίνακα του Παραρτήματος) γεγονός που ενδεχομένως να οφείλεται στην μεγαλύτερη απόσταση από την πόλη της Λαμίας και την έλλειψη έργων υποδομών στις περιοχές αυτές.

Όπως προκύπτει και από το ακόλουθο διάγραμμα, το Δ.Δ. Λαμίας συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό στην έκδοση αδειών και σε άλλου είδους οικοδομικές δραστηριότητες, όπως είναι για παράδειγμα οι προσθήκες, οι κατεδαφίσεις, οι νομιμοποιήσεις, οι τροποποιήσεις κ.α.

Διάγραμμα 5-2: Διάγραμμα αριθμού αδειών για προσθήκες για το σύνολο του Δήμου Λαμίων και για το Δ.Δ. Λαμίας, πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 5-3: Διάγραμμα αριθμού αδειών για κατεδαφίσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμίων και για το Δ.Δ. Λαμίας, πηγή: ΕΣΥΕ, 2001 Ίδια επεξεργασία

Χαρακτηριστικό, είναι ότι για την έκδοση αδειών που προορίζονται για κατεδαφίσεις για την περίοδο 2000 – 2009 το Δ.Δ. συγκεντρώνει ολόκληρο το ποσοστό του συνόλου και ταυτίζεται με το σύνολο των αδειών που εκδόθηκαν στον Δήμο.

Όπως προκύπτει από τον παρακάτω πίνακα, το Δ.Δ. της Λαμίας συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό στο σύνολο του δήμου σε οικοδομές, κτίρια και κατοικίες. Αναλυτικότερα, 72% αντιστοιχούν σε οικοδομές, 68% σε κτίρια και 83% κατοικίες. Το υψηλό ποσοστό κατοικιών που συγκεντρώνει το Δ.Δ. Λαμίας, φανερώνει την υψηλή

συγκέντρωση του πληθυσμού στην περιοχή αυτή. Με μικρότερα ποσοστά αλλά στην δεύτερη θέση βρίσκεται το Δ.Δ. Ροδίτσης και έπονται τα Δ.Δ. Σταυρού και Φραντζή.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ - ΚΤΙΡΙΩΝ - ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2000			
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	ΚΤΙΡΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	10990	11563	25463
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	332	405	429
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	529	687	698
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	122	142	104
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	142	187	168
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	126	194	99
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	288	357	329
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	193	244	179
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑ	344	471	307
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ	361	436	400
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΑ	818	979	1164
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΣ	815	914	1062
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	277	306	319
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	15337	16885	30721

Πίνακας 5-1: απογραφή οικοδομών-κτιρίων-κατοικιών για τα Δ.Δ. του Δήμου Λαμιέων.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ		ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ ΚΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟ ΚΤΙΡΙΩΝ					ΣΥΝΟΛΟ	
	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ	1	2	3	4	5 ΚΑΙ ΑΝΩ	ΚΤΙΡΙΑ	ΚΑΝΟΝΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	10990	58	10493	445	39	7	6	11563	25463
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	332	1	265	61	6	0	0	405	429
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	529	0	404	111	12	1	1	687	698
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	122	2	105	14	3	0	0	142	104
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	142	13	100	39	3	0	0	142	104
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	126	0	70	47	6	3	0	194	99
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	288	48	227	53	8	0	0	357	329
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	193	0	147	41	5	0	0	244	179
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑ	344	0	235	92	16	1	0	471	307
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ	361	94	302	50	7	1	1	436	400
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΑ	818	0	678	123	14	2	1	979	1164
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΣ	815	9	730	72	12	1	0	914	1062
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	277	3	249	27	1	0	0	306	319
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	15337	228	14005	1175	132	16	9	16885	30721

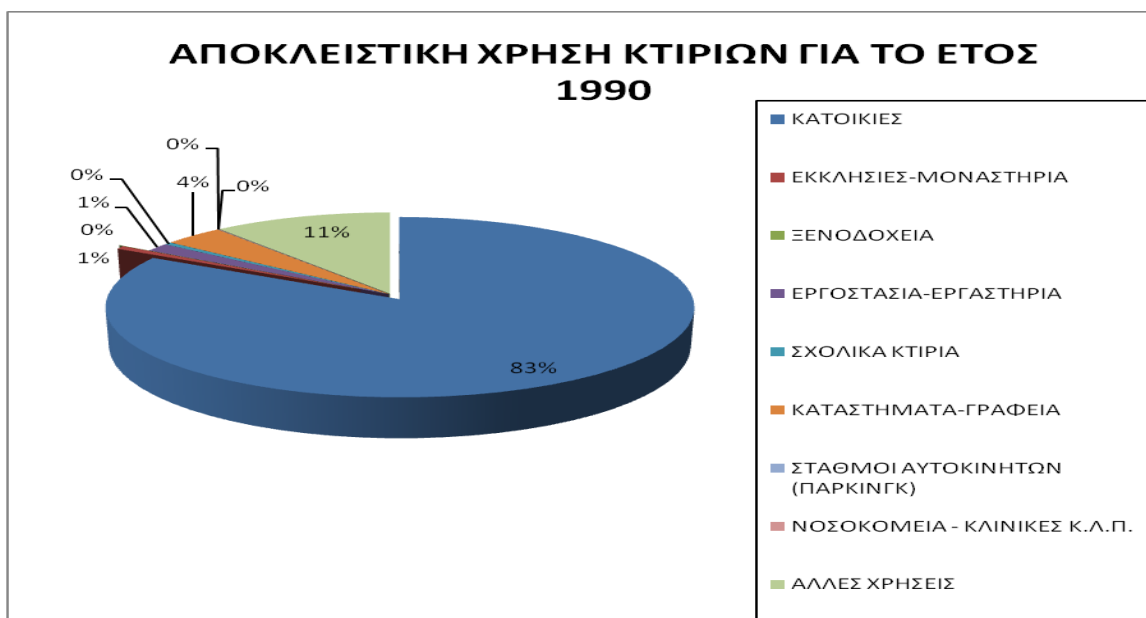
Πίνακας 5-2: οικοδομές κατά αριθμό ορόφων για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και τα Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Διαπιστώνεται ότι παρόλο που ο κύριος όγκος οικοδομικής δραστηριότητας παρουσιάζεται στο Δ.Δ. Λαμιέων, με το πέρασμα του χρόνου το ενδιαφέρον αυξάνει και σε άλλες περιοχές όπως τα Δ.Δ. Ροδίτσης και Σταυρού, είτε γιατί εξαντλείται η έκταση οικοδόμησης, είτε για την εύρεση γης με χαμηλότερη αξία.

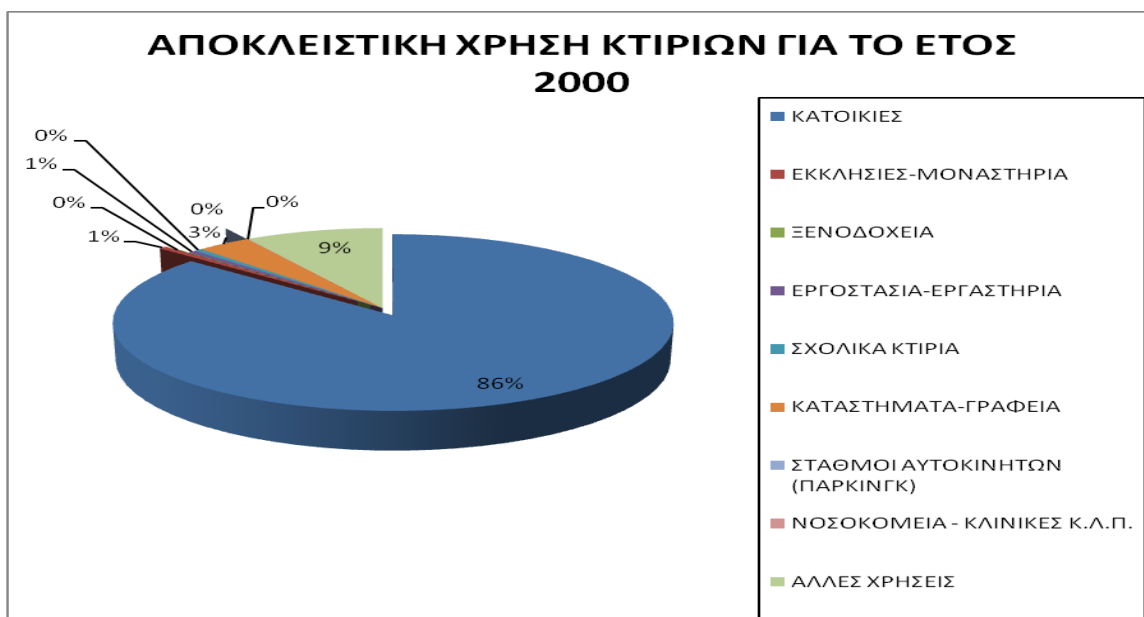
Το μεγαλύτερο ποσοστό των οικοδομών εκτός σχεδίου οικισμού εμφανίζεται στο Δ.Δ. Μεγάλης Βρύσης με ποσοστό 41.2%, με το αμέσως επόμενο να παρουσιάζεται στο Δ.Δ. Λαμιέων με ποσοστό 25.4% και το Δ.Δ. Κόμματος με 21% σύμφωνα με την απογραφή του 2000. Στο σύνολο του Δήμου Λαμιέων οι οικοδομές με ένα κτίριο αποτελούν την πλειοψηφία και με ποσοστό 82.9%. στην συνέχεια ακολουθούν οι οικοδομές με δύο κτίρια με ποσοστό 6.95%.

5.1.Χρήσεις κτιρίων

Αρχικά θα περιγράψουμε τις χρήσεις κτιρίων σε όλο το Δήμο Λαμιέων, τα χαρακτηριστικά του κτιριακού αποθέματος που σχετίζεται με τους ορόφους των κτιρίων, τα υλικά και το έτος κατασκευής τους, σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής του 1990 και του 2000. Η μελέτη αυτή θα βοηθήσει στην εξαγωγή συμπερασμάτων για τη φυσιογνωμία της περιοχής μελέτης σε σχέση με την οργάνωση του χώρου καθώς και των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών που επικρατούν. Από τα συμπεράσματα που θα προκύψουν θα είναι δυνατή η διάγνωση τάσεων και προοπτικών εξέλιξης για το Δήμο Λαμιέων.

Διάγραμμα 5-4: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δήμου Λαμιέων για το έτος 1990.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 5-5: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δήμου Λαμιέων για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 5-6: διαχρονική εξέλιξη κτιρίων αποκλειστικής χρήσης στο Δήμο Λαμιέων 1990 – 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

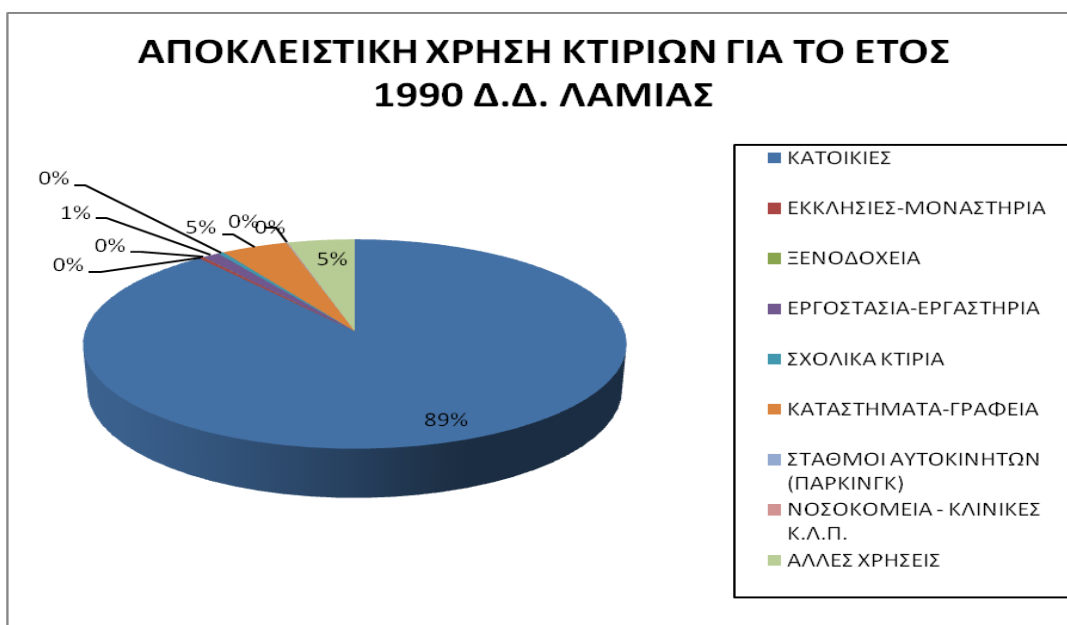
Όπως προκύπτει και από τα παραπάνω διαγράμματα, στο σύνολο του Δήμου Λαμιέων για το έτος 1990, η κυρίαρχη αποκλειστική χρήση κτιρίων είναι η κατοικία που καταλαμβάνει το 83%, με τις «άλλες χρήσεις» να ακολουθούν με ποσοστό 11%, τα καταστήματα με ποσοστό 4%, οι «εκκλησίες – μοναστήρια» με ποσοστό 1%, τα εργαστήρια με 1% και τα ξενοδοχεία να καταλαμβάνουν μόλις το 0.02% των κτιρίων.

Για το έτος 2000 και πάλι η κυρίαρχη αποκλειστική χρήση κτιρίων είναι η κατοικία με ποσοστό 86%, με τις «άλλες χρήσεις» να έρχονται πάλι δεύτερες με ποσοστό 9%, τα καταστήματα το 3%, τα εργοστάσια – εργαστήρια

το 1%, οι «εκκλησίες – μοναστήρια» με ποσοστό 1% και τα ξενοδοχεία να καταλαμβάνουν μόλις το 0.06% των κτιρίων.

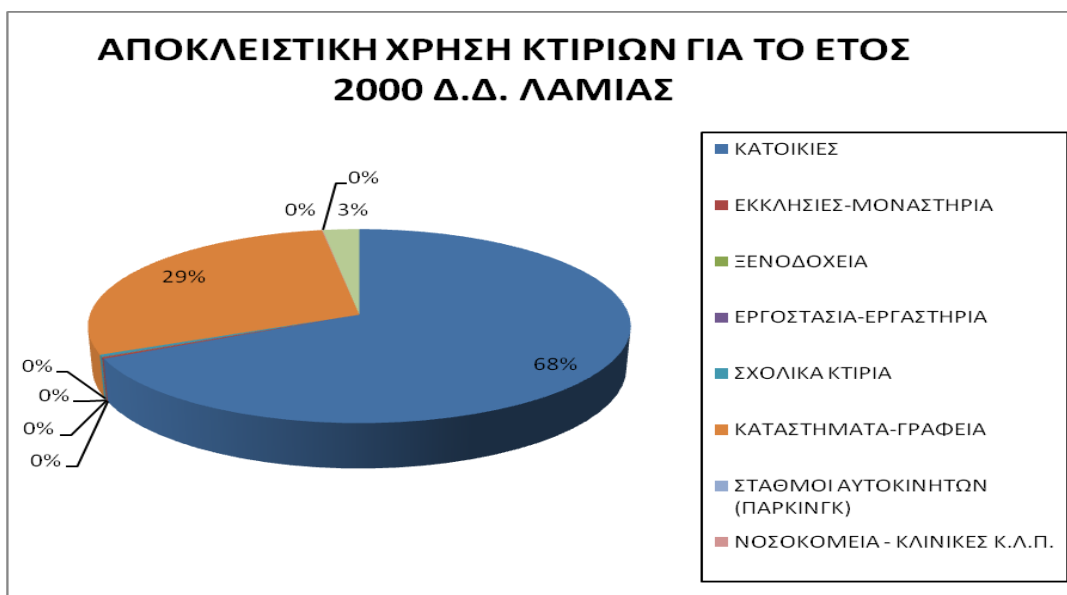
Μελετώντας το διάγραμμα 5-7, της διαχρονικής εξέλιξης των κτιρίων αποκλειστικής χρήσης για την δεκαετία 1990 - 2000 παρατηρείται ότι οι κατοικίες και η κατηγορία «άλλες χρήσεις» αυξάνονται στον ίδιο ρυθμό μέσα στη δεκαετία, με 13.60% και 11.56% αντίστοιχα. Τα εργοστάσια – εργαστήρια μειώνονται κατά 62.37%, ποσοστό πολύ μεγάλο, το οποίο συνεπάγεται τη μείωση μεγάλου αριθμού απασχολούμενων και τον οικονομικό μαρασμό σε αυτό τον κλάδο δραστηριότητας. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι μέσα στη δεκαετία έχουν προστεθεί 1546 κατοικίες ενώ ο αριθμός των ξενοδοχείων σημείωσε αύξηση της τάξης του 125%, φαινόμενο που υποδεικνύει πως η περιοχή αρχίζει να εστιάζει και στην ανάδειξη των τουριστικών της πόρων. Συνεπώς η Λαμία δεν αποτελεί μόνο πόλο μόνιμης αλλά και εποχικής κατοίκησης συμβάλλοντας σε αυτή την κατεύθυνση και η μεγάλη προσπάθεια που γίνεται από την τοπική κοινωνία να προωθήσει το τουριστικό της προϊόν.

Στην κατηγορία «άλλες χρήσεις» έχουν προστεθεί 170 κτίρια, τα οποία μπορεί να συνιστούν αστυνομικά καταστήματα, οικιακές αποθήκες, κοινοτικά καταστήματα, πτηνοτροφεία κλπ. Αναφορικά με τις εκκλησίες και τα μοναστήρια, δεν παρουσιάζεται ιδιαίτερη μεταβολή στον αριθμό τους.

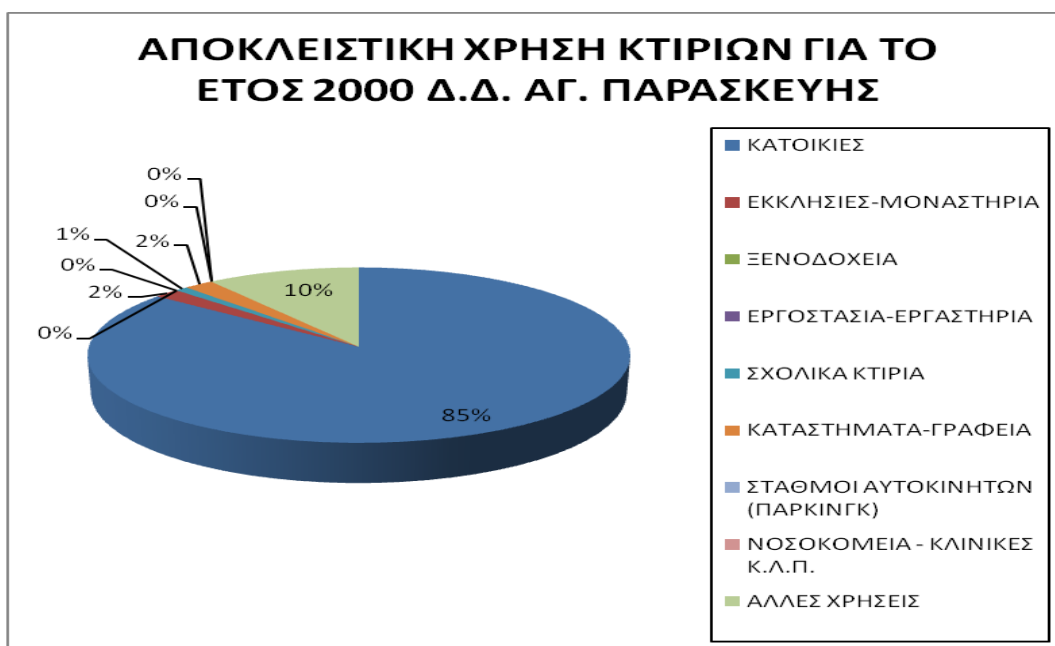
Διάγραμμα 5-7: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας για το έτος 1990.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τα προηγούμενα διαγράμματα αποκλειστικής χρήσης κτιρίων για τα έτη 1990 και 2000 για τα Δ.Δ. του Δήμου, στο Δ.Δ. Λαμίας που αποτελεί και την έδρα του Δήμου, η κύρια χρήση των κτιρίων είναι η κατοικία με ποσοστό 89%, τα καταστήματα – γραφεία ακολουθούν με 5% και οι «άλλες χρήσεις» με 5% των κτιρίων με αποκλειστική χρήση σύμφωνα με την Απογραφή του 1990. Αξίζει να αναφέρουμε ότι, σύμφωνα με την Απογραφή του 2000, η κατοικία εξακολουθεί να παραμένει κύρια χρήση, αλλά εμφανίζει αισθητά μειωμένο ποσοστό, 68%, με την διαφορά αυτή να την κερδίζουν σε ποσοστό τα καταστήματα – γραφεία, 29%.

Διάγραμμα 5-8: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο Δ.Δ. Αγ. Παρασκευή, το 85% των κτιρίων αποτελούν οι κατοικίες, το 10% οι «άλλες χρήσεις», το 2% τα καταστήματα – γραφεία, το 2% οι εκκλησίες – μοναστήρια και το 1% τα σχολικά κτίρια. Πρόκειται για ένα δημοτικό διαμέρισμα που συγκεντρώνει την κατοικία ως επικρατέστερη χρήση κτιρίων ενώ εμφανίζει και ένα μικρό ποσοστό σε άλλες χρήσεις που πιθανόν να σχετίζονται με το εμπόριο.

Διάγραμμα 5-9: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Αγ. Παρασκευής για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο Δ.Δ. Ανθήλης το 79% των κτιρίων αποτελούν οι κατοικίες, με το 19% να καταλαμβάνουν οι «άλλες χρήσεις», το 1% να καταλαμβάνουν τα εργοστάσια – εργαστήρια καθώς επίσης και τα καταστήματα – γραφεία.

Διάγραμμα 5-10: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Ανθήλης για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο Δ.Δ. Δίβρης το 68% αποτελούν οι κατοικίες, το 28% οι «άλλες χρήσεις», οι εκκλησίες – μοναστήρια καταλαμβάνουν το 2% όπως επίσης και το ίδιο ποσοστό παρουσιάζουν τα καταστήματα – γραφεία.

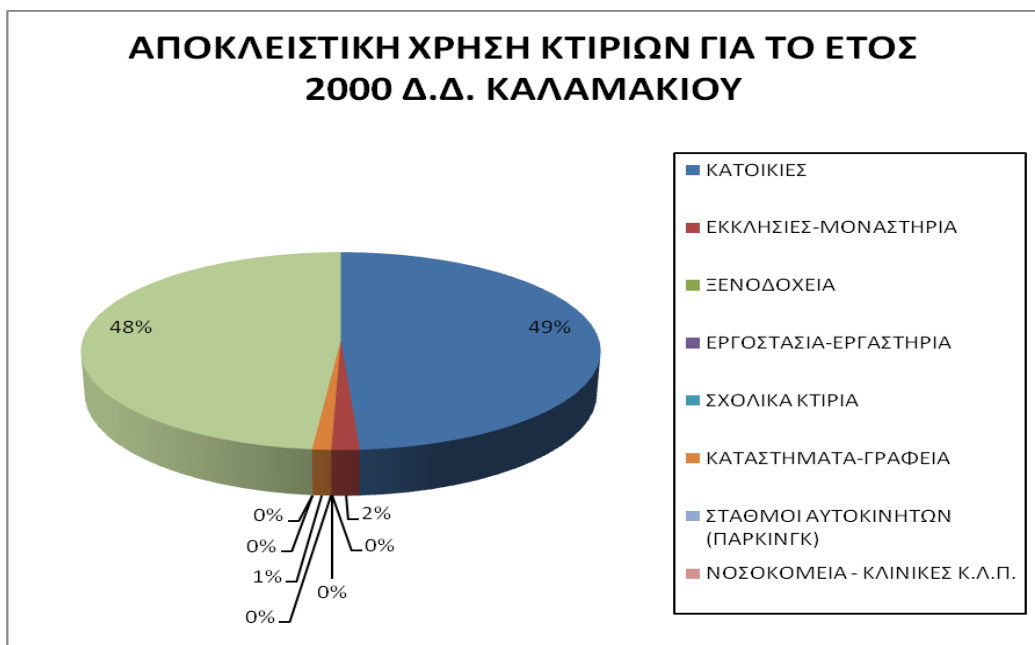
Διάγραμμα 5-11: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Δίβρης για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο Δ.Δ. Θερμοπυλών, το 72% των κτιρίων αποτελούν οι κατοικίες, το 17% οι «άλλες χρήσεις», τα καταστήματα – γραφεία καταλαμβάνουν το 6%, οι εκκλησίες – μοναστήρια το 3%, τα ξενοδοχεία κατέχουν το 1% όπως και τα σχολικά κτίρια. Πρόκειται για ένα δημοτικό διαμέρισμα που δραστηριοποιείται σε όλους τους τομείς.

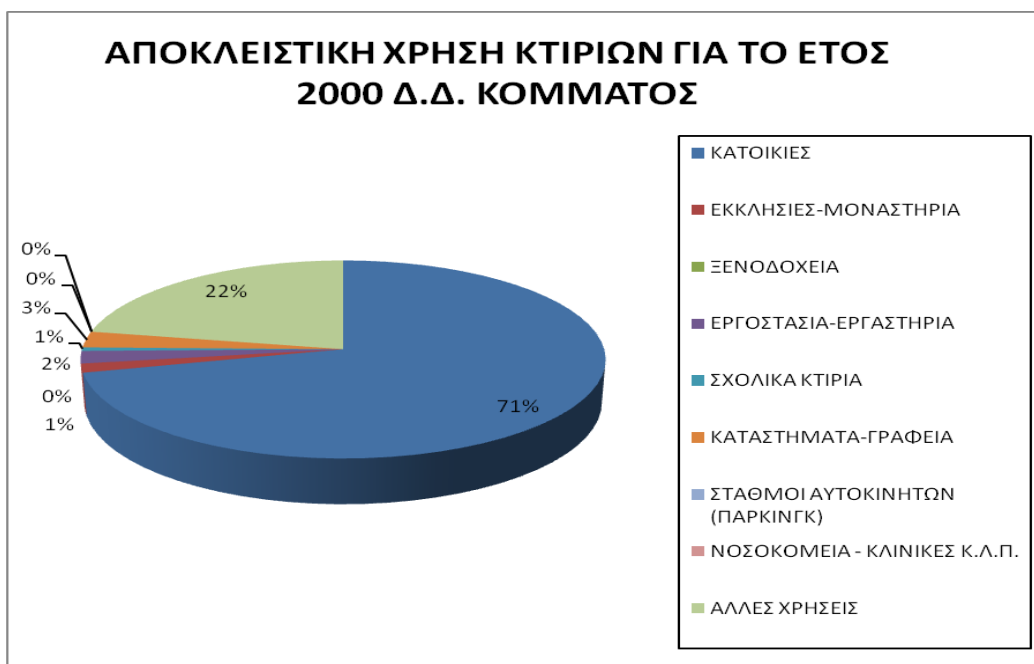
Διάγραμμα 5-12: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Θερμοπυλών για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο Δ.Δ. Καλαμακίου, μόνο το 49% των κτιρίων αποτελούν οι κατοικίες, ενώ οι «άλλες χρήσεις» καταλαμβάνουν το 48%, ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό σε σχέση με τα υπόλοιπα Δ.Δ. του Δήμου. Επιπλέον, το 2% ανήκει στις εκκλησίες – μοναστήρια και το 1% στα γραφεία – καταστήματα.

Διάγραμμα 5-13: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Καλαμακίου για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο Δ.Δ. Κόμματος το 71% των κτιρίων αποτελούν οι κατοικίες, το 22% καταλαμβάνουν οι «άλλες χρήσεις», το 3% αντιστοιχεί σε καταστήματα – γραφεία, το 2% ανήκει σε εργοστάσια – εργαστήρια, το 1% αντιστοιχεί σε εκκλησίες – μοναστήρια καθώς επίσης και το ίδιο ποσοστό αντιστοιχεί σε σχολικά κτίρια.

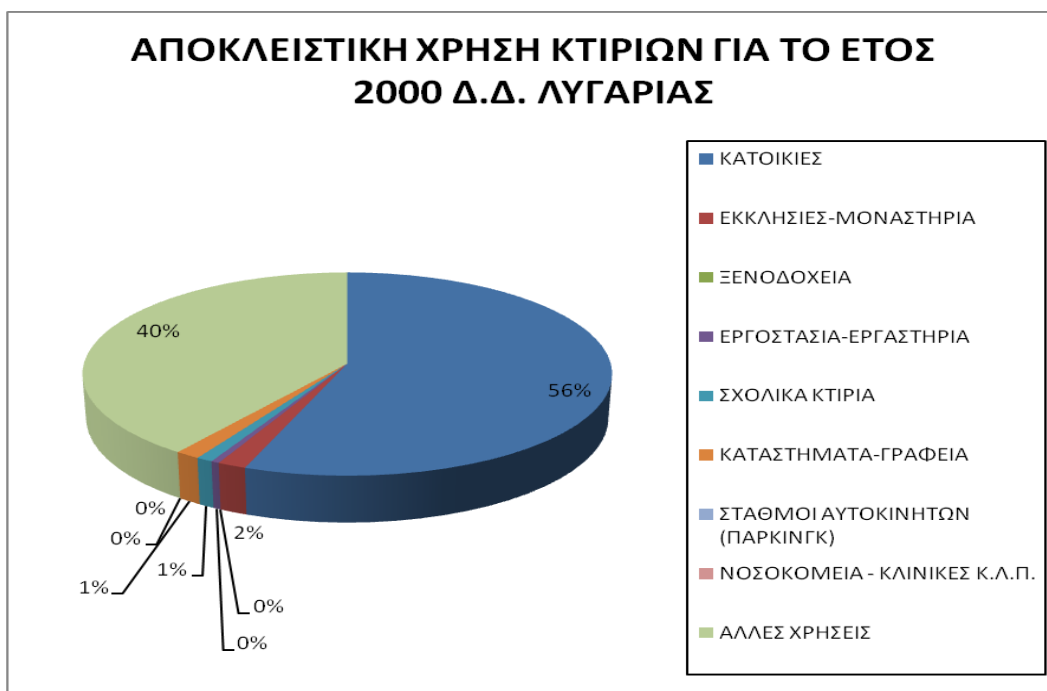
Διάγραμμα 5-14: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Κόμματος για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Από τα 233 κτίρια του Δ.Δ. Κωσταλεξίου, το 70% αποτελεί κατοικίες, το 28% περιλαμβάνει τις «άλλες χρήσεις» και τα καταστήματα – γραφεία καθώς επίσης και οι εκκλησίες – μοναστήρια εμφανίζονται με ποσοστό 1%.

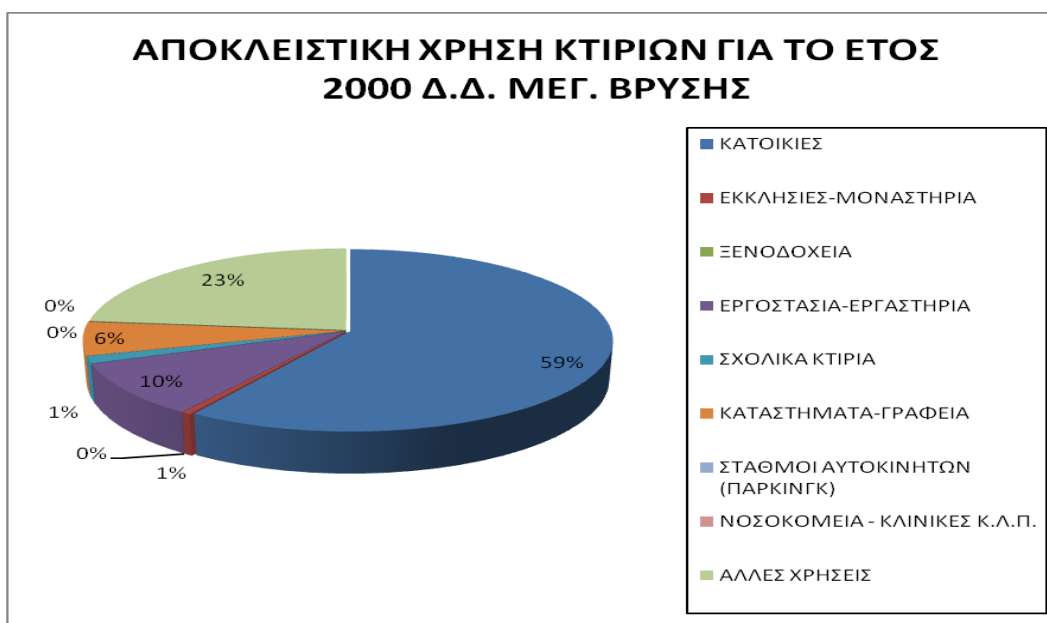
Διάγραμμα 5-15: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Κωσταλεξίου για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο Δ.Δ. Λυγαριάς, το 56% των κτιρίων αποτελούν οι κατοικίες, το 40% οι «άλλες χρήσεις», το 2% οι εκκλησίες – μοναστήρια, και 1% για τα σχολικά κτίρια καθώς επίσης και 1% για τα καταστήματα – γραφεία. Αξίζει να σημειώσουμε ότι και σε αυτό το Δ.Δ. όπως και στον Καλαμακίου, οι «άλλες χρήσεις» εμφανίζονται με ποσοστό που ισοδυναμεί με το αντίστοιχο των κατοικιών.

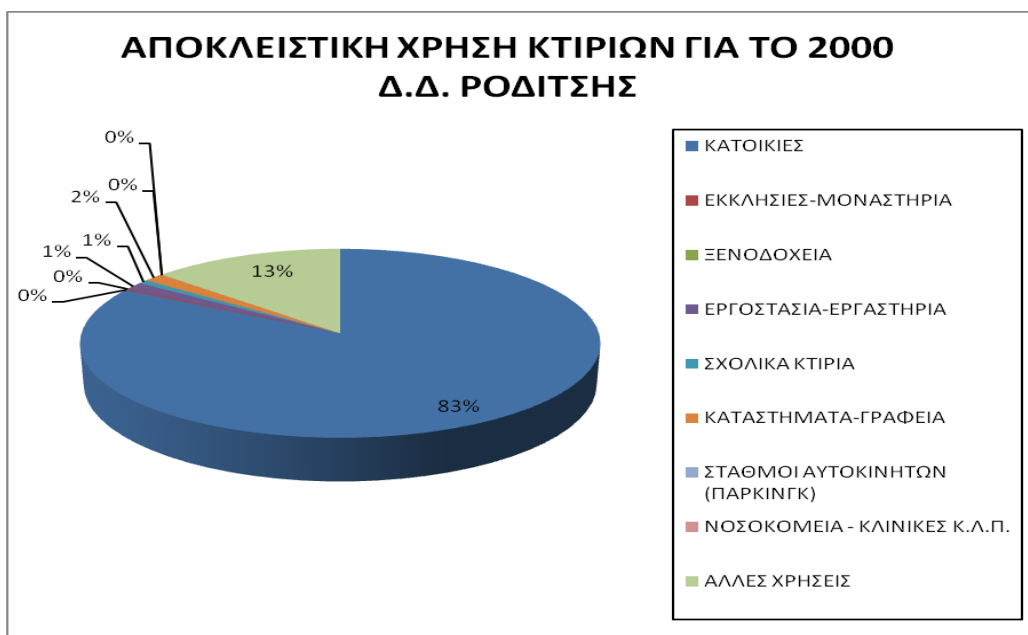
Διάγραμμα 5-16: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λυγαριάς για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο Δ.Δ. Μεγ. Βρύσης το 59% του συνόλου κτιρίων αποκλειστικής χρήσης αποτελούν οι κατοικίες και το 23% οι «άλλες χρήσεις». Για πρώτη φορά από τα Δ.Δ. που έχουμε αναλύσει μέχρι τώρα, εμφανίζεται ποσοστό 10% για τα εργοστάσια – εργαστήρια. Επιπλέον, τα καταστήματα – γραφεία συμμετέχουν επί του συνόλου των κτιρίων αποκλειστικής χρήσης με ποσοστό 6%.

Διάγραμμα 5-17: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Μεγ. Βρύσης για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στο Δ.Δ. Ροδίτης το 83% αποτελούν οι κατοικίες και το 13% οι «άλλες χρήσεις». Στο Δ.Δ. Σταυρού το 83% των κτιρίων αποτελούν οι κατοικίες, το 12% οι «άλλες χρήσεις» και το 4% τα καταστήματα. Όπως και στο προηγούμενο Δ.Δ. παρατηρούμε, ότι η κυρίαρχη αποκλειστική χρήση των κτιρίων σχετίζεται με την κατοικία και μάλιστα σε υψηλό ποσοστό.

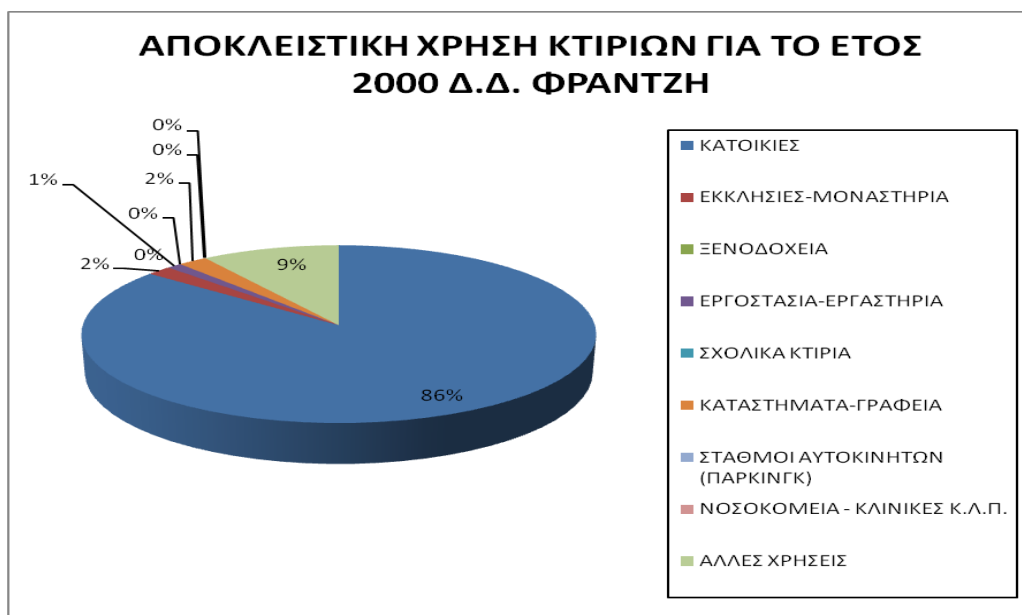

Διάγραμμα 5-18: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Ροδίτσης για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 5-19: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Σταυρού για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

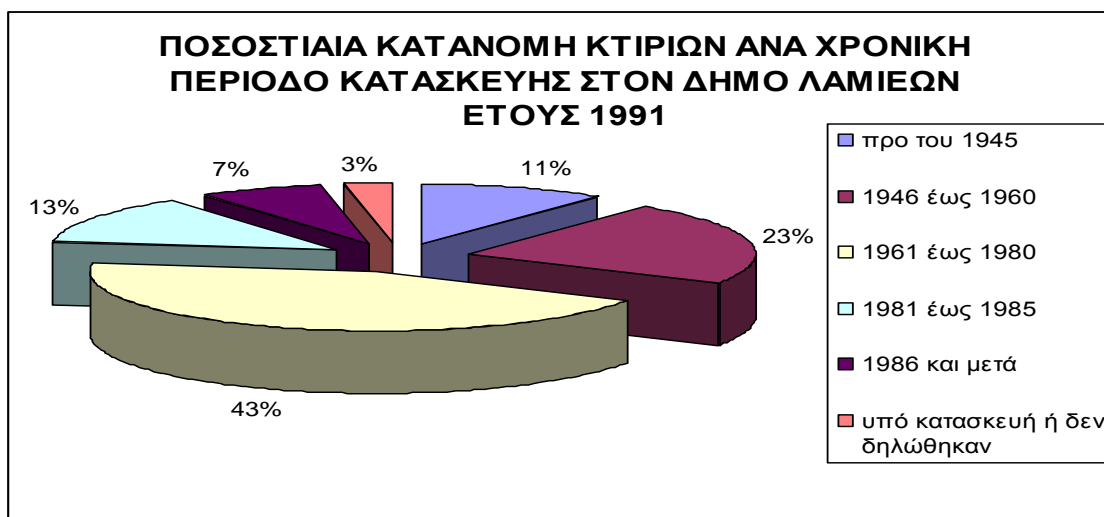
Στο Δ.Δ. Φραντζή το 86% αποτελείται από κατοικίες και το 9% από «άλλες χρήσεις». Επιπλέον οι εκκλησίες συμμετέχουν επί του συνόλου με ποσοστό 2% καθώς και με το ίδιο ποσοστό εμφανίζονται και τα καταστήματα.

Διάγραμμα 5-20: αποκλειστική χρήση κτιρίων για το Δ.Δ. Φραντζίου για το έτος 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

5.2.Χρονική περίοδος κατασκευής κτιρίων

Σύμφωνα με τις χρονικές περιόδους όπως δίνονται από την Στατιστική Υπηρεσία και όπως παρουσιάζεται στα παρακάτω διάγραμματα, παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των κτιρίων μέχρι το 1991 εμφάνιζε ως χρονική περίοδο κατασκευής την περίοδο: 1961-1980 με ποσοστό 43%. Στη δεύτερη θέση βρίσκονται τα κτίρια της περιόδου 1946-1960 καλύπτοντας το 23% και ακολουθούν αυτά που κατασκευάστηκαν από το 1981 έως το 1985 με 13%. Στις τελευταίες θέσεις βρίσκονται οι κατηγορίες κτιρίων με περιόδους κατασκευής 1986 και μετά και προ του 1945 με ποσοστά 7% και 11% αντίστοιχα, ενώ ένα ποσοστό πληθυσμού κτιρίων της τάξης του 3% (446 κτίρια) εμφανίζονται να μην έχουν δηλωθεί ή να βρίσκονται υπό κατασκευή.

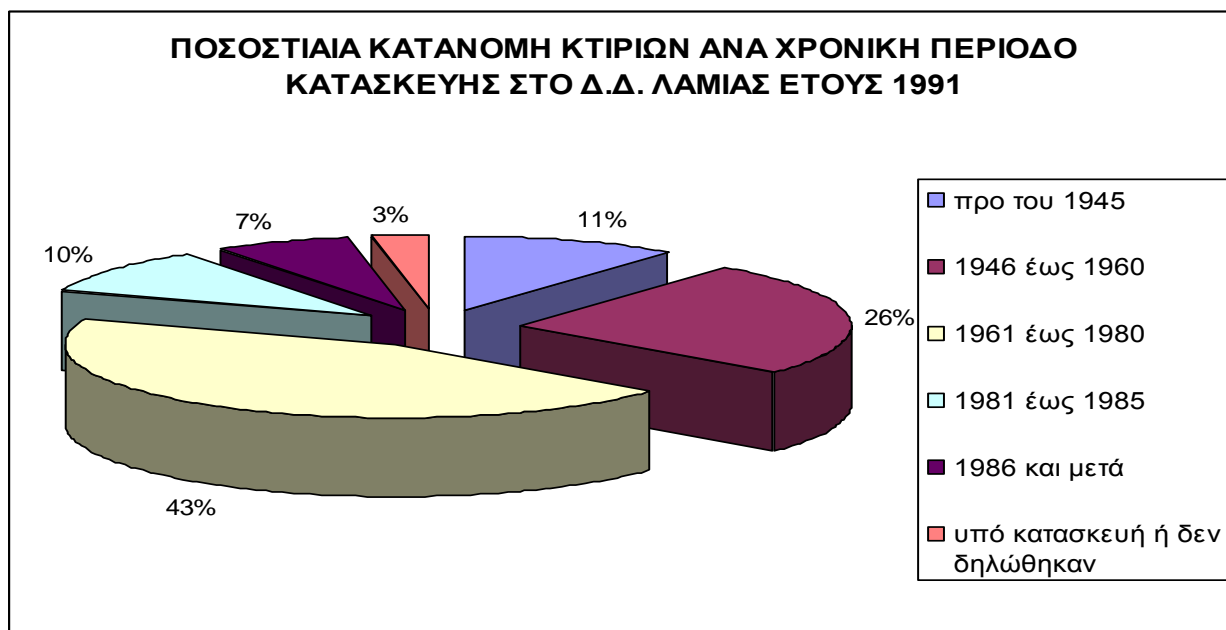

Διάγραμμα 5-21: ηλικία κατασκευής κτιρίων στο Δήμο Λαμιέων για το έτος 1991
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

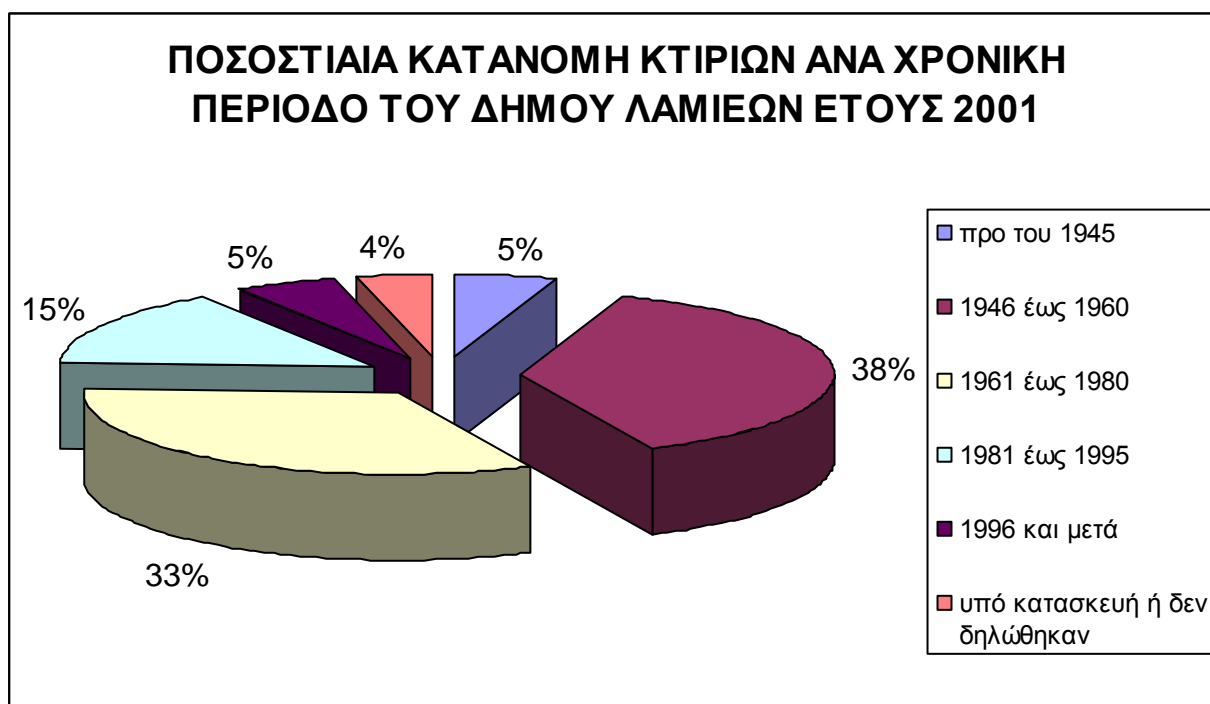
ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 1991										
Δ.Δ.	ΣΥΝΟΛΟ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΠΡΟ ΤΟΥ 1919	1919 έως 1945	1946 έως 1960	1961 έως 1970	1971 έως 1980	1981 έως 1985	1986 και μετά	υπό κατασκευή	δεν δηλώθηκαν
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	10746	197	934	2759	2826	1945	1073	705	287	20
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	376	4	9	57	148	91	48	12	7	0
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	671	23	71	85	210	118	102	53	8	1
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	231	64	32	34	14	25	44	17	0	1
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	180	0	0	48	75	38	18	1	0	0
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	204	3	9	97	58	8	8	20	0	1
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	225	0	7	39	64	54	60	0	0	1
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΙΟΥ	277	28	92	60	43	37	9	8	0	0
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	324	1	45	81	71	80	28	17	0	1
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	387	0	5	39	60	82	121	58	22	0
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ	927	2	57	107	162	238	261	61	39	0
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ	687	1	18	28	36	249	219	81	52	3
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	342	0	34	78	66	68	57	36	3	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	15577	323	1313	3512	3833	3033	2048	1069	418	28

Πίνακας 5-3: ηλικία κτιρίων για τα Δ.Δ. του Δήμου Λαμίων.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991

Αναλυτικότερα για το Δ.Δ. Λαμίας, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 1991, παρατηρείται ότι ο μεγαλύτερος αριθμός κτιρίων έχει κατασκευαστεί την χρονική περίοδο από το 1961 έως το 1980 με ποσοστό 43%. Στην δεύτερη θέση βρίσκονται τα κτίρια της περιόδου 1946-1960 καλύπτοντας το 26% και ακολουθούν αυτά που κατασκευάστηκαν πριν από το 1945 (11%). Στις τελευταίες θέσεις βρίσκονται τα κτίρια τα οποία κατασκευάστηκαν από το 1981 έως το 1985, ενώ οι νεόδμητες οικοδομές καταλαμβάνουν το 7% επί του συνόλου. Αναφορικά με τις κατασκευές που δεν δηλώθηκαν ή δεν είχαν μέχρι τότε ολοκληρωθεί, συμμετέχουν στην κατάταξη με ποσοστό 3%. Αξίζει να σημειώσουμε ότι η ποσοστιαία κατανομή των κτιρίων ανά χρονική περίοδο κατασκευής τους, είναι η ίδια τόσο σε επίπεδο Δήμου όσο και στο Δ.Δ. Λαμίας.

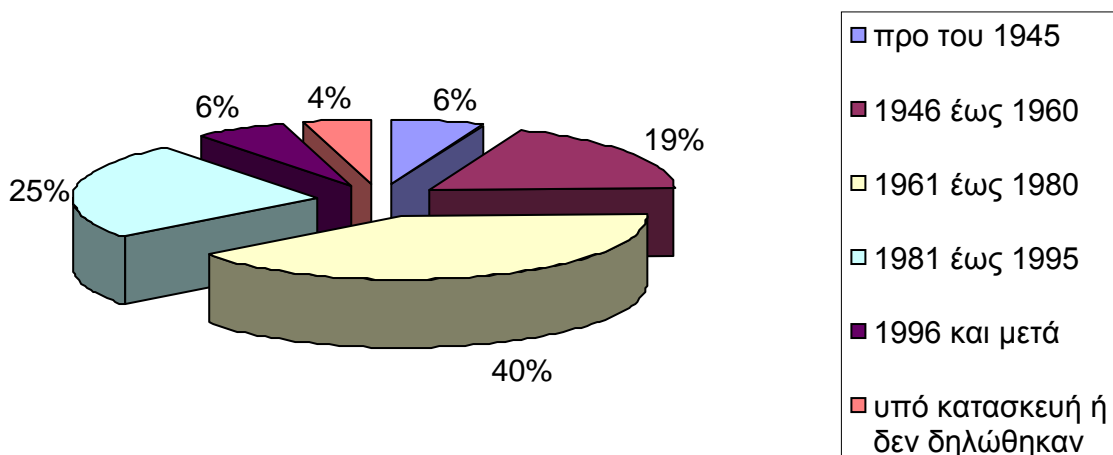
Διάγραμμα 5-22: ηλικία κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 5-23: ηλικία κατασκευής κτιρίων στο Δήμο Λαμιέων.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Σύμφωνα με το παρακάτω διάγραμμα στο Δ.Δ. Λαμίας και για την απογραφή του 2001, το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού των κτιρίων, έχουν κατασκευαστεί την περίοδο 1961 – 1980. Στην δεύτερη θέση βρίσκονται τα κτίρια της περιόδου 1981-1995 και ακολουθούν οι κατασκευές που οικοδομήθηκαν την περίοδο 1946-1960. στις τελευταίες θέσεις συναντούμε τα κτίρια με περίοδο κατασκευής προ του 1945 και οι νεόδμητες κατασκευές (1996 και μετά) με ποσοστά 6% αντίστοιχα. Κτίρια τα οποία δεν δηλώθηκαν ή βρισκότουσαν υπό κατασκευή, συμμετέχουν στην κατάταξη με ποσοστό 4%.

**ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΑΝΑ ΧΡΟΝΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ Δ.Δ. ΛΑΜΙΑΣ ΕΤΟΥΣ 2001**

Διάγραμμα 5-24: ηλικία κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Συνοπτικά για τα υπόλοιπα Δ.Δ. της Λαμίας και σύμφωνα με τον πίνακα 5-3, προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Στο Δ.Δ. **Αγίας Παρασκευής**, παρατηρείται πτώση της οικοδομικής ανάπτυξης μετά το 1980, όπου και παρουσιάζεται ο μεγαλύτερος αριθμός κτιρίων που κατασκευάστηκαν.

Στο Δ.Δ. **Ανθήλης** η οικοδομική δραστηριότητα αυξήθηκε μέσα στην περίοδο 1946 – 1960 και σημείωσε την μεγαλύτερη της τιμή. Στην επόμενη περίοδο 1961 – 1970 η κατασκευή κτιρίων συνεχίζει αλλά με πτωτικό ρυθμό, γεγονός που εξακολουθεί να υφίσταται και στις επόμενες δεκαετίες.

Στο Δ.Δ. **Δίβρης** τα περισσότερα κτίρια κτίζονται στις περιόδους 1919 – 1945 και 1946 – 1960. Στις επόμενες περιόδους η οικοδομική δραστηριότητα αρχίζει να φθίνει και από το 1996 και έπειτα είναι μηδενική.

Το Δ.Δ. **Θερμοπυλών** παρουσιάζει την μεγαλύτερη του οικοδομική δραστηριότητα την περίοδο 1961 – 1970 με 76 κτίρια να έχουν κατασκευαστεί, ενώ από το 1971 έως το 1980 ο αριθμός των κτιρίων που κατασκευάζονται μειώνεται αισθητά.

Για το Δ.Δ. **Καλαμακίου**, η κατασκευαστική δραστηριότητα ξεκίνησε από το 1919 με 15 κτίρια να έχουν κτιστεί έως το 1945 και 136 από το 1946 έως το 1960. Στην επόμενη περίοδο, από το 1961 - 1970, ο αριθμός των κτιρίων που κατασκευάζονται μειώνεται αισθητά και φθάνει τα 3. Τέλος στις επόμενες περιόδους δεν παρατηρείται αξιόλογη δραστηριότητα στην ανέγερση νέων οικοδομών.

Στο Δ.Δ. **Κόμματος**, η οικοδομική ανάπτυξη παρουσιάζεται ήπια την περίοδο 1946 – 1960, με αριθμό κτιρίων 35. Πρόκειται για κτίρια με κύρια χρήση την κατοικία, αφού το συγκεκριμένο δημοτικό διαμέρισμα αποτελείται από αγροτικό πληθυσμό. Στην επόμενη περίοδο 1961 – 1970 ο αριθμός των κτιρίων αυξάνεται και φθάνει τα 54, ενώ μία μικρή πτώση σημειώνεται στην επόμενη δεκαετία 1971 – 1980. Ωστόσο την περίοδο 1981 – 1985, σημειώνεται η μεγαλύτερη οικοδομική δραστηριότητα με αριθμό κτιρίων να αγγίζει τα 114, ενώ την επόμενη πενταετία ο αριθμός των καινούριων κτιρίων παρόλο που ελαττώνεται, εξακολουθεί να είναι υψηλός. Με πτωτικούς ρυθμούς συνεχίζει η οικοδομική ανάπτυξη και για την περίοδο 1991 – 1995 και καταλήγει μηδενική από το 1996 και μετά.

Το Δ.Δ. **Κωσταλεξίου** που αποτελεί έναν από τα παλαιότερα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου, παρουσιάζει ικανοποιητική οικοδομική ανάπτυξη από το 1919 έως το 1970, με σταθερό ρυθμό. Από το 1961 και έπειτα η

κατασκευή των κτιρίων συνεχίζει με σταδιακά μειωμένο ρυθμό. Από το 1996 και έπειτα δεν σημειώνεται καμία καινούρια κατασκευή τα όρια του δημοτικού διαμερίσματος.

Στο **Δ.Δ. Λυγαριάς**, παρατηρείται έξαρση της οικοδομικής δραστηριότητας από το 1950 μέχρι και το 1980. Αξίζει να σημειωθεί ότι τη χρονική περίοδο 1961 – 1970, κατασκευάστηκαν 109 κτίρια, ενώ την περίοδο 1981 – 1985 μόλις 6. από το 1986 έως και σήμερα ο μέσος αριθμός των κτιρίων που κατασκευάζονται ανά δεκαετία είναι περίπου 20.

Για το **Δ.Δ. Μεγάλης Βρύσης**, η οικοδομική ανάπτυξη ξεκίνησε αισθητά από την περίοδο 1946 – 1960 και πορεύτηκε με σταθερό ρυθμό μέχρι και το 1996. Ενδεικτικά αναφέρουμε πως ο μεγαλύτερος αριθμός κτιρίων που κατασκευάστηκαν, ήταν την περίοδο 1971 – 1980 (80 κτίρια) και ο μικρότερος σημειώθηκε από την περίοδο 1996 και μετά (25 κτίρια).

Για το **Δ.Δ. Ροδίτης** παρατηρείται οικοδομική έκρηξη από το 1946 έως και το 1980. Μάλιστα, την περίοδο 1971 – 1980 σημειώνεται ο μεγαλύτερος αριθμός κτιρίων που κατασκευάζονται σε σχέση με τις υπόλοιπες χρονικές περιόδους (263 κτίρια) ενώ από το 1996 και μετά ο αριθμός τους μειώνεται αισθητά.

Για το **Δ.Δ. Σταυρού** η οικοδομική δραστηριότητα ξεκινά με ήπιους ρυθμούς από το 1946 με συνεχώς αυξανόμενο ρυθμό, και κορυφώνεται την περίοδο 1971 – 1980, όπου κατασκευάστηκαν 234 κτίρια. Από το 1981 και έπειτα η οικοδομική ανάπτυξη φθίνει και καταλήγει το 1996 και μετά να σημειώνονται 32 καινούρια κτίρια.

Για το **Δ.Δ. Φραντζή**, η οικοδομική ανάπτυξη ξεκινά από το 1961 και μέχρι το 1980 συνεχίζεται με σταθερό ρυθμό. Μέσα στην επόμενη περίοδο 1981 – 1985 ο αριθμός των νεοκτισθέντων κτιρίων αυξάνεται και φτάνει τα 92. Με το πέρας της περιόδου αυτής και από το 1986 μέχρι το 1990 η οικονομική ανάπτυξη παρουσιάζει ύφεση ενώ από το 1996 και μετά κανένα καινούριο κτίσμα δεν έχει κατασκευαστεί.

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι έως και το 2001 η επικρατέστερη ηλικία των κτιρίων σε επίπεδο Δήμου, είναι της τάξεως των 30 ετών, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 5% των κτιρίων που έχουν κτιστεί από 1996 και μετά και αποτελούν τα νεόδμητα για την εποχή κτίρια.

ΗΛΙΚΙΑ ΚΤΙΡΙΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ 2001												
Δ.Δ.	ΣΥΝΟΛΟ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΠΡΟ ΤΟΥ 1919	1919 έως 1945	1946 έως 1960	1961 έως 1970	1971 έως 1980	1981 έως 1985	1986 έως 1990	1991 έως 1995	1996 και μετά	υπό κατασκ ευή	δε δηλώθη καν
ΛΑΜΙΕΩΝ	11563	235	462	2142	2250	2359	1219	914	765	709	468	40
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	405	0	7	54	78	116	60	45	34	8	0	3
ΑΝΘΗΛΗΣ	687	0	4	202	174	164	24	17	17	58	26	1
ΔΙΒΡΗΣ	142	1	40	59	21	7	3	3	4	1	2	1
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	187	1	0	10	76	46	18	19	12	4	0	1
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	194	0	15	136	31	6	0	2	3	0	1	0
ΚΟΜΜΑΤΟΣ	357	0	0	35	54	35	114	79	40	0	0	0
ΚΩΣΤΑΛΕΞΙΟΥ	244	4	55	60	56	37	3	18	6	0	5	0
ΛΥΓΑΡΙΑΣ	471	1	48	103	109	98	6	37	26	17	26	0
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	436	0	6	72	57	80	62	71	44	25	13	6
ΡΟΔΙΤΣΗΣ	979	1	12	166	186	263	189	59	59	18	21	5
ΣΤΑΥΡΟΥ	914	0	9	75	98	234	228	139	65	32	24	10
ΦΡΑΝΤΖΗ	306	0	1	7	69	69	92	65	3	0	0	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	16885	243	659	3121	3259	3514	2018	1468	1078	872	586	67

Πίνακας 5-4: ηλικία κτιρίων για τα Δ.Δ. του Δήμου Λαμιέων.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι έως το 1991 η ηλικία των κτιρίων κυμαίνεται μεταξύ των 20 -30 ετών (περίοδος κατασκευής: 1961-1970), τόσο σε επίπεδο Δήμου όσο και στο Δ.Δ. Λαμίας. Το ίδιο φαίνεται να ισχύει και για την απογραφή του 2001 (πίνακας: 5-4). Σε ότι αφορά στο σύνολο του Δήμου καθώς επίσης και στο Δ.Δ.

Λαμίας, ο μεγαλύτερος αριθμός κτιρίων κατασκευάστηκε την περίοδο 1971 – 1980 και συνεπώς, η ηλικία των κτιρίων εξακολουθεί να είναι της τάξεως των 20 με 30 ετών, όπως παρατηρήθηκε και για την απογραφή του 1991. Αναφορικά με τα υπόλοιπα Δ.Δ. σημειώνονται διαφοροποιήσεις στην ηλικία των κτιρίων. Για παράδειγμα, τα ορεινά και αγροτικά Δ.Δ. του Δήμου εμφανίζουν ηλικία κατασκευής μεγαλύτερη των 40 ετών (περίοδος κατασκευής: 1946 – 1960), ενώ τα πεδινά και αστικά Δ.Δ. ακολουθούν την ηλικιακή κατανομή του Δήμου και του Δ.Δ. Λαμίας.

5.3. Αποκλειστική χρήση κτιρίων

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ									
ΕΤΟΣ	ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ-ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ	ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ - ΓΡΑΦΕΙΑ	ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ (ΠΑΡΚΙΝΓΚ)	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ - ΚΛΙΝΙΚΕΣ Κ.Λ.Π.	ΆΛΛΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
1991	11368	79	4	202	60	504	5	4	1470
2001	12914	76	9	76	72	513	1	8	1300

Πίνακας 5-5: αποκλειστική χρήση κτιρίων Δήμου Λαμιέων.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Στον παραπάνω πίνακα παρουσιάζεται στο σύνολο του Δήμου το πλήθος κτιρίων αποκλειστικής χρήσης για τις απογραφές του 1990 και 2000.. Όπως είναι αναμενόμενο, η κύρια χρήση των κτιρίων τόσο σε επίπεδο Δήμου όσο και σε επίπεδο δημοτικών διαμερισμάτων, είναι η κατοικία. Η πληροφορία που λαμβάνουμε από τον πίνακα 5-5 είναι η μεταβολή των χρήσεων στο πέρασμα της δεκαετίας 1991 -2001. Συγκεκριμένα, μεγάλη πτώση παρατηρείται στο πλήθος των εργοστασίων/εργαστηρίων, από 202 σε 76, ενώ αύξηση σημειώνεται στον αριθμό των κατοικιών κατά 1600 οικίες περίπου (διάγραμμα: 5-26).

Διάγραμμα 5-25: διαχρονική εξέλιξη κτιρίων αποκλειστικής χρήσης στο Δήμο Λαμιέων 1991 – 2001.
πηγή: Ίδια επεξεργασία

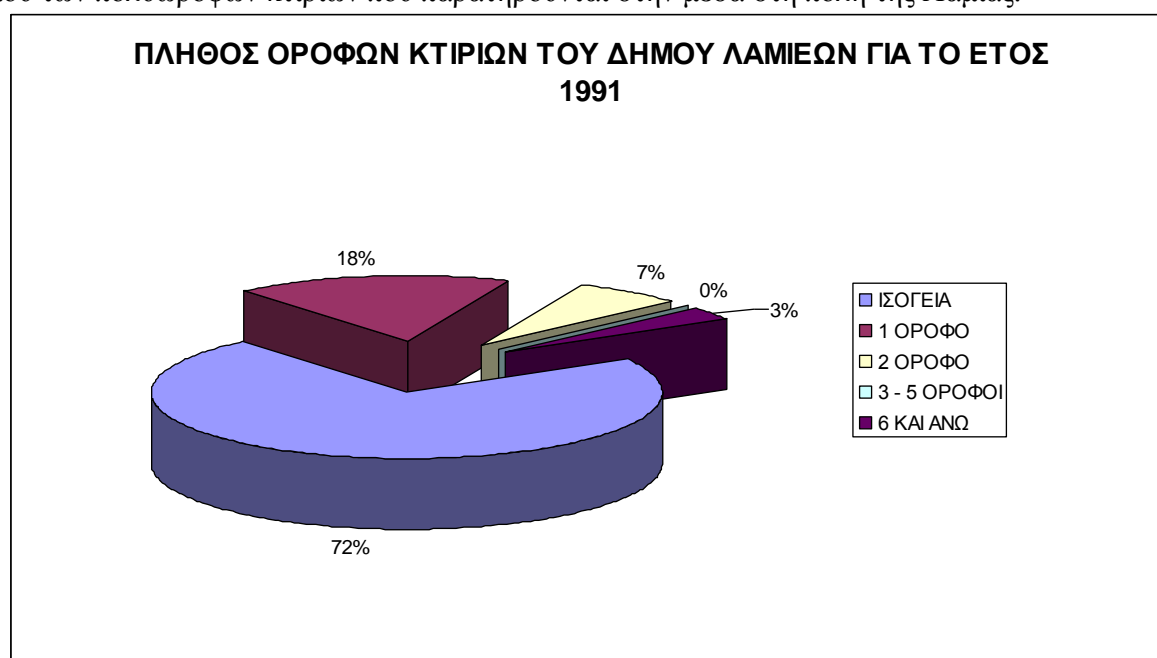
5.4.Κτίρια κατά αριθμό ορόφων

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ τα κτίρια ταξινομούνται ανάλογα με τους ορόφους τους στις παρακάτω κατηγορίες:

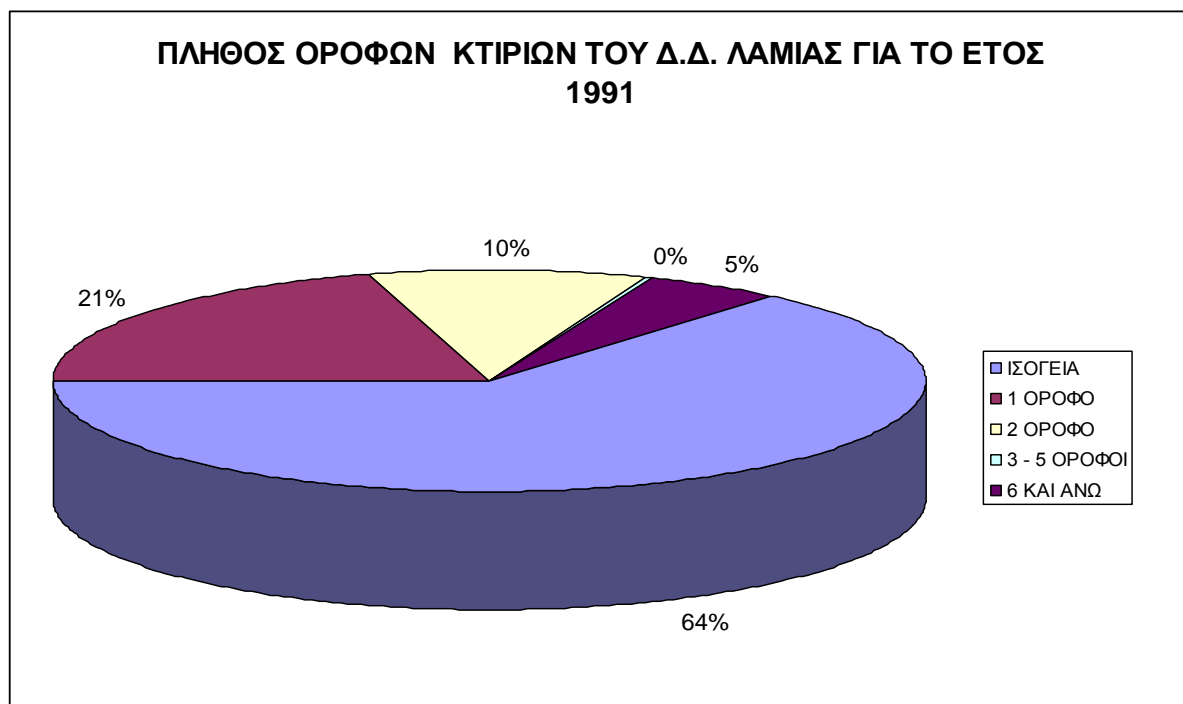
1. Μόνο ισόγεια (με ή χωρίς υπόγειο)
2. Κτίρια με 1 όροφο
3. Κτίρια με 2 ορόφους
4. Κτίρια με 3-5 ορόφους
5. Κτίρια με 6 ορόφους και άνω

Παρατηρώντας τα ποσοστά των κτιρίων για το πλήθος των ορόφων διαπιστώνεται ότι όπως και για το 1990, το 2000, παραμένουν ως επικρατέστερα τα ισόγεια κτίρια με ποσοστό 72% και 42% αντίστοιχα στο Δήμο Λαμιέων. Παρότι τα ισόγεια και στις δύο απογραφές είναι επικρατέστερα στο σύνολο του Δήμου, η μείωση στο ποσοστό συμμετοχής τους στην απογραφή του 2000 είναι σημαντική. Από 72% μειώνεται σε 42%. Στη δεύτερη θέση βρίσκονται τα κτίρια με ένα όροφο και στην τρίτη θέση τα κτίρια με δύο ορόφους, με ποσοστά 18% και 7% στο σύνολο του Δήμου και 21% και 10% για το Δ.Δ. Λαμιέων για την απογραφή του 1990. Τα κτίρια από 3 έως 5 ορόφους συμμετέχουν με μηδενικό ποσοστό τόσο για το σύνολο του Δήμου όσο και για το Δ.Δ. Λαμίας και 9% επί του συνόλου για τις δύο απογραφές, ενώ με 6 ορόφους υπάρχουν ελάχιστα ποσοστά της τάξεως 3% και 5% αντίστοιχα.

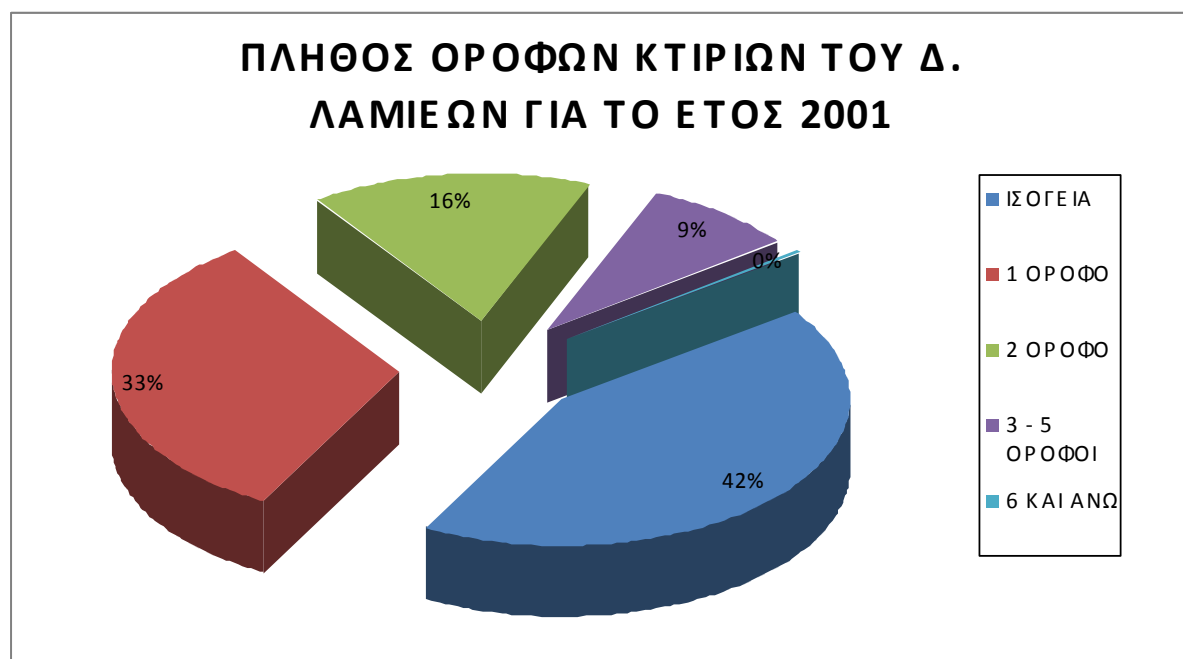
Αξίζει να αναφέρουμε ότι τα στοιχεία σχετικά με το πλήθος των κτιρίων σε σχέση με τον αριθμό των ορόφων τους, τόσο σε επίπεδο Δήμου όσο και σε επίπεδο Δ.Δ. αφορούν στην συνολική γεωγραφική τους έκταση και συνεπώς παρατηρείται εύλογα μια διαφορετική εικόνα για το ύψος κτιρίων από την πραγματική που παρουσιάζεται στην πόλη της Λαμίας και ιδιαίτερα στο κέντρο της πόλης. Αναλυτικότερα, στις συνοικίες γύρω από το κέντρο της πόλης και πολύ περισσότερο στο κέντρο της, εντοπίζουμε κτίρια με μεγάλο ύψος που αντιστοιχούν σε πολυώροφες οικοδομές. Αντίθετα σε οικισμούς οι οποίοι ανήκουν μεν στο Δ.Δ. της πόλης αλλά δεν βρίσκονται περιμετρικά του κέντρου της πόλης, εντοπίζουμε κτίρια ισόγεια ή με έναν όροφο και μάλιστα, μονοκατοικίες. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα για το σύνολο της έκτασης της Λαμίας και του Δήμου συνολικά, ο αριθμός των κτιρίων με χαμηλό ύψος (ισόγεια, μονοόροφα) να αυξάνει στο σύνολο έναντι του αριθμού των πολυώροφων κτιρίων που παρατηρούνται στην μέσα στη πόλη της Λαμίας.

Διάγραμμα 5-26: ποσοστιαία κατανομή κτιρίων ανάλογα με το πλήθος ορόφων, Δήμου Λαμιέων, 1991.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 5-27 : ποσοστιαία κατανομή κτιρίων ανάλογα με το πλήθος ορόφων, Δ.Δ. Λαμίας, 1991.
 πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

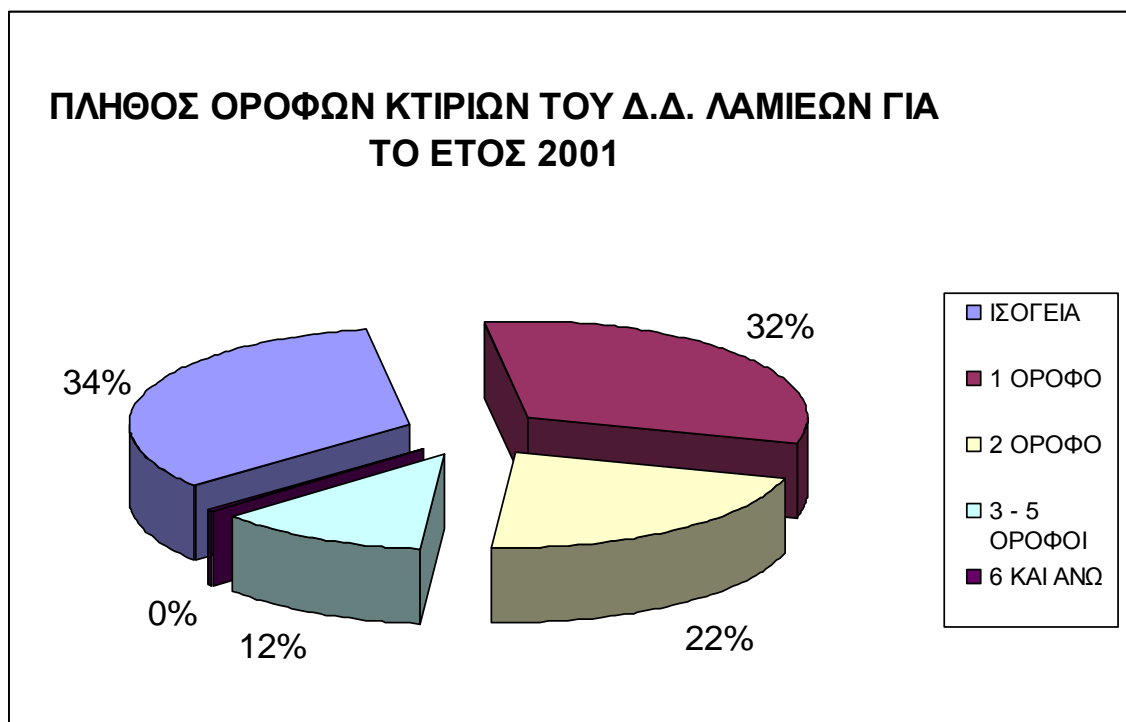

Διάγραμμα 5-28: ποσοστιαία κατανομή κτιρίων ανάλογα με το πλήθος ορόφων, Δήμος Λαμιέων, 2001.
 πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Μελετώντας τα παραπάνω διαγράμματα, συμπεραίνουμε ότι για το Δήμο Λαμιέων και για την απογραφή του 2000, το πλήθος των ισόγειων κτιρίων μειώθηκε σε σχέση με εκείνο της απογραφής του 1990. Αυτή η μείωση ισοδυναμεί με την αύξηση (σχεδόν διπλασιασμός) του αριθμού κτιρίων με ένα όροφο και δύο ορόφους.

Για το Δ.Δ. Λαμιέων, κάνοντας ανάλογη σύγκριση για το Δ.Δ. Λαμίας, συμπεραίνουμε πως η κατανομή των κτιρίων ανάλογα με τον αριθμό ορόφων είναι όμοια με εκείνη που αναλύσαμε για το Δήμο, με διαφορά ότι στο συγκεκριμένο δημοτικό διαμέρισμα τα ποσοστά συμμετοχής είναι διαφορετικά. Αναλυτικότερα, τα ισόγεια κτίρια επικρατούν με 34% και ακολουθούν τα κτίρια με ένα όροφο με ποσοστό 32%. Ακολουθούν τα κτίρια με δύο ορόφους με ποσοστό 22% και εκείνα με 3 έως 5 ορόφους, με ποσοστό 12%. Και στο Δ.Δ. Λαμίας, όπως και στο σύνολο του Δήμου, τα κτίρια με 6 ορόφους συμμετέχουν με σχεδόν μηδενικό ποσοστό (39 κτίρια).

ΠΛΗΘΟΣ ΟΡΟΦΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΟΥ Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2001

Διάγραμμα 5-29: ποσοστιαία κατανομή κτιρίων ανάλογα με το πλήθος ορόφων, Δ.Δ. Λαμίας, 2001.
πηγή: ΕΣΥΕ, Ίδια επεξεργασία

Συμπερασματικά για τα κτίρια και τις κατοικίες της περιοχής του Δήμου Λαμιέων και σύμφωνα με τα στοιχεία για τη χρονική περίοδο 1990-2000, προκύπτουν τα εξής:

Οι ρυθμοί αύξησης της κατοικίας είναι εντονότεροι από τους ρυθμούς αύξησης στο Νομό Φθιώτιδας, στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας και στη χώρα. Εντός του Δήμου Λαμιέων, τους εντονότερους ρυθμούς εμφανίζουν το Δ.Δ. Λαμίας και τα περιμετρικά πεδινά Δημοτικά Διαμερίσματα.

Η εξέλιξη των κτιρίων και κατοικιών στο Δ.Δ. Λαμίας υποδεικνύουν αύξηση των πολυκατοικιών ενώ τα ορεινά και δυτικά δημοτικά διαμερίσματα διατηρούν τις μονοκατοικίες και τα ανατολικά διαμερίσματα συγκεντρώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό κτίρια «άλλων χρήσεων» πλην κατοικίας.

Το 19% των κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας είναι κτίρια κτισμένα πριν το 1960.

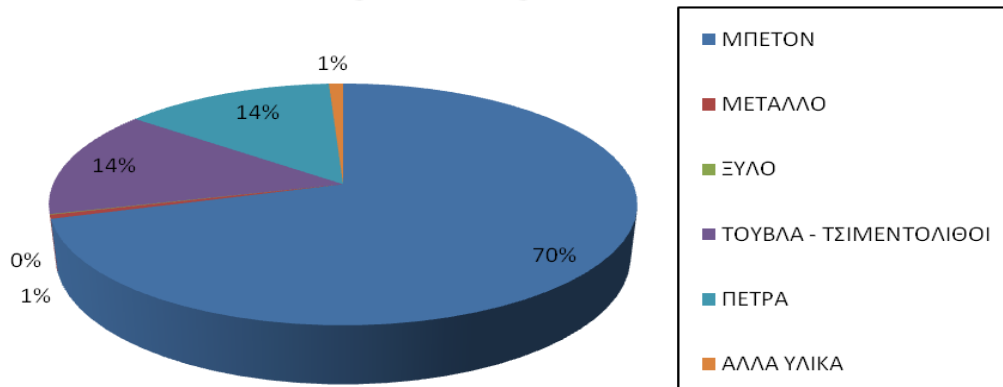
Οι μεγάλες κατοικίες χτίζονται κυρίως στα πεδινά προάστια, ενώ το μέσο μέγεθος κατοικίας έχει αυξηθεί σε 3.93 δωμάτια ανά κάτοικο το 2001, μεγαλύτερο από το μέσο μέγεθος της χώρας (από Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων).

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής των κατοικιών στο Δήμο και Δ.Δ. της Λαμίας είναι 5 φορές μεγαλύτερος (2.74) από ότι ο αντίστοιχος ρυθμός μεταβολής του πληθυσμού (0.56) (από Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων).

5.5. Κύρια υλικά κατασκευής των κτιρίων

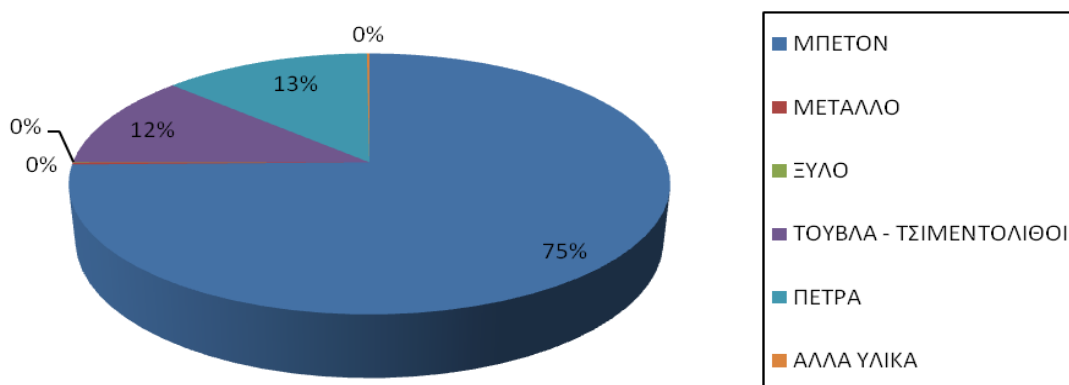
Τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των οικοδομών είναι στην πλειοψηφία μπετόν τόσο για τα το σύνολο του Δήμου όσο και για το Δ.Δ. Λαμίας με αντίστοιχα ποσοστά 70% και 75%. Το γεγονός αυτό είναι αναμενόμενο εφόσον η οικοδομική ανάπτυξη για τα περισσότερα Δ.Δ. σημειώθηκε από το 1945 και έπειτα και επομένως το μπετόν ως υλικό προτιμήθηκε ως σύγχρονο. Επιπρόσθετα, τόσο στον Δήμο όσο και στην πόλη της Λαμίας, με εξαίρεση το ιστορικό κέντρο της, δεν έχει διατηρηθεί η αρχιτεκτονική των παλαιών κτιρίων και επομένως δεν γίνεται ιδιαίτερη προτίμηση σε υλικά όπως η πέτρα και το ξύλο.

**ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΛΑΜΙΕΩΝ**

Διάγραμμα 5-30: ποσοστιαία κατανομή οικοδομών στο σύνολο του Δήμου ανάλογα με το υλικό επικάλυψης, απογραφή 2000.
πηγή: ΕΣΥΕ

**ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ
ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥΣ
ΓΙΑ ΤΟ Δ.Δ. ΛΑΜΙΑΣ**

Διάγραμμα 5-31: ποσοστιαία κατανομή οικοδομών για το Δ.Δ. Λαμίας, ανάλογα με το υλικό επικάλυψης
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Διάγραμμα 5-32: κατανομή κτιρίων του Δήμου Λαμιέων ανάλογα με τη μορφή επικάλυψής τους και τα κύρια υλικά επικάλυψης της κεκλιμένης στέγης.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Διάγραμμα 5-33: κατανομή κτιρίων για το Δ.Δ. Λαμίας, ανάλογα με τη μορφή επικάλυψής τους και τα κύρια υλικά επικάλυψης της κεκλιμένης στέγης.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Ακόμα και από τη μορφή της στέγης των κτιρίων διαπιστώνεται ότι ως κύρια μορφή επικάλυψης των κτιρίων, κυριαρχεί η τόσο στο σύνολο του Δήμου όσο και στο Δ.Δ. Λαμιέων με ποσοστά 67% και 75% αντίστοιχα. Ακολουθεί η κεκλιμένη στέγη με επικρατέστερο υλικό επικάλυψης αυτής, τα κεραμίδια, με ποσοστά 27% και 23% αντίστοιχα.

ΚΤΙΡΙΑ ΜΕ ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ												
ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2000	ΣΥΝΟΛΟ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΚΥΡΙΑ ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ							ΜΟΡΦΗ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑ ΥΛΙΚΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ ΤΗΣ ΚΕΚΛΙΜΕΝΗΣ ΣΤΕΓΗΣ			
		ΜΠΕΤΟΝ	ΜΕΤΑΛΛΟ	ΞΥΛΟ	ΤΟΥΒΛΑ - ΤΣΙΜΕΝΤΟΛΙΘΟΙ	ΠΕΤΡΑ	ΆΛΛΑ ΥΛΙΚΑ	ΔΕ ΔΗΛΩΘΗΚΕ	ΜΕ ΤΑΡΑΤΣΑ (ΔΩΜΑ)	ΜΕ ΚΕΚΛΙΜΕΝΗ ΣΤΕΓΗ		
ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ	ΦΥΛΛΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ									ΆΛΛΑ ΥΛΙΚΑ		
Δ.Δ.												
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	11563	8637	28	7	1357	1509	19	6	8678	2652	194	39
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	405	221	0	0	70	67	47	0	203	158	3	41
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	687	489	4	0	119	75	0	0	402	248	37	0
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	142	26	0	0	44	72	0	0	24	89	29	0
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	187	114	1	0	30	42	0	0	82	88	16	1
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	194	17	0	0	103	74	0	0	11	92	91	0
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	357	277	1	0	70	9	0	0	117	221	19	0
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΙΟΥ	244	77	0	0	70	97	0	0	49	134	61	0
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	471	182	5	2	180	102	0	0	148	147	176	0
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	436	247	34	0	47	27	80	1	250	78	36	72
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ	979	667	12	3	164	128	4	1	585	313	81	0
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ	914	678	4	1	155	72	4	0	605	251	49	9
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	306	261	0	0	24	21	0	0	101	183	22	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	16885	11893	89	13	2433	2295	154	8	11255	4654	814	162

Πίνακας 5-6: κτίρια με υλικά κατασκευής
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

5.6. Αντικειμενικές Αξίες

(από Υπουργείο Οικονομικών, 2007)

Τιμή Ζώνης: αναφέρεται στην συνολική αξία κτίσματος και οικοπέδου που αναλογεί σε ένα τετραγωνικό μέτρο (m^2) επιφάνειας, καινούριας κατοικίας ή διαμερίσματος στον Α όροφο της οικοδομής με πρόσοψη σε ένα μόνο δρόμο με Σ.Ε. = 1.0

• Οικισμός Λαμίας

Υπάρχουν 21 ζώνες στον οικισμό της Λαμίας. Στην **Α Ζώνη** περιλαμβάνεται τμήμα του κέντρου της πόλης και συγκεκριμένα την οδό Καποδιστρίου (από πλατεία Δημοκρατίας μέχρι Αγ. Νικολάου) αριστερά και επίσης την οδό Καποδιστρίου (πλατεία Δημοκρατίας μέχρι Λεωσθένους Δεδούση) δεξιά, την πλατεία Δημοκρατίας, την πλατεία Ελευθερίας και την οδό Ρήγα Φεραίου. Η τιμή της **Ζώνης Α** ανέρχεται στα 1.500€/τ.μ.

Στην **Ζώνη Β** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται από τις οδούς: Αχιλλέως – Μακροπούλου – Βελισσαρίου – Καραϊσκάκη – πλατεία Λαού – Όθωνος – Περικλέους – Παλαιολόγου – Αβέρωφ – Αχιλλέως. Η τιμή της **Ζώνης Β** ανέρχεται στα 1.500€/τ.μ.

Στην **Ζώνη Γ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται από την πλατεία Λαού και τις οδούς Καραϊσκάκη – Παναγίας Δεσποίνης – Τρικούπη – Αριστοτέλους – Ησαΐα – Πινδάρου – Όθωνος- Πλατεία Λαού. Η τιμή της **Ζώνης Γ** ανέρχεται στα 1.350€/τ.μ.

Στην **Ζώνη Δ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται από τις οδούς Αβέρωφ – Παλαιολόγου – Περικλέους – όθωνος – Μιαούλη – Πανουργιά – Θερμοπυλών – Κωνσταντινουπόλεως – Ανώνυμος 13 – Μ. Μπότσαρη – Γ. Πλατή – Αβέρωφ. Η τιμή της **Ζώνης Δ** ορίζεται στα 1.350€.

Στην **Ζώνη Ε** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Θερμοπυλών – Πανουργιά – Μιαούλη – Όθωνος – Πινδάρου – Ησαΐα – Παπαποστόλου – Στουρνάρα – Κων/πόλεως – Θερμοπυλών. Η τιμή της **Ζώνης Ε** ανέρχεται στα 1.250€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΣΤ** περιλαμβάνεται το τμήμα που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Μ. Μπότσαρη – Σοφοκλέους – Οίτης – Κοραή – Κάδμου – Περραιβίου – Γρηγοροπούλου – Παλαμά – Φοίνικος – Βλαχογιάννη – Φιλαιδώνος – Ερυθρού Σταυρού – Αγ. Αναργύρων – Ασκληπιού – Πύρρας – Δευκαλίωνα – Ποσειδώνος – Αργυροκάστρου – Εκκλησιών – Μαυροδήμου – Καραϊσκάκη – Βελισσαρίου – Μακροπούλου – Αχιλλέως – Γ. Πλατή – Μ. Μπότσαρη. Η τιμή της **Ζώνης ΣΤ** ανέρχεται στα 1.250€/τ.μ.

Στην **Ζώνη Ζ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Γ. Πλατή – Μ. Μπότσαρη – Ανώνυμος 13 – Κωνσταντινουπόλεως – Ανώνυμος 42 – Παπαποστόλου – Εθνική Οδός – Θερμοπυλών – Ανώνυμος 43 – Αγράφων – Πηλίου – Πλαταιών – Σωκράτους – Σμύρνης – Γ. Πλατή. Η τιμή της **Ζώνης Ζ** ανέρχεται στα 1.250€/τ.μ.

Στην **Ζώνη Η** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Εκκλησιών – Μιλτιάδου – Ησαΐα – Αριστοτέλους – Τρικούπη – Πελασγών – Παναγίας Δεσποίνης – Καραϊσκάκη – Μαυροδήμου – Εκκλησιών. Η τιμή της **Ζώνης Η** ανέρχεται στα 1.250€/τ.μ.

Στην **Ζώνη Θ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Πηλίου – Αγράφων – Ανώνυμος 43- Ταυγέτου – Καβάφη – Ναυπάκτου – Ανώνυμος 44 – Βουρτσέλα – Σμύρνης – Σωκράτους – Πλαταιών – Πηλίου. Η τιμή της **Ζώνης Θ** ορίζεται στα 1100€/τ.μ.

Στην **Ζώνη Ι** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Ερυθρού Σταυρού – Φιλαιδώνος – Βλαχογιάννη – Φοίνικος – Παλαμά – Γρηγοροπούλου – Περραιβίου – Κάδμου – Κοραή – Τεμπών – Αγ. Λουκά – Αρτέμιδος – Αινιάνων – Τυμφρηστού – Λήμνου – Σαμοθράκης – Παξών – Αιγίνης – Πλατεία Κρήτης – Ανώνυμος 46 – Ανώνυμος 45 – Αγ. Αναργύρων – Ερυθρού Σταυρού. Η τιμή της **Ζώνης Ι** ορίζεται στα 1.250€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΙΑ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Σοφοκλέους – Μ. Μπότσαρη – Γ. Πλατή – Μεταξά – Αριστοφάνους – Σοφοκλέους. Η τιμή της **Ζώνης ΙΑ** ισούται με 1100€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΙΒ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Αιγίνης – Παξών – Ανώνυμος 47 – Ανώνυμος 48 – Ανώνυμος 46 – Πλατεία Κρήτης – Αιγίνης. Η τιμή της **Ζώνης ΙΒ** ισούται με 1000€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΙΓ** ορίζεται το τμήμα της πόλης που αντιστοιχεί στον συνοικισμό Αφράτης (Ταράτσα). Η τιμή της **Ζώνης ΙΓ** ανέρχεται στα 1000€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΙΔ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Εκκλησιών – Αργυροκάστρου – Ποσειδώνος – Δευκαλίωνα – Πυρράς – Ασκληπιού – Αγ. Αναργύρων – Κορυτσάς – Λαχανά – Ποσειδώνος – Ανώνυμος 49 – Ησαΐα – Μιλτιάδου – Εκκλησιών. Η τιμή της **Ζώνης ΙΔ** ορίζεται στα 1100€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΙΕ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Σαμοθράκης – Λήμνου – Τυμφρηστού – Ανώνυμος 51 – Ανώνυμος 50 – Κερκύρας – Ανώνυμος 60 – Σαμοθράκης. Η τιμή της **Ζώνης ΙΕ** ισούται με 1000€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΙΣΤ** ορίζεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Ναυπάκτου – Ν. Πλαστήρα – Ν. Χρυσοβέργη – Ανώνυμος 2 – Ανώνυμος 52 – Λεωφ. Καλυβίων – Ανώνυμος 44 – Ναυπάκτου. Η τιμή της **Ζώνης ΙΣΤ** ανέρχεται στα 850€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΙΖ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Αδανών – Ανώνυμος 53 – Πόντου – Ανώνυμος 54 – Στυλίδος – Μουδιανίων – Αδανών. Η τιμή της **Ζώνης ΙΖ** ορίζεται στα 1050€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΙΗ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Αδανών – Τραπεζούντος – Ανώνυμος 56 – Ανώνυμος 55 – Ανώνυμος 54 – Πόντου – Ανώνυμος 53 – Αδανών. Η τιμή της **Ζώνης ΙΗ** ορίζεται στα 700€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΙΘ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Καβάφη – Ταΰγετου – Ανώνυμος 57 – Μωραϊτίνη – Σανταρόζα – Ανώνυμος 58 – Σόλωνος – Καβάφη. Η τιμή της **Ζώνης ΙΘ** ισούται με 1050€/τ.μ.

Στην **Ζώνη Κ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που ορίζεται περιμετρικά από τις οδούς Ναυπάκτου – Σόλωνος – Ανώνυμος 58 – Σανταρόζα – Ανώνυμος 58 – Σόλωνος – Καβάφη. Η τιμή της **Ζώνης Κ** ορίζεται στα 700€/τ.μ.

Στην **Ζώνη ΚΑ** περιλαμβάνεται το τμήμα της πόλης που αντιστοιχεί στον συνοικισμό Ευρυτάνων. Η τιμή της **Ζώνης ΚΑ** ορίζεται στα 700€/τ.μ.

5.7. Συντελεστής Εμπορικότητας

Ο Συντελεστής Εμπορικότητας (Σ.Ε) για τον οικισμό της Λαμίας κυμαίνεται από 1.0 έως και 3.6 για τους δρόμους της πόλης. Αναλυτικότερα, οι δρόμοι που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες τιμές στον Σ.Ε. είναι η οδός Καποδιστρίου (από Πλατεία Δημοκρατίας μέχρι την οδό Αγ. Νικολάου) με τιμή 3.6 και η οδός Ρήγα Φεραίου με τιμή επίσης 3.6. Η αμέσως χαμηλότερη τιμή του Σ.Ε. αντιστοιχεί σε 3.1 και αντιστοιχεί στους δρόμους Αβέρωφ, Βενιζέλου, Δεδούση, Διάκου, Δροσοπούλου, Καποδιστρίου και Κολοκοτρώνη. Αξίζει να αναφέρουμε ότι από την ανάλυση αυτή των τιμών του Σ.Ε., προκύπτει ότι τόσο οι δρόμοι όσο και οι πλατείες που παρουσιάζουν τις υψηλότερες τιμές βρίσκονται στο κέντρο της πόλης.

Όσον αφορά τις πλατείες, αυτές παρουσιάζουν Σ.Ε. που κυμαίνεται μεταξύ της χαμηλότερης τιμής 1.3 (Πλατεία Παγκρατίου) και της υψηλότερης 3.6 (Πλατεία Δημοκρατίας, Πλατεία Ελευθερίας). Με τιμή Σ.Ε. 3.1 εμφανίζονται οι πλατείες Διάκου και Λαού.

5.8. Αντικειμενικές Αξίες υπόλοιπων Δημοτικών Διαμερισμάτων, 2007

- Οικισμός Αγ. Παρασκευής - Λυγαριάς

Ολόκληρος ο οικισμός αποτελείται από μία Ζώνη (Ζώνη Α) η τιμή της οποίας ανέρχεται στα 500€/τ.μ.

Όσον αφορά τον Σ.Ε., έχει την τιμή 1.0 σε ολόκληρο τον οικισμό.

- Οικισμός Ανθήλης

Και σε αυτή την περίπτωση, ο οικισμός αποτελείται από μία Ζώνη η τιμή της οποίας ανέρχεται στα 600€/τ.μ. και ο Σ.Ε. κυμαίνεται από 1.0 έως 1.5 (Πλατεία Δημοκρατίας).

- Οικισμός Θερμοπυλών – Καλαμακίου – Κόμματος – Κωσταλεξίου

Υπάρχει μία Ζώνη για τον οικισμό αυτό η τιμή της οποίας ορίζεται στα 600€/τ.μ. και με Σ.Ε. να ισούται με 1.0

- Οικισμός Μεγ. Βρύσης - Ροδίτσης

Ολόκληρος ο οικισμός αποτελείται από μία Ζώνη (Ζώνη Α) η τιμή της οποίας ανέρχεται στα 550€/τ.μ.

Όσον αφορά τον Σ.Ε., έχει την τιμή 1.0 σε ολόκληρο τον οικισμό.

- Δ.Δ. Σταυρού

Το συγκεκριμένο Δ.Δ. χωρίζεται σε δύο Ζώνες. Στην Ζώνη Α περιλαμβάνεται ο οικισμός Σταυρός και έχει τιμή 550€/τ.μ. Επιπλέον, ο Σ.Ε. ισούται με 1.0

Στην Ζώνη Β περιλαμβάνεται η περιοχή γύρω από τον Σιδηροδρομικό Σταθμό Λειανοκλαδίου. Η τιμή της Ζώνης Β ισούται με 550€/τ.μ. και ο Σ.Ε. με 1.0

- Δ.Δ. Φραντζή

Το Δ.Δ. Φραντζή χωρίζεται σε τρεις Ζώνες (Ζώνη Α, Ζώνη Β, Ζώνη Γ). Η τιμή για κάθε μία από τις τρεις Ζώνες ισούται με 500€/τ.μ. και ο Σ.Ε. με 1.0

Από την παραπάνω ανάλυση των αντικειμενικών αξιών για τα Δ.Δ. του Δήμου, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι οι υψηλότερες αντικειμενικές αξίες καταγράφονται στον οικισμό της Λαμίας με την χαμηλότερη τιμή να ανέρχεται στα 700€/τ.μ. και την υψηλότερη στα 1500€/τ.μ. Αξίζει να τονίσουμε ότι στο κέντρο της πόλης επικρατούν οι υψηλότερες αξίες μιας και εκεί συγκεντρώνονται πληθώρα χρήσεων και κυρίως εμπορικές και διοικητικές.

Στα υπόλοιπα Δ.Δ. οι αντικειμενικές αξίες κυμαίνονται μεταξύ 600 με 550€/τ.μ. Τα Δ.Δ. με τις χαμηλότερες αντικειμενικές αξίες είναι της Λυγαριάς και της Αγ. Παρασκευής με 500€/τ.μ. Παρόλο που και τα δύο οι αντικειμενικές αξίες εμφανίζουν την ίδια τιμή, το Δ.Δ. Λυγαριάς εμφανίζει μεγαλύτερο ποσοστό οικοδόμησης και γενικώς προτίμησης για κατοίκηση από αυτό της Αγ. Παρασκευής, γεγονός που δικαιολογείται από την θέση κάθε οικισμού σε σχέση με την πόλη της Λαμίας. Ο οικισμός της Λυγαριάς βρίσκεται περιμετρικά από τον οικισμό της Λαμίας ενώ της Αγ. Παρασκευής απέχει αρκετά.

6. ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΛΑΜΙΑΣ

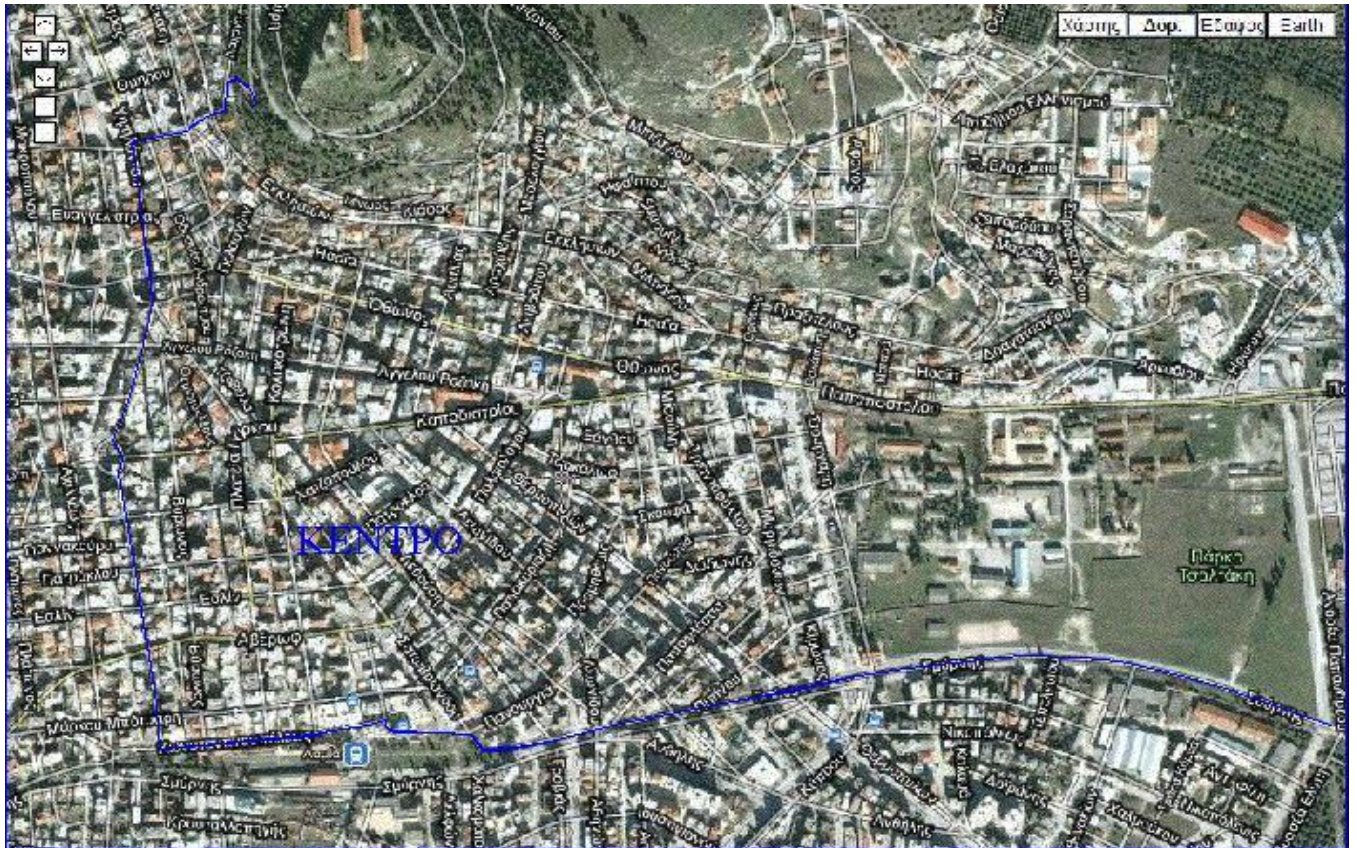
6.1. Ορισμός περιοχής μελέτης

Αξίζει να αναφέρουμε ότι εστίασαμε σε μία υποπεριοχή του Δ.Δ. Λαμίας η οποία αφορά το ζωντανό κέντρο της πόλης. Η περιοχή αυτή συγκεντρώνει τα σημαντικότερα προβλήματα του αστικού ιστού, τα οποία εμφανίζονται στην μεγαλύτερή τους διάσταση και συνεπώς μπορούμε να τα μελετήσουμε και να τα αναλύσουμε λεπτομερέστερα.

Αναλυτικότερα, η περιοχή μελέτης περικλείει την περιοχή με τις «κεντρικές λειτουργίες επιπέδου πόλης» αλλά και περιοχές αμιγών χρήσεων κατοικίας μεταξύ των λόφων «Κάστρου» και «Αγίου Λουκά». Ταυτίζεται με το ιστορικό πυρήνα της πόλης, αποτελώντας έτσι το «ιστορικό κέντρο» της, και αναπτύσσεται γύρω από τα κεντρικά κοινωφελή και δημόσια κτίρια και τις τέσσερις ιστορικές πλατείες της ιστορικής πόλης, του πολιτιστικού πόλου γύρω από το Δημοτικό Θέατρο (Χειμερινό και Θερινό) με νότιο όριο τη σιδηροδρομική γραμμή και τα παραδοσιακά κτίρια του σταθμού του ΟΣΕ και ανατολικά το τέως ιστορικό Στρατόπεδο και σημερινά θεσμοθετημένο Πάρκο Πόλης «Τσαλτάκη».

Η εκτιμώμενη έκταση της περιοχής ανέρχεται στα 455 στρέμματα και συμμετέχει στην συνολική έκταση της πόλης (8.000 στρ.) και στην συνολική έκταση του Δήμου (426.209στρ.) με ποσοστά 5.7% και 0.1% αντίστοιχα.

Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται μία σύντομη περιγραφή της περιοχής μελέτης σε ότι αφορά τα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτιστικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της και ακολουθεί η καταγραφή και η ανάλυση των προβλημάτων της ζώνης αυτής. Συγκεκριμένα αναφερόμαστε σε προβλήματα που αφορούν στο φυσικό και στο αστικό περιβάλλον, στις υποδομές, στο μεταφορικό δίκτυο καθώς και στο ανθρωπογενές περιβάλλον.

Εικόνα 6-1: άποψη του κέντρου της πόλης από δορυφορική εικόνα.
πηγή: googlemap

6.2. Σύντομη περιγραφή του χαρακτήρα της περιοχής μελέτης

Η περιοχή αποτελεί την ευρύτερη ζώνη του κέντρου της Λαμίας με μεικτές χρήσεις και λειτουργίες. Η μίξη των λειτουργιών παρουσιάζει χωρική διαφοροποίηση ξεκινώντας από τη σχεδόν απόλυτη κυριαρχία άλλων χρήσεων επί της κατοικίας, συνύπαρξη κατοικίας με άλλες λειτουργίες στα ισόγεια των κτιρίων αλλά και σχεδόν αμιγή ζώνη κατοικίας που λειτουργεί σε απόλυτη λειτουργική συνοχή λόγω των γεωμετρικών της χαρακτηριστικών και της σχετικής της θέσης (επιμήκης με αμετακίνητο φυσικό φραγμό στο βόρειο όριο της).

Ιδιαίτερο γνώρισμα της περιοχής μελέτης είναι η ύπαρξη του στρατοπέδου Τσαλτάκη που αποτελεί και βασικό κριτήριο για την οριοθέτησή της στο ανατολικό και νότιο όριο της. Ένα άλλο γνώρισμα που προσδιορίζει το όριο της ζώνης προς τα δυτικά είναι το τρίγωνο των πλατειών στο ΝΔ άκρο της περιοχής.

6.3. Δημογραφική εξέλιξη

(από μελέτη με τίτλο: «Ολοκληρωμένες δράσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας» για την ευρύτερη ζώνη της πόλης της Λαμίας 2000-2006)

Αξίζει να αναφέρουμε ότι, τα στοιχεία που αφορούν στην δημογραφική εξέλιξη της περιοχής μελέτης, αντλήθηκαν από τα διαθέσιμα στοιχεία της μελέτης με τίτλο: «Ολοκληρωμένες δράσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας» για την ευρύτερη ζώνη της πόλης της Λαμίας 2000-2006. Επιπλέον από την εν λόγω μελέτη αποδεχθήκαμε και την μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για να υπολογιστεί ο πραγματικός πληθυσμός στην περιοχή που μελετάμε για το 1991 καθώς επίσης και για το 2001.

Αναλυτικότερα, ο πληθυσμός της περιοχής για το 1991 εκτιμήθηκε με βάση τα απογραφικά στοιχεία (ΕΣΥΕ 1991) ανά Ο.Τ. σε 3.710 άτομα και συνορθώθηκε για να προσεγγιστεί ο πραγματικός πληθυσμός 1991 σε 4.820 άτομα. Η συνόρθωση έγινε βάσει:

- Του αριθμού υδρομέτρων.
- Της απογραφής κατοίκων 1991.

- Της διαχρονικής δημογραφικής εξέλιξης των Δημοτικών Διαμερισμάτων από το 1971 έως το 2001.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ			
	1991	2001	Μεταβολή 1991-2001
Περιοχή μελέτης	4820	5071	5,2%
Δήμος Λαμιέων	58.394	58.601	4.14%
Περιφέρεια	582.280	605.329	3,96%

Πίνακας 6-1: πληθυσμός της περιοχής μελέτης σε επίπεδο περιοχής μελέτης, Δήμου και Περιφέρειας.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ				
	% 0-14	% 15-29	% 30-64	% 65+
Περιοχή μελέτης	12,22%	24,03%	48,47%	15,27%
Δήμος Λαμιέων	21%	22%	45%	12%
Περιφέρεια	19,47%	20,73%	44,41%	15,38%

Πίνακας 6-2: ποσοστιαία ηλικιακή κατανομή πληθυσμού σε επίπεδο περιοχής μελέτης, Δήμου και Περιφέρειας.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Από τη συνδυαστική ανάλυση των παραπάνω στοιχείων προέκυψε ότι ο πραγματικός πληθυσμός της ζώνης σε σχέση με τον πληθυσμό απογραφής, έχει μια απόκλιση της τάξης του 30% κύρια λόγω μετακίνησης κατοίκων της Λαμίας προς άλλα Δημοτικά Διαμερίσματα. Ενδεικτικά αναφέρονται τα Δημοτικά Διαμερίσματα Κωσταλέξη και Θερμοπυλών που παρουσιάζουν αυξήσεις 127% και 50% αντίστοιχα στο διάστημα 1991 – 2001. Ο πληθυσμός της περιοχής για το 2001 προσεγγίστηκε σε 5.071 άτομα με βάση τον αριθμό των υδρομέτρων (εξαιρουμένων των επαγγελματικών συνδέσεων) και το μέσο μέγεθος νοικοκυριού όπως προέκυψε από την πρωτογενή έρευνα.

Η εξέλιξη του πληθυσμού στην περιοχή εκτιμάται σε 5,2% με πληθυσμό 1991, 4.820 άτομα και πληθυσμό 2001, 5.071 άτομα. Αυτή η πληθυσμιακή μεταβολή κρίνεται θετική για τη περιοχή σε συνδυασμό και με τη σύνθεση ηλικιών.

Επίσης οι γυναίκες αντιπροσωπεύονται από το 53,65% του πληθυσμού του δείγματος, αναλογία που δεν μεταβάλλεται σημαντικά τόσο για την πόλη της Λαμίας (50,68%) όσο και για το σύνολο του Δήμου (50,40%), του Νομού (50,21%) και της Περιφέρειας (49,62%).

Παρότι όμως υπάρχει σημαντική παρουσία παραγωγικών ηλικιών δεν λείπουν οι ηλικιωμένοι που κατοικούν μόνοι καθώς και ηλικιωμένα ζευγάρια (45% επί των διμελών οικογενειών) ή και ηλικιωμένος γονέας με ένα παιδί σε παραγωγική ηλικία.

Στα πλαίσια της εκπόνησης της μελέτης με τίτλο: «Ολοκληρωμένες δράσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας» για την ευρύτερη ζώνη της πόλης της Λαμίας 2000-2006, και σύμφωνα με τα δεδομένα που αντλήθηκαν από αυτή, διακινήθηκαν ερωτηματολόγια στους κατοίκους της περιοχής μελέτης για τον προσδιορισμό του αριθμού των ατόμων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού καθώς και στους μετανάστες και παλιννοστούντες. Η μέθοδος που διενεργήθηκε ωστόσο και η δομή των ερωτηματολογίων καθώς επίσης και η μέθοδος επεξεργασίας τους, δεν είναι γνωστή. Παρόλ'αυτά χρησιμοποιήσαμε τα συμπεράσματα που προέκυψαν από την τεχνική των ερωτηματολογίων, της συγκεκριμένης μελέτης για να αποδώσουμε μία εικόνα του αριθμού των ατόμων που ανήκουν στις ομάδες ατόμων που αναφέραμε προηγουμένως.

Η επεξεργασία των ερωτηματολογίων υπέδειξε ότι η συγκέντρωση των ευπαθών ομάδων πληθυσμού ανέρχεται σε 40,12% του πληθυσμού της περιοχής εκ των οποίων ποσοστό της τάξης του 33,5% είναι υπερήλικες (69 ετών και άνω), ενώ το 33% είναι άτομα ηλικίας 0-14 ετών που εξαρτώνται λόγω ηλικίας από άλλους. Επίσης οι οικονομικοί μετανάστες αντιπροσωπεύουν το 4,06% του συνόλου των ευπαθών ομάδων, ενώ οι παλιννοστούντες και οι ΑΜΕΑ το 0,5% και 7,1% αντίστοιχα. Επιπλέον το 19,14% του συνόλου των νοικοκυριών είναι ηλικιωμένοι που ζουν μόνοι τους, ενώ το 8,02% και 1,85% αντιστοιχεί σε μονογονεϊκές οικογένειες με ηλικιωμένους και νέους γονείς.

6.4. Κοινωνικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης

Το μέγεθος οικογένειας κυμαίνεται από 1 έως 5 άτομα με την πλειοψηφία των νοικοκυριών να έχει 4 άτομα. Έτσι το μέσο μέγεθος οικογένειας υπολογίζεται σε 3,04 άτομα. Αναφορικά με τη σύνθεση των νοικοκυριών παρατηρείται ότι ο μέσος όρος ηλικίας στις μονομελείς οικογένειες είναι τα 74,36 χρόνια, ενώ οι διμελείς οικογένειες αποτελούνται κατά 46,15% από ηλικιωμένα ζευγάρια, κατά 19,23% από νέα ζευγάρια και κατά 26,92% από μονογονεϊκές οικογένειες που έχουν ηλικιωμένο γονιό.

Ειδικές ομάδες πληθυσμού	Αριθμός νοικοκυριών	Αναλογία(%) στον πληθυσμό της περιοχής
Μονογονεϊκές οικογένειες με ηλικιωμένους γονείς	13	8,02
Μονογονεϊκές οικογένειες με νέους γονείς	3	1,85
Ηλικιωμένοι που ζουν μόνοι	31	19,14
Σύνολο νοικοκυριών	162	100,00%

Πίνακας 6-3: ειδικές ομάδες πληθυσμού της περιοχής μελέτης του Δ.Δ. Λαμίας.

πηγή: : «Ολοκληρωμένες δράσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων», 2000 - 2006

Μονομελείς οικογένειες		
Είδος νοικοκυριού	% αναλογία	Μέσος Όρος ηλικίας
Ηλικιωμένοι	63,33	74,36 ετών
Άτομα έως 35 ετών	20	29,42 ετών
Σύνολο μονομελών νοικοκυριών	100	60,93 ετών

Πίνακας 6-4: σύσταση μονομελών οικογενειών και μέσος όρος ηλικίας.

πηγή: «Ολοκληρωμένες δράσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων», 2000 - 2006

Διμελείς οικογένειες			
Είδος νοικοκυριού	% αναλογία	Μέσος Όρος ηλικίας	
Ηλικιωμένοι	46,15	72,08 ετών	
Μονογονεϊκές με ηλικιωμένους γονείς	26,92	γονείς	παιδιά
		64 ετών	33,6 ετών
Νέα ζευγάρια	19,23	32,7 ετών	
Σύνολο διμελών νοικοκυριών	100	54,64 ετών	

Πίνακας 6-5: σύσταση διμελών οικογενειών και μέσος όρος ηλικίας.
πηγή: «Ολοκληρωμένες δράσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων», 2000-2006

6.5. Ευπαθείς ομάδες πληθυσμού – Κοινωνικές υποδομές

ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ		
Ειδικές ομάδες πληθυσμού	Αριθμός ατόμων	Αναλογία(%) στον πληθυσμό της περιοχής
Οικονομικοί μετανάστες	8	1,63
Παλινοστούντες	1	0,20
Ηλικιωμένοι που ζουν μόνοι τους ή με τον σύντροφο τους	43	8,76
ΑΜΕΑ	14	2,85
Άτομα που χρειάζονται προστασία (0-14 ετών)	65	13,24
Υπερήλικες	66	13,44
Σύνολο ευπαθών ομάδων πληθυσμού	197	40,12
Σύνολο πληθυσμού περιοχής	491	100,00%

Πίνακας 6-6: ευπαθείς ομάδες πληθυσμού της περιοχής μελέτης.
πηγή: «Ολοκληρωμένες δράσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων», 2000 - 2006

Κοινωνικές υποδομές

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	
ΕΙΔΟΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	% ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥ ΑΤΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ
ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ	10%
ΚΑΠΗ	10%

Πίνακας 6-7: κοινωνικές υποδομές στην περιοχή μελέτης.
πηγή: Δήμος Λαμιέων (Τεχνική Υπηρεσία), 2006

Όπως διαπιστώνουμε και από τους παραπάνω πίνακες, στην περιοχή μελέτης συγκεντρώνεται ένα μεγάλο ποσοστό ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού. Αναλυτικότερα, οι υπερήλικες, οι ηλικιωμένοι, τα ΑΜΕΑ και τα άτομα ηλικιών 0-14 τα οποία χρήζουν προστασίας, συγκεντρώνουν ένα ποσοστό της τάξεως του 38% στο σύνολο του πληθυσμού της περιοχής μελέτης. Το γεγονός αυτό μας προτρέπει να αντιληφθούμε ότι στην περιοχή του κέντρου στην οποία συγκεντρώνεται ένα μεγάλο ποσοστό ατόμων από ειδικές ομάδες

πληθυσμού, τα οποία έχουν ανάγκη σε κοινωνικές υποδομές που θα συμβάλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής τους καθώς και στην εξυπηρέτηση των καθημερινών τους αναγκών. Σύμφωνα με τον πίνακα 6-7, μόλις το 10% των ατόμων της περιοχής μελέτης, εξυπηρετούνται από κοινωνικές υποδομές οι οποίες και σας είδος περιορίζονται σε ΚΑΠΗ και παιδικούς σταθμούς. Καμία αναφορά σε υποδομές δεν γίνεται για την εξυπηρέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες καθώς και των υπερήλικων (γηροκομεία, στέγη απόρων κλπ.).

6.6. Οικονομικά χαρακτηριστικά της περιοχής μελέτης

Η οικονομική δομή της περιοχής και παράλληλα η δομή της απασχόλησης αναπτύσσονται κατά κύριο λόγο στο τομέα των υπηρεσιών, του εμπορίου και της αναψυχής. Το 90% περίπου της επιχειρηματικής δραστηριότητας και το 84% της απασχόλησης τεκμηριώνουν το παραπάνω συμπέρασμα (πηγή: «Ολοκληρωμένες δράσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων»). Αυτό έρχεται σε αντίθεση με τα Νομαρχιακά ή και τα περιφερειακά ποσοστά όπου η αναλογία δεν είναι τόσο συντριπτική υπέρ του τριτογενούς τομέα. Βέβαια η έρευνα και το πρόγραμμα αφορούν την αστική περιοχή του Νομού όπου τα δεδομένα είναι διαφορετικά και οι αλλαγές συντελούνται με πιο γρήγορους ρυθμούς.

(από: «Ολοκληρωμένες δράσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων»)

Η επιχειρηματική δραστηριότητα στη περιοχή παρουσιάζει ανάπτυξη (ιδρύονται 111 επιχειρήσεις την περίοδο 1998-2003) και στηρίζεται σε ατομικού χαρακτήρα επιχειρήσεις (76%), από τις οποίες το 58% περίπου είναι οικογενειακού χαρακτήρα. Παρόλα αυτά το υψηλό ποσοστό του 88% είναι μόνιμοι εργαζόμενοι στις επιχειρήσεις αυτές, πράγμα που είναι εντυπωσιακό για την σταθερότητα της δομής της απασχόλησης και την εργασιακή βεβαιότητα στη περιοχή παρέμβασης. Γενικά φαίνεται πως η περιοχή εμφανίζει τα τελευταία χρόνια χαρακτηριστικά ανάπτυξης αφού πάνω από τις μισές επιχειρήσεις της περιοχής παρέμβασης έχουν ανοίξει μέσα στη τελευταία δεκαετία. Επιπλέον οι επιχειρήσεις φαίνεται ότι αξιοποιούν το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο ενισχύσεων, αφού κατά ένα μεγάλο μέρος προσλαμβάνουν εργαζόμενους από τον ΟΑΕΔ, κατά ένα μεγαλύτερο μέρος είναι ενημερωμένοι, οι επιχειρηματίες, για προγράμματα επιχορηγήσεων των επιχειρήσεων, ενώ το 45% από αυτές έχουν ωφεληθεί από τα προγράμματα αυτά.

Η ανεργία ως ποσοστό επί του συνόλου των εργαζομένων του δείγματος (6,2%) (σύμφωνα με την έρευνα που διενεργήθηκε στα πλαίσια εκπόνησης της μελέτης με τίτλο: Ολοκληρωμένες δράσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων), δεν είναι υψηλή και σε κάθε περίπτωση αισθητά χαμηλότερη και από αυτή του Νομαρχιακού μέσου όρου που το 1998 ήταν στο υψηλότερο ποσοστό του 17,9% όσο και του αντίστοιχου Περιφερειακού μέσου όρου όπου το ποσοστό ήταν την ίδια περίοδο στο 12,8%. Το 6,2% του δείγματος κατανέμεται περίπου ισόποσα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Είναι χαρακτηριστικό ότι το μεγαλύτερο μέρος των ανέργων είναι ανειδίκευτοι εργάτες (το 69%). Οι νέοι άνεργοι καταλαμβάνουν το 38% του συνόλου των ανέργων, ενώ το 42% των ανέργων είναι μακροχρόνια άνεργοι. Στοιχεία για την διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας σε επίπεδο δήμου και δημοτικών διαμερισμάτων δεν υπάρχουν. Για την περιφέρεια όμως Στερεάς Ελλάδας μπορεί να παρατηρηθεί μια αυξητική τάση της ανεργίας η οποία το 2000 ανέρχεται σε 13,6%, ποσοστό που έρχεται σε αντιδιαστολή με την εκτίμηση της ΕΣΥΕ για το 2001 (9,01%).

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η οικονομική δομή στην αστική περιοχή του κέντρου της πόλης της Λαμίας είναι σε φάση ανάπτυξης στο τριτογενή τομέα με ζήτηση για απασχόληση σε συγκεκριμένες ειδικεύσεις, πράγμα που θέτει εκτός αγοράς εργασίας όλους όσους δεν έχουν κάποια εξειδίκευση και θα μπορούσαν να εργάζονται ως εργάτες στη βιομηχανία η οποία όμως φθίνει. Το 49,29% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού που είναι εργαζόμενοι κατανέμεται εύλογα λόγω της οικονομικής δομής της περιοχής κατά 30,92% σε υπάλληλους γραφείου, κατά 17,39% σε έμπορους ή πωλητές και κατά 11,11% σε απασχολούμενους στην παροχή υπηρεσιών, ενώ το 24,15% των εργαζομένων έχουν επιστημονικό επάγγελμα. Αυτό το δεδομένο βεβαιώνει το προηγούμενο συμπέρασμα αναφορικά με την ζήτηση και προσφορά εργασίας στη περιοχή παρέμβασης.

Σύμφωνα με την μελέτη με τίτλο: Ολοκληρωμένες δράσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων, το 46,3% του συνόλου του δείγματος δηλώνει εισόδημα κάτω των 11.000 Ευρώ

Το γεγονός αυτό σε συνδυασμό με το ότι το 50% των επιχειρηματιών θεωρεί την επιχειρηματική του δραστηριότητα λίγο κερδοφόρα, ενώ το 48,51% θεωρεί ότι η επιχείρησή του διέρχεται κρίση σηματοδοτεί ότι στην περιοχή παρέμβασης οι κάτοικοι και οι επιχειρηματίες έχουν μια απαισιόδοξη προοπτική τόσο για την οικονομική τους κατάσταση όσο και για την εξέλιξη της επιχειρηματικής δραστηριότητάς τους. Στην έξοδο από την κρίση δεν βοηθάει και το πάγιο κόστος της ενοικίασης επαγγελματικής στέγης που αντιμετωπίζει το 79,10% των επιχειρηματιών. Επιπλέον οι επιχειρηματίες ενδέχεται να αυξάνουν την τιμή πώλησης των προϊόντων τους καθώς το κόστος λειτουργίας της επιχείρησής τους επιβαρύνεται με το κόστος των προμηθειών (το 73,88% των προμηθευτών βρίσκονται εκτός πόλης). Η αύξηση της τιμής επομένως έχει αρνητική επίπτωση στο εισόδημα των κατοίκων της περιοχής.

6.7. Μορφωτικό επίπεδο της περιοχής μελέτης

(από μελέτη με τίτλο: δράσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων)

Αναφορικά με το **εκπαιδευτικό επίπεδο** του πληθυσμού της περιοχής παρατηρείται ότι σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης (31,43%), στοιχειώδους εκπαίδευσης (17,14%) και Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (14,52%). Η εικόνα αυτή διαφοροποιείται σημαντικά στο επίπεδο της πόλης της Λαμίας, του Δήμου, του Νομού Φθιώτιδας και της Περιφέρειας όπου η πλειοψηφία των κατοίκων σταματά την εκπαίδευση του στο Δημοτικό Σχολείο (πόλη: 37,76%, Δήμος: 39,72%, Νομός: 42,90% και Περιφέρεια: 42,81%) ή στο Λύκειο (πόλη: 21,78%, Δήμος: 20,37%, Νομός: 17,32% και Περιφέρεια: 17,15%).

Συμπερασματικά το 60% του πληθυσμού της περιοχής παρέμβασης έχει εκπαιδευτικό επίπεδο που επιτρέπει να αναλάβουν πρωτοβουλίες αναβάθμισης της παραγωγικής δομής της περιοχής και να συμμετάσχουν με ενεργητικό τρόπο σε όποιο αναπτυξιακό σχέδιο εκπονηθεί σε τοπικό επίπεδο.

6.8. Εγκληματικότητα – διαχρονική εξέλιξη

Δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη του αριθμού αδικημάτων και εγκλημάτων στην περιοχή. Από ανεπίσημες πηγές διαπιστώνεται ότι υπάρχουν σημεία στην περιοχή παρέμβασης συνήθως σε απόμερους και όχι καλά φωτισμένους δρόμους στους οποίους γίνεται χρήση και διακίνηση ναρκωτικών ουσιών. Πέρα από αυτό το γεγονός δεν παρατηρούνται άλλα περιστατικά εγκληματικής συμπεριφοράς άξια αναφοράς.

6.9. Σημαντικότερα προβλήματα του Ιστορικού κέντρου της πόλης

Τις τελευταίες δεκαετίες σημειώθηκαν σημαντικές εξελίξεις σε όλα τα βασικά πληθυσμιακά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά της πόλης. Το γεγονός αυτό συνδυάστηκε με ένα μη ορθολογικό τρόπο ανάπτυξης και δόμησης και με σημαντική υστέρηση της υποδομής του οδικού δικτύου και των δημόσιων συγκοινωνιών σε σχέση με την διαρκώς αυξανόμενη ζήτηση για μεταφορές. Το αποτέλεσμα ήταν η δημιουργία σημαντικών προβλημάτων στο φυσικό, ανθρωπογενές και οικονομικό περιβάλλον της πόλης. Η συσσώρευση των προβλημάτων αυτών στο μέλλον αν δεν ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, αναμένεται να οδηγήσει σε περαιτέρω υποβάθμιση της πόλης και της ζωής των κατοίκων της.

Συγκεκριμένα, τα κυριότερα προβλήματα στα οποία θα εστιάσουμε και θα αναδείξουμε αφορούν κυρίως στο αστικό, φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον. Με φθίνουσα σειρά κατάταξης από άποψης αρνητικών επιπτώσεων που προκαλούν στους κατοίκους της περιοχής, θα ασχοληθούμε με τα εξής προβλήματα:

- Κυκλοφοριακή συμφόρηση – ανεπαρκής κυκλοφοριακή υποδομή. Ένα από το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν στην καθημερινότητά τους, οι κάτοικοι του κέντρου της πόλης, είναι **το κυκλοφοριακό**. Ταυτόχρονα η σχέση τους με το αυτοκίνητο είναι μια παγιωμένη συνήθεια και αντίληψη, που δύσκολα αποβάλλεται. Πολλοί είναι αυτοί που θα αντιδράσουν στην προοπτική να μην μπορούν να μπουν στο κέντρο της πόλης σε μια μελλοντική επέκταση της πεζοδρόμησης ή σε μια σταδιακή υποβάθμιση του ρόλου του αυτοκινήτου. Ακόμα περισσότεροι θα είναι αυτοί που θα

αντιδράσουν, αν καταλάβουν ότι δεν μπορούν να παρκάρουν κοντά στο σπίτι τους και ότι πρέπει να διανύσουν μερικά λεπτά με τα πόδια.

Το μεγάλο ποσοστό ιδιοκτησίας ΙΧ που αντιστοιχεί σε κάθε κάτοικο, σε συνδυασμό με τους στενούς δρόμους οι οποίοι δημιουργούν ένα κυκλικό οδικό δίκτυο, γύρω από τις πλατείες του ιστορικού κέντρου και η απουσία εναλλακτικών διαδρομών (περιφερειακοί οδοί), δημιουργούν κυκλοφοριακό «έμφραγμα» κατά τις ώρες αιχμής γύρω από το κέντρο της πόλης.

- Αναρχη και πυκνή δόμηση στην περιοχή μελέτης. Ο ιστός της πόλης φαίνεται «αυθόρμητος», είναι ωστόσο ανεπτυγμένος με το εμπορικό και διοικητικό του κέντρο εστιασμένο στις ιστορικές πλατείες Λαού, Ελευθερίας και Διάκου. Η πόλη αναπτύσσεται χωρίς σχέδιο, άναρχα, με στενά δρομάκια χωρίς την απαιτούμενη ρυμοτομία, διατηρώντας μόνο ως κατευθυντήριους άξονες κάποιους βασικούς δρόμους. Την εικόνα της πυκνής δόμησης από κτίρια με υψηλούς συντελεστές δόμησης, ιδίως στο κέντρο της πόλης, έρχεται να επιβαρύνει η ενσωμάτωση οικισμών οι οποίοι αναπτύχθηκαν στην περίμετρο του σχεδιασμού του 1986-89 (ΓΠΣ Ν.1337/83), γεμίζοντας σταδιακά με οικοδομές κατοικίας τα κενά της γεωργικής γης ή τα πρηνή των λόφων που την περιβάλλουν.

Οι ρυθμοί εξέλιξης της κατοικίας εντός του Δήμου είναι έντονοι κατά την περίοδο: 1991-2001, γεγονός που επιβαρύνει τον αστικό ιστό της περιοχής.

- Έλλειψη ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου και η διατήρηση, προστασία και ανάδειξη των περιοχών του φυσικού περιβάλλοντος στον αστικό και περαστικό ιστό της πόλης.

Ένα από τα σημαντικά προβλήματα των ελληνικών πόλεων, και της Λαμίας, ήταν και είναι η έλλειψη χώρων πρασίνου και χώρων αναψυχής μέσα στην κατοικημένη περιοχή. Στη Λαμία τα τελευταία πενήντα χρόνια δεν έχουν σημειωθεί ολοκληρωμένες δράσεις για να αυξηθούν οι ελεύθεροι χώροι και το πράσινο. Αποτέλεσμα των παραπάνω ήταν να επικρατήσει το τσιμέντο, η ασυδοσία των καταπατητών και η οικοπεδοποίηση των πάντων. Η Λαμία είναι από τις πόλεις με το μικρότερο ποσοστό πρασίνου ανά κάτοικο. Οι μόνοι πνεύμονες πρασίνου είναι ο Λόφος Μιχαήλ και Γαβριήλ, ο Λόφος του Κάστρου, το βόρειο τμήμα της πόλης στα όρια με το Ισιαδάκι και εντάσσονται στον περιαστικό ιστό της πόλης.

Αναφορικά με τους ελεύθερους κοινόχρηστους χώρους και χώρους αναψυχής που οριοθετούνται στο εσωτερικό του Δήμου (πλατείες, πάρκα, άλση, παιδικές χαρές), δεν έχει γίνει κάποια συνολική καταγραφή της Δημοτικής ακίνητης περιουσίας για να μπορούμε να έχουμε ολοκληρωμένη εικόνα. Η εντύπωση όμως που αποκομίζουμε από μία επίσκεψη στις πλατείες του ιστορικού κέντρου, είναι απογοητευτική. Οι περισσότερες πλατείες είναι τσιμεντένιες αφιλόζενες κατασκευές με δικό της θεματικό στοιχείο, ένα μνημείο ως φόρος τιμής σε κάποιο ιστορικό πρόσωπο, με στοιχισμένες ζαρντινιέρες με καλλωπιστικά φυτά για να δίνεται μία ιδέα πρασίνου. Ενδεικτικά αναφέρουμε περιοχές πρασίνου που σταδιακά υποβαθμίστηκαν, περιορίστηκαν και σε κάποιες περιπτώσεις, εξαφανίστηκαν.

- Υποβάθμιση της πολιτιστικής φυσιογνωμίας του ιστορικού κέντρου της πόλης. Αναλυτικότερα, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία αδράνεια και αδιαφορία στην προστασία καθώς επίσης και στην διατήρηση και στην ανάδειξη σημείων στην πόλη της Λαμίας που συνδέονται άρρηκτα με την κουλτούρα και ιστορία αυτού του τόπου. Το ιστορικό κέντρο της πόλης, αποτελούσε κάποτε δείγμα παραδοσιακού οικισμού με ιδιαίτερη αρχιτεκτονική δόμηση.. Δυστυχώς, σήμερα έχουν κατεδαφιστεί σχεδόν όλα τα νεοκλασικά κτίρια και ένα τμήμα της Παλιάς Δημοτικής αγοράς, ενώ οι όψεις των εναπομειναντων κτιρίων ιστορικής σημασίας παρουσιάζουν μια εικόνα εγκατάλειψης και ακαλαισθησίας. Αξίζει να σημειώσουμε ότι δεν επιχειρήθηκε η ανάπλαση και επανάχρηση εγκαταλελειμμένων και υποβαθμισμένων αστικών εκτάσεων (Μύλοι Μουζέλη, Παλαιά Δημοτική Αγορά, Δημοτικό Ωδείο), με στόχο να ενσωματωθούν στον νέο αστικό ιστό της πόλης και να παραμείνει αναλλοίωτο ένα κομμάτι της ιστορίας της παλιάς Λαμίας στην συνείδηση των πολιτών.

6.10. Υφιστάμενη συγκοινωνιακή υποδομή και λειτουργία - Προβλήματα

Στην ενότητα αυτή επιχειρείται μία αναλυτική παρουσίαση των δυνατοτήτων και των προβλημάτων της συγκοινωνιακής υποδομής, της πόλης της Λαμίας και συγκεκριμένα της ευρύτερης περιοχής του κέντρου, των λειτουργικών χαρακτηριστικών της καθώς επίσης και του τρόπου που ανταποκρίνεται η υποδομή αυτή στις ανάγκες των επιμέρους χρηστών.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι με τον όρο χρήστες της συγκοινωνιακής υποδομής, εννοούνται τα άτομα που κάνουν χρήση των δημόσιων και ιδιωτικών μέσων μεταφοράς, τους πεζούς, τους μεταφορείς αγαθών, κλπ. Σαν συγκοινωνιακή υποδομή εννοείται πρωταρχικά η υποδομή του οδικού δικτύου, σε δεύτερο βαθμό η υποδομή του δικτύου των αστικών μαζικών μεταφορών και τέλος η υποδομή σε υπεραστικές μεταφορές. Επιπλέον, στην ενότητα αυτή θα αναλυθεί και το θέμα της στάθμευσης οι δυσλειτουργίες της οποίας διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην μεγιστοποίηση του κυκλοφοριακού προβλήματος.

Οδικό δίκτυο

Ο όρος Κύριο οδικό δίκτυο χρησιμοποιείται για να περιγράψει ένα συγκεκριμένο υποσύνολο οδών της περιοχής, το οποίο εξυπηρετεί την πλειοψηφία των μετακινήσεων που συμβαίνουν μέσα σε αυτή. Συγκεκριμένα, το σύνολο των οδών μίας αστικής περιοχής (περιοχή μελέτης) είναι δυνατόν να κατηγοριοποιηθεί ως εξής:

a) Κύριες Αρτηρίες

Οι οδοί αυτές εξυπηρετούν κύρια, μετακινήσεις μεγάλου μήκους και υψηλό ποσοστό χρηστών που απλά διέρχονται από την περιοχή μελέτης. Οι κύριες αρτηρίες συνήθως χαρακτηρίζονται από υψηλούς κυκλοφοριακούς φόρτους και υψηλές προδιαγραφές μελέτης/κατασκευής. Μπορούν να διακριθούν σε:

- Ελεύθερες/ταχείες λεωφόρους. Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτών των οδών είναι ο έλεγχος πρόσβασης από τους κάθετους δρόμους, η ύπαρξη ανισόπεδων κόμβων σε όλες ή τουλάχιστον στις κύριες διασταυρώσεις και η ύπαρξη ανισόπεδων διαβάσεων για τον διαχωρισμό των πεζών.
- Πρωτεύουσες Αρτηρίες. Οι οδοί αυτές είναι δυνατόν να έχουν μερικό έλεγχο πρόσβασης από τους κάθετους δρόμους, αλλά η πλειοψηφία των διασταυρώσεων τους με άλλες οδούς του κύριου δικτύου «ελέγχονται» από φωτεινούς σηματοδότες που συνήθως επιτρέπουν και τη διέλευση των πεζών. Οι πρωτεύουσες αρτηρίες κατασκευάζονται με βάση μικρότερη ταχύτητα μελέτης.

b) Δευτερεύουσες Αρτηρίες

Αυτές είναι οι οδοί που κύρια εξυπηρετούν μετακινήσεις με προέλευση ή/και προορισμό μέσα στην περιοχή μελέτης. Οι αρτηρίες αυτές είναι δυνατόν να εξυπηρετούν υψηλούς κυκλοφοριακούς φόρτους αλλά προσφέρουν χαμηλότερο επίπεδο εξυπηρέτησης στους χρήστες.

c) Συλλεκτήριες οδοί

Αυτές είναι οδοί που η πρωταρχική τους λειτουργία είναι να διαμοιράσουν τις μετακινήσεις σε υποπεριοχές μέσα στην περιοχή μελέτης.

d) Τοπικές οδοί

Επιτρέπουν την πρόσβαση στον τελικό προορισμό της μετακίνησης ή την πρόσβασή της από τον χώρο προέλευσης σε οδό που ανήκει σε μία από τις τρεις κατηγορίες α, β, και γ. ειδικά στην Λαμία τα γεωμετρικά στοιχεία του τοπικού δικτύου δεν διαφέρουν ουσιαστικά από αυτά των συλλεκτηρίων. Συνοψίζοντας τα παραπάνω, οι τοπικές οδοί αποτελούν τις «τριχοειδείς» απολήξεις του κύριου οδικού δικτύου μίας περιοχής μελέτης η οποία αποτελείται από τις κατηγορίες α,β, και γ.

Η πόλη της Λαμίας διαθέτει ένα δίκτυο με πρωτεύουσες, δευτερεύουσες και συλλεκτήριες οδούς, όπως παρουσιάζονται και στον χάρτη Νο 7 του παραρτήματος.

Χαρακτηριστικές περιπτώσεις πρωτεύουσών αρτηριών είναι οι οδοί Καρπενησίου, Καποδιστρίου, Υψηλάντη κ.α. ενώ δευτερεύουσες αρτηρίες είναι οι οδοί Μακροπούλου, Παλαιολόγου, Ροζάκη Αγγελή κ.α. Συλλεκτήριοι δρόμοι είναι οι οδοί Ησαΐα, Μπότσαρη, κ.α.

Η ανάπτυξη του οδικού δικτύου, έγινε ιστορικά στην κατεύθυνση Βορράς – Νότος στον ίδιο άξονα που ακολούθησε και η ανάπτυξη της πόλης. Η μορφή του κύριου οδικού δικτύου μπορεί να χαρακτηριστεί σε γενικές γραμμές ακτινική.

Οι δρόμοι που συνδέουν τις σημαντικότερες πλατείες της κεντρικής περιοχής (πλατεία Ελευθερίας, πλατεία Λαού, πλατεία Πάρκου και πλατεία Αθανασίου Διάκου), αποτελούν το κεντρικό αρτηριακό πλέγμα. Οι δρόμοι αυτοί είναι μονόδρομοι και είναι οι εξής:

- Αποστόλη Κουνούπη (Τρούμαν)
- Κολοκοτρώνη
- Αθ. Διάκου
- Καραγιαννοπούλου

Βόρεια της κεντρικής περιοχής κατευθύνονται οι εξής δύο αρτηρίες που τελικά συμβάλλουν σε μία (Παπασιοπούλου):

- Υψηλάντη (διπλής κατεύθυνσης)
- Καραϊσκάκη (μονόδρομος μέχρι την διασταύρωση με την Εκκλησιών), από την πλατεία Λαού.

Ανατολικά της κεντρικής περιοχής κατευθύνονται οι εξής δύο αρτηρίες που τελικά συμβάλλουν σε μία (Παπαποστόλου)

- Όθωνος (μονόδρομος μέχρι την διασταύρωση με την Καραϊσκάκη μετά την πλατεία Λαού)
- Καποδιστρίου (διπλής κατεύθυνσης από την πλατεία Πάρκου)

Νοτιανατολικά της περιοχής μελέτης, κατευθύνεται η Θερμοπυλών (μονόδρομος μέχρι την Καποδιστρίου) η οποία συνδέεται έμμεσα με την πλατεία Πάρκου μέσω της Καποδιστρίου. Επιπλέον, νοτιανατολική κατεύθυνση έχει και η Λεωνίδου (μονόδρομος), η οποία και αυτή συνδέεται έμμεσα με την πλατεία Πάρκου μέσω της Καποδιστρίου. Η κυκλοφοριακή προέκταση της Λεωνίδου είναι η Αθηνών που έχει νότια κατεύθυνση.

Δυτικά του κέντρου της πόλης κατευθύνεται η Αβέρωφ (διπλής κατεύθυνσης), που συνδέεται έμμεσα με την πλατεία Πάρκου μέσω των εξής μονόδρομων: Βενιζέλου (έξοδος), Δροσοπούλου (είσοδος), Σατωβριάνδου (είσοδος). Η κυκλοφοριακή προέκταση της Αβέρωφ είναι η Καρπενησίου που έχει τελική κατεύθυνση δυτική.

Το κεντρικότερο σημείο του δικτύου, είναι η πλατεία Πάρκου. Αποτελεί τερματικό σημείο όλων σχεδόν των πρωτεύουσών αρτηριών, με αποτέλεσμα να συγκεντρώνει σημαντικό ποσοστό μετακινήσεων με ένα άκρο στην κεντρική περιοχή, καθώς επίσης και το σημαντικότερο ποσοστό των διαμπερών μετακινήσεων. Αξίζει να αναφέρουμε ότι σε περιόδους αιχμής παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις και φαινόμενα έντονης κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Αναφορικά με τις περιφερειακές αρτηρίες, θα λέγαμε ότι δεν υπάρχουν πολλές λόγω της μορφολογίας του εδάφους και των μεγάλων υψομετρικών διαφορών.

Αναλυτικότερα, δυτικά της κεντρικής περιοχής, οι λόφοι του Αγ. Λουκά και του Προφήτη Ηλία, επιτρέπουν την περιφερειακή σύνδεση βορειών και ανατολικών τμημάτων της Λαμίας, η οποία παρακάμπει την πόλη (σύνδεση οικισμού Γαλανείκα με τον οικισμό Καλύβια). Νότια της κεντρικής περιοχής, δεν υπάρχει φυσικό εμπόδιο, με αποτέλεσμα να λειτουργεί πρωτεύουσα περιφερειακή αρτηρία ικανοποιητικών γεωμετρικών χαρακτηριστικών. Η αρτηρία αυτή είναι η Κύπρου (διπλής κατεύθυνσης) με την κυκλοφοριακή της προέκταση, την Βασιλικών. Η αρτηρία αυτή συνδέει να δυτικά, νότια και νοτιανατολικά τμήματα της Λαμίας με διεύθυνση Ανατολής – Δύσης και αποτελεί σημαντικό άξονα παράκαμψης του κέντρου.

Εικόνα 6-2: κυκλοφορία οχημάτων στο κέντρο στις κεντρικές αρτηρίες της πόλης (συμβολή οδών: Σατωβριάνδου, Δροσοπούλου και Βενιζέλου)
πηγή: προσωπικό αρχείο

Το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν στην καθημερινότητά τους οι κάτοικοι του κέντρου της πόλης, είναι **το κυκλοφοριακό**. Ταυτόχρονα η σχέση τους με το αυτοκίνητο είναι μια παγιωμένη συνήθεια και αντίληψη, που δύσκολα αποβάλλεται.

Ιδιαίτερα στην περιοχή του κέντρου, η **κυκλοφοριακή συμφόρηση** στους κύριους οδικούς άξονες και ιδιαίτερα στους δρόμους που αποτελούν το κεντρικό αρτηριακό πλέγμα, έχει αποκτήσει μεγάλες διαστάσεις. Με το πλήθος χρήσεων γης που διαθέτουν οι δρόμοι αυτοί, συγκεντρώνουν μεγάλη ζήτηση στους κατοίκους για μετακινήσεις προκειμένου να εξυπηρετήσουν τις ανάγκες τους. Παράλληλα, δρόμοι που διασχίζουν την περιοχή μελέτης και αποτελούν πρωτεύουσες αρτηρίες του οδικού δικτύου, όπως για παράδειγμα η Καποδιστρίου, η Υψηλάντη και η Καρπενησίου, έχουν ως αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται από τους κατοίκους καθημερινά για την μετακίνησή τους με σκοπό την εργασία. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αυξάνει την ταλαιπωρία των οδηγών με τις καθυστερήσεις και την ηχορύπανση να χειροτερεύουν την κατάσταση.

Σε ότι αφορά τα **μαζικά μέσα μεταφοράς**, οι διαδρομές είναι σχεδιασμένες σε ακτινικό σύστημα με κομβικό σημείο τη πλατεία Πάρκου και κύριο στόχο την εξυπηρέτηση μετακινήσεων της από και προς τη περιφέρεια της πόλης. Η εξυπηρέτηση των κατοίκων της περιοχής παρέμβασης για μετακινήσεις είναι περιορισμένη (κύρια για τη βόρεια ζώνη κατοικίας). Η διαπίστωση αυτή γίνεται πιο έντονη αν συνεκτιμηθεί το γεγονός της σημαντικής παρουσίας ηλικιωμένων και των έντονων κλίσεων στις εγκάρσιες κινήσεις στη βόρεια αυτή ζώνη.

ΜΑΖΙΚΑ ΜΕΣΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ			
Υφιστάμενες γραμμές στο σύνολο της πόλης	Σχετική θέση ως προς τη μικροπεριοχή	Επιπτώσεις	
		Εξυπηρετούμενος πληθυσμός	Λειτουργία μικροπεριοχής
1. Καλύβια – Ανθήλη.	Περιμετρική διέλευση.	Από περιφέρεια προς μικροπεριοχή.	Επιβάρυνση κυκλοφοριακού στα νότια άκρα της μικροπεριοχής.
2. Βαρδάτες – Κωσταλέξη.	Περιμετρική διέλευση.	Από περιφέρεια προς μικροπεριοχή.	Επιβάρυνση κυκλοφοριακού στα νότια άκρα της μικροπεριοχής.
3. Λυγαριά – Αλεπόσπιτα.	Διασχίζει τη μικροπεριοχή στο δυτικό της ακραίο τμήμα (κεντρική ζώνη).	Από περιφέρεια προς μικροπεριοχή και σε μικρό βαθμό (~20%) κατοίκους της μικροπεριοχής για εσωτερικές μετακινήσεις.	Επιβάρυνση κυκλοφοριακή στη κεντρική ζώνη της μικροπεριοχής.
4. Αγ. Λουκάς – Εργατικές κατοικίες – Αγία Παρασκευή.	Διασχίζει τη μικροπεριοχή στο δυτικό ακραίο της τμήμα (κεντρική ζώνη) και διαμπερές στη κατεύθυνση Α – Δ.	Από περιφέρεια προς μικροπεριοχή και σε σημαντικό βαθμό (~70%) κατοίκους της μικροπεριοχής για εσωτερικές μετακινήσεις.	Σημαντική κυκλοφοριακή επιβάρυνση για το σύνολο της μικροπεριοχής.
5. Μεγάλη Βρύση – Ροδίτσα.	Διασχίζει τη μικροπεριοχή στο δυτικό ακραίο της τμήμα (κεντρική ζώνη) και διαμπερές στη κατεύθυνση Α – Δ.	Από περιφέρεια προς μικροπεριοχή και σε σημαντικό βαθμό (~70%) κατοίκους της μικροπεριοχής για εσωτερικές μετακινήσεις.	Σημαντική κυκλοφοριακή επιβάρυνση για το σύνολο της μικροπεριοχής.

Πίνακας 6-8: μαζικά μέσα μεταφοράς στο σύνολο της πόλης

πηγή: «Ολοκληρωμένες δράσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων», 2006

Από την άλλη πλευρά η κίνηση των μεγάλων οχημάτων μαζικής μεταφοράς δυσχεραίνει τη κυκλοφορία πεζών και οχημάτων μέσα στη περιοχή παρέμβασης. Αξίζει να σημειώσουμε ότι όλες οι λεωφορειακές γραμμές έχουν αφετηρία και τέρμα συγχρόνως στην καρδιά του κέντρου (πλατεία Πάρκου) και επιπλέον οι σημαντικότεροι άξονες σύγκλισης τους βρίσκονται εντός της περιοχής μελέτης (Καποδιστρίου –

Παπαποστόλου, Βενιζέλου – Αβέρωφ – Καρπενησίου – Σατωβριάνδου), γεγονός που επιβαρύνει περισσότερο τις κυκλοφοριακές συνθήκες, ιδιαίτερα τις ώρες αιχμής.

Εικόνα 6-3&6-4: μία από τις τέσσερις αφητηρίες των αστικών λεωφορείων στην δυτική πλευρά της πλατείας Πάρκου. Αφητηρία λεωφορείων στην ανατολική πλευρά
πηγή: προσωπικό αρχείο

Αξίζει να σημειώσουμε ότι υπάρχουν πυκνοκατοικημένα τμήματα της πόλης με ελλιπή εξυπηρέτηση από τις αστικές μαζικές μεταφορές. Παρόλο που τα τμήματα αυτά έχουν απόσταση μικρότερη από 250 μ., δεν θεωρείται ότι εξυπηρετούνται, επειδή η απόσταση αυτή περιλαμβάνει ανηφόρες μεγάλου μήκους και κλίσης. Το γεγονός αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να προκρίνεται η χρήση του Ι.Χ. για την μετακίνηση των κατοίκων από και προς την περιοχή του κέντρου και συνεπώς να αυξάνεται ο κυκλοφοριακός φόρτος στο ήδη επιβαρημένο οδικό δίκτυο της περιοχής με τα ήδη χαμηλά επίπεδα εξυπηρέτησης.

Επιπλέον, ο σταθμός λεωφορείων του ΟΣΕ, που εξυπηρετεί την σύνδεση της πόλης με τον Σ.Σ. Λειανοκλαδίου, λειτουργεί με προβλήματα επειδή η φόρτωση/εκφόρτωση των λεωφορείων γίνεται πάνω στην οδό Καρπενησίου η οποία είναι ιδιαίτερα επιβαρημένος δρόμος.

Εικόνα 6-5&6-6: εικόνα από την περιοχή της σιδηροδρομικής γραμμής που διχotomy την πολεοδομική ανάπτυξη της πόλης.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Δίκτυο minibus στο κέντρο της πόλης

Αξίζει να αναφέρουμε ότι από το 2009 έχει αρχίσει από τον Δήμο η λειτουργία δικτύου Μικρών Λεωφορείων (μίνιμπας) για την εξυπηρέτηση των μετακινήσεων των κατοίκων από και προς την περιοχή του κέντρου. Ήδη λειτουργούν δύο λεωφορειακές γραμμές με συχνότητα διέλευσης μισής ώρας. Στόχο του συγκεκριμένου αστικού τύπου συγκοινωνίας είναι η τακτική εξυπηρέτηση του κοινού και η μεταφορά του με μικρό κόστος και σε ελάχιστο χρόνο, σε οποιοδήποτε σημείο της πόλης. Επιπλέον ένας ακόμη στόχος που επιτυγχάνεται με το δίκτυο minibus, είναι η ευκολότερη μετακίνηση του μικρού τύπου οχημάτων που χρησιμοποιούνται μέσα στον αστικό ιστό της πόλης με αποτέλεσμα να βελτιώνονται οι κυκλοφοριακές συνθήκες.

Αναλυτικότερα, οι υπάρχουσες γραμμές που λειτουργούν την τελευταία διετία είναι δύο (χάρτης Νο 8 παραρτήματος) και συγκεκριμένα: η Γραμμή 1: η γραμμή αυτή εξυπηρετεί τις βορειανατολικές περιοχές της πόλης. Η διαδρομή της είναι: Στουρνάρα- Όθωνος- Καραϊσκάκη-Ιπποκράτους-Ασκληπιού-Καραϊσκάκη-Εκκλησιών-Μιλτιάδου-Ησαΐα-Ανδρέα Παπανδρέου-Κωνσταντινουπόλεως-Στουρνάρα.

Γραμμή 2: εξυπηρετεί το λόφο του Κάστρου. Η διαδρομή της είναι Στουρνάρα- Όθωνος- Καραϊσκάκη-Ιπποκράτους-Ασκληπιού-Καραϊσκάκη-Εκκλησιών-Μιλτιάδου-Ησαΐα-Περιοχή Αφανού (Κάστρο)-Ησαΐα-Ανδρέα Παπανδρέου-Κωνσταντινουπόλεως-Στουρνάρα.

Στάθμευση

Η πυκνή δόμηση των τελευταίων ετών που έχει σαν αποτέλεσμα στην περιοχή να εγκατασταθούν δεκάδες νέες οικογένειες, ταυτόχρονα με τον συνωστισμό των οχημάτων τους, που παρότι δεκάδες νέες οικοδομές οι χώροι στάθμευσης είναι πιθανόν μόνο στα χαρτιά της Πολεοδομίας, έχει σαν αποτέλεσμα την δημιουργία θέσεων στάθμευσης και στις δύο πλευρές του οδοστρώματος αλλά και των πεζοδρομίων γεγονός που μετατρέπει δρόμους «διπλής κυκλοφορίας» σε επικίνδυνα σοκάκια.

Η αύξηση της κίνησης λόγω της εγκατάστασης καθημερινά νέων κατοίκων σε συνδυασμό με τις νέες διανοίξεις δρόμων, που όμως μετατρέπονται σε χώρους στάθμευσης μεγάλων οχημάτων (φορτηγών, βυτίων, λεωφορείων κ.α) δημιουργούν ιδιαίτερα προβλήματα στην κίνηση των διερχόμενων οχημάτων αφού περιορίζουν αισθητά την ορατότητα των οδηγών.

Ειδικά το κομμάτι αυτό της Όθωνος – Πλατεία Λαού - Κολοκοτρώνη – Καραϊσκάκη – Πλατεία Ελευθερίας, δεν μπορεί να αντέξει μεγαλύτερη αριθμό αυτοκινήτων. Υπόψη ότι κάθε θέση πάρκινγκ αντιστοιχεί σε 4 αυτοκίνητα ημερησίως που μπεινοβγαίνουν στην περιοχή.

Εικόνα 6-7: οδός Όθωνος - Πλατεία Λαού

πηγή: προσωπικό αρχείο

Διπλωματική εργασία

Αναλυτικότερα, οι χώροι στάθμευσης υφιστάμενοι και μη, τόσο για την περιοχή μελέτης όσο και εκτός των ορίων αυτής, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ					Παρόδια στάθμευση
Στάθμευση εκτός οδού				Εκτός μικροπεριοχής	
Υφιστάμενοι χώροι		Προβλεπόμενοι χώροι			
Εντός μικροπεριοχής		Εκτός μικροπεριοχής		Εκτός μικροπεριοχής	Περιορισμένη στη μικροπεριοχή λόγω γεωμετρικών χαρακτηριστικών και αναγλύφου καθώς και πεζοδρομήσεων.
Πλήθος	Θέσεις	Πλήθος	Θέσεις		
2	125	6	515	<ul style="list-style-type: none"> Κτίριο στο 6^ο Γυμνάσιο κοντά στο Δημοτικό Θέατρο. 3 ελεύθεροι χώροι. 	
% στο σύνολο της πόλης		% στο σύνολο της πόλης			
19,5%		80,5%		<ul style="list-style-type: none"> Κτίρια στη Δημοτική Αγορά. Ένας ελεύθερος χώρος στο Τσαλτάκη. 	

Πίνακας 6-9: υφιστάμενοι και προβλεπόμενοι χώροι στάθμευσης της κεντρικής περιοχής.

πηγή: : «Ολοκληρωμένες δράσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμίας»

Συνεπώς οι αυξημένες απαιτήσεις για **στάθμευση** που επιπρόσθετα, δεν ικανοποιούνται εξαιτίας των μορφολογικών χαρακτηριστικών του παλιού ιστού και τα χαρακτηριστικά του αναγλύφου της περιοχής, οδηγούν στην ανεξέλεγκτη στάθμευση επί του δρόμου και πολλές φορές και σε διπλή σειρά, σε νευραλγικά σημεία του οδικού δικτύου. Τα σημεία που επισημαίνονται στη συνέχεια, εμφανίζουν το φαινόμενο της στάθμευσης σε διπλή σειρά, με αποτέλεσμα να απομένει στην κυκλοφορία μόνο μία λωρίδα και για τις δύο κατευθύνσεις. Ειδικά σε ώρες αιχμής, γίνεται αδύνατη η διέλευση των μεγάλων οχημάτων με αποτέλεσμα να παρατηρείται στραγγαλισμός της κυκλοφορίας (χάρτης Νο 7 παραρτήματος). Τα επισημαινόμενα σημεία είναι:

- Οδός Καραγιαννοπούλου
- Οδός Θερμοπυλών μεταξύ των οδών Καποδιστρίου και Κανάρη
- Οδός Λεωνίδου μεταξύ των οδών Καποδιστρίου και Πανουργιά
- Οδός Αβέρωφ
- Οδός Σκληβανιώτη

Επιπλέον προβλήματα στάθμευσης εμφανίζονται και κατά μήκος αρτηριών με αποτέλεσμα να μειώνεται η παροχευτικότητά τους. Το φαινόμενο αυτό εμφανίζεται έντονα στους παρακάτω άξονες:

- Υψηλάντη
- Όθωνος
- Καποδιστρίου
- Λεωνίδου
- Θερμοπυλών
- Καρπενησίου

Η πόλη της Λαμίας ακολούθησε το γενικό κανόνα ανάπτυξης των Ελληνικών πόλεων, όπου η ανάπτυξη πραγματοποιήθηκε χωρίς κανένα ουσιαστικό προγραμματισμό στην κάλυψη των υφιστάμενων και των μελλοντικών αναγκών στάθμευσης.

Εξάλλου, οι επενδύσεις σε υποδομή στάθμευσης ήταν πάντα πολύ περιορισμένες ή σχεδόν ανύπαρκτες, τόσο από την πλευρά του Δημοσίου όσο και από την πλευρά του ιδιωτικού τομέα. Αλλά και όσες φορές γίνεται προγραμματισμός επένδυσης σε χώρο στάθμευσης, είναι συνήθως αποσπασματικός και χωρίς την ύπαρξη ενός γενικού σχεδίου ρύθμισης και διαχείρισης της κυκλοφορίας του εμπορικού κέντρου μίας πόλης.

Ειδικά η Λαμία και ιδιαίτερα η ευρύτερη περιοχή του κέντρου, αντιμετωπίζει οξύ πρόβλημα, τόσο λόγω μικρής χωρητικότητας των δρόμων της κεντρικής περιοχής όσο και λόγω ανυπαρξίας διαθέσιμων οικοπέδων που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για τον σκοπό αυτό. Το γεγονός αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να δημιουργούνται φαινόμενα παράνομης στάθμευσης που προκύπτουν ακριβώς από την ανεπάρκεια σε νόμιμες θέσεις στάθμευσης.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω οι **ανάγκες στάθμευσης** στην κεντρική περιοχή της πόλης είναι τόσο μεγάλες που το πρόβλημα ανάγεται σε κυκλοφοριακό πλέον. Αξίζει να αναφέρουμε ότι τα προβλήματα στάθμευσης παρουσιάζονται από τις 7:30 έως 14:00 και από τις 16:30 έως 1:00, δηλαδή στην διάρκεια της ημέρας που τα καταστήματα είναι ανοιχτά ή όταν λειτουργούν χώροι διασκέδασης.

Επιπλέον, η πυκνή δόμηση των τελευταίων ετών που έχει σαν αποτέλεσμα στην περιοχή να εγκατασταθούν δεκάδες νέες οικογένειες, ταυτόχρονα με τον **συνωστισμό των οχημάτων** τους, έχει σαν αποτέλεσμα την δημιουργία θέσεων στάθμευσης και στις δύο πλευρές του οδοστρώματος αλλά και των πεζοδρομίων γεγονός που μετατρέπει δρόμους «διπλής κυκλοφορίας» σε επικίνδυνα σοκάκια. Η αύξηση της κίνησης λόγω της εγκατάστασης καθημερινά νέων κατοίκων σε συνδυασμό με τις νέες διανοίξεις δρόμων, που όμως μετατρέπονται σε **χώρους στάθμευσης μεγάλων οχημάτων** (φορτηγών, βυτίων, λεωφορείων κ.α) δημιουργούν ιδιαίτερα προβλήματα στην κίνηση των διερχόμενων οχημάτων αφού περιορίζουν αισθητά την ορατότητα των οδηγών.

Ήδη τα τελευταία τρία χρόνια. Ο Δήμος επανέφερε το σύστημα της ελεγχόμενης στάθμευσης σε σημεία του κέντρου, με σκοπό την εξυπηρέτηση των κατοίκων και των επισκεπτών του κέντρου, αλλά και τον περιορισμό της χρήσης των αυτοκινήτων στην περιοχή αυτή. Αναλυτικότερα, οριοθετήθηκαν 761 θέσεις ελεγχόμενης στάθμευσης οι οποίες κατανέμονται σε τρεις ζώνες (φούξια – πορτοκαλί και πράσινη ζώνη). Για κάθε μία ζώνη, επικρατεί διαφορετικό αντίτιμο, ανάλογα με την περιοχή του κέντρου που ορίζει για στάθμευση. Εύλογα, αντιλαμβανόμαστε πως η ζώνη που βρίσκεται κεντρικότερα στην περιοχή μελέτης, θα έχει και την μεγαλύτερη τιμή και τις λιγότερες θέσεις για στάθμευση. Αξίζει να αναφέρουμε ότι η φούξια ζώνη διαθέτει 111 θέσεις για στάθμευση, η πορτοκαλί 241 θέσεις και η πράσινη 409 θέσεις. Η κατανομή των ζωνών, παρουσιάζεται στον χάρτη Νο 9 του παραρτήματος.

Κίνηση πεζών

Τα τελευταία χρόνια στην περιοχή του εμπορικού κέντρου της πόλης, ξεκίνησε η **διάθεση δρόμων αποκλειστικά στους πεζούς** (χάρτης Νο παραρτήματος). Παραδείγματα τέτοιων πεζοδρομήσεων είναι η οδός Καραϊσκάκη μεταξύ πλατείας Λαού και της Ροζάκη Αγγελή, η οδός Καλύβα Μπακογιάννη, η οδός Θεμιστοκλέους, οδός Ροζάκη Αγγελή από την συμβολή της με την οδό Ρήγα Φεραίου μέχρι την συμβολή της με την οδό Κολοκοτρώνη και η Οδός Ρήγα Φεραίου.

Εικόνα 6-8: πεζόδρομος Ρήγα Φεραίου, κεντρικός πεζόδρομος της πόλης.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικόνα 6-9&6-10: πεζόδρομος οδού Θεμιστοκλέους.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικόνα 6-11: πεζόδρομος οδού Καλύβα Μπακογιάννη Πλατεία Λαού.

πηγή: προσωπικό αρχείο

Ωστόσο, οι **άξονες κυκλοφορίας των πεζών** βρίσκονται όπως είναι φυσικό στο εμπορικό κέντρο της κεντρικής περιοχής της πόλης, το οποίο ορίζεται από τις πλατείες Ελευθερίας, Λαού, Ματσούκα, Πάρκου και Αθανασίου Διάκου. Επιπλέον, η χρονική κατανομή της κυκλοφορίας των πεζών φαίνεται να ακολουθεί το ωράριο των εμπορικών καταστημάτων και εμφανίζει δύο περιόδους αιχμής. Σύμφωνα με μετρήσεις που διεξήχθησαν τρεις διαφορετικές ημέρες (η μία με ηλιοφάνεια, αυξημένη θερμοκρασία και ανοιχτά καταστήματα το απόγευμα, η άλλη με συννεφιά, χαμηλότερη θερμοκρασία και ανοιχτά καταστήματα το απόγευμα και η τρίτη με κλειστά τα καταστήματα το απόγευμα) στα πλαίσια της συγκοινωνιακής μελέτης με τίτλο: «Ορθολογική Ρύθμιση της Κυκλοφορίας Οχημάτων στη Λαμία» Β2 Φάση απογραφή και ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης εμφανίζονται δύο περίοδοι αιχμής: η πρωινή και η απογευματινή

- Η πρωινή αιχμή η οποία εμφανίζει δύο μέγιστες τιμές φόρτου κυκλοφορίας πεζών. Η πρώτη εμφανίζεται λίγο πριν τις 8:00, κυρίως από τους μαθητές γυμνασίων και Λυκείων καθώς και λιγότερο από τους εργαζόμενους που συγκεντρώνονται στις αφετηρίες των αστικών λεωφορείων για να μεταφερθούν στους προορισμούς τους. Η δεύτερη μεγάλη τιμή εμφανίζεται στο διάστημα 11:00 – 12:00 και παρουσιάζεται ελαστική στις επιδράσεις των καιρικών συνθηκών. Η ελαστικότητα αυτή οφείλεται σε μετακινήσεις που αφορούν ψώνια και αναψυχή και πολύ λιγότερο για εργασία.
- Η απογευματινή αιχμή, όταν είναι ανοικτά τα καταστήματα, οφείλεται κυρίως σε εμπορική δραστηριότητα και δεν παρουσιάζεται ελαστική στην επίδραση των καιρικών συνθηκών. Εμφανίζει προοδευτική αύξηση της τιμής του κυκλοφοριακού φόρτου των πεζών μέχρι τις 20:00 όπου αρχίζουν να κλείνουν τα καταστήματα και σύντομα το εμπορικό κέντρο περνά στην βραδινή περίοδο εκτός αιχμής. Αξίζει να αναφέρουμε ότι η απογευματινή αιχμή, όταν δεν είναι ανοικτά τα καταστήματα είναι σημαντικά μικρότερη.

Επιπλέον τα τελευταία χρόνια που στην πόλη λειτουργούν ιδρύματα Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαιδευτικής Βαθμίδος συγκεντρώνει έναν ικανοποιητικό αριθμό φοιτητών δίνοντας μία οικονομική ώθηση στην πόλη και δημιουργώντας περισσότερες υποδομές για διασκέδαση και αναψυχή, γεγονός που ανεβάζει και τις τιμές του κυκλοφοριακού φόρτου σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Αναλυτικότερα, οι μεγαλύτεροι φόρτοι πεζών παρατηρούνται στην περιοχή της πλατείας Πάρκου που αποτελεί και σημείο διασταύρωσης των σημαντικότερων αξόνων κυκλοφορίας πεζών.

Ταυτόχρονα η πλατεία αυτή αποτελεί και σημείο συγκέντρωσης μεγάλων φόρτων κυκλοφορίας οχημάτων, με αποτέλεσμα να γίνεται ιδιαίτερα προβληματική η κυκλοφοριακή εξυπηρέτηση τόσο των πεζών όσο και των οχημάτων.

Εμπλοκή οχημάτων και πεζών δημιουργείται στους δρόμους που συμβάλλουν στην πλατεία Πάρκου τους οποίους διασχίζει κάθετα σημαντικός αριθμός πεζών. Σημαντικό είναι το γεγονός πως η κίνηση αυτή των πεζών δεν ελέγχεται με σηματοδότηση. Παρόλο που υπάρχει σηματοδότηση στη διάβαση της Καποδιστρίου, αυτή έχει τεθεί εκτός λειτουργίας πριν από αρκετά χρόνια.

Εικόνα 6-12: εμπλοκή πεζών και οχημάτων στην συμβολή των οδών Καποδιστρίου και Σατωβριάνδου - σηματοδότες εκτός λειτουργίας.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Επιπρόσθετα, προβληματική αλληλεπίδραση οχημάτων και πεζών δημιουργείται και στους περιφερειακούς δρόμους της πλατείας Πάρκου που διασχίζονται από μεγάλους φόρτους πεζών, ιδίως στα σημεία προέκτασης των προσβάσεων στην πλατεία.

Η πλατεία Ελευθερίας, παρουσιάζει το ίδιο σημαντικά προβλήματα, όμως με μικρότερους φόρτους πεζών. Σηματοδοτούμενος έλεγχος κίνησης πεζών και οχημάτων, δεν υπάρχει στους δρόμους γύρω από την πλατεία.

Εικόνα 6-13: εμπλοκή πεζών – οχημάτων στους δρόμους γύρω από την πλατεία Πάρκου – εκτός λειτουργίας οι σηματοδότες.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Ένα πρόβλημα το οποίο αξίζει να επισημανθεί είναι και η λειτουργία της λαϊκής αγοράς επί της οδού Αγ. Νικολάου τα πρωινά του Σαββάτου. Συγκεκριμένα το πρόβλημα δημιουργείται από το γεγονός ότι ο χώρος της λαϊκής αγοράς επεκτείνεται και πέραν της οδού Αγ. Νικολάου στην οδό Λεωσθένους. Αποτέλεσμα είναι να υπάρχει μεγάλος αριθμός πεζών με ψώνια ο οποίος κινείται κάθετα στην οδό Καποδιστρίου δυσχεραίνοντας την κυκλοφορία, όπως παρουσιάζεται και στις παρακάτω εικόνες.

Εικόνα 6-14&6-15: λαϊκή αγορά επί της οδού Αγ. Νικολάου που διακόπτεται κάθετα από την οδό Καποδιστρίου και συνεχίζει στην οδό Λεωσθένους.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Πεζοδρόμια

Η μεγάλη πλειοψηφία των πεζοδρομίων στην περιοχή μελέτης είναι μικρού πλάτους (περίπου 1-2 μ.) και με μεγάλες αυξομειώσεις πλάτους μέσα στο ίδιο οδικό δίκτυο. Ειδικότερα στην περιοχή του κέντρου τα πεζοδρόμια σπάνια ξεπερνούν τα 2 μ. πλάτος, παρ' όλο που οι ανάγκες των πεζών είναι ιδιαίτερα αυξημένες στην περιοχή αυτή. Επιπλέον, η έλλειψη πεζοδρομίων δυσχεραίνει την κίνηση των πεζών κυρίως παιδιών και ηλικιωμένων (νέα τμήματα οδού Πηλίου, οδός Χαλκομάτας, Μετεώρων, Ευζώνων κ.α).

Η συστηματική κατάληψη των λίγων κεντρικών πεζοδρομίων που υπάρχουν από επιχειρήσεις επιδεινώνει το πρόβλημα αφού εξαναγκάζει πεζούς να κινούνται σε οδόστρωμα οι να βγαίνουν στο κέντρο του δρόμου για να κινηθούν αφού μπορεί το πεζοδρόμιο να είναι κατειλημμένο και να υπάρχει και όχημα δίπλα παρκαρισμένο

Αξιοσημείωτη είναι η ύπαρξη δρόμων που αποτελούν άξονες κίνησης πεζών και συγχρόνως διαθέτουν μικρού πλάτους πεζοδρόμια. Οι δρόμοι αυτοί είναι:

- Καραϊσκάκη
- Κολοκοτρώνη
- Αγίου Νικολάου
- Χαντζοπούλου

Συνοψίζοντας την ανάλυση της κυκλοφορίας των πεζών επισημαίνονται τα εξής θέματα:

- A) Υπάρχει στα σημεία διασταύρωσης των αξόνων των πεζών (πλατείες κεντρικής περιοχής) προβληματική συνύπαρξη οχημάτων και πεζών σε μεγάλους αριθμούς. Η αλληλεπίδραση, αυτή, σπάνια ελέγχεται με σηματοδότηση.
- B) Οι κατασκευασμένοι πεζόδρομοι του κέντρου εξυπηρετούν σημαντικούς φόρτους πεζών. Είναι σημαντικό να συμπεριληφθεί στην πολιτική της διάθεσης οδών αποκλειστικά στους πεζούς, το κριτήριο της ύπαρξης μεγάλων φόρτων πεζών. Η σημερινή πολιτική εκφράζεται από το εξής σκεπτικό: διατίθενται στην αποκλειστική κυκλοφορία των πεζών οι δρόμοι οι οποίοι είναι προβληματική για την κυκλοφορία των οχημάτων, λόγω γεωμετρικών χαρακτηριστικών. Δίνεται δηλαδή προτεραιότητα στο αυτοκίνητο και όχι στον άνθρωπο. Η ανάγκη για περίπατο και για κοινωνική συναναστροφή, μοιάζει να παίζει δευτερεύοντα ρόλο στην λειτουργία της πόλης.
- C) Δρόμοι που αποτελούν άξονες κίνησης πεζών, διαθέτουν στενά πεζοδρόμια. Τέλος τα πεζοδρόμια είναι ανύπαρκτα σε δρόμους εκτός κέντρου.

Συνοψίζοντας παρουσιάζονται τα ακόλουθα συμπεράσματα τα οποία προέκυψαν από την παραπάνω ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του κυκλοφοριακού προβλήματος της περιοχής.

- Η μεγαλύτερη συγκέντρωση των κυκλοφοριακών φόρτων παρατηρείται στο κέντρο της πόλης, εξαιτίας της μορφής του κύριου οδικού δικτύου η οποία χαρακτηρίζεται «ακτινική».
- Σοβαρός περιορισμός στην ανάπτυξη του δικτύου αποτελεί η τοπογραφική διαμόρφωση της πόλης, με τους λόφους του Κάστρου και του Αγ. Λουκά. Η διάταξη αυτή αφ' ενός οδήγησε στην «ακτινική» εικόνα του κύριου δικτύου, αφ' ετέρου, δημιουργεί προβλήματα κατά μήκος κλίσεων σε οδικά τμήματα και διασταυρώσεις.
- Το 63% του συνολικού μήκους του κυρίου οδικού δικτύου έχει πλάτος μικρότερο από 10 μέτρα (από συγκοινωνιακή μελέτη με τίτλο: «Ορθολογική Ρύθμιση της Κυκλοφορίας Οχημάτων στη Λαμία», Φάση Β΄ : Απογραφή και ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης συντάξας: Γ. Νέλλα Συγκοινωνιολόγο Μηχανικό, έτος 1990)
- Προβλήματα συγκέντρωσης της κυκλοφορίας στις εισόδους του Κέντρου παρουσιάζεται στη νότια και δυτική περιοχή. Συγκεκριμένα, προβλήματα παρουσιάζουν οι εισοδοί: Δροσοπούλου, Σατωβριάνδου, Θερμοπυλών, Καποδιστρίου και Όθωνος.
- Τα προβλήματα κυκλοφορίας της Κεντρικής Περιοχής κρίνεται ότι είναι κυρίως προβλήματα στάθμευσης και εμπλοκής της κυκλοφορίας με τα παράνομα σταθμευμένα οχήματα καθώς και προβλήματα γεωμετρικής επάρκειας των οδών.

- Είναι σημαντικά τα προβλήματα κυκλοφορίας στην Πλατεία Πάρκου, κυρίως λόγω της συγκέντρωσης πολλών οδικών αξόνων, με αναποτελεσματική διαχείριση της κυκλοφορίας στις διασταυρώσεις (σηματοδότες εκτός λειτουργίας).
- Παρά την λειτουργία πεζοδρόμων η κίνηση των πεζών, κατά θέσεις, είναι προβληματική στους δρόμους της κεντρικής περιοχής, λόγω του μικρού πλάτους πεζοδρομίων.
- Η συμμετοχή των δημοσίων συγκοινωνιών στο μεταφορικό έργο έχει μεγάλα περιθώρια βελτίωσης και επομένως σημαντική δυνατότητα μείωσης των κυκλοφοριακών φόρτων που εμφανίζονται στο δίκτυο.
- Υπάρχει μεγάλο πρόβλημα εξεύρεσης θέσεων στάθμευσης, που καλύπτεται σε μεγάλο βαθμό με διαφόρων μορφών παράνομη στάθμευση που δυσχεραίνει την κυκλοφορία.
- Προβλήματα στάθμευσης εμφανίζονται, σε μεγάλο βαθμό, κατά μήκος των κυρίων αξόνων, όπως αυτοί προσεγγίζουν την κεντρική περιοχή.
- Στην κεντρική περιοχή και μόνο, εκτιμήθηκε (από συγκοινωνιακή μελέτη με τίτλο: «Ορθολογική Ρύθμιση της Κυκλοφορίας Οχημάτων στη Λαμία» Φάση Β΄ : Απογραφή και ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης, συντάξας: Γ. Νέλλας Συγκοινωνιολόγο Μηχανικό) για το έτος 1990, ότι υπολείπονται 750 θέσεις στάθμευσης περίπου. Είναι αυτονόητο ότι το νούμερο αυτό είναι ενδεικτικό και με τα σημερινά δεδομένα (πληθυσμιακή εξέλιξη, εξάπλωση της πόλης, μεγαλύτερος δείκτης κατοχής αυτοκινήτου κλπ.) αναμένεται να είναι πολύ μεγαλύτερο.
- Σε μεγάλο τμήμα του κέντρου, εφαρμόζεται το σύστημα της ελεγχόμενης στάθμευσης, με την εφαρμογή των παρκόμετρων, γεγονός που συμβάλλει τοπικά στην αποσυμφόρηση των υποπεριοχών για κάποιες ώρες της ημέρας και λειτουργεί επιβαρυντικά στις οδούς του κέντρου που δεν εφαρμόζεται αυτή η πολιτική.
- Κατά την διάρκεια της ώρας αιχμής, δαπανώνται περίπου στο δίκτυο 417 οχηματο-ώρες από τις οποίες οι 117 είναι σε χρόνο αναμονής, γεγονός που υποδεικνύει μεγάλες καθυστερήσεις στις μετακινήσεις.

6.11. Προβλήματα Αστικού Περιβάλλοντος

Η πόλη της Λαμίας ασφυκτεί μόνο από την έλλειψη ελεύθερων χώρων, χώρων αναψυχής καθώς επίσης και χώρων πρασίνου. Η μη χωροθέτηση των λειτουργιών και η συνύπαρξη διαφορετικών έως αντικρουόμενων σήμερα δραστηριοτήτων, η ύπαρξη καταστημάτων διασκέδασης με μουσική μέχρι το πρωί ανάμεσα σε κατοικίες, η κατάληψη αυτών των ελάχιστων πεζοδρομίων και των πλατειών από τα τραπεζοκαθίσματα των καφέ, η παράνομη στάθμευση, η υπερβολική ταχύτητα δικύκλων και αυτοκινήτων στους κεντρικούς δρόμους ιδιαίτερα τις ώρες κοινής ησυχίας, η άναρχη τοποθέτηση των εμπορικών πινακίδων, η αφισορύπανση είναι μερικά από τα στοιχεία που συνθέτουν μια απαράδεκτη εικόνα. Γενικά εμπορευματοποιείται σε μεγάλο βαθμό ο «δημόσιος χώρος» εκτοπίζοντας τους πεζούς και προκαλώντας την αισθητική.

6.10.1. Έλλειψη ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου

Εικόνα 6-16: σημερινή κατάσταση της πλατείας Λαού
πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικόνα 6-17: Πλατεία Λαού – η ιστορική πλατεία της πόλης.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Οι κοινόχρηστοι χώροι πρασίνου και οι ελεύθεροι χώροι γενικά είναι ανεκτίμητος πλούτος για τους κατοίκους της πόλης. Αποτελούν αναντικατάστατους περιβαλλοντικούς πόρους και τόπους αναψυχής και ξεκούρασης. Βελτιώνουν την ποιότητα του αέρα. Τα δένδρα παράγουν οξυγόνο και φιλτράρουν τους αέριους ρυπαντές Συμβάλλουν στη μείωση της θερμοκρασίας και της ηχορύπανσης Η Λαμία θεωρείται μια από τις πιο ζεστές και πιο θορυβώδεις πόλεις της Ελλάδας. Με δεδομένο ότι σε κάθε κάτοικο της Λαμίας αναλογούν ελάχιστα

τετραγωνικά πρασίνου, κρίνεται επιτακτική η ανάγκη προστασίας, αλλά και εξασφάλισης καινούργιων κοινόχρηστων χώρων.

Στον κεντρικό πολεοδομικό ιστό της πόλης εντοπίζεται έλλειψη σε χώρους αναψυχής, και ελεύθερων χώρων καθώς και σε χώρους πρασίνου (πάρκα και άλση). Αξίζει να σημειώσουμε ότι η Λαμία είναι μία από τις πόλεις με το μικρότερο ποσοστό πράσινου ανά κάτοικο. Αν κανείς παρατηρήσει το χάρτη θα σημειώσει ψήγματα πρασίνου. Κι αυτό το βλέπουμε στα δύο-τρία μικρά αλσύλλια, του Αγίου Λουκά, του Λόφου Μιχαήλ και Γαβριήλ και του Κάστρου, τα οποία αποτελούν το περιαστικό και όχι το αστικό πράσινο της πόλης. Το αστικό πράσινο περιορίζεται σε καλλωπιστικά φυτά, ζαρντινιέρες και λιγοστά δέντρα γύρω από τις κεντρικές πλατείες της πόλης.

Εικόνα 6-18: πανοραμική άποψη της πλατείας Ελευθερίας και της γύρω περιοχής – μεγάλα ύψη κτιρίων και πυκνή δόμηση.

πηγή: επιτόπια παρατήρηση

Συγκεκριμένα, η αναλογία σε χώρους πρασίνου –αναψυχής στο σύνολο της έκτασης της περιοχής μελέτης ανέρχεται σε 2.5% όπως παρουσιάζεται και στον παρακάτω πίνακα.

ΧΩΡΟΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ - ΠΡΑΣΙΝΟΥ	
% αναλογία στο σύνολο της έκτασης της μικροπεριοχής	Χαρακτήρας και τύπος χώρων
2,5%	<ul style="list-style-type: none"> • Πλατείες Ελευθερίας, Λαού, Πάρκου, Ματσούκα, Παπαποστόλου. • Παιδική χαρά. • Προαύλιοι χώροι εκκλησιών.

Πίνακας 6-10: χώροι πρασίνου – αναψυχής στην κεντρική περιοχή, 2006.

πηγή: «Ολοκληρωμένες δράσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων»

Αναφορικά με το περιαστικό πράσινο ούτε οριοθετημένο είναι, ούτε αποτελεί νομικά ιδιαίτερη κατηγορία δασικής έκτασης, ούτε ισχύει άλλο ιδιαίτερο νομικό καθεστώς. Το “περιαστικό πράσινο” δεν υφίσταται ως

νομική έννοια. Οι δασικές εκτάσεις που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως περιαστικό πράσινο αντιμετωπίζονται όπως όλες οι δασικές εκτάσεις. Το γεγονός αυτό δίνει την δυνατότητα σε επιτήδειους, να καταπατούν τους χώρους αυτούς για την εξυπηρέτηση ιδιοκτησιακών συμφερόντων.

Οι ελεύθεροι χώροι στην πόλη μας, και εννοούμε, εκτός από τα αστικά και τα περιαστικά άλση, τις πλατείες, τα πεζοδρόμια, τα ρέματα, τα οικόπεδα του δημοσίου, τις παιδικές χαρές, βρίσκονται σε άσχημη κατάσταση. Υποβαθμίζονται και πολλές φορές εμπορευματοποιούνται και χτίζονται.

Αναλυτικότερα, μερικά παραδείγματα και επισημάνσεις θα βοηθήσουν να κατανοήσουμε την εικόνα της υποβάθμισης των χώρων αυτών είναι τα ακόλουθα:

- Ο Λόφος Μιχαήλ και Γαβριήλ αντί να γίνει καταφύγιο αναψυχής, χαλάρωσης και κοινωνικής συναναστροφής, προωθείται να φιλοξενήσει εγκαταστάσεις και δραστηριότητες των προσκόπων με φράκτη και ελεγχόμενη είσοδο

Εικόνα 6-19: Λόφος Μιχαήλ και Γαβριήλ – περιαστικό πράσινο στα Βορειοανατολικά της πόλης.

πηγή:μελέτη «Αστικό και περιαστικό πράσινο του πολεοδομικού συγκροτήματος Λαμίας» ΤΕΕ 1989

- Τα περιαστικά άλση γίνονται βορά καταπατητών, εύκολη λύση για κατασκευές εκκλησιών, δρόμων, ακόμα και χώροι εναπόθεσης μπαζών και σκουπιδιών
- Ο Ξηριάς από περιοχή πρασίνου και δροσιάς, παρά τις μελέτες που έχουν κατά καιρούς εκπονηθεί, παραμένει εστία μόλυνσης τριτοκοσμικής λογικής, χωρίς επίσημη οριοθέτηση και είναι επόμενο να καταπατείται και να αμφισβητείται με άμεσο κίνδυνο να γίνει «κλειστός αγωγός ομβρίων».
- Στον αστικό χώρο της Λαμίας οι δενδροστοιχίες διαμορφώθηκαν σε περιορισμένη έκταση. Σε πολλές περιπτώσεις δεν χρησιμοποιήθηκαν κατάλληλα είδη (πχ είσοδος της πόλης, Ρήγα Φεραίου κλπ) και κατά κανόνα η στενότητα των πεζοδρομίων απέκλειε την δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν δενδρώδη είδη. Έτσι, σήμερα ελάχιστοι δρόμοι έχουν διαμορφωμένες δενδροστοιχίες. Ο κανόνας είναι τα δενδρύλλια να έχουν περιορισμένο ζωτικό χώρο, αυτό των πεζοδρομίων, ιδιαίτερα στους δρόμους μεγάλης κυκλοφορίας. Δεν είναι, επίσης, λίγες οι περιπτώσεις που καταστρέφονται τμήματα δενδροστοιχιών κατά την ανέγερση νέων οικοδομών, τη διάνοιξη ή τη διαπλάτυνση δρόμων, ή για να είναι εμφανή διάφορα εμπορικά καταστήματα (Βύρωνος, Κ Παλαμά κλπ)
- Περίπτερα, ζαρντινιέρες, εμπορεύματα, ακόμη και σκαλοπάτια κατοικιών ή καταστημάτων που "τρώνε" το πεζοδρόμιο και εμποδίζουν τη διέλευση πεζών, ενώ μέριμνα για την διευκόλυνση στην μετακίνηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες δεν υπάρχει. Επιπρόσθετα, η έλλειψη πεζοδρομίων δυσχεραίνει την κίνηση των πεζών κυρίως παιδιών και ηλικιωμένων (νέα τμήματα οδού Πηλίου, οδός Χαλκομάτας, Μετεώρων, Ευζώνων κ.α). - Η συστηματική κατάληψη των λίγων κεντρικών πεζοδρομίων που υπάρχουν από επιχειρήσεις επιδεινώνει το πρόβλημα αφού εξαναγκάζει πεζούς

να κινούνται σε οδόστρωμα οι να βγαίνουν στο κέντρο του δρόμου για να κινηθούν αφού μπορεί το πεζοδρόμιο να είναι κατειλημμένο και να υπάρχει και όχημα δίπλα παρκαρισμένο.

- Οι χώροι αναψυχής περιορίζονται στις τέσσερις πλατείες του κέντρου οι οποίες δεν εξυπηρετούν τις ανάγκες των κατοίκων μίας και δεν εντοπίζονται οι κατάλληλες υποδομές, ενώ χώροι για πεζοπορία και ποδηλατόδρομοι στην ευρύτερη περιοχή μελέτης, είναι ανύπαρκτοι.
- Δεν υπάρχει Κανονισμός ο οποίος ρυθμίζει τις χρήσεις και τις καταλήψεις, για την όσο το δυνατόν καλύτερη διευκόλυνση της κυκλοφορίας των πεζών και των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες, για την αισθητική προστασία των ελεύθερων χώρων και γενικά για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

**Εικόνα 6-20: κατάληψη πεζοδρομίων από τραπεζοκαθίσματα στην Οδό Διάκου.
πηγή: προσωπικό αρχείο**

**Εικόνα 6-21: κατάληψη πεζοδρομίων από τραπεζοκαθίσματα στην οδό Πλατείας Ελευθερίας – ανύπαρκτος χώρος για την διέλευση των πεζών.
πηγή: προσωπικό αρχείο**

Σχήμα 6-22: κατάληψη πεζοδρομίων από τραπεζοκαθίσματα επί της οδού Πλατείας Ελευθερίας – ανύπαρκτος χώρος για την διέλευση πεζών.
πηγή: προσωπικό αρχείο

- Για τους χώρους, που έχουν χαρακτηριστεί, εδώ και δεκαπέντε χρόνια, στο Σχέδιο Πόλης ως χώροι πρασίνου, όπως οι Μύλοι του Μουζέλη, δεν έχει γίνει καμία ενέργεια ανάπλασής τους και παρουσιάζουν εικόνα πλήρους εγκατάλειψης.

6.10.2. Άναρχη και πυκνή δόμηση

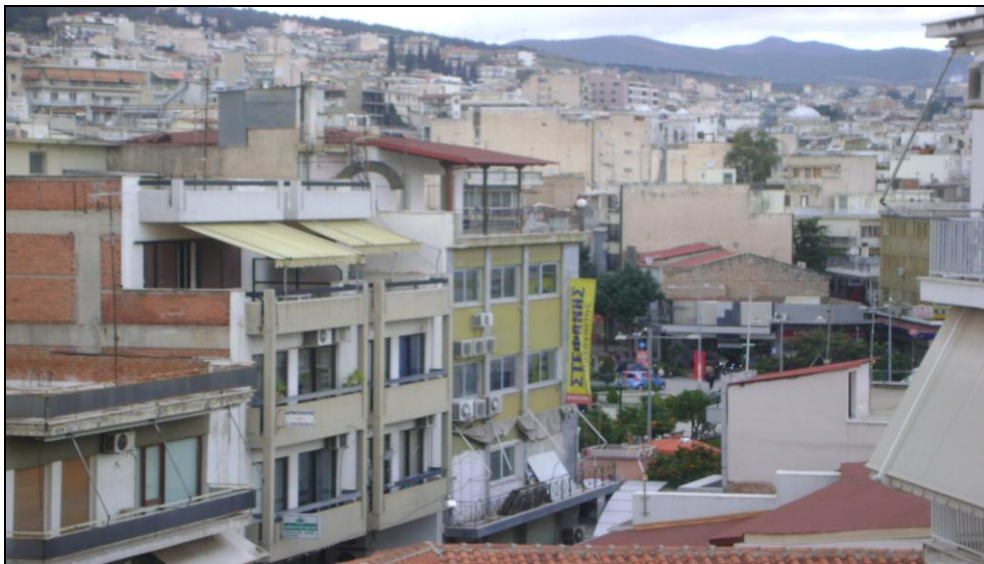

Εικόνα 6-23& 6-24: άναρχη δόμηση και φαινόμενα οικοπεδοποίησης του περιαστικού πρασίνου
πηγή: προσωπικό αρχείο

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της πόλης σήμερα είναι η διαρκώς αυξανόμενη δόμηση πολυώροφων κτιρίων που κατακλύζουν την περιοχή και δίνουν την εντύπωση ιδιαίτερα στην κεντρική περιοχή, ενός πυκνοδομημένου προαστίου κάποια μεγαλούπολης.

Στο πολεοδομικό συγκρότημα της πόλης της Λαμίας, η αλματώδης πληθυσμιακή αύξηση μεταφράστηκε σε υψηλά ποσοστά κάλυψης και συντελεστές δόμησης καθώς επίσης και σε υψηλές πυκνότητες στον κεντρικό τομέα της πόλης.

Πολλές παλαιές μονοκατοικίες κατεδαφίζονται και με τη μέθοδο της αντιπαροχής κατασκευάζονται στη θέση τους ογκώδεις πολυκατοικίες μεταβάλλοντας την εικόνα της πόλης. Το γεγονός αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση των χώρων για κοινόχρηστες και κοινωφελείς εγκαταστάσεις και τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος ασφυκτικού για τους κατοίκους. Παράλληλα, οι γειτονιές εξαφανίζονται και οι σχέσεις των κατοίκων γίνονται απρόσωπες. Η ανοδική τάση του πληθυσμού (βλέπε § 3.7.3.) σε συνδυασμό με τους υψηλούς συντελεστές δόμησης, δυσχεραίνουν ακόμη περισσότερο την πλέον δυσμενή κατάσταση.

Εικόνα 6-25: άποψη του κέντρου της πόλης
πηγή: προσωπικό αρχείο

Από την παρατήρηση των παραπάνω φωτογραφιών, αντιλαμβανόμαστε ότι η δόμηση ιδιαίτερα στο κέντρο της πόλης είναι ιδιαίτερα πυκνή, άναρχη και χωρίς ρυμοτομία. Τα πραγματοποιούμενα μέγιστα ύψη, πολύ απέχουν από τον εναρμονισμό τους με την κλίμακα των δρόμων και τον εναπομεινάντων παραδοσιακών κτιρίων και πλατειών. Επιπλέον, το μεγάλο ύψος των κτιρίων σε συνδυασμό με τους μικρούς δρόμους, δημιουργούν συνθήκες ακατάλληλες τόσο για τον αερισμό της πόλης και προσδίδει ένα αίσθημα ασφυξίας στους κατοίκους. Παρατηρώντας την εικόνα 6-25 μόλις στο βάθος καταφέρνουμε να εντοπίσουμε μία από τις κεντρικές πλατείες της πόλης, την πλατεία Πάρκου.

Ειδικότερα εντός του ιστορικού κέντρου, εάν συνεχίσουν να ισχύουν οι σημερινοί όροι δόμησης, θα αναιρεθούν εκ των πραγμάτων όλες οι παρεμβάσεις αναβάθμισης της αισθητικής του δημόσιου χώρου που έχουν πραγματοποιηθεί ή που πρόκειται να πραγματοποιηθούν.

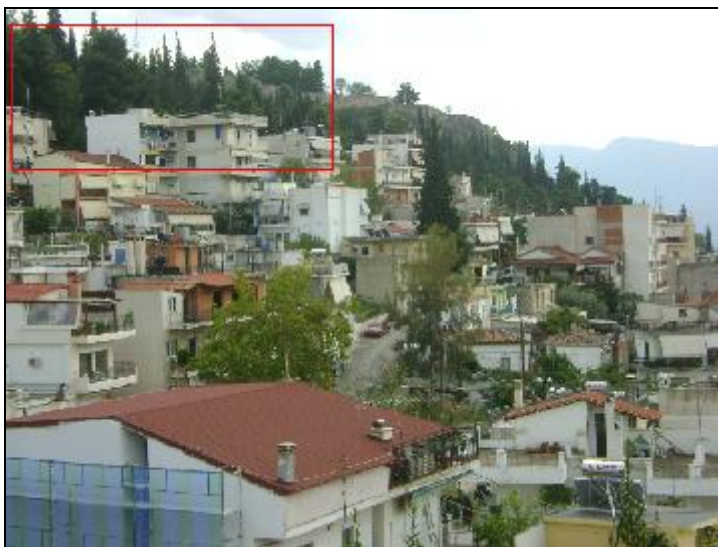
Επιπλέον, στην εικόνα 6-26 και 6-27 παρατηρείται το φαινόμενο της οικοπεδοποίησης. Τμήμα του περιαστικού πρασίνου, έχει καταπατηθεί προκειμένου να ανεγερθούν πολυώροφες σύγχρονες οικοδομές

Εικόνα 6-26: η εξάπλωση της δόμησης τείνει να καλύψει τα ελάχιστα τμήματα περιαστικού πρασίνου.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Το πρόβλημα της πυκνής δόμησης και της καθ' ύψος μετάλλαξης της πόλης έχει τις αιτίες του σε διάφορες ενέργειες του κράτους που ενίσχυσαν την παραγωγή εμπορευματικής κατοικίας. Τέτοιες ενέργειες ήταν η ανάπτυξη της πόλης σε αστικό κέντρο περιφερειακού επιπέδου (Στερεάς Ελλάδα) που είχε σαν αποτέλεσμα την συνεχώς αυξανόμενη εσωτερική μετανάστευση των κατοίκων προς αυτή καθώς και η αύξηση των συντελεστών δόμησης το 1970 σε 1.6 στην κεντρική περιοχή. Ακόμη, στην εξάπλωση της πολυκατοικίας συνέβαλαν οι Γ.Ο.Κ. του 1973 και του 1985 που αύξησαν τα ύψη των οικοδομών και η καθιέρωση των ημιυπαίθριων που στη συνέχεια χτίζονται και μετατρέπονται σε δωμάτια. Συγκεκριμένα ο Γ.Ο.Κ. του 1985 επέτρεπε την αύξηση του ύψους των οικοδομών από τα 15.2 στα 21 μέτρα και η κάλυψη των οικοπέδων από το 60% σε 70%. Αυτά τα δύο μεγέθη, σε συνδυασμό με την καθιέρωση των ημιυπαίθριων χώρων, οι οποίοι μετατράπηκαν σε δωμάτια, συνέβαλαν στην ταχεία και πυκνή δόμηση της πόλης ξεκινώντας από την περιοχή του κέντρου.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα του ύψους των κτιρίων, αποτελεί η παρακάτω φωτογραφία, στην οποία η δόμηση έχει εξαπλωθεί τόσο ώστε οι οικοδομές να καλύπτουν μέρος της θέας προς το Κάστρο της πόλης.

Εικόνα 6-27: η δόμηση έχει καλύψει την θέα προς το Κάστρο.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Παράλληλα, η ανάπτυξη του κέντρου γύρω από τις ιστορικές πλατείες Λαού, Ελευθερίας, Πάρκου και Διάκου και κατά μήκος των κατευθυντήριων βασικών αρτηριών (Κουνούπη, Καποδιστρίου, Διάκου, Καραγιαννοπούλου κλπ.), όπως ορίζεται και από το ισχύον Γ.Π.Σ., επέφερε με την σειρά της προβλήματα στο αστικό περιβάλλον. Η μεγάλη ποικιλία των χρήσεων που χωροθετούνται εκατέρωθεν των κεντρικών οδών (από λιανικό εμπόριο και κατοικία μέχρι καταστήματα εστίασης και αναψυχής, τράπεζες και δημοτικές υπηρεσίες) οδηγεί στην ανεξέλεγκτη κατάχρηση του χώρου από ταμπέλες, διαφημίσεις και αυθαίρετες κατασκευές.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι τα μόνα τμήματα του κέντρου τα οποία δεν είναι πυκνοδομημένα, είναι οι τέσσερις κεντρικές πλατείες της πόλης (πλατεία, Ελευθερίας, πλατεία Λαού, πλατεία Διάκου, πλατεία Πάρκου), η παλαιά Δημοτική Αγορά και η περιοχή του σιδηροδρομικού σταθμού της Λαμίας (αδόμητη περιοχή).

Αναλυτικότερα, η **Δημοτική Αγορά** αποτελούσε κύτταρο της ιστορικής μνήμης των κατοίκων της Λαμίας και τοπόσημο, καθώς ήταν σημείο αναφοράς σε μια από τις ιστορικότερες και συγκροτημένες, από άποψη αυτόνομων υπηρεσιών, περιοχές της Λαμίας. Η Δημοτική Αγορά συνδύαζε χαμηλά κτίρια (διώροφα) και για πολλές δεκαετίες αποτελούσε κύτταρο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής της πόλης. Πριν από ένα χρόνο αποφασίστηκε η κατεδάφιση των κτιρίων της, για την αξιοποίησή της, μια και την τελευταία δεκαετία παρουσίαζε μία εικόνα εγκατάλειψης.

Το αρχικό σχέδιο προέβλεπε την κατασκευή ενός σύγχρονου 4όροφου κτιρίου με υπόγειο, 4όροφο επίσης, γκαράζ.

Η πρόταση αυτή απέχει πολύ από την επιτακτική ανάγκη για δημιουργία μέσα στο κέντρο, χώρων αναψυχής και γενικώς ζωτικού χώρου, που θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων και θα συμβάλλει στην αύξηση της κοινωνικής συνοχής. Η περιοχή της Δημοτικής Αγοράς θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως “περιοχή πρασίνου” και να δημιουργηθεί πάρκο υψηλού πρασίνου, που έχει ανάγκη η πόλη και ειδικά το κέντρο.

Στην προσπάθεια να αμβλυνθούν οι αντιδράσεις των πολιτών, το σχέδιο τροποποιήθηκε και προτάθηκε η κατασκευή ενός 4όροφου ή 6όροφου υπόγειου γκαράζ **200 έως 300 θέσεων περίπου**, ενός ισόγειου κτιρίου με καταστήματα και μία πλατεία στο ύψος της οδού Όθωνος.

Ο σιδηροδρομικός σταθμός είναι η μοναδική αδόμητη περιοχή εντός σχεδίου πόλης και μάλιστα εντός της πυκνοδομημένης περιοχής του κέντρου και κομβική περιοχή των δύο βασικών αξόνων βορρά – νότου (Λαρίσης-Υψηλάντου-Ρήγα Φεραίου-Λεωνίδου-Αθηνών), ανατολής – δύσης (Καρπενησίου-Σμύρνης-Κων/πόλεως), που παράλληλα διατρέχει η σιδηροδρομική γραμμή. Η ύπαρξη του σιδηροδρομικού σταθμού στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου, έχει διχοτομήσει την ανάπτυξη της πόλης και έχει αποτελέσει έναν τεχνητό φραγμό.

Ήδη από το ΓΠΣ του 1986 είχε προταθεί η διατήρηση της σιδηροδρομικής γραμμής με βύθιση σε όλο το μήκος της πόλης και η χρησιμοποίησή της σαν ηλεκτρικό μετρό με επέκταση μέχρι την Στυλίδα και την Μακρακώμη. Αντί αυτών, εξακολουθεί να υφίσταται η ίδια κατάσταση. Εκτός των άλλων η λειτουργία του σταθμού έχει προκαλέσει τα εξής προβλήματα, σύμφωνα με καταγγελίες των κατοίκων: τα τρένα, που σταθμεύουν στο Σιδηροδρομικό Σταθμό της Λαμίας, καθημερινά από τις 15:40 μέχρι τις 18:20, διατηρούν σε λειτουργία τις μηχανές με αποτέλεσμα να προκαλούν τεράστια ηχορύπανση, αλλά και τοξική ρύπανση από τα εκλύομενα καυσαέρια. Αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής είναι η αφόρητη ενόχληση όσων διαμένουν στην περιοχή του Σιδηροδρομικού Σταθμού Λαμίας από τον θόρυβο των μηχανών σε ώρες μάλιστα κοινής ησυχίας χωρίς να παραβλέπουμε και τα αέρια που εκλύονται τα οποία δημιουργούν συνθήκες δυσφορίας.

6.10.3. Ηχορύπανση

(από: **ΑΡΘΡΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ «ΛΑΜΙΑΚΟΣ ΤΥΠΟ» 29.12.2007, ΓΠΣ Β2 ΦΑΣΗ**)

Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, 140 εκατομμύρια άνθρωποι στις αναπτυγμένες βιομηχανικά χώρες συμβιώνουν με ανυπόφορους θορύβους και άλλα 110 εκατομμύρια αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στην εργασία και στον ύπνο τους, συμπεριλαμβανομένων και των κατοίκων των μεγαλύτερων πόλεων της Ελλάδας. Η Θεσσαλονίκη, η Πάτρα, το Ηράκλειο και η **Λαμία** συγκαταλέγονται στις πιο θορυβώδεις πόλεις της Ευρώπης, ενώ η Αθήνα είναι φυσικά ο «μεγάλος ασθενής» της ηχορύπανσης, με το 60% των κατοίκων της να υποφέρει από το μηχανολογικό, κυκλοφοριακό και αστικό θόρυβο. Με όριο κινδύνου τα 70 ντεσιμπέλ, τρία εκατομμύρια κάτοικοι του Λεκανοπεδίου εκτίθενται σε θορύβους έντασης 75 ντεσιμπέλ κατά μέσο όρο, ενώ στα κεντρικότερα σημεία ο θόρυβος ξεπερνά τα 100 ντεσιμπέλ.

Οι μετρήσεις αναδεικνύουν φυσικά ως βασική πηγή του αστικού θορύβου την αυξημένη κυκλοφορία των οχημάτων και ειδικά των δικύκλων. Συγκεκριμένα, η κυκλοφοριακή επιβάρυνση της περιοχής του κέντρου έχει σαν συνέπεια και την έντονη **ηχορύπανση** της. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που έχουν παρατεθεί το σύνολο της περιοχής παρέμβασης χαρακτηρίζεται ως ζώνη υψηλού και μεσαίου θορύβου στη διάρκεια της μέρας ενώ τα παρόδια μέτωπα των βασικών οδικών αξόνων διατηρούν το πρόβλημα και στη διάρκεια της νύχτας.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα επίπεδα αστικής ρύπανσης η οποία καταγράφηκε στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου.

ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΣΤΙΚΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ (ΗΧΟΡΥΠΑΝΣΗ)		
Περιοχή	Επίπεδο θορύβου	Πηγή
Παπαποστόλου, Όθωνος	>78 dB κυκλοφοριακού θορύβου	Μελέτη, τμήματος καταπολέμησης θορύβου, της Δ/σης Ελέγχου Ατμοσφαιρικής ρύπανσης και θορύβου (ΥΠΕΧΩΔΕ 1997).
Υψηλάντου, Καποδιστρίου, Ροζάκη Αγγελή, Καραϊσκάκη	75 ~ 77 dB κυκλοφοριακού θορύβου	
Ρήγα Φεραίου	72 ~ 74 dB κυκλοφοριακού θορύβου	
Κολοκοτρώνη	69 – 71 dB κυκλοφοριακού θορύβου	
Σύνολο μικροπεριοχής	Μεσαίος και ισχυρός κατά τη διάρκεια της ημέρας.	«Λαμία, Μεσαία Ευρωπαϊκή Πόλη, Σχέδιο Δράσης» RECITE 1994.
Παρόδια μέτωπα κύριων οδικών αξόνων	Μεσαίος και ισχυρός κατά τη διάρκεια της νύχτας.	

Πίνακας 6-11: επίπεδο αστικής ρύπανσης, 2006

πηγή: «Ολοκληρωμένες δράσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας για το Δήμο Λαμιέων»

Το πρόβλημα το δημιουργούν κυρίως τα μηχανάκια όλων των κυβικών με τις κομμένες εξατμίσεις, αλλά και τα αυτοκίνητα, που παραβιάζουν το όριο ταχύτητας μέσα στην πόλη, και κυρίως τις ώρες κοινής ησυχίας και τις μεταμεσονύχτιες. Αμφισβητείται κάθε έννοια σεβασμού στον συνάνθρωπο, κάθε έννοια ευνομούμενης πόλης μπροστά στην κακώς εννοούμενη «διασκέδαση» των οδηγών. Η έλλειψη επιτήρησης από τα αρμόδια όργανα της τροχαίας, η έλλειψη ενημέρωσης και προειδοποίησης των οδηγών καθώς και η μη ύπαρξη πινακίδων και σήμανσης, δίνουν την εικόνα της μη ελεγχόμενης αστικής περιοχής.

Η ηχητική και ατμοσφαιρική ρύπανση είναι φαινόμενο που παρατηρείται στους περισσότερους δρόμους του δικτύου της κεντρικής περιοχής. Το πρόβλημα γίνεται ιδιαίτερα οξύ από το γεγονός ότι η πυκνότητα δόμησης της περιοχής αυτής είναι υψηλή, οι δρόμοι ιδιαίτερα στενοί, ενώ είναι σπάνιοι οι ελεύθεροι χώροι και τα πάρκα.

Για να κατανοήσουμε ακόμη περισσότερο τις δυσμενείς επιπτώσεις που αποφέρουν τα παραπάνω μεγέθη θορύβου αναφέρουμε ότι ο θόρυβος είναι υπεύθυνος για πληθώρα προβλημάτων, που απασχολούν το σύγχρονο άνθρωπο δημιουργώντας άμεσο αντίκτυπο τόσο στην υγεία όσο και στην ποιότητα ζωής. Αναλυτικότερα, ο ανεπιθύμητος θόρυβος:

- αυξάνει την πίεση, προκαλεί κούραση, μειώνει τον ύπνο, αυξάνει το άγχος, επηρεάζει αρνητικά την πέψη και παρεμποδίζει τη συγκέντρωση
- συμβάλλει στην ενεργοποίηση των μηχανισμών του στρες
- συμβάλλει στις καρδιακές παθήσεις και τα ανυπολόγιστα κρούσματα βλάβης της ακοής
- μειώνει την παραγωγικότητα, μειώνει τις δυνατότητες εκμάθησης, αυξάνει τα ατυχήματα,

Συνεπώς, ο ήχος της εξάτμισης μπορεί να μην απειλεί την ακοή μας άμεσα, όμως μπορεί να επηρεάζει τη σωματική και ψυχική μας υγεία.

6.10.4. Υποβάθμιση των ιστορικών και πολιτισμικών στοιχείων της πόλης

Η ποικιλομορφία των λειτουργιών της περιοχής παρέμβασης έχει επιπτώσεις και στην εικόνα της. Σημαντικά ιστορικά – πολιτισμικά στοιχεία της πόλης συνυπάρχουν συχνά με έντονες ή και ακαλαίσθητες πινακίδες που σχεδόν επισκιάζουν τα αξιόλογα στοιχεία. Αντίστοιχα προβλήματα από ακαλαίσθητες ή μη συντηρημένες όψεις κτιρίων δημιουργούνται και σε περιοχές όπου ο δήμος έχει ολοκληρώσει παρεμβάσεις ανάπλασης του δημόσιου χώρου (πλατείες – πεζοδρομήσεις).

Αναλυτικότερα, πλήθος από κτίρια που έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα, έχουν κατεδαφιστεί ή παρουσιάζουν εικόνα εγκατάλειψης και ακαλαισθησίας, υποβαθμίζοντας το οικιστικό περιβάλλον και την ιστορική φυσιογνωμία της περιοχής. Είναι κοινώς αποδεκτό από τους κατοίκους της πόλης ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία αδράνεια και αδιαφορία στην προστασία καθώς επίσης και στην διατήρηση και στην ανάδειξη σημείων στην πόλη της Λαμίας που συνδέονται άρρηκτα με την κουλτούρα και ιστορία αυτού του τόπου.

Στους ακόλουθους πίνακες καταγράφονται τα κηρυγμένα ή υπό διαπίστωση μνημεία, τα διατηρητέα κτίρια της πόλης της Λαμίας καθώς επίσης και τα προτεινόμενα για κήρυξη από ΥΠΕΧΩΔΕ ή υπό διαπίστωση από ΥΠΠΟ κτίρια ή στοιχεία, από την 5^η ΕΝΜ. Και από το Υπουργείο Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Παραδοσιακά Κτίρια

Από το Υπουργείο Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και συγκεκριμένα από την Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού και το τμήμα παραδοσιακών κτιρίων, διενεργείται προσπάθεια για την επίσημη καταγραφή παραδοσιακών και διατηρητέων κτιρίων σε ολόκληρη την Επικράτεια. Για το Δήμο Λαμιέων έχουν καταγραφεί δώδεκα (12) διατηρητέα κτίρια τα οποία έχουν χαρακτηριστεί από αντίστοιχα ΦΕΚ και είναι τα ακόλουθα:

Εικόνα 6-28: κτίριο Δικαστηρίων
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	ΚΤΙΡΙΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ
Περιοχή:	ΚΕΝΤΡΟ
Οικ.Τετρ. / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	1920- ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ
Σημερινή Χρήση:	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Νεοκλασικό στο οποίο πρόσφατα έγινε αναπαλαίωση των όψεων του. Η σκάλα της κεντρικής εισόδου αλλοιώθηκε, άλλαξε κατεύθυνση, διασπάσθηκε σε δύο. Το συγκεκριμένο κτίριο χαρακτηρίστηκε διατηρητέο με σχετικό ΦΕΚ: Δ-329 α/04.05.1988 με απόφαση αριθ. 22525/1525.

Εικόνα 6-29: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Καραγιαννοπούλου
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥ ΛΟΥ 12 & ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΙΑΚΟΥ
Περιοχή:	ΚΕΝΤΡΟ
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	192/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	1890- ΚΑΤΟΙΚΙΑ
Σημερινή Χρήση:	ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Πρόκειται για ένα από τα ωραιότερα δείγματα νεοκλασικής οικίας. Με διατηρούμενα όλα τα μορφολογικά στοιχεία. Σπάνια χαρακτηριστικά και ανάγλυφα με εξαιρετική ευαισθησία. Η οικία χαρακτηρίστηκε διατηρητέα με σχετικό ΦΕΚ: Δ-329 α/ 04.05.1988 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και με απόφαση 22525/1525α/ 04.04.1988.

Εικόνα 6-30: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Καραϊσκάκη
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ
Περιοχή:	ΚΕΝΤΡΟ
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	1900- ΚΑΤΟΙΚΙΑ
Σημερινή Χρήση:	ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Εικόνα 6-31: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Καραϊσκάκη.
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ 29
Περιοχή:	ΚΕΝΤΡΟ
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	1900- ΚΑΤ/ΤΑ
Σημερινή Χρήση:	ΚΑΤ/ΤΑ

Πρόκειται για ένα Νεοκλασικό κτίσμα με ακροκέραμα στη στέγη και σταγόνες στις μετώπες. Το εν λόγω κτίριο χαρακτηρίστηκε διατηρητέο με σχετικό ΦΕΚ: Δ-509 α/ 15.07.1988 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Εικόνα 6-32: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Κολοκοτρώνη.
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ
Περιοχή:	ΚΕΝΤΡΟ
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	-
Σημερινή Χρήση:	

Εικόνα 6-33: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Αμαλίας
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΑΜΑΛΙΑΣ 18
Περιοχή:	ΚΕΝΤΡΟ
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	-
Σημερινή Χρήση:	

Πρόκειται για ένα χαρακτηριστικό δείγμα νεοκλασικής κατοικίας με αέτωμα πάνω από την είσοδο. Διατηρούνται όλα τα χαρακτηριστικά στοιχεία (μετώπες, κυμάτια, σταγόνες και ακροκέραμα στη στέγη). Το συγκεκριμένο κτίριο χαρακτηρίστηκε διατηρητέο με σχετικό ΦΕΚ: Δ-634 α/ 03.07.1987 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και με απόφαση 40405/2724 α/ 11.06.1987.

Εικόνα 6-34: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Δουβουνιώτου.
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΟΥ & ΑΧΙΛΛΕΩΣ 5
Περιοχή:	ΚΕΝΤΡΟ
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	1880- ΚΑΤΟΙΚΙΑ
Σημερινή Χρήση:	

Πρόκειται για ένα νεοκλασικό με διατηρούμενα τα χαρακτηριστικά του στοιχεία. Ενδιαφέρον και για τη θέση που βρίσκεται. Το εν λόγω κτίσμα χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέο με σχετικό ΦΕΚ: Δ-329 α/ 04.05.1988 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και με απόφαση 22525/1525 α/ 04.04.1988.

Εικόνα 6-35: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Ησαΐα.
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΗΣΑΪΑ 5
Περιοχή:	
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	1890- ΚΑΤΟΙΚΙΑ
Σημερινή Χρήση:	ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Πρόκειται για μία Νεοκλασική κατοικία σε κακή κατάσταση λόγω σεισμού. Συγκεκριμένη οικία χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέα με σχετικό ΦΕΚ: Δ-509 α/ 15.07.1988 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και με απόφαση 39840/3796 α/ 23.05.1988.

Εικόνα 6-36: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Ησαΐα.
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΗΣΑΪΑ 9
Περιοχή:	
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	1900- ΚΑΤΟΙΚΙΑ

Πρόκειται για Κτίσμα χωρίς μορφολογικό χαρακτήρα. Παρουσιάζει ενδιαφέρον στον τρόπο δόμησής του και στα επιμέρους στοιχεία του (υπέρθυρα, γείσο στέγης, μπαλκόνι). Το συγκεκριμένο κτίσμα χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέο με σχετικό ΦΕΚ: Δ-509 α/ 15.07.1988 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και με απόφαση 39838/3794 α/ 23.05.1988.

Επωνυμία:	ΚΛΙΝΙΚΗ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΣΚΛΗΒΑΝΙΩΤΟΥ & ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ
Περιοχή:	ΛΑΜΙΑ
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	-
Σημερινή Χρήση:	

Εικόνα 6-37: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Σκληβανιώτου.
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Το συγκεκριμένο κτίριο χαρακτηρίστηκε διατηρητέο με σχετικό ΦΕΚ: Δ-599 α/ 13.07.2006 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και με απόφαση 23125 α/ 22.05.2006.

Εικόνα 6-38: διατηρητέο κτίριο επί της οδού: Σκληβανιώτου.
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής

Επωνυμία:	ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΣΚΛΗΒΑΝΙΩΤΟΥ 5 & ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟΥ
Περιοχή:	ΚΕΝΤΡΟ
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	-

Πρόκειται για ένα τριώροφο κτίσμα καstroειδούς μορφής. Διακοσμητικές κορνίζες στα ανοίγματα, σιδηρά κιγκλιδώματα από συμπαγή σιδεριά. Λιθόκτιστο με επικάλυψη δώματος. Το συγκεκριμένο κτίριο χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέο με σχετικά ΦΕΚ: Δ-430 α/ 15.06.1999 – ΦΕΚ: Δ-403 α/ 20.05.2002 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και με αντίστοιχες αποφάσεις: 12124/2763 α/ 13.05.1999 - 49754/2194 α/ 23.04.2002.

**Εικόνα 6-39: διατηρητέο κτίριο επί της οδού Υψηλάντου.
πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής**

Επωνυμία:	
Είδος :	Κτίριο
Διεύθυνση & ΤΚ:	ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ & ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΥ
Περιοχή:	ΚΕΝΤΡΟ
Οικ.Τετρ . / Κτημ/γιο:	/
Ο.Τ.Α. Καποδίστρια:	ΛΑΜΙΕΩΝ (Δ.) Νομός: Φθιώτιδος
Χρονολ/ση - Αρχική Χρήση:	1910- ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ
Σημερινή Χρήση:	ΣΧΟΛΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ

Πρόκειται για ένα κτίσμα χωρίς μορφολογικό χαρακτήρα. Παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον από κατασκευαστική άποψη. Το εν λόγω κτίριο χαρακτηρίστηκε ως διατηρητέο με σχετικό ΦΕΚ: Δ-628 α/ 03.07.1987 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και με απόφαση 9601/2622 α/ 01.06.1987

Επιπλέον, έχουν καταγραφεί τα ακόλουθα παραδοσιακά κτίρια: (από: μελέτη για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδος, « ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ»)

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΚΗΡΥΓΜΕΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΠΛΗΝ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΥΠΠΟ/5^η ENM

A/A	Όνομα	Θέση	Απόφαση κήρυξης	Φορέας προστασίας
1	Κτίριο Ιδιοκτησίας Εγκολφόπουλου	Ησαΐα 5	ΦΕΚ 509αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
2	Κτίριο Ιδιοκτησίας Α. Κατσαντώνη	Ησαΐα 9	ΦΕΚ 509αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
3	Κτίριο Ιδιοκτησίας Β. Παπαγιάννη	Ησαΐα και Αριστοτέλους 3	ΦΕΚ 529αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
4	Κτίριο Ιδιοκτησίας Αναγνωστόπουλου	Καραϊσκάκη 29	ΦΕΚ 509αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
5	Κτίριο Ιδιοκτησίας Γαλάνη	Καραϊσκάκη και Πλατεία Λαού	ΦΕΚ 509αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
6	Κτίριο Ιδιοκτησίας Αναστασίου	Κολοκοτρώνη	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
7	Κτίριο Ιδιοκτησίας	Κολοκοτρώνη και Δημολιούλια	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
8	Κτίριο Ιδιοκτησίας Πλατή	Μακροπούλου και Δυοβουνιώτη 5	ΦΕΚ329αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
9	Κτίριο Ιδιοκτησίας Α. Ιωσήφ	Όθωνος 67	ΦΕΚ633αΔ/87	ΥΠΕΧΩΔΕ
10	Κτίριο Ιδιοκτησίας Συνοδινού	Πλατεία Διάκου και οδός Δώκου	ΦΕΚ329αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
11	Κτίριο Ιδιοκτησίας Πετρόπουλου	Πλατεία Λαού	ΦΕΚ511αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
12	Κτίριο Ιδιοκτησίας Ταξιαρχόπουλου - Τομαρά - Αθανασίου	Πλατεία Πάρκου και Καραγιαννοπ. 2	ΦΕΚ329αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
13	Κτίριο Ιδιοκτησίας Α. Παπαντωνίου - Π. Τρύφωνος	Πλατεία Πάρκου 5	ΦΕΚ329αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
14	Κτίριο Ιδιοκτησίας Β. Καρανάσιου	Πλατεία Πάρκου και Καποδιστρίου	ΦΕΚ329αΔ/89	ΥΠΕΧΩΔΕ
15	Κτίριο Ιδιοκτησίας Αθανασίου	Πλατεία Πάρκου και Καραγιαννοπ. 1	ΦΕΚ329αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
16	Κτίριο Ιδιοκτησίας Ζαγκουβά	Ρήγα Φεραίου 7	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
17	Κτίριο Ιδιοκτησίας Ανδρώνου	Ρήγα Φεραίου 9	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
18	Κτίριο Ιδιοκτησίας Εμπορικής Τράπεζας	Ρήγα Φεραίου 9	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
19	Κτίριο Ιδιοκτησίας Ποντικόπουλου	Ρήγα Φεραίου 11	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
20	Κτίριο Ιδιοκτησίας Καρανάσιου	Ρήγα Φεραίου 13	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
21	Κτίριο Ιδιοκτησίας	Ρήγα Φεραίου	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
22	Κτίριο Ιδιοκτησίας	Ρήγα Φεραίου	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
23	Κτίριο Ιδιοκτησίας	Ρήγα Φεραίου	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
24	Κτίριο Ιδιοκτησίας	Ρήγα Φεραίου	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
25	Κτίριο Ιδιοκτησίας	Ρήγα Φεραίου	ΦΕΚ348αΔ/97	ΥΠΕΧΩΔΕ
26	Κτίριο Ιδιοκτησίας Βακαλοπούλου	Σατωμβριάνδου και Πατρόκλου 14	ΦΕΚ329αΔ/88	ΥΠΕΧΩΔΕ
27	Κτίριο Ιδιοκτησίας Ξηρού	Σατωμβριάνδου και Πατρόκλου 15	ΦΕΚ329αΔ/89	ΥΠΕΧΩΔΕ
28	Κτίριο Ιδιοκτησίας Παπαθανασίου	Σκληβανιώτου και Μακροπούλου	ΦΕΚ599αΔ/2006	ΥΠΕΧΩΔΕ
29	Κτίριο ιδιοκτησίας Ιεράς Μητροπόλεως Φθιώτιδας	Σκληβανιώτου 5 και Μακροπούλου	ΦΕΚ 430/Δ/15.6.1999 ΦΕΚ430/Δ/20.5.2002	ΥΠΕΧΩΔΕ
30	Αρχοντικό ιδιοκτησίας Δημητριάδη	Αινιάνων	ΦΕΚ183/Β/16.3.1967	5 ^η ENM
31	Κτίριο ιδιοκτησίας Β. και Α. Καλντιμπάνη και Αικ. Μητσοπούλου (νεοκλασική οικία)	Αμαλίας 18	ΦΕΚ634/Δ/3.7.1987	ΥΠΕΧΩΔΕ
32	Κτίριο ιδιοκτησία κληρονόμων Κ. Μουτάφη (νεοκλασική οικία – 1900)	Καραϊσκάκη	ΦΕΚ628/Δ/3.7.1987	ΥΠΕΧΩΔΕ
33	Κτίριο ιδιοκτησία Π. Κατσούδα	Κοντοπούλου και Ευαγγελίστριας	ΦΕΚ66/Β/21.2.1986	5 ^η ENM
34	Κτίριο Δικαστικού Μεγάρου (νεοκλασικό κτίριο – 1920)	Συμβολή των οδών Λεωνίδου – Καποδιστρίου - Χατζοπούλου	ΦΕΚ342/Β/2.4.1980 ΦΕΚ329/Δ/4.5.1988	5 ^η ENM ΥΠΕΧΩΔΕ
35	Κτίριο ιδιοκτησίας Αθανασίου Μίχου (νεοκλασική οικία 1930)	Μακροπούλου και Αινιάνων	ΦΕΚ/634/Δ/3.7.1987	ΥΠΕΧΩΔΕ
36	Κτίριο 6 ^{ου} Γυμνασίου ιδιοκτησίας του Ελληνικού Δημοσίου (νεοκλασικό – 1910)	Υψηλάντου και Τσιριμώκου	ΦΕΚ120/Β/22.3.1982 ΦΕΚ628/Δ/3.7.1987	ΥΠΠΟ ΥΠΕΧΩΔΕ
37	Πρώην Γυμνάσιο Αρρένων (θεμελιώθηκε από τον Όθωνα και υπήρξε το πρώτο Γυμνάσιο της πόλης)	Υψηλάντου	ΦΕΚ120/Β/22.3.1982 ΦΕΚ628/Δ/3.7.1987	ΥΠΠΟ ΥΠΕΧΩΔΕ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΚΗΡΥΓΜΕΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΠΛΗΝ ΝΕΟΤΕΡΩΝ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΥΠΠΟ/5^η ΕΝΜ

A/A	Όνομα	Θέση	Απόφαση κήρυξης	Φορέας προστασίας
38	Κτίριο και περιβάλλον χώρος ιδιοκτησίας Δ. Ελασσόνα (νεοκλασικό – 1890)	Καραγιαννοπούλου 12	ΦΕΚ329/Β/31.3.1980 ΦΕΚ935/Β/14.11.1991 ΦΕΚ329/Δ/1988	5 ^η ΕΝΜ ΥΠΠΟ ΥΠΕΧΩΔΕ
39	Κτίριο ιδιοκτησίας Τραπέζης της Ελλάδος (νεοκλασικό 1927)	Πλατεία Αθ. Διάκου, οδός Δυοβουνιώτη	ΦΕΚ805/Β/31.12.1985 ΦΕΚ329/Δ/1988	5 ^η ΕΝΜ ΥΠΕΧΩΔΕ
40	Κτίριο ιδιοκτησίας Νομαρχίας Φθιώτιδος – Νομαρχιακό Μέγαρο	Πλ. Ελευθερίας και Υψηλάντου γωνία	ΦΕΚ132/Β/8.3.1991	5 ^η ΕΝΜ
41	Κτίριο ιδιοκτησίας Καλλιόπης Μανούκα και Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος	Πλατεία Ελευθερίας και Σκληβανιώτου	ΦΕΚ883/Β/2.7.2003	5 ^η ΕΝΜ

Πίνακας 6-12: κηρυγμένα διατηρητέα κτίρια και στοιχεία.

πηγή: Γ.Π.Σ. Λαμίας Β2 ΦΑΣΗ

Αξίζει να σημειώσουμε ότι δεν επιχειρήθηκε η ανάπλαση και επανάχρηση εγκαταλελειμμένων και υποβαθμισμένων αστικών εκτάσεων (Μύλοι Μουζέλη, Παλαιά Δημοτική Αγορά, Δημοτικό Ωδείο, 6^ο Γυμνάσιο Λαμίας), με στόχο να ενσωματωθούν στον νέο αστικό ιστό της πόλης και να παραμείνει αναλλοίωτο ένα κομμάτι της ιστορίας της παλιάς Λαμίας στην συνείδηση των πολιτών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα υποβάθμισης αποτελεί εικόνα που παρουσιάζει το κτίριο που μέχρι πρότινος, στέγαζε το δημοτικό Ωδείο της πόλης και το κτίριο των Μύλων Μουζέλη.

Εικόνα 6-40: Μύλοι Μουζέλη, σήμερα.

πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικόνα 6-41: νεοκλασικό κτίριο του παλαιού δημοτικού Ωδείου Λαμίας.
πηγή: «οικολογική Λαμία», ιστοσελίδα για τα προβλήματα της πόλης

Συγκεκριμένα, σε πλήρη εγκατάλειψη το νεοκλασικό κτήριο της οδού Σκληβανιώτου και Μακροπούλου, που στέγαζε για πολλά χρόνια το δημοτικό Ωδείο. Η εγκατάλειψη και η έλλειψη συντήρησης το έχει κάνει εστία ρύπανσης της γειτονιάς και απειλή ακόμα και για πυρκαγιά, αφού τα κλαδιά των δέντρων δεν έχουν καμιά περιποίηση. Διαμαρτύρονται οι κάτοικοι της γειτονιάς υποστηρίζοντας ότι η έλλειψη φροντίδας είναι και σκόπιμη, προκειμένου να πάθει ανεπανόρθωτες ζημιές και να θεωρηθεί απαραίτητη η κατεδάφισή του.

Ακόμη, το πρόβλημα της αισθητικής υποβάθμισης της κεντρικής περιοχής έρχεται να εντείνει και η παρουσία των συσσωρευμένων απορριμμάτων γύρω από καταστήματα και από πλατείες. Το γεγονός αυτό υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής στην περιοχή του κέντρου ενώ παράλληλα δρα ανασταλτικά στην ενεργοποίηση των πολιτών για την προστασία και την ανάδειξη μίας βιώσιμης και καλαισθητής πόλης. Οι εικόνες που παρατίθενται στην συνέχεια αποτυπώνουν παραδείγματα υποβάθμισης τόσο της πολιτιστικής κληρονομιάς και της αισθητικής φυσιογνωμία της περιοχής.

Εικόνα 6-42: διατηρητέο κτίριο στο κέντρο της πόλης το οποίο έχει μερικώς ανακατασκευαστεί
πηγή: προσωπικό αρχείο

**Εικόνα 6-43: εγκαταλελειμμένο διατηρητέο κτίριο στο κέντρο της πόλης.
πηγή: προσωπικό αρχείο**

**Εικόνα 6-44: κτίριο που χρήζει εργασίες συντήρησης και αναβάθμισης της
αισθητικής του - άναρχη τοποθέτηση πινακίδων
πηγή: προσωπικό αρχείο**

**Εικόνα 6-45: κτίριο που χρήζει εργασίες συντήρησης και αναβάθμισης της
αισθητικής του - άναρχη τοποθέτηση πινακίδων
πηγή: προσωπικό αρχείο**

Εικόνα 6-46: κτίριο στο κέντρο της πόλης σε κατάσταση εγκατάλειψης και απουσίας συντήρησης που υποβαθμίζει το οικιστικό περιβάλλον της περιοχής μελέτης.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικόνα 6-47: διατηρητέο κτίριο στο κέντρο της πόλης με ημιτελής εργασίες αναπαλαίωσης του.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικόνα 6-48: κτίριο που χρήζει εργασιών για την βελτίωση της αισθητικής του.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικόνα 6-49: κτίριο στο κέντρο της πόλης με έντονα σημάδια υποβάθμισης της αισθητικής του.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Εικόνα 6-50: διατηρητέο κτίριο στην πλατεία Λαού.
πηγή: προσωπικό αρχείο

**Εικόνα 6-51: η δημοτική αγορά ως χώρος συνάθροισης και κοινωνικής συναναστροφής.
πηγή: «οικολογική Λαμία», ιστοσελίδα για τα προβλήματα της πόλης.**

Ακόμη ένα σημείο στο κέντρο της πόλης ιστορικού ενδιαφέροντος, κατεδαφίστηκε προκαλώντας τις αντιδράσεις και της απογοήτευση των πολιτών. Η Δημοτική Αγορά αποτελούσε κύτταρο της ιστορικής μνήμης των κατοίκων της Λαμίας και τοπόσημο, καθώς ήταν σημείο αναφοράς σε μια από τις ιστορικότερες και συγκροτημένες, από άποψη αυτόνομων υπηρεσιών, περιοχές της Λαμίας. Ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει ότι κουβαλούσε ένα κομμάτι της ζωής αυτής της πόλης. Θα λέγαμε ότι η Αγορά αποτελούσε ένα δημόσιο κτίριο συνοικιακής κλίμακας, χαρακτηριστικό δείγμα της παλαιότερης Λαμίας.

Από την προηγούμενη δημοτική αρχή αποφασίστηκε η κατεδάφισή της. Το αρχικό σχέδιο προέβλεπε την αξιοποίηση του Ακινήτου της Δημοτικής Αγοράς με έκταση 1887 τ.μ. και συγκεκριμένα την κατασκευή ενός σύγχρονου 4όροφου κτιρίου με υπόγειο, 4όροφο επίσης, γκαράζ. Την απόφαση αυτή υιοθέτησε και η σημερινή δημοτική αρχή. Έπειτα από πιέσεις, διαμαρτυρίες και φωνές ορισμένων κατοίκων ο Δήμος, άλλαξε το αρχικό σχέδιο για την κατασκευή του 4όροφου κτιρίου και το μετέτρεψε σε κατασκευή ενός 4όροφου ή 6όροφου υπόγειου γκαράζ 200 έως 300 θέσεων περίπου, ενός ισόγειου κτιρίου με καταστήματα και την διαμόρφωση μίας πλατείας στο ύψος της οδού Όθωνος.

Κατεδαφίζοντας όμως τη Δημοτική Αγορά χάθηκε έτσι ο ιστορικός της χαρακτήρας και επιπλέον το γεγονός ότι δεν έχει εγκριθεί ούτε από το ΥΠΕΧΩΔΕ καθώς επίσης και από το ΥΠΠΟ ως προστατευόμενος χώρος, έχει ως αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται οι ελεύθεροι χώροι της, που τόσο έχουν ανάγκη οι πολίτες και οι κάτοικοι του κέντρου και να εμπορευματοποιούνται από κατασκευαστικές εταιρείες.. Επιπρόσθετα η κατασκευή πάρκινγκ στην έκταση της πρώην Δημοτικής Αγοράς δεν λύνει το κυκλοφοριακό αλλά το επιτείνει, ενώ δεν προωθούνται άλλες λύσεις για το κυκλοφοριακό.

Αυτό σημαίνει ότι με την κατασκευή πάρκινγκ σε μια περιοχή, που είναι ήδη υπερφορτωμένη από ΙΧ, δυσανάλογα με την ύπαρξη δημόσιων χώρων, αλλάζει όλος ο κυκλοφοριακός σχεδιασμός. Όλο και περισσότεροι επισκέπτες της θα επιλέγουν το αυτοκίνητό τους για να μεταβούν εκεί, αφού θα ξέρουν πως υπάρχει δυνατότητα πάρκινγκ, καθώς είναι γνωστό ότι μια θέση πάρκινγκ προσελκύει δέκα αυτοκίνητα, πέρα βέβαια από τους πελάτες και τους εργαζόμενους, που υποχρεωτικά θα συνωστίζονται στους ορόφους του κτιρίου.

Στο μεταξύ όλο αυτόν τον καιρό εγκαταλείφτηκε οποιαδήποτε σκέψη και μελέτη για διατήρηση των κτισμάτων που απέμειναν από την παλαιά Αγορά και για πιθανή ένταξή τους στον ιστό της πόλης με όρους αρχιτεκτονικής αναπαλαίωσης και αισθητικής συντήρησης με αποτέλεσμα τα κτίρια της Δημοτικής Αγοράς να εμφανίσουν μια άθλια εικόνα εγκατάλειψης και παρακμής.

Εικόνα 6-52: χώρος της παλαιάς δημοτικής αγοράς σήμερα.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Να σημειωθεί ότι οι Δημοτικές Αγορές, οι οποίες κατασκευάστηκαν την δεκαετία 1930-40, σε όλες τις ελληνικές πόλεις κρίθηκαν διατηρητέες και ενσωματώθηκαν λειτουργικά στον αστικό ιστό αυτών των πόλεων.

7. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Η εξέλιξη και οι αλλαγές που έχουν γίνει στις πόλεις τις τελευταίες δεκαετίες είναι ταχύτατες, με αποτέλεσμα την δημιουργία έντονων προβλημάτων σε όλους τους τομείς, για τα οποία απαιτείται οργανωμένη παρέμβαση. Ωστόσο, η διάρθρωση της πόλης στο χώρο αποτελεί έκφραση του κοινωνικού και οικονομικού πλαισίου της εποχής, με συνέπεια η επίλυση των προβλημάτων της να ανάγεται στην επίλυση πολιτικών και οικονομικών προβλημάτων της κοινωνίας.

Στα προηγούμενα κεφάλαια αναλύσαμε την διαχρονική εξέλιξη της Λαμίας (οικιστικά, οικονομικά, σε επίπεδο χρήσεων, κλπ.) τόσο στο σύνολο του Δήμου όσο και στην περιοχή του κέντρου της πόλης και εντοπίσαμε τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα. Με βάση όσα αναφέραμε παραπάνω, σε αυτή την ενότητα θα αναπτύξουμε προτάσεις για την βελτίωση του φυσικού, αστικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, καθώς και των δικτύων μεταφορών και υποδομών.

7.1. Προτάσεις για την βελτίωση της συγκοινωνιακής υποδομής και λειτουργίας.

(από συγκοινωνιακή μελέτη με τίτλο: «Ορθολογική Ρύθμιση της Κυκλοφορίας Οχημάτων στη Λαμία», Φάση Γ' : Διαμόρφωση προτάσεων», συντάξας: Γ. Νέλλας Συγκοινωνιολόγος Μηχανικός, έτος 1990)

Οι προτάσεις που ακολουθούν έχουν ποιοτικό και μακροπρόθεσμο χαρακτήρα και προέκυψαν από την εκπόνηση της συγκοινωνιακής μελέτης με τίτλο: «Ορθολογική Ρύθμιση της Κυκλοφορίας Οχημάτων στη Λαμία», Φάση Γ' : Διαμόρφωση προτάσεων». Οι προτάσεις αυτές έχουν ως κύριο στόχο την ομαλότερη διεξαγωγή της κυκλοφορίας στις αρτηρίες του κέντρου καθώς επίσης και την ανακούφιση του από το πρόβλημα της κυκλοφοριακής συμφόρησης. Ακόμη ένας στόχος, αποτελεί η αποκέντρωση λειτουργιών που αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης μετακινήσεων στην περιοχή μελέτης. Αναλυτικότερα, η προβλεπόμενη μεταφορά των Δημόσιων Υπηρεσιών στη θέση του σημερινού Στρατοπέδου Τσαλτάκη, αναμένεται να προσφέρει σημαντική κυκλοφοριακή αποφόρτιση του οδικού δικτύου της κεντρικής περιοχής.

Η πολιτική που ακολουθείται προϋποθέτει ουσιαστικές αλλαγές στην οργάνωση και διαχείριση του οδικού δικτύου της κεντρικής περιοχής με την μονοδρόμηση όλων σχεδόν των βασικών αρτηριών. Στόχος είναι αφενός μεν η βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών και των συνθηκών ασφαλείας στις βασικές διασταυρώσεις του δικτύου, αφ' ετέρου δε η σχετική αποθάρρυνση της κυκλοφορίας των επιβατηγών αυτοκινήτων στην περιοχή του κέντρου. Η αποθάρρυνση αυτή είναι συνέπεια του περιορισμού των δυνατοτήτων κυκλοφορίας στο δίκτυο της κεντρικής περιοχής.

Είναι απαραίτητη πλέον η πολιτική αυτή, δεδομένης της συνεχούς αύξησης της ζήτησης και της περιορισμένης προσφοράς. Αποτελεί επίσης ένα μήνυμα προς τους χρήστες του συστήματος, ώστε να στραφούν περισσότερο προς τις μαζικές μεταφορές, χωρίς να εφαρμόζονται τελειώς περιοριστικά μέτρα, όπως π.χ. πλήρης απαγόρευση κυκλοφορίας στο δακτύλιο, είτε κίνηση μονών – ζυγών.

Η πόλη έχει ανάγκη από μέτρα αποθάρρυνσης της χρήσης και υποβάθμισης του ρόλου του ΙΧ στο κέντρο, έχει ανάγκη από μεγάλο δίκτυο πεζοδρόμων, από περιφερειακά πάρκινγκ, στο κέντρο υπόγεια πάρκινγκ μόνο για τους μόνιμους κατοίκους και με χαμηλό κόστος, περιφερειακούς δρόμους και ενίσχυση του ρόλου των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς.

Συνεπώς οι βασικές προτάσεις που διαμορφώνονται με γνώμονα την επίλυση των προβλημάτων κυκλοφορίας, είναι οι ακόλουθες:

- Ουσιαστική παρέμβαση στην οργάνωση και διαχείριση του οδικού δικτύου με επιπλέον μονοδρομήσεις από τις ισχύουσες, των βασικών αρτηριών της κεντρικής περιοχής και ανάλογη προσαρμογή της σήμανσης και της σηματοδότησης.
- Αποσυμφόρηση της κεντρικής περιοχής και γενικά βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών με κατάλληλα μέτρα ρύθμισης ή/και αποθάρρυνσης της κυκλοφορίας και με περισσότερο αποτελεσματική χρήση της υπάρχουσας υποδομής του οδικού δικτύου.

(από Γ.Π.Σ. Β2 Φάση)

Οι ακόλουθες προτάσεις προέκυψαν από την εκπόνηση της αναθεώρησης του Γ.Π.Σ. της Λαμίας και συγκεκριμένα από την Β2 Φάση η οποία ολοκληρώθηκε το 2010. Αναλυτικότερα, βασική επιδίωξη για την βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών και τον περιορισμό των δυσμενών κυκλοφοριακών προβλημάτων είναι η συνέχιση του πλέγματος των πεζοδρόμων προς τις νέες λειτουργίες της πόλης. Η προτεινόμενη «μικτή» πεζοδρόμηση των οδών που περιγράφονται στην συνέχεια, στοχεύουν να εξασφαλίσουν μία λειτουργική και ανεκτή αισθητικά διαδρομή στον ιστό της πόλης.

Προτεινόμενη «μικτή» πεζοδρόμηση των οδών (χάρτης Νο 14 παραρτήματος): Δωδώνης – Παπαφλέσσα – Κανάρη – Λεωνίδου – Πατρόκλου – Λεωσθένους (έως Καποδιστρίου) – Χατζοπούλου (από Λεωνίδου έως Σατωβριάνδου).

Από αυτό το δίκτυο «μικτών» πεζοδρόμων δημιουργείται ένας αναβαθμισμένος αστικό χώρος και αρχίζει μία διαδρομή πεζών, με φυγή προς το κάστρο.

Παρέμβαση στη μορφολογία των πεζοδρόμων:

Οι δρόμοι που προτείνεται να πεζοδρομηθούν έχουν πλάτος περίπου 8μ. (πλην πεζοδρομίων) και θα διαμορφωθούν με τρεις λωρίδες για πεζούς και ήπια κυκλοφορία οχημάτων. Αναλυτικότερα, διαμορφώνεται μία ή δύο λωρίδες για τους πεζούς και δημιουργούνται διευρύνσεις σε επιλεγμένα σημεία για στάθμευση ή εφοδιασμούς (π.χ. μπροστά σε κτίρια με στοές). Το τελικό πλάτος του πεζόδρομου θα κυμαίνεται από 4.5 με 7μ.

- Απομάκρυνση του σιδηροδρομικού σταθμού από το κέντρο της πόλης. Μεταφορά της σιδηροδρομικής γραμμής νοτιότερα. Στη θέση της σιδηροδρομικής γραμμής μπορεί να λειτουργήσει οδικός άξονας δευτερεύουσας σημασίας ο οποίος θα παρακάμπτει την κεντρική περιοχή και θα εξυπηρετεί το προβλεπόμενο τοπικό κέντρο.
- Διαμόρφωση περιφερειακού δικτύου με ικανοποιητικά χαρακτηριστικά εντός της περιοχής μελέτης. Η διαμόρφωση του περιφερειακού άξονα του Κάστρου, σε συνδυασμό με την βελτίωση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών της υπάρχουσας περιφερειακής οδού του Αγίου Λουκά, θα βελτιώσει τις κυκλοφοριακές συνθήκες του κέντρου.
- Ίση μεταχείριση οδηγών και πεζών. Βελτίωση της εξυπηρέτησης και της ασφάλειας των πεζών με αύξηση των πεζοδρομήσεων και του πλάτους των πεζοδρομίων.
- Μονοδρόμηση της οδού Υψηλάντη στο τμήμα από Καζούλη μέχρι την Πλατεία Ελευθερίας, με κατεύθυνση εισόδου προς την κεντρική περιοχή. Η πρόταση αυτή αποσκοπεί στην αποσυμφόρηση της εισόδου στο κέντρο και την αύξηση της κυκλοφορίας των πεζών με την παράλληλη διαπλάτυνση των πεζοδρομίων στο τμήμα αυτό. Επιπλέον η έξοδος από την πλατεία θα γίνεται αρχικά μέχρι την οδό Καζούλη, από την οδό Καραϊσκάκη, ενώ μετά ο κυκλοφοριακό φόρτος θα ισομοιράζεται και στην οδό Υψηλάντη για μετακινήσεις από το κέντρο στις βόρεια τμήματα της πόλης.
- Πεζοδρόμηση τύπου Wooperf του ανατολικού ημικυκλίου της Πλατείας Ελευθερίας από την Ρήγα Φεραίου μέχρι την Υψηλάντη. Η μετατροπή αυτή θα ολοκληρώσει ένα σύστημα ροής πεζών μέσα στο κέντρο της πόλης και θα δημιουργηθούν προϋποθέσεις αισθητικής και οικονομικής αναβάθμισης. Η πρόταση αυτή βέβαια είναι απόλυτα συνυφασμένη με την εφαρμογή του προγράμματος του υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων στην Πλατεία Ελευθερίας και με την λειτουργία του συστήματος μικρών λεωφορείων (minibus).
- Διάνοιξη της οδού Παπαφλέσσα στο τμήμα μεταξύ των οδών Θερμοπυλών και Στουρνάρα, με αποτέλεσμα να βελτιωθούν τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά της και να εξυπηρετηθεί μεγαλύτερος κυκλοφοριακός φόρτος.
- Διαμόρφωση του υπολοίπου της οδού Σατωβριάνδου, από την Αβέρωφ έως την οδό Πανουργιά.
- Μικτή πεζοδρόμηση της οδού Βενιζέλου, η οποία θα εξασφαλίζει φυγή προς την περιοχή του Κάστρου.
- Παρέμβαση στην συμβολή των οδών Αβέρωφ – Μπότσαρη – Καρπενησίου (φυγή προς το όρος Οίτη).
- Διαμόρφωση του κόμβου Γ. Πλατή (Καρπενησίου) – Κύπρου. (Φυγή προς το όρος Οίτη)
- Πεζοδρόμηση της οδού Χαντζοπούλου στο τμήμα μεταξύ των οδών Δροσοπούλου και Σατωβριάνδου με κατάλληλη διαμόρφωση νησίδας.

- Αύξηση του επιπέδου εξυπηρέτησης των ταξί (π.χ. πλήρη εφαρμογή συστήματος ηλεκτρονικής ασύρματης επικοινωνίας, γρηγορότερη εξυπηρέτηση, μεγαλύτερη αξιοπιστία, αναβάθμιση του στόλου κλπ.) με αποτέλεσμα την υποκατάσταση του ΙΧ για μετακινήσεις από και προς την κεντρική περιοχή.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι οι παραπάνω προτάσεις αν και έχουν προκύψει από τις μελέτες: Γ.Π.Σ. Β2 ΦΑΣΗ και Ορθολογική Ρύθμιση της Κυκλοφορίας Οχημάτων στη Λαμία», Φάση Γ', 1990 υιοθετούνται και στην παρούσα Διπλωματική εργασία και μας βρίσκουν σύμφωνους στην εφαρμογή τους. Ωστόσο ακολουθούν και επιπλέον προτάσεις που διατυπώνονται από την παρούσα εργασία και τείνουν να συμβάλλουν ακόμη περισσότερο στον περιορισμό των κυκλοφοριακών προβλημάτων και στην βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών. Αναλυτικότερα, οι προτάσεις που ακολουθούν είναι:

- Αναβάθμιση των δημόσιων συγκοινωνιών, τόσο σε υποδομή όσο και σε λειτουργία, με αναδιάρθρωση των λεωφορειακών γραμμών και καλύτερη οργάνωση του τρόπου λειτουργίας και της εξυπηρέτησης που προσφέρουν. Η χρήση του ΙΧ δεν πρόκειται να μειωθεί όσο οι εναλλακτικές επιλογές παραμένουν ακριβότερες σε χρήμα, χρόνο και ευκολία. Αντικειμενικός σκοπός, είναι η όσο το δυνατό μεγαλύτερη αύξηση του ποσοστού των μετακινήσεων με το μέσο αυτό.
- Αναδιάρθρωση των δημοσίων συγκοινωνιών και λειτουργία περισσότερων γραμμών minibuses. Οι γραμμές αυτές θα λειτουργήσουν με καθαρά αστικό χαρακτήρα με στόχο να καλύψουν τις αδυναμίες εξυπηρέτησης των αστικών μεταφορών που εμφανίζουν οι κανονικές γραμμές. Αξίζει να αναφέρουμε ότι υπάρχουν περιοχές της πόλης οι οποίες δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν από κανονικά λεωφορεία λόγω απαγορευτικά στενών δρόμων και μεγάλων κλίσεων, όπως είναι ο λόφος του Κάστρου. Επίσης χρειάζεται σύνδεση με αστική γραμμή ο Σταθμός Υπεραστικών Λεωφορείων στην περιοχή της Πανελληνίας Έκθεσης. Συγκεκριμένα οι προτεινόμενες γραμμές είναι οι εξής:

Γραμμή 3: η γραμμή αυτή αναμένεται να εξυπηρετήσει τις νότιες παρυφές του λόφου του Αγίου Λουκά (περιοχή Αραπόρεμα) με διαδρομή: Πλατεία Πάρκου – Βενιζέλου – Έσλιν – Ελασσώνα – Πατρόκλου – Σατωβριάνδου – Πλατεία Πάρκου.

Γραμμή 4: η γραμμή αυτή έχει ως σκοπό να συνδέσει το συγκρότημα Σταθμών Υπεραστικών ΚΤΕΛ στην περιοχή της Πανελληνίας Έκθεσης Λαμίας, με το κέντρο. Η διαδρομή της είναι: Πλατεία Πάρκου – Καποδιστρίου – Λεωνίδου – Αθηνών – Κύπρου – Βασιλικών – Πανελλήνια Έκθεση Λαμίας – Θερμοπυλών – Καποδιστρίου – Πλατεία Πάρκου.

Ειδικά για την λειτουργία κάθε μία από τις δύο νέες γραμμές, των minibuses, προβλέπεται συνεχής εκτέλεση δρομολογίων από το ίδιο όχημα με εναλλασσόμενο προσωπικό κίνησης. Ο απαιτούμενος στόλος θα δημιουργηθεί με την προμήθεια 3 επιπλέον μικρών λεωφορείων, θεωρώντας σε ημερήσια βάση 1 όχημα εκτός λειτουργίας λόγω συντήρησης ή επισκευής.

- Περισσότερες πεζοδρομήσεις στο εμπορικό κέντρο και σε δρόμους που παρουσιάζουν κυκλοφοριακά προβλήματα λόγω ανεπαρκούς γεωμετρίας με αποτέλεσμα να αποθαρρύνεται η χρήση του ΙΧ επιβατηγού για μετακινήσεις από και προς το κέντρο.
- Η ανακαίνιση του δικαστικού μεγάρου (οδός Καποδιστρίου – Χατζοπούλου) και η μετατροπή του σε πνευματικό κέντρο, η οποία θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την πεζοδρόμηση των βασικών οδών που το περιβάλλουν (εκτός της οδού Λεωνίδου).
- Απελευθέρωση πεζοδρομίων από επιχειρήσεις που παράνομα έχουν κάνει κατάληψη έχοντας επεκταθεί πάνω σε αυτά, παρέχοντας έτσι επαρκή χώρο για την ασφαλή κυκλοφορία των πεζών. Επιπλέον, να γίνει βελτίωση των πεζοδρομίων, αυτών έστω των μικρών, να απομακρυνθούν οι ζαρντινιέρες, τα τραπεζοκαθίσματα και τα εμπορεύματα, ακόμη και τα σκαλοπάτια των κατοικιών ή των καταστημάτων, που «τρώνε» το πεζοδρόμιο και εμποδίζουν τη διέλευση των πεζών.

- Εφαρμογή προγράμματος σηματοδότησης με κατάλληλους χρόνους έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που υπάρχουν λόγω υψηλών φόρτων, στην πλατεία Πάρκου και συγκεκριμένα στη συμβολή των οδών Κολοκοτρώνη, Καποδιστρίου και περιφερειακής οδού της πλατείας.
- Αντιστροφή της μονοδρόμησης της οδού Κολοκοτρώνη με κατεύθυνση από την οδό Όθωνος προς την Πλατεία Πάρκου. Η αντιστροφή αυτή αναμένεται να ανακουφίσει σημαντικά τον κόμβο Όθωνος – Κολοκοτρώνη. Με την πρόταση αυτή η οδός Όθωνος εξακολουθεί να χρησιμοποιείται ως είσοδος προς την κεντρική περιοχή των μετακινήσεων με προέλευση τις ανατολικές περιοχές, αλλά βελτιώνονται πλέον οι συνθήκες κυκλοφορίας (μείωση καθυστερήσεων, αύξηση ταχύτητας ροής) και δεν απαιτείται η διατήρηση της λειτουργίας σηματοδότησης για τον ασφαλή χρονικό διαχωρισμό των κινήσεων στην διασταύρωση Όθωνος - Κολοκοτρώνη.
- Ιδιαίτερη φροντίδα αστυνόμευσης για να αποφευχθούν φαινόμενα κυκλοφοριακής απόφραξης των βασικών αρτηριών του δικτύου: Όθωνος-Κολοκοτρώνη, Όθωνος-Αγίου Νικολάου, Αγίου Νικολάου-Καποδιστρίου, Πλατεία Λαού –Καραϊσκάκη.
- Να απαγορεύεται η τροφοδοσία καταστημάτων εκτός των επιτρεπόμενων ωρών - 6 με 10 το πρωί, 3 με 5:30 το απόγευμα και 9 με 10 το βράδυ - που όμως τα οχήματα θα σταθμεύουν στις ειδικά διαμορφωμένες εσοχές των πεζοδρομίων, έτσι ώστε να μην προκαλείται παρεμπόδιση της κυκλοφορίας σε ώρες αιχμής που συνεπάγεται τον κυκλοφοριακό «στραγγαλισμό» του κέντρου.
- Καθημερινή διάθεση της οδού Αποστόλη Κουνούπη (Τρούμαν) στην κυκλοφορία, με την υπάρχουσα φορά μονοδρόμησης και παράλληλη μεταφορά του σταθμού των ταξί στην πλατεία Λαού. Η πρόταση αυτή θα συντελέσει στην αποσυμφόρηση της διασταύρωσης Καραϊσκάκη-Όθωνος και θα μοιραστεί ο κυκλοφοριακός φόρτος σε δύο αρτηρίες (μία κατεύθυνση προς τα βορινά τμήματα της πόλης και μία είσοδο στο κέντρο από της πλατεία Ελευθερίας).

Εικόνα 7-1: οδός Αποστόλη Κουνούπη (Τρούμαν) που συνδέει την Πλατεία Λαού με την Πλατεία Ελευθερίας.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Αξίζει να σημειωθεί ότι το μέτρο αυτό προτείνεται να τεθεί σε εφαρμογή μέχρις ότου τεθεί σε εφαρμογή μία περισσότερο μακροπρόθεσμη λύση η οποία αφορά στην μετατροπή του ανατολικού ημικυκλίου της Πλατείας Ελευθερίας σε πεζόδρομο ειδικού τύπου Woonerf σε συνδυασμό με την λειτουργία του υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων στην πλατεία.

Στάθμευση

Όπως παρουσιάστηκε και προηγουμένως, **πρόβλημα της στάθμευσης** στην κεντρική περιοχή, εμφανίζεται ιδιαίτερα οξύ. Ωστόσο, η λύση του θα συνέβαλε καθοριστικά στη βελτίωση των γενικότερων κυκλοφοριακών συνθηκών της περιοχής μελέτης. Παρόλ' αυτά η αντιμετώπισή του είναι δυσχερής γιατί προϋποθέτει, τόσο την ύπαρξη κατάλληλης οργάνωσης όσο και την εφαρμογή συγκεκριμένης πολιτικής εκ μέρους της Πολιτείας και του Δήμου. Απαραίτητη επίσης είναι και η διάθεση σημαντικών πόρων για την κατασκευή χώρων στάθμευσης.

Οι βασικές κατευθύνσεις μίας σωστής δομημένης πολιτικής που θα αποβλέπει στον περιορισμό των **προβλημάτων στάθμευσης (από συγκοινωνιακή μελέτη με τίτλο: «Ορθολογική Ρύθμιση της Κυκλοφορίας Οχημάτων στη Λαμία», Φάση Γ'»** είναι:

- i. Κατάλληλη νομοθεσία η οποία θα εξασφαλίζει την πραγματοποίηση επαρκών θέσεων στάθμευσης στις νέες κατασκευές, τόσο τις δημόσιες όσο και τις ιδιωτικές. Ιδιαίτερη μέριμνα απαιτούν οι κατασκευές για τις οποίες προβλέπεται έντονη ζήτηση για στάθμευση. Τέτοιες κατασκευές είναι τα πολυκαταστήματα, οι εμπορικές εκθέσεις, οι δημόσιες υπηρεσίες, οι τράπεζες κλπ.
- ii. Παροχή κινήτρων σε ιδιώτες, για την κατασκευή σταθμών αυτοκινήτων.
- iii. Αυστηρή απαγόρευση της στάθμευσης στο βασικό αρτηριακό δίκτυο της κεντρικής περιοχής, αλλά και σε σημαντικές αρτηρίες μικρής χωρητικότητας εκτός αυτής. Η τήρηση της απαγόρευσης στάθμευσης προϋποθέτει σωστή και συνεχή αστυνόμευση. Προτεραιότητα, ωστόσο απαιτούν οι πρωτεύουσες αρτηρίες.
- iv. Να γίνουν περιφερειακά υπόγεια πάρκινγκ έξω από τα όρια του κέντρου, μακριά από τις πέντε κεντρικές πλατείες Πάρκου, Διάκου, Λαού, Ελευθερίας και Θεάτρου. Να εξασφαλιστούν δωρεάν πάρκινγκ στις έξι εισόδους της πόλης (Γαλανείικα, Μαγνησία, Έκθεση, Άμπλιανη, Παγκράτι, Καλύβια), όπου να μπορεί κανείς να αφήσει το αυτοκίνητό του και να έρθει στο κέντρο με μικρά λεωφορεία, τα οποία θα κινούνται διαρκώς χωρίς αφετηρίες με συγκεκριμένα δρομολόγια. Πάρκινγκ στο κέντρο μόνο με πλήρως αιτιολογημένη κυκλοφοριακή μελέτη και μόνο για την εξυπηρέτηση των μόνιμων κατοίκων. Πάρκινγκ υπόγεια με υπέργειες πεζοδρομήσεις και πράσινο
- v. Κατασκευή μεταλλικών κιγκλιδωμάτων στις άκρες των πεζοδρομίων των διασταυρώσεων που παρουσιάζεται αλληλεπίδραση πεζών και οχημάτων, σε μεγάλους αριθμούς. Το μέτρο αυτό θα υποδείξει την κίνηση των πεζών η οποία θα είναι κάθετη στο οδόστρωμα, να πραγματοποιείται μόνο επάνω στις διαβάσεις πεζών. Διασταυρώσεις στις οποίες είναι δυνατό να υλοποιηθεί αυτή η πρόταση είναι: Καποδιστρίου – Πλατεία Πάρκου, Θερμοπυλών – Καποδιστρίου, Κολοκοτρώνη – Όθωνος.

Επιπλέον προτάσεις που διατυπώνονται στην παρούσα Διπλωματική εργασία και προέκυψαν σαν απόρροια της επιτόπιας παρατήρησης στην κεντρική περιοχή είναι οι ακόλουθες:

- Δημιουργία οργανωμένων υπόγειων σταθμών αυτοκινήτων, ώστε να καλυφθεί η έλλειψη θέσεων στάθμευσης παρά την οδό, αποτελεί ακόμη μία πρόταση για την εξυγίανση του προβλήματος της στάθμευσης. Αναλυτικότερα, προτείνεται η κατασκευή ενός υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων

συνολικής χωρητικότητας τουλάχιστον 300 θέσεων. Ο σταθμός αυτός θα κατασκευαστεί στην Πλατεία Ελευθερίας με χωρητικότητα 300 θέσεων. Επιπλέον, τα χρήματα που συγκεντρώνονται από την ελεγχόμενη στάθμευση, να αξιοποιούνται από το Δήμο αποκλειστικά για την χρηματοδότηση της κατασκευής δημοτικών χώρων στάθμευσης εκτός οδού.

- Εφαρμογή πλήρους απαγόρευσης της στάθμευσης, προκειμένου να διευκολυνθεί η ομαλή και η απρόσκοπτη διέλευση της κυκλοφορίας, στις οδούς Κολοκοτρώνη, Καραϊσκάκη, Υψηλάντη, Αθανασίου Διάκου, Βενιζέλου και Θερμοπυλών.
- Η μεταφορά της Λαϊκής Αγοράς η οποία λειτουργεί κάθε Σάββατο στη οδό Αγίου Νικολάου. Η λειτουργία της επεκτεινόμενη στη οδό Λεωσθένους δημιουργεί μεγάλους φόρτους πεζών κάθετα στην οδό Καποδιστρίου. Το γεγονός αυτό έχει ως αποτέλεσμα την σημαντική παρεμπόδιση της κυκλοφορίας στην αρτηρία αυτή και πολλές φορές την κυκλοφοριακή της εμπλοκή. Προτείνεται λοιπόν η μεταφορά της Λαϊκής Αγοράς στην οδό Ροζάκη Αγγελή μεταξύ της οδού Αγίου Νικολάου και της πλατείας Ματσούκα.

Ένα ακόμη βήμα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της στάθμευσης παρά την οδό στο κέντρο αποτελεί η διεύρυνση του συστήματος της ελεγχόμενης στάθμευσης με την χρήση παρκόμετρων, σε περισσότερες οδούς του κέντρου.

Ιδιαίτερη προσοχή απαιτούν οι διασταυρώσεις στις οποίες το φαινόμενο των παράνομα σταθμευμένων, αναμένεται να συνδυαστεί ανεπιθύμητα με προβληματική στροφή λεωφορείων. Αποτέλεσμα θα είναι η εμφάνιση φαινομένων κυκλοφοριακού στραγγαλισμού. Οι διασταυρώσεις αυτές, είναι:

- A) Όθωνος – Κολοκοτρώνη
- B) Όθωνος – Αγίου Νικολάου
- C) Αγίου Νικολάου – Καποδιστρίου
- D) Πλατεία Λαού – Καραϊσκάκη
- E) Πανουργιά – Θερμοπυλών
- F) Πανουργιά – Λεωνίδου

Συμπερασματικά, θα λέγαμε ότι σήμερα πρέπει να γίνει συνείδηση ότι είναι αναγκαίο να αλλάξουμε τις συνήθειές μας και ότι επιβάλλεται να βάλουμε σε προτεραιότητα μορφές μετακίνησης, όπως είναι το περπάτημα, το ποδήλατο και τα μέσα μαζικής μεταφοράς καλλιεργώντας σταδιακά νέες μορφές οργάνωσης της κυκλοφορίας, που θα περιορίζουν την χρήση του αυτοκινήτου και θα βελτιώνουν την ποιότητα ζωής. Γιατί η βιώσιμη κινητικότητα είναι ένα από τα στοιχεία της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

7.2. Προτάσεις αντιμετώπισης των προβλημάτων της πυκνής και άναρχης δόμησης.

(πηγή: Εισήγηση, Ηλία Γ. Κυροδήμου, Γεωπόνου του δήμου Λαμιέων, στην Εφημερίδα «Παρατηρητής»,εβδομαδιαία εφημερίδα της Φθιώτιδας – Γ.Π.Σ. Β2 ΦΑΣΗ)

Ένα από τα βασικότερα προβλήματα της δομής του αστικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης, που αναλύθηκαν προηγουμένως, είναι ο κορεσμένος οικιστικός της ιστός λόγω πυκνής δόμησης και του ύψους των κτιρίων που κατασκευάζονται. Συνέπεια αυτού είναι η μείωση των χώρων για κοινόχρηστες και κοινωφελείς εγκαταστάσεις και η σταδιακή «τσιμεντοποίηση» της πόλης.

Η κατάσταση, όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα είναι πολύ δύσκολα αναστρέψιμη. Ωστόσο, υπάρχουν δυνατότητες βελτίωσης και πρόληψης φαινομένων που θα παρατηρηθούν μελλοντικά αν η πόλη συνεχίσει να αναπτύσσεται οικιστικά με τον ίδιο τρόπο.

(από Γ.Π.Σ. Β2 ΦΑΣΗ)

Για το λόγο αυτό, **προτείνεται** ο έλεγχος των όρων δόμησης στο σύνολο της κεντρικής περιοχής με σκοπό την εξυγίανση του πολεοδομικού ιστού. Συγκεκριμένα, η μείωση των υφισταμένων συντελεστών δόμησης στην

κεντρική περιοχή και των υψών των κτιρίων, έτσι ώστε το μέγιστο ύψος τους να είναι 15μ. καθώς επίσης και η συγκράτηση των τιμών τους, θα εμποδίσει την περαιτέρω μετάλλαξη του οικιστικού ιστού της.

Συγκεκριμένα το νέο Γ.Π.Σ. για την κεντρική περιοχή και γενικά για τις περιοχές των «παλαιών σχεδίων» αναθεωρεί τους συντελεστές δόμησης ανά πολεοδομική ενότητα καθώς και τους Μέσους Συντελεστές Δόμησης και προτείνει νέους Μέσους Συντελεστές Δόμησης ανά τομέα όρων δόμησης με βάση τους τομείς συντελεστών δόμησης που ισχύουν σήμερα, με στόχο:

Τη βελτίωση της πυκνοκατοίκησης και τη δυνατότητα αποσυμφόρησης της πίεσης της δόμησης στις πυκνοδομημένες περιοχές του κέντρου της πόλης. συγκεκριμένα οι νέοι μέσοι συντελεστές δόμησης προκύπτουν από τις παρακάτω βασικές επιλογές:

- Μείωση κατά 20% των Σ.Δ. που είναι μεγαλύτεροι του 2 ήτοι μείωση:
 - του Σ.Δ. 2.6 σε 2.08
 - του Σ.Δ. 2.2 σε 1.76
 -

Αξίζει να σημειώσουμε ότι οι σημερινοί πραγματοποιούμενοι Μέσοι Συντελεστές Δόμησης είναι κατά πολύ υψηλότεροι στις ενότητες «Κεντρική Περιοχή» και Αγ. Λουκάς σε σχέση με τους προτεινόμενους από το ισχύον Γ.Π.Σ./Ν.1337 της Λαμίας και συγκεκριμένα είναι 1.93 και 1.47 έναντι 1.38 και 1.41.

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται οι όροι δόμησης που ισχύουν για την περιοχή του κέντρου σύμφωνα με το Γ.Π.Σ. Ν1337/83 καθώς και οι προτεινόμενοι όροι δόμησης του νέου Γ.Π.Σ.

ΜΕΣΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΛΑΜΙΑΣ ΤΟΥ Γ.Π.Σ. Ν1337/83								
Χώρος	Πολεοδομική Ενότητα	Έκταση Π.Ε. (στρ.)	Τομέας Σ.Δ.	Εμβαδόν Ο.Τ.&Κ.Χ.&Κ.Φ. ανά τομέα	Σ. Δ. ανά τομέα	Εμβαδόν Ο.Τ. (πλην Κ.Χ.&Κ.Φ.)	% έκταση Ο.Τ. συνολική έκταση	Μέσος Συντελεστής Δόμησης ανά πολεοδομική ενότητα
1. Κέντρο	976.08	I	69	0.6	51	522.3	53.5%	1.93
		-	132.4	0.8	93.2			
		V	20.9	1.0	20.9			
		III	64.5	1.8	58			
		I&Ia	309.4	2.6	299.2			

Πίνακας 7-1: μέσος συντελεστής δόμησης για την πολεοδομική ενότητα του κέντρου του Γ.Π.Σ. Ν1337/83
πηγή: Γ.Π.Σ. Λαμίας, Β2 ΦΑΣΗ, 2010

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΜΕΣΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΛΑΜΙΑΣ									
Χώρος	Πολοδομική Ενότητα	Τμήμα Π.Ε.	Έκταση Π.Ε. (στρ.)	Τομέας Σ.Δ.	Υπάρχον Σ.Δ. ανά τομέα	Εμβαδόν Ο.Τ. (πλην Κ.Χ.&Κ.Φ.) ανά τομέα	Προτεινόμενος Σ. Δ. ανά τομέα	Προτειν. Μ.Σ.Δ. ανά τομέα	Προτειν. Μέσος Σ.Δ. ανά Π.Ε.
1. Κέντρο	Εντός σχεδίου	976.8	I	0.6	51	522.3	0.6		1.38
			-	0.8	93.2		0.8		
			V	1.0	20.9		1.0		
			III	1.8	58		1.8		
			I&Ia	2.6	299.2			2.2.	
	Επεκτάσεις	264.0	-	-	171.6		0.4		

Πίνακας 7-2: προτεινόμενος μέσος συντελεστής δόμησης της πολυενομοδικής ενότητας του κέντρου.
πηγή: Γ.Π.Σ. Λαμίας, Β2 ΦΑΣΗ, 2010

Όπως προκύπτει από τους προηγούμενους πίνακες, το αναθεωρημένο Γ.Π.Σ. προτείνει χαμηλότερο συντελεστή δόμησης (χάρτης: Νο 10 παραρτήματος) στον τομέα I&Ia στον οποίο η τιμή του μειώνεται κατά 20%. Επιπλέον διαφοροποίηση παρατηρούμε και στον μέσο συντελεστή δόμησης η τιμή του οποίου μειώνεται σημαντικά εφόσον συμπεριλαμβάνεται στον υπολογισμό της μέσης τιμής και ο συντελεστής δόμησης των επεκτάσεων ο οποίος είναι πολύ χαμηλός, μόλις 0.4. Συνεπώς η τιμή του Μ.Σ.Δ. που προτείνει το νέο Γ.Π.Σ. για την κεντρική περιοχή μειώνεται από 1.93 σε 1.38.

Επιπρόσθετα, για τον υπολογισμό των μέσων Σ.Δ. γίνεται η παραδοχή ότι το 40% του κτιριακού αποθέματος μένει να εφαρμόσει τους νέους Σ.Δ. την επόμενη εικοσαετία, παραδοχή που εκτιμάται ως ρεαλιστική. Η μείωση των σημερινών Μ.Σ.Δ. που προτείνει το νέο Γ.Π.Σ. θα έχει ως στόχο τη σταδιακή μείωση των πυκνοτήτων, δηλαδή την υλοποίηση χαμηλότερων Σ.Δ. στις περισσότερο πυκνοδομημένες περιοχές σε μεγαλύτερο βάθος χρόνου σε συνδυασμό με την ανάπτυξη με συμπαγή τρόπο ώστε στο σύνολο της πόλης να υπάρχουν βελτιωμένες συνθήκες κατοίκησης και δυνατότητα Μεταφοράς Συντελεστή Δόμησης.

Οι παραπάνω προτάσεις διατυπώθηκαν στα πλαίσια της μελέτης που εκπονήθηκε για την αναθεώρηση του Γ.Π.Σ. της Λαμίας (Γ.Π.Σ. Β2 ΦΑΣΗ) και ολοκληρώθηκε το 2010. Οι διατυπώσεις αυτές υιοθετούνται από την παρούσα Διπλωματική εργασία, ενώ παράλληλα επιπλέον προτάσεις που θα συντελέσουν στον περιορισμό του προβλήματος της πυκνής δόμησης είναι οι ακόλουθες:

- για την προστασία και την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος, επιλέγεται η επέκταση σε πολλαπλές θέσεις πρόσφορες για κατοικία με μικρό ποσοστό κάλυψης, ώστε να συμβάλλουν στην επίτευξη οικολογικά ισόρροπων γειτονιών στην πόλη.
- Να δοθούν κίνητρα (φορολόγηση ακινήτων με ευνοϊκούς όρους) για την απομάκρυνση από τις πυκνοδομημένες περιοχές και ως εκ τούτου να δημιουργήσει συνθήκες ανανέωσης του παλαιού κτιριακού αποθέματος με νέες μικρότερης κάλυψης στο Ο.Τ. κατασκευές λόγω των μειωμένων συντελεστών δόμησης.
- να αποθαρρύνεται η κατασκευή των νέων κατοικιών στις κορεσμένες περιοχές(χαμηλοί συντελεστές δόμησης, χαμηλό ποσοστό κάλυψης οικοπέδου, χαμηλό ύψος κτιρίων).

7.3. Προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων της έλλειψης των ελεύθερων χώρων και των χώρων πρασίνου.

(από ιστοσελίδα: «οικολογική Λαμία»)

Μία πρόταση που θα συνέβαλε στην εξασφάλιση περισσότερου ελεύθερου χώρου καθώς και χώρου πρασίνου, αποτελεί η **ανάπλαση του Στρατοπέδου Τσαλτάκη** που βρίσκεται στο ανατολικό άκρο της πόλης, εντός του αστικού ιστού. Η συνολική έκταση όλου του οικοδομικού τετραγώνου του στρατοπέδου ανέρχεται σε 196 στρέμματα. Σύμφωνα με μελέτη που έχει γίνει για την αξιοποίηση του χώρου του Στρατοπέδου, προβλέπονται χώροι ανέγερσης του νέου δικαστικού μεγάρου, του διοικητηρίου της πόλης καθώς και το ήδη διαμορφωμένο τμήμα του στρατοπέδου εκτάσεως 24 στρεμμάτων.

Ήδη από το 1986, έτος έγκρισης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Λαμίας – Γ.Π.Σ. (ΦΕΚ 955Δ/15-10-86), προβλέπεται η μετεγκατάσταση του στρατοπέδου Τσαλτάκη με στόχο την αντιμετώπιση λειτουργικών προβλημάτων αλλά και ελλείψεων σε αστικές κοινωνικές υποδομές. Ειδικότερα στο πλαίσιο του Γ.Π.Σ. προβλέπεται, μετά την απομάκρυνση του στρατοπέδου Τσαλτάκη, η χωροθέτηση του νέου Διοικητηρίου και η δημιουργία χώρων πρασίνου και χώρων ελεύθερου χρόνου αναψυχής. Παράλληλα στο πλαίσιο του Γ.Π.Σ. προβλέπεται η λειτουργία δικτύου αστικών μεταφορών και η πρόβλεψη χώρων στάθμευσης εκτός οδού, κοντά σε ζώνες κοινωνικών και εμπορικών δραστηριοτήτων, σε συνδυασμό με πεζόδρομους και σύστημα αστικού πρασίνου.

Εικόνα 7-2: προτεινόμενες χρήσεις γης Στρατοπέδου Τσαλτάκη
πηγή: εφημερίδα Φθιώτιδας «Παρατηρητής»,

Αναλυτικότερα, προτείνεται η δημιουργία πάρκου, το οποίο θα έχει συγκεκριμένες χρήσεις και λειτουργίες, αποκτώντας μεμονωμένα, είτε συνδυαστικά ψυχαγωγικό, πολιτιστικό, εκπαιδευτικό και αθλητικό χαρακτήρα. Το πάρκο δεν θα εξυπηρετεί μόνο τους κατοίκους της Λαμίας, αλλά και της ευρύτερη περιοχής.

Οι λόγοι που συνηγορούν στην δημιουργία ενός πνεύμονα πρασίνου, που θα επιδράσει ευμενώς στις βιοκλιματικές συνθήκες της περιοχής είναι πολλοί. Οι σπουδαιότεροι είναι οι εξής:

1. Το λιγοστό έως ανύπαρκτο αστικό πράσινο στο κέντρο της πόλης της Λαμίας, αφού το περισσότερο πράσινο περιορίζεται κυρίως στους περιαστικούς χώρους του Αγίου Λουκά και του Κάστρου της Λαμίας.
2. Οι υψηλές θερμοκρασίες που αναπτύσσονται στο κέντρο της πόλης, ειδικά στο τετράγωνο που περικλείεται από τις πλατείες Λαού, Ελευθερίας, Διάκου και Πάρκου. Η πολύ πυκνή δόμηση, η ανυπαρξία

ρυμοτομικού σχεδιασμού, η κάλυψη των επιφανειών με άσφαλτο – πλάκες – τσιμέντο κ.ά. «σκληρά» δομικά υλικά, η συχνότατη κυκλοφορία των οχημάτων και η απουσία χώρων πρασίνου είναι σημαντικοί παράγοντες που επιδρούν καθοριστικά στη διαμόρφωση των δυσμενών θερμομετρικών συνθηκών στο κέντρο της πόλης.

3. Η γεωγραφική θέση του στρατοπέδου που αποτελεί κομβικό σημείο για την πόλη της Λαμίας, και απέχει περίπου 700 μέτρα από το κέντρο της. Το πάρκο θα επιδράσει καθοριστικά στην βελτίωση των θερμομετρικών συνθηκών της πόλης, γιατί παράλληλα με την κατασκευή του προτείνονται παρεμβάσεις ενοποίησης κυρίως με την δεντροφύτευση των οδών Παπαποστόλου, Όθωνος, Καποδιστρίου και Ροζάκη Αγγελή που οδηγούν στο κέντρο της πόλης. Με τις παρεμβάσεις αυτές θα εκμεταλλευτούμε την βιοκλιματική συμπεριφορά του πάρκου με την βοήθεια των ανατολικών ανέμων που πνέουν στην περιοχή.

4. Η τάση εξέλιξης της περιοχής και οι κατευθύνσεις του γενικού πολεοδομικού σχεδίου της πόλης. Πρόκειται για μια περιοχή που θα αποτελέσει τον σημαντικότερο πόλο ανάπτυξης της Λαμίας για τα επόμενα χρόνια με τις δραστηριότητες και τις κοινωνικές υποδομές που προωθούνται στο συγκεκριμένο χώρο.

5. Η γειτνίαση του στρατοπέδου με μονάδες ποικίλων δραστηριοτήτων. Γύρω από το χώρο του στρατοπέδου έχουν αναπτυχθεί εμπορικές, βιοτεχνικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες, ενώ προβλέπεται μέσα στο χώρο του τετραγώνου η κατασκευή του διοικητηρίου της πόλης που θα στεγάσει τις κύριες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και της Περιφέρειας, καθώς και η κατασκευή του νέου Δικαστικού Μεγάρου. Ένα πολύ σημαντικό στοιχείο είναι η άμεση γειτνίαση αρκετών σχολικών συγκροτημάτων.

6. Η ανάγκη αποσυμφόρησης του κέντρου της πόλης με τη δημιουργία ενός χώρου υψηλής κοινωνικότητας, με τη συγκέντρωση δραστηριοτήτων που αφορούν τον ελεύθερο χρόνο των κατοίκων, που θα συμβάλει στη βελτίωση των ανθρώπινων σχέσεων αμβλύνοντας το προσωπικό στρεσάρισμα από τον έντονο ρυθμό της καθημερινής ζωής.

7. Η εύκολη και άνετη προσέγγιση του χώρου από όλα τα σημεία του νομού, αλλά και της Ελλάδας, μιας και όλα τα βασικά οδικά και σιδηροδρομικά δίκτυα της περιοχής περνούν δίπλα ή σε μικρή απόσταση από το στρατόπεδο.

Η συνολική έκταση του πάρκου, με τη δημιουργία ενός δικτύου διαδρομών κυκλοφορίας στο εσωτερικό του, επιμερίζεται σε χώρους οι οποίοι είτε χαρακτηρίζονται αποκλειστικά από την παρουσία βλάστησης, είτε σε συνδυασμό με αυτή εξυπηρετούν συγκεκριμένες λειτουργίες και δραστηριότητες (θεματικοί χώροι).

Συνοπτικά **οι χρήσεις** με τα επιμέρους στοιχεία που τις αποτελούν και που ενσωματώνονται στη λειτουργία του πάρκου είναι:

α. Αναψυχή: (δίκτυο διαδρομών, πλατεία λοχαγού Αθανασίου Τσαλτάκη, αναψυκτήριο - εστιατόριο, αλσύλλιο, κανάλι με νερό κλπ.).

β. Άθληση: (γήπεδα καλαθοσφαίρισης, πετοσφαίρισης, αντισφαίρισης, ποδηλατόδρομοι κλπ.).

γ. Πολιτισμός: (θερινός κινηματογράφος, εκθεσιακό – πολιτιστικό κέντρο, μουσεία στρατιωτικής, λαογραφικής και αγροτικής ιστορίας κλπ.).

δ. Εκπαίδευση: (θεματικός κήπος καλλωπιστικών φυτών με επτά (7) υποενότητες, όπου οι μαθητές και οι επισκέπτες θα έρχονται σε επαφή με την καλλιέργεια της γης και θα ευαισθητοποιούνται σε θέματα που αφορούν το φυσικό περιβάλλον και την οικολογία).

ε. Παιδικό παιχνίδι: (δύο παιδότοποι για παιδιά κάτω και πάνω από έξι (6) ετών).

στ. Τουρισμός – Διασκέδαση: (καταστήματα ειδών λαϊκής τέχνης, τοπικών παραδοσιακών προϊόντων κλπ.).

ε. Χώροι στάθμευσης: (προτείνονται 3 χώροι στάθμευσης).

Παρ' όλα αυτά απαιτούνται σημαντικές δαπάνες για τη λειτουργία του πάρκου, τη συντήρηση του φυτικού υλικού και των εγκαταστάσεων. Προκειμένου λοιπόν να μειωθεί το κόστος συντήρησης έχουν ενσωματωθεί δραστηριότητες, οι οποίες μπορεί να αποφέρουν αρκετά έσοδα. Τέτοιες δραστηριότητες είναι, η λειτουργία των

αναψυκτηρίων – εστιατορίων, η διοργάνωση εκδηλώσεων (συναυλίες, παραστάσεις, εκθέσεις κ.ά.) στον θερινό κινηματογράφο και στο εκθεσιακό - πολιτιστικό κέντρο του πάρκου. Επίσης έσοδα μπορεί να εξοικονομηθούν και από την ενοικίαση των καταστημάτων που δημιουργούνται στο χώρο της αγοράς από επιχειρηματίες της περιοχής.

Ακόμη μία ανάπλαση η οποία μπορεί με την σειρά της να εξασφαλίσει κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους για τους κατοίκους του κέντρου αλλά και της πόλης ολόκληρης, είναι η **ανάπλαση του Στρατοπέδου Τσάκαλου**.

Ο χώρος του Στρατοπέδου Τσάκαλου ευρίσκεται σε κομβικό σημείο της πόλης, στον άξονα Καρπενησίου – Λαμίας – Παλαιάς Εθν. Οδού – Π.Α.Θ.Ε. Το στρατόπεδο παραμένει ως χρήση εντεταγμένο στην περιαστική Ζώνη Ειδικής Προστασίας του δασικού περιαστικού χώρου. Στην τωρινή είσοδό του, υπάρχει βασικός κυκλοφοριακός κόμβος, η πλατεία Παγκρατίου όπως και το μνημείο Εθνικής Αντίστασης.

Όμως είναι απαραίτητο να διευθετηθεί η περιμέτρος του με την περιβάλλουσα πόλη και να συνεισφέρει στην αναβάθμισή της.

Τα ανωτέρω δεδομένα, δημιουργούν βασικά κίνητρα, για τις **παρεμβάσεις που προτείνονται**. Αναλυτικότερα, προτείνεται:

1. Η λειτουργία περιμετρικής ζώνης πρασίνου, στα σημεία επαφής με την πόλη, πλάτους 60μ. Στις ζώνες αυτές θα αναπτύσσονται κοινωφελείς και κοινόχρηστοι χώροι οι οποίοι δεν θα υπερβαίνουν τα 3000μ² (περίπατος, γραμμικές εκδηλώσεις όπως εκθέσεις βιβλίου, εικαστικών τεχνών κλπ.).
2. Στην νότια πλευρά του στρατοπέδου με τα παραδοσιακά κτίρια και την προτεινόμενη ζώνη πρασίνου θα δημιουργηθεί ένας ενιαίος ελεύθερος χώρος πολλαπλών χρήσεων που θα αποτελέσει σημείο έλξης και αναβάθμισης για τις ευρύτερες περιοχές.

Αξίζει να σημειώσουμε, ότι από το κομβικό αυτό σημείο προκύπτει η φυγή προς το ύψωμα του Αγ. Λουκά και ευρύτερα προς τον λόφο του Προφήτη Ηλία (περιαστικό πράσινο στην βορειανατολική πλευρά της πόλης).

Επιπλέον, ο **εμπλουτισμός της Πανελλήνιας Έκθεσης Λαμίας** με νέες λειτουργίες και η εξέλιξη της σε Τεχνολογικό Πάρκο καθώς επίσης και η σύνδεση του χώρου Τσαλάκη με αυτή, μέσω «μικτών» πεζοδρομήσεων (οδοί: Ανδ. Παπανδρέου – Οδ. Ελύτη), αποτελεί ακόμη μία δυνατότητα για την εξασφάλιση ελεύθερων χώρων πρασίνου και χώρων αναψυχής που θα συμβάλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της πόλης.

(Προτάσεις από: Γ.Π.Σ. Β2 ΦΑΣΗ)

Από την άλλη πλευρά, η **κατάληψη του δημόσιου χώρου** από τραπεζοκαθίσματα, που ιδιαίτερα εντοπίζονται στους πεζόδρομους, Ρήγα Φεραίου και Καραϊσκάκη, στις οδούς Διάκου και Καποδιστρίου καθώς και στις κεντρικές πλατείες Ελευθερίας και Λαού, έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό των πεζών και ειδικότερα των ευπαθών κοινωνικών ομάδων (ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ) από την χρήση των πεζοδρομίων. Για την επίλυση αυτού του προβλήματος και με σκοπό την ελεύθερη χρήση των δημόσιων χώρων της πόλης από τους κατοίκους, ο δήμος θα πρέπει να περιορίσει στο ελάχιστο τις άδειες που χορηγεί, καθώς και να ανακαλέσει προηγούμενες άδειες. Επιπλέον προτάσεις που θα μπορούσαν να συμβάλουν στον περιορισμό του προβλήματος είναι:

- Σε ό,τι αφορά τους πεζόδρομους, η ζώνη για την ανάπτυξη των τραπεζοκαθισμάτων προτείνεται να είναι στο 1/3 του πλάτους του πεζόδρομου μετρούμενου από ρυμοτομική σε ρυμοτομική γραμμή. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ασφαλής διέλευση των πεζών και ο χώρος διέλευσης να μην είναι λιγότερος από 2 μέτρα.
- Στα πεζοδρόμια που είναι μικρότερα από 2 μέτρα, δεν πρέπει να δίνεται καμιά άδεια κατάληψης.
- Σε πεζοδρόμια με πλάτος από 2 μέχρι 4 μέτρα, το πλάτος διέλευσης σε καμιά περίπτωση να μην είναι μικρότερο του μισού του πεζοδρομίου.
- Να καθοριστούν τα τέλη χρήσης κοινόχρηστων χώρων και οι κυρώσεις σε περίπτωση αυθαίρετης χρήσης, παράνομης κατασκευής κλπ.
- Περίπτερα, ζαρντινιέρες, εμπορεύματα, ακόμη και σκαλοπάτια κατοικιών ή καταστημάτων που "τρώνε" το πεζοδρόμιο και εμποδίζουν τη διέλευση πεζών, να απομακρύνονται.

Επιπλέον, προτείνεται η προώθηση γραμμικών «πράσινων» διαδρομών οι οποίες συνδέουν μεγάλους ανοιχτούς χώρους της κεντρικής πυκνοδομημένης πόλης και οδηγούν στους μεγάλους πόλους πρασίνου, αστικούς και περιαστικούς.

Ωστόσο, η **μεταμόρφωση των «αστικών πάρκων και χώρων πρασίνου»** από κεντρικές αναφορές της πόλης (κίνηση από την πόλη προς αυτά) σε «συνδέσμους πόλης – υπαίθρου – φύσης και πολιτισμού», αποτελεί ακόμη μία πρόταση για την βελτίωση της περιβαλλοντικής και οικολογικής εικόνας του κέντρου. Αναλυτικότερα, τα αστικά πάρκα μπορούν να συνεισφέρουν στην δημιουργία μίας σειράς «Γραμμικών Πάρκων» που σε συνδυασμό με τους πολλαπλούς «ταπεινούς τοπικούς πράσινους χώρους» θα καταλήγουν σε «μεγάλα πράσινα κεντρικά πάρκα», μέσα από ειδικά διαμορφωμένους χώρους μετάβασης (μικτοί πεζόδρομοι, μονοπάτια κλπ).

(Επιπλέον προτάσεις από την παρούσα Διπλωματική Εργασία)

Δυνατότητα για την αύξηση των **κοινόχρηστων χώρων και χώρων** πρασίνου και αναψυχής, είναι δυνατόν να αποτελέσει η **ανάπλαση της περιοχής του σιδηροδρομικού σταθμού**. Συγκεκριμένα προτείνεται η αξιοποίηση της σιδηροδρομικής γραμμής, που υπάρχει μέσα στον αστικό ιστό της πόλης και δεν γίνεται εντατική χρήση της. Απομένει η διερεύνηση της διάθεσης και η ενεργοποίηση του ΟΣΕ για την αξιοποίηση των δικτύων του, για την συμμετοχή του σε φορέα εκμετάλλευσης του τραμ. Το γεγονός αυτό θα συμβάλει στην καταστολή του κυκλοφοριακού προβλήματος, ενώ η παράλληλη διατήρηση και επανάχρηση των λοιπών κτιρίων – αποθηκών, θα συμβάλει στην δημιουργία κοινόχρηστων χώρων και χώρων πρασίνου και αναψυχής με χαρακτήρα Δημοτικού πάρκου και εκπαιδευτικού χαρακτήρα του παλαιού μηχανολογικού εξοπλισμού. Επιπρόσθετα, στην λειτουργία του πάρκου θα μπορούσαν να ενταχθούν τα παλαιά ξύλινα βαγόνια για την φιλοξενία πολιτιστικών δραστηριοτήτων.

Αξίζει να σημειώσουμε ότι τραμ εμφανίζεται ως το σύγχρονο και φιλικό προς το περιβάλλον μέσο, που μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την εξυπηρέτηση των πολιτών, καθώς είναι άνετο, αξιόπιστο και ελκυστικό για το κοινό. Διακρίνεται για την ταχύτητα και ακρίβεια στα δρομολόγια, χάρη στον αποκλειστικό άξονα διέλευσης που χρησιμοποιεί. Παράλληλα, συνδυάζεται και συμπληρώνεται από τις αστικές αναπλάσεις στις περιοχές διέλευσης.

Ακόμη, η **αποσυγκέντρωση διοικητικών υπηρεσιών** από το κέντρο της πόλης και η χωροθέτησή τους σε ένα χώρο που θα αποτελέσει τον μεγάλο πόλο «υπερτοπικής Διοίκησης» θα εξασφαλίσει την αποσυμφόρηση του κέντρου, από ένα σημαντικό ποσοστό πολιτών που εισέρχονταν στην περιοχή για τις απαραίτητες συναλλαγές, και επιπλέον θα ελευθερωθούν κτίρια και χώροι οι οποίοι μπορούν να αξιοποιηθούν προς όφελος των κατοίκων της περιοχής για ήπιες χρήσεις (πνευματικά κέντρα, εικαστικά εργαστήρια κ.λ.π.).

Αναλυτικότερα, προτείνεται η χωροθέτηση της Γ.Γ. Περιφέρειας και της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης καθώς επίσης και του Δικαστικού Μεγάρου, στο Πάρκο της Πόλης «Γσαλτάκη».

Επιπλέον, η Δημοτική Διοίκηση οργανώνεται με κύριους πόλους το Δημαρχείο στη θέση του διατηρητέου κτιρίου που σήμερα χρησιμοποιείται ως έδρα της Νομαρχίας και της Περιφέρειας, τις Τεχνικές Υπηρεσίες και το παλαιό Νοσοκομείο.

Όσον αφορά το παλαιό Νοσοκομείο, προτείνεται να χρησιμοποιηθεί ως χώρος συγκέντρωσης υπηρεσιών του Δήμου (δημοτικά ιατρεία, ΚΑΠΗ, παιδικοί σταθμοί, εικαστικά εργαστήρια κ.λ.π.), που μέχρι τώρα βρίσκονται διάσπαρτες στο κέντρο της πόλης, καθώς επίσης και σαν έναν δημοτικό «πολυχώρο» εντεταγμένος μέσα στον μεγάλο πόλο πρασίνου (>25 στρέμ.).

Εικόνα 7-3: διατηρητέο κτίριο έδρα Νομαρχίας Φθιώτιδας και Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Ταυτόχρονα, με την αναθεώρηση του Γ.Π.Σ. και σε συνδυασμό με την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου θα πρέπει να διασφαλιστεί η προστασία των δασικών εκτάσεων που ανήκουν τόσο στο αστικό όσο και στο περιαστικό πράσινο της ευρύτερης περιοχής μελέτης.

Αναλυτικότερα, προτείνεται η **ενίσχυση του Δικτύου των Κεντρικών Ελεύθερων Κοινόχρηστων Χώρων** (τέσσερις ιστορικές πλατείες) του Ιστορικού ζωντανού Κέντρου της πόλης και η ανάδειξη της πρώην Δημοτικής Αγοράς, σε «χώρο πρασίνου» στο επίπεδο της οδού Όθωνος.

Επιπρόσθετα, προτείνεται η **Ηλεκτρονική Αποτύπωση** και προστασία (μελέτη πυροπροστασίας, χρήσεις γης, ρέματα, μονοπάτια και πεζοπορίες, χώροι αναψυχής) των περιαστικών δασών με τη βοήθεια των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS). Στην καταγραφή αυτή θα ενταχθούν, χώροι οι οποίοι στο σύνολό τους ή κατά τμήμα τους θα μπορούσαν να μετατραπούν σε χώρους πρασίνου ή σε ελεύθερους χώρους για κοινωφελείς δραστηριότητες και υποδομές. Τέτοιοι χώροι, για παράδειγμα, είναι οι χώροι των υπό μετεγκατάσταση Στρατοπέδων, οι χώροι των ανενεργών λατομείων καθώς και χώροι κατά μήκος της σιδηροδρομικής γραμμής και τα δημόσια κτήματα μέσα στην πόλη.

Ωστόσο, κρίνεται σκόπιμο να αναφέρουμε ότι οι παραπάνω προτάσεις που διατυπώθηκαν με στόχο την εξασφάλιση ελεύθερων χώρων, αφορούν ενότητες οι οποίες δεν ανήκουν κατά αποκλειστικότητα στα αυστηρά όρια της περιοχής του κέντρου.

Εκτός από τον περιορισμό των όρων δόμησης και τον αυστηρό έλεγχο για τον περιορισμό της εκμετάλλευσης του δημόσιου χώρου από εμπορικές χρήσεις, που αποτελούν μέτρα τα οποία είναι δυνατόν να ληφθούν εντός της περιοχής μελέτης, οι χώροι που αναμένετε να λειτουργήσουν ως πνεύμονες πρασίνου, βρίσκονται στα όρια ή και εκτός των ορίων της περιοχής μελέτης. Το γεγονός αυτό είναι αναμενόμενο, αν συλλογιστούμε, ότι στην κεντρική περιοχή είναι δύσκολο να βρεθούν τέτοιοι χώροι, εφόσον η πυκνή δόμηση δεν έχει αφήσει επάρκεια σε ελεύθερο αδόμητο χώρο.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι **απαραίτητη** κρίνεται η επικαιροποίηση του Γ.Π.Σ. η οποία έχει ξεκινήσει και αναμένεται να ολοκληρωθεί και να τεθεί σε ισχύ, ώστε να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι χρήσεις γης της περιοχής. Με αυτόν τον τρόπο, θα λυθεί, ως ένα βαθμό τουλάχιστον, η αντίφαση που παρουσιάζεται μεταξύ των θεσμοθετημένων και των υφισταμένων χρήσεων γης.

Χρήσεις γης

(από Γ.Π.Σ. Β2 ΦΑΣΗ)

Οι χρήσεις γης οργανώνονται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το Π.Δ. της 23.2/6.3.1987 (ΦΕΚ 166 Δ') με θέμα «Κατηγορίες και περιεχόμενο χρήσεων γης» και απεικονίζονται στον χάρτη: Νο 11

Με το νέο Γ.Π.Σ. καθορίζονται χρήσεις γης σε όλη την έκταση του πολεοδομικού συγκροτήματος της πόλης της Λαμίας και προβλέπονται κοινόχρηστοι και κοινωφελείς χώροι που αγγίζουν σε ποσοστό το 41.5% στο σύνολο του Π.Σ., ενώ οι μεγάλοι πόλοι πρασίνου συμμετέχουν με ποσοστό 8.7% (αστικά άλση, Άγιος Λουκάς, Ισιδάκι, Κάστρο κ.λ.π.). Ωστόσο στον παραπάνω χάρτη δίνεται έμφαση στις υφιστάμενες χρήσεις γης καθώς επίσης και στις προτεινόμενες, για την περιοχή μελέτης.

Οι προτεινόμενες χρήσεις για την κεντρική περιοχή, διατηρούν την αμιγή κατοικία ως κύρια χρήση των περιοχών νέων επεκτάσεων καθώς και σημαντικού τμήματος των συνοικιών της «παλιάς πόλης». Θεωρεί την περιοχή του κέντρου ως περιοχή κεντρικών λειτουργιών στην οποία επιτρέπονται οι παρακάτω χρήσεις:

- Κατοικία
- Ξενώνες, ξενοδοχεία και λοιπές τουριστικές εγκαταστάσεις.
- Εμπορικά καταστήματα, καταστήματα προσωπικών υπηρεσιών, εμπορικά κέντρα (απαγορεύονται υπεραγορές και πολυκαταστήματα)
- Γραφεία, τράπεζες, ασφαλείς, κοινωφελείς οργανισμοί.
- Διοίκηση Δημοτικού Επιπέδου
- Εστιατόρια
- Αναψυκτήρια
- Κέντρα διασκέδασης αναψυχής
- Χώροι συνάθροισης κοινού
- Πολιτιστικά κτίρια και εν γένει πολιτιστικές εγκαταστάσεις
- Κτίρια εκπαίδευσης
- Θρησκευτικοί χώροι
- Κτίρια κοινωνικής πρόνοιας
- Κτίρια, γήπεδα στάθμευσης.
- Πρατήρια βενζίνης μόνο ως αμιγής χρήση σε οικόπεδα αδόμητα ή όπου υπάρχουν ή θα ανεγερθούν κτίρια στάθμευσης αυτοκινήτων.
- Αθλητικές εγκαταστάσεις.

Ακόμη, προβλέπουν πόλους κοινόχρηστων και κοινωφελών χρήσεων στις νέες επεκτάσεις που θα χωροθετήσουν οριστικά οι Πολεοδομικές Μελέτες (λογική του σύνθετου πόλου και όχι της διασποράς / διάσπασης των κοινωφελών – κοινόχρηστων χρήσεων).

Επιπλέον, διατηρούν γενικά τις θεσμοθετημένες ειδικές χρήσεις και τους χώρους πρασίνου των εγκεκριμένων σχεδίων με τις παρακάτω προσθήκες:

1. Τον χαρακτηρισμό της παλαιάς δημοτικής αγοράς ως χώρου πρασίνου στο επίπεδο της οδού Όθωνος με τη δυνατότητα «χώρου στάθμευσης» στο επίπεδο της οδού Αγίου Νικολάου.
2. Τον χαρακτηρισμό ως «μεγάλου πόλου πρασίνου» του σταδίου στο Λόφο «Γαβριήλ – Μιχαήλ» καθώς και τον χαρακτηρισμό τμημάτων των Στρατοπέδων Τσάκαλου και Τσαλτάκη, ως «χώροι πρασίνου με κτιριακές υποδομές».
3. Τον χαρακτηρισμό των Μύλων Μουζέλη και του παλαιού Δικαστικού Μεγάρου ως χώρους πολιτιστικών χρήσεων και ανάπτυξης τους ως πολιτιστικούς μείζονες πόλους.

**Εικόνα 7-4: άποψη του Δικαστικού Μεγάρου επί της οδού Καποδιστρίου.
πηγή: προσωπικό αρχείο**

**Εικόνα 7-5: άποψη του Δικαστικού Μεγάρου επί της οδού Λεωσθένους.
πηγή: προσωπικό αρχείο**

7.4. Προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος της Ηχορύπανσης

(πηγή: «Οικολογική Λαμία», ιστοσελίδα για τα προβλήματα της πόλης

Η Λαμία είναι μέσα στις πρώτες πόλεις με τη μεγαλύτερη ηχορύπανση. Δεν υπάρχει γειτονιά και συνοικία, που να μη διαμαρτύρεται για το θόρυβο όλες τις ώρες της μέρας και ιδιαίτερα τις ώρες κοινής ησυχίας, μεσημεριανές και μεταμεσονύχτιες. Το πρόβλημα επιδεινώθηκε τα τελευταία χρόνια λόγω της αύξησης των τροχοφόρων, αλλά και από την έλλειψη μέτρων από όλους τους αρμόδιους φορείς.

Επομένως, ησυχία και η ανάγκη για ξεκούραση και ηρεμία αποτελούν αναντικατάστατο κοινωνικό αγαθό, το οποίο προστατεύεται με νόμους και ευρωπαϊκές οδηγίες και οφείλουμε όλοι να σεβαστούμε και να υπερασπίσουμε. Η ευθύνη ανήκει σε όλους τους πολίτες καθώς επίσης και στην αστυνομική διεύθυνση και τον δήμο οι οποίοι θα πρέπει να πάρουν άμεσα μέτρα και να προστατέψουν την ποιότητα της ζωής και την υγεία των κατοίκων της περιοχή. Είναι δικαίωμα όλων των πολιτών να ζούνε σ' ένα προστατευμένο αστικό περιβάλλον, το οποίο δεν πρέπει να θεωρείται “χάρη”, αλλά καθήκον της πολιτείας και του δήμου.

Συνεπώς οι προτάσεις που διατυπώνονται για την καταστολή του προβλήματος είναι οι εξής:

- Ειδική συζήτηση στο Δημοτικό Συμβούλιο με την παρουσία των αρμοδίων φορέων (Αστυνομική Διεύθυνση, αρμόδιες υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, Σύλλογος Δικυκλιστών, Ιατρικός Σύλλογος, Δικηγορικός Σύλλογος, Πολιτιστικοί Σύλλογοι, Συνοικιακά Συμβούλια).
- Ενίσχυση της επιτήρησης της αστυνομίας στα πλαίσια της αντιμετώπισης: της πλημμελούς λειτουργίας των εξατμίσεων, της πρόκλησης θορύβου κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και της παραβίασης των ορίων ταχύτητας στην πόλη.
- Επιστημονική Ημερίδα με θέμα «Σύγχρονες Πόλεις και Ηχορύπανση»

(Επιπλέον προτάσεις από την παρούσα Διπλωματική Εργασία)

- Έκδοση εντύπου ενημερωτικού υλικού, που να μοιράζεται σ' όλους τους χώρους και ειδική ενημέρωση στα σχολεία από τους καθηγητές και την Ειδική Επιτροπή του Δημοτικού Συμβουλίου, μίας και το πρόβλημα είναι περισσότερο θέμα ενημέρωσης και αλλαγής νοοτροπίας των δημοτών και ιδιαίτερα των νέων της πόλης.
- Συζητήσεις στα ΜΜΕ, διαφημιστικά τηλεοπτικά - ραδιοφωνικά σποτς
- Πινακίδες ενημερωτικές για τα όρια ταχύτητας στην πόλη και την τήρηση των ωρών κοινής ησυχίας.
- Ειδικά σήματα, φανάρια και ραντάρ για τον έλεγχο της ταχύτητας σε κεντρικές αρτηρίες, όπως η Υψηλάντη
- Τοποθέτηση “τα μάτια της γάτας” στους δρόμους, που αναπτύσσονται μεγάλες ταχύτητες για τη μείωσή τους

7.5. Προτάσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος της υποβάθμισης των ιστορικών και πολιτισμικών στοιχείων της πόλης.

(από Γ.Π.Σ. Β2 ΦΑΣΗ)

Όπως αναλύσαμε και στην ενότητα των προβλημάτων του αστικού περιβάλλοντος, η περιοχή του κέντρου παρουσιάζει μία εικόνα αισθητικής υποβάθμισης, ενώ παράλληλα η ιστορική του και πολιτισμική του ταυτότητα απειλείται από ενέργειες και παρεμβάσεις που σκοπό έχουν να διευκολύνουν την εξοικονόμηση πόρων εις βάρος της ποιότητας ζωής των πολιτών και του δημόσιου ελεύθερου χώρου. Μερικές προτάσεις που θα περιόριζαν το πρόβλημα αυτό και θα συντελούσαν στην αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος της περιοχής καθώς επίσης και στην προστασία και ανάδειξη της ιστορικής κληρονομιάς είναι οι ακόλουθες:

- Προστασία του ιστορικού κέντρου της πόλης. Συγκεκριμένα προτείνεται η προστασία του ιστορικού κέντρου της πόλης της Λαμίας με κήρυξη ως παραδοσιακού συνόλου της περιοχής. Επιπρόσθετα, προτείνεται ο καθορισμός του μέγιστου ύψους οικοδομών και άλλων μορφολογικών κατευθύνσεων για την διατήρηση του ύψους και την προστασία των πολλαπλών κηρυγμένων ή προτεινόμενων για κήρυξη παραδοσιακών κτιρίων και μνημείων.
Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται τα προτεινόμενα για κήρυξη από ΥΠΕΧΩΔΕ ή διαπίστωση από ΥΠΠΟ κτίρια ή στοιχεία.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ			
ΓΙΑ ΚΗΡΥΞΗ ΑΠΟ ΥΠΕΧΩΔΕ Ή ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΑΠΟ ΥΠΠΟ			
A/A	Όνομα	Θέση	Χρήση
1	Κτίριο Πέτσα	Ησαΐα 13	Κατοικία
2	Δημοτικό Θέατρο	Ομήρου και Ηλέκτρας	Θέατρο
3	Κτίριο	Μανωλίδου	Κατοικία
4	Κτίριο Μαρούγκα	Κοραή και Σκληβανιώτου	Κατοικία
5	Κτίριο	Πατρόκλου	Κατοικία
6	Κτίριο	Σκληβανιώτου	Κατοικία
7	Κτίριο	Σολωμού και Γρηγορίου Πατρ.	Κατοικία
8	Κτίριο	Σολωμού και Γρηγορίου Πατρ.	Κατοικία
9	Κτίριο	Σολωμού και Κοραή	Κατοικία
10	Κτίριο	Σολωμού	Κατοικία
11	Κτίριο Κίτσου	Όθωνος και Αγίου Νικολάου	Κατοικία
12	Κτήριο Στρατηγείου	Ρήγα Φεραίου	Λέσχη Αξιωματικών
13	Μνημείο Αθ. Διάκου	Καλύβα Μπακογιάννη	Μνημείο
14	Κτίριο Κρόκου	Όθωνος και Κολοκοτρώνη	Κατάστημα
15	Κτίριο	Όθωνος και Αγίου Νικολάου	Αγορά
16	Κτίριο Εγκολφόπουλου	Εκκλησιών 57	Κατοικία
17	Κτίριο	Χ. Τρικούπη	Κατοικία
18	Κτίριο	Λειβαδίτου και Όθωνος	Κατοικία
19	Κτίριο	Δροσοπούλου και Πατρόκλου	Κατοικία
20	Κτίριο	Βασακάρη και Μακροπούλου	Κατοικία
21	Κτίριο παλαιού Δημαρχείου	Σκληβανιώτου 8	Διοίκηση
22	Κτίριο	Ραπτοδήμου και Πατρόκλου	Κατοικία
23	Κτίριο	Ραπτοδήμου και Πατρόκλου	Κατοικία
24	Κτίριο	Πατρόκλου και Σοφοκλέους	Κατοικία
25	Κτίριο	Ραπτοδήμου	Κατοικία
26	Κτίριο	Ραπτοδήμου	Κατοικία
27	Κτίριο	Ραπτοδήμου και Βασακάρη	Κατοικία
28	Κτίριο	Κοραή και Οίτης	Μετεωρολογικός σταθμός
29	Μύλοι Μουζέλη	Έσλιν	Εγκατ. βιομηχ. αποθήκες
30	Κτίριο	Σοφοκλέους και Μυλών	Εγκατ. βιομηχ. αποθήκες
31	Κτίριο ιδιοκτησίας ΟΣΕ	Σμύρνης 23	Κατοικία ΟΣΕ
32	Κτίριο Αποθήκης ΟΣΕ	Κων/πόλεως	Αποθήκη ΟΣΕ
33α	Κτίριο Γραφείο ΟΣΕ	Κων/πόλεως	Σταθμός τρένου
34β	Κτίριο Αποθήκης ΟΣΕ	Σμύρνης	Αποθήκη ΟΣΕ
42	Παπακωνσταντίνου	Μακροπούλου 34	Κατοικία

Πίνακας 7-3: κτίρια και στοιχεία για κήρυξη από ΥΠΕΧΩΔΕ ή ΥΠΠΟ

πηγή: Γ.Π.Σ. Λαμίας Β2 ΦΑΣΗ

- **Ανάπλαση στην ευρύτερη περιοχή της Πλατείας Λαού.** Η διάσωση του ιστορικού κέντρου της πόλης στις ευρύτερη περιοχή της πλατείας Λαού που σήμερα ακόμη διατηρούν σε μεγάλο βαθμό τα παραδοσιακά τους στοιχεία τόσο στα κτίρια όσο και στα μνημεία και το δημόσιο χώρο, προτείνεται να γίνει ενεργοποιώντας μηχανισμούς ανάπλασης του Ν. 2508/97.

Εικόνα 7-6: Πλατεία Λαού.
πηγή: προσωπικό αρχείο

- Στα ακίνητα τα οποία έχουν χαρακτηριστεί τα ίδια ή η χρήση τους ως διατηρητέα, για την προστασία και την ανάδειξη τους, να γίνει **εφαρμογή της Μεταφοράς Δόμησης** σύμφωνα με τον Ν. 3044/2002.
- **Αισθητική του δομημένου χώρου.** Οι δράσεις για την επίτευξη ενός ωραιότερου δομημένου περιβάλλοντος, είναι ποικίλες και αλληλοεξαρτώμενες. Αναλυτικότερα, τέτοιου είδους παρεμβάσεις και δράσεις είναι:
 1. καλλιτεχνικές
 2. περιβαλλοντολογικές – εξοικονόμηση ενέργειας
 3. δράσεις για την επίτευξη υγιεινού περιβάλλοντος

Παρεμβάσεις στα κτίρια. Συγκεκριμένα προτείνεται να ελαχιστοποιηθούν οι γυάλινες επιφάνειες των κτιρίων, λόγους μικροκλίματος, μικρής κλίμακας του ιστορικού κέντρου (αισθητικής), ενεργειακής σπατάλης. Επιπλέον, προτείνεται να δοθούν κίνητρα για την αντιμετώπιση των «ανόψεων των δωματίων, που παρουσιάζουν μία ακαλαίσθητη εικόνα εξαιτίας της άναρχης τοποθέτησης ηλιακών θερμοσιφώνων, κεραιών τηλεοράσεων και απολήξεων πάσης φύσεως.

Τα παραπάνω είναι δυνατόν να αντιμετωπισθούν με κίνητρα και σχεδιασμό για την μετατροπή των δωματίων σε στοιχεία αισθητικά θετικά. Η Ελληνική αγορά καλύπτει με αρκετά υλικά για την επίτευξη των ανωτέρω παρεμβάσεων.

Κίνητρα επίσης θα πρέπει να δοθούν στις επισκευές και ανέγερσης οικοδομών ή κατασκευής έργων, σχετικά με τη διατήρηση της αρχιτεκτονικής μορφής των δρόμων και την προστασία του περιβάλλοντος απαγορεύοντας τις αφισοκολλήσεις κ.ά

Ωστόσο, έμφαση πρέπει να δοθεί στις γυμνές πλαγιές όψεις των κτιρίων. Οι παρεμβάσεις αυτές μπορεί να ποικίλουν και να αποτελούνται από χρωματισμούς, από φυτεύσεις αναρριχόμενων καθώς επίσης και από ποικίλες καλλιτεχνικές παρεμβάσεις (γλυπτά, φωτισμούς, κλπ).

(Επιπλέον προτάσεις από την παρούσα Διπλωματική Εργασία)

Διαμόρφωση όψεων εμπορικών καταστημάτων. Συγκεκριμένα, αφορά στη βελτίωση – προσαρμογή των όψεων καταστημάτων του ιστορικού κέντρου σύμφωνα με τα επιθυμητά αρχιτεκτονικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά. Προτείνεται επίσης η αντικατάσταση πινακίδων με προτεραιότητα σε καταστήματα που δραστηριοποιούνται στο κλάδο του εμπορίου και την προώθηση τοπικών προϊόντων. Ακόμη σχετικά με τις πινακίδες των καταστημάτων και σε ό,τι αφορά το μέγεθος και την αισθητική, τη διάταξη και το ύψος από το δρόμο, θα πρέπει να διέπεται από κανονισμούς και προδιαγραφές οι οποίες θα προφυλάσσουν την αισθητική του δημόσιου χώρου.

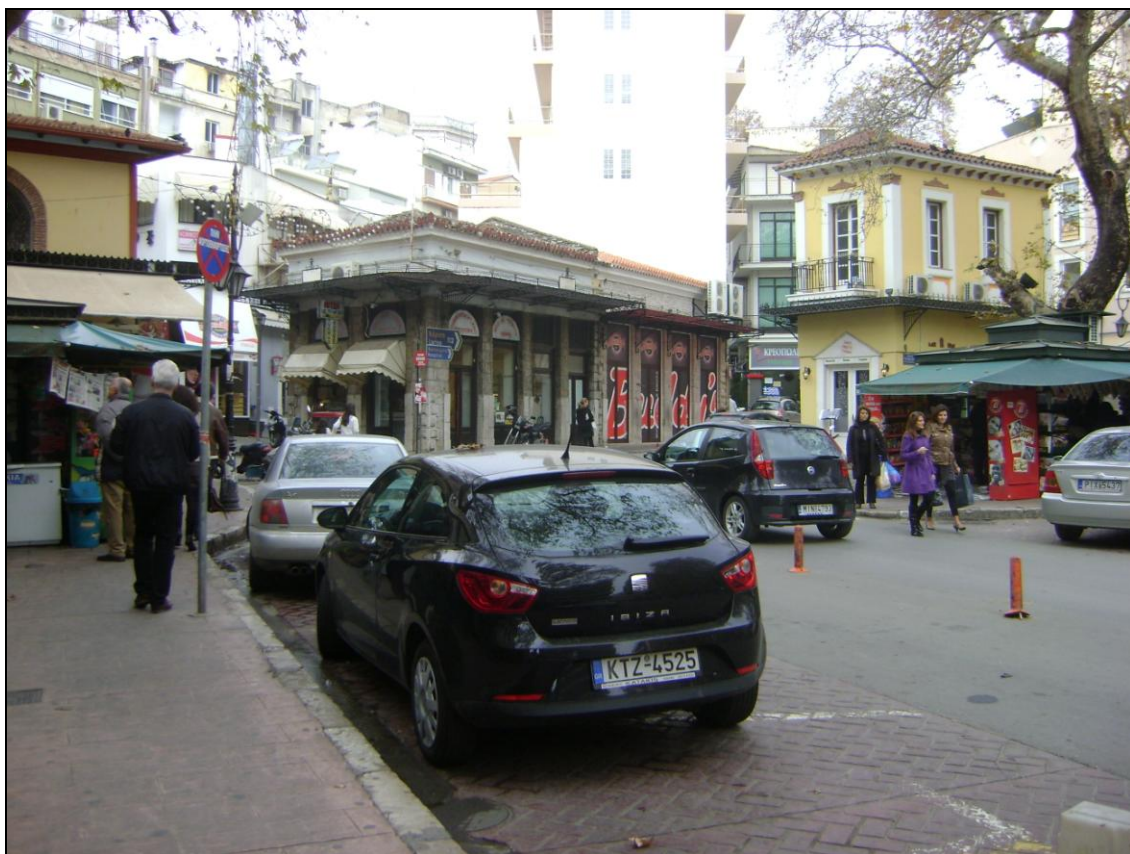

Εικόνα 7-7 & 7-8: εμπορικά καταστήματα με υποβαθμισμένη αισθητική.
πηγή: προσωπικό αρχείο

Προτείνεται η αναπαλαίωση κτιρίων που έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα (Δικαστικό Μέγαρο, Μύλοι Μουζέλη, 6^ο Γυμνάσιο, κτίρια Δημοτικής Αγοράς) και επαναχρησιμοποίησή τους ως χώροι στέγασης και ανάδειξης πολιτισμικών δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα τα ελάχιστα κτίρια της παλαιάς δημοτικής αγοράς που δεν έχουν κατεδαφιστεί θα μπορούσαν να επισκευαστούν με τρόπο ώστε να διατηρηθεί η αρχιτεκτονική τους και να εναρμονίζονται με τον γύρω χώρο της ιστορικής πλατείας Λαού. Τα κτίρια αυτά είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν για να εξυπηρετήσουν δράσεις και δραστηριότητες που θα σχετίζονται με τα πολιτισμικά δρώμενα και τις δράσεις του Δήμου οι οποίες θα αποβλέπουν στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων για την εξυπηρέτηση των πολιτών (π.χ. θεατρικό εργαστήριο, κέντρο ενημέρωσης νέων, κέντρα προώθησης εθελοντισμού, πνευματικό κέντρο, κέντρα πρόνοιας της τρίτης ηλικίας, κ.λ.π.).

Αναφορικά με μεγαλύτερες εκτάσεις, όπως είναι οι Μύλοι Μουζέλη, προτείνεται η ανακατασκευή τους και η χρησιμοποίησή τους ως πολυχώροι καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων (συναυλιακοί χώροι, χώροι στέγασης εκθέσεων φωτογραφίας, παρουσιάσεις βιβλίων κ.α.). Ωστόσο ένα τμήμα του κτιρίου θα μπορούσε να αποτελέσει ένα μουσειακό χώρο (με φωτογραφικό υλικό και εργαλεία της εποχής) στον οποίο θα παρουσιάζεται η ιστορία της λειτουργίας των Μύλων από το ξεκίνημά του μέχρι και σήμερα.

Τέλος ο Δήμος θα πρέπει με γνώμονα τα προαναφερθέντα να δρομολογήσει την «πilotική» ανακατασκευή με συγκεκριμένους όρους μέσω του θεσμού της «ανάπλασης» ενός συνόλου μικρών κτιρίων μιας μικρής οδού, στο ιστορικό κέντρο της πόλης. Σε αυτόν το δρόμο μπορεί επίσης να κατασκευαστεί ένα (πilotικό) ενεργειακό κτίριο. Οι δρόμοι που προτείνονται για να εφαρμοστούν οι παραπάνω δράσεις, είναι οι δρόμοι γύρω από την Πλατεία Λαού, μιας και εκείνη η περιοχή διατηρεί την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική της παλαιάς πόλης και συνδέεται άρρηκτα με την ιστορική και πολιτιστική φυσιογνωμία της πόλης.

Εικόνα 7-9: Πλατεία Λαού.
πηγή: προσωπικό αρχείο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γιαουτζή Μαρία, Στρατηγέα Αναστασία, Ανδρεάτου Αγγελική, Μιχαλόπουλος Παναγιώτης, Διονέλης Χρήστος, Πατρήs Γιώργος, «Σημειώσεις Άσκησης Χωροταξίας», Εκδόσεις ΕΜΠ, Αθήνα 2004
2. Δήμος Λαμιέων, «Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Λαμιέων, Β2 Φάση», Λαμία 2009
3. Δήμος Λαμιέων, «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δήμου Λαμιέων 2007 – 2010», Λαμία 2008
4. Δήμος Λαμιέων, «Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Λαμιέων, Β1 Φάση», Λαμία 2007
5. Δήμος Λαμιέων, «Επιχειρησιακό πρόγραμμα ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης σε ζώνες μικρής κλίμακας για την Λαμία», Λαμία 2006
6. Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος (Ε.Σ.Υ.Ε.). Απογραφή Πληθυσμού – Κατοικιών 1991 – 2001, Απογραφή Οικοδομικής Δραστηριότητας 1991 – 2001.
7. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Φιλότης, Τράπεζα στοιχείων για την Ελληνική φύση, «Κοιλιάδα και εκβολές Σπερχειού – Μαλιακός Κόλπος», Αθήνα 1995
8. Ευθυμίου Γ., Μερτζάνης Α., Σαπουντζής Μ., Ζακυνθινός Γ., «Ανθρωπογενείς επιδράσεις στο Δέλτα του ποταμού Σπερχειού – Μέτρα προστασίας, ανάδειξης και διαχείρισης των φυσικών οικοσυστημάτων», ΤΕΕ 2005
9. Ζωή Κούκουρα, «Χρήση σπόρων ποωδών φυτών με σκοπό την αναβάθμιση των βιοτόπων του λαγού, της ορεινής πέρδικας και του αγριόχοιρου», Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Σχολή Δασολογία και Φυσικού Περιβάλλοντος 2008
10. Καρβούνη Αλεξάνδρα, Ντρούκας Γεώργιος, Παπαθανασίου Αλεξάνδρα, Σαμούρης Χαράλαμπος «Αστικό και Περιαστικό πράσινο του Πολεοδομικού συγκροτήματος Λαμίας», ΤΕΕ 1991
11. Κασσιός Κ., Εφαρμογές στη Διαχείριση των Φυσικών Πόρων, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, Αθήνα, 2000.
12. Καστρίτης Αθανάσιος, «Διακίνηση ρύπων στην λεκάνη απορροής του Σπερχειού και επιδράσεις στην παράκτια ζώνη», Ηράκλειτος - Υποτροφίες Έρευνας στο ΕΚΠΑ (Περιβάλλον) Αθήνα 2005
13. Κεσκιλίδης Αλέξανδρος, Παπούλια Μαρία, «Κατασκευή χαρτών μακροσεισμικών αποτελεσμάτων με χρήση Γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών», Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο 2007

14. Κουτσόπουλος Κωστής, «Γεωγραφία: Μεθοδολογία και Μέθοδοι Ανάλυσης του Χώρου», Εκδόσεις Συμμετρία, Αθήνα 2000
15. 2^ο Λύκειο Λαμίας, «Περιβαλλοντικός οδηγός Νομού Φθιώτιδας», Λαμία 1998
16. Νέλλας Δ. και Γ., «Κυκλοφοριακή μελέτη της πόλης της Λαμίας Φάση Γ (Προτάσεις μέτρων), ΤΕΕ 1990
17. Νέλλας Δ. και Γ., «Κυκλοφοριακή μελέτη της πόλης της Λαμίας Φάση Β (Απογραφή και ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης), ΤΕΕ, 1990
18. Πούλου Σ. Ε., Ψωμιάδη Ε., Παρχαρίδη Ι., «Το Γεωπεριβάλλον του Σπερχειού ποταμού», διημερίδα με θέμα: «Natura Σπερχειού – Μαλιακού», Λαμία 2004
19. Σιόλας Άγγελος, «Άνθρωπος και Χώρος», Ε.Μ.Π., Αθήνα 2005
20. ΥΠΕΧΩΔΕ, «Οδηγός Εκπόνησης Ολοκληρωμένων Τοπικών Προγραμμάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης σε Εφαρμογή της HABITAT AGENDA», Ιούλιος 2002
21. Υπουργείο Ανάπτυξης «Ανάπτυξη συστημάτων και εργαλείων και διαχείρισης Υδατικών Πόρων Διαμερισμάτων Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, Ηπείρου, Αττικής, Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας», 2008
22. Φ.Ε.Κ. Δ΄ 955/15-10-1986. Απόφαση Αριθ. 69566/2999 – «Έγκριση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Λαμίας (Ν. Φθιώτιδας).
23. Φ.Ε.Κ. Β΄ 1154/12-8-2003, Απόφαση Αριθ. Δ17α/115/9/ΦΝ275 – [Τροποποίηση διατάξεων του «Ελληνικού Αντισεισμικού Κανονισμού ΕΑΚ – 2000» λόγω αναθεώρησης του Χάρτη Σεισμικής Επικινδυνότητας].
24. Papazachos, B., & Papazachoy, K., 1989. The earthquakes of Greece. Ziti Publ. Co., 356 p., Thessaloniki

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

1. [http:// www.culture.gr/](http://www.culture.gr/) - Υπουργείο Πολιτισμού
2. <http://www.demography – lab.prd.uth.gr> – Εθνική Στατιστική Υπηρεσία – Ορισμοί
3. <http://www.e-city.gr/fthiotida> – Γενικά στοιχεία για τον Νομό Φθιώτιδας και για την πόλη της Λαμίας
4. <http://www.e-ecology.gr/Discview.asp> – Ιστοσελίδα της Οικολογίας για την Λαμία και την περιοχή της Φθιώτιδας, Άρθρο για την Ηχορύπανση
5. [http:// el.wikipedia.org/wiki/lamia](http://el.wikipedia.org/wiki/lamia) – Γενικά στοιχεία για την πόλη της Λαμίας
6. <http://www.estia.minenv.gr/files/images/webicon.ico> – ΥΠΕΧΩΔΕ – Καταγραφή Διατηρητέων Κτιρίων στην πόλη της Λαμίας
7. <http://www.gaielliniki.gr> – Ιστορικά στοιχεία για την πόλη της Λαμίας
8. <http://www.geo.auth.gr> – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Τμήμα Γεωλογίας - Στοιχεία για το υδατικό διαμέρισμα της Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας
9. http://www.gis.gr/ANTIKEIMENIKES_AXIES_2007/DIORTHOSEIS_AXIWN?04.2% - Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων – Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών
10. <http://www.hnms.gr> – Ιστοσελίδα της ΕΜΥ
11. <http://www.itia.ntua.gr/filotis/Maps/all244.jpg> - Φιλότης, Τράπεζα Στοιχείων για την Ελληνική Φύση, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
12. <http://www.lamia.gr> – Ιστοσελίδα του Δήμου Λαμιέων
13. <http://minenv.gr/4/42/g4200.html> – Ιστοσελίδα ΥΠΕΧΩΔΕ – Το Δίκτυο NATURA 2000 και προτεινόμενες περιοχές (Γενικά Χαρακτηριστικά του Ελλαδικού Χώρου)
14. <http://natura.minenv.gr/natura/> - Δίκτυο Ερευνητών Διαχείρισης Περιβάλλοντος (Περιοχές Δικτύου «NATURA 2000»)
15. http://ndbhmi.chi.civil.ntua.gr/elapplications/district/eastern_central – Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο – Υδρολογική Τράπεζα Πληροφοριών

16. <http://portal.nafthiotidas.gr/> - Ιστοσελίδα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φθιώτιδας
17. <http://www.oasp.gr> – Ιστοσελίδα Οργανισμού Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας
18. <http://www.odysseus.culture.gr> – Υπουργείο Πολιτισμού - Μνημεία – Αρχαιολογικοί Χώροι και Μουσεία για τον Νομό Φθιώτιδας και την πόλη της Λαμίας.
19. <http://www.statistics.gr> – Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος.
20. <http://stereaellada.dasi-ydata.gr> – Διαδικτυακή πύλη για τα δάση και την διαχείριση υδατικών πόρων
21. <http://www.stereaellada.gov.gr> – Ιστοσελίδα Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας – Γενικά στοιχεία για την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, τον Νομό Φθιώτιδας και την πόλη της Λαμίας
22. <http://www.teelamia.gr> – Ιστοσελίδα ΤΕΕ Λαμίας
23. <http://www.weatheronline.gr/weather/maps> – Κλιματολογικά στοιχεία για τις πόλεις της Ελλάδας
24. http://www.ypan.gr/docs/diavoulefsi_diahiristikon_ypan – Υπουργείο Ανάπτυξης - Γενικά στοιχεία για το Υδατικό Διαμέρισμα της Ανατολικής Στερεάς

**ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

**Εκπόνηση
Φωτίου Ελένη**

**Επιβλέπων Καθηγητής:
Σαγιάς Ι.**

Αθήνα, Ακαδημαϊκό έτος 2010 - 2011

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Δήμοι/Κοινότητες Δημοτικά/Κοινοτικά διαμερίσματα	Αστικά και Αγροτικ ά Δ.Δ/Δ.Κ	Ορεινά ημιορειν ά και πεδινά Δ.Δ/Κ.Δ.	Πληθυσμός	Επιφάνεια (τ.χμ.)		Πυκνότητα πληθυσμού ανά τ.χμ.	Μέσος σταθμικός υψόμετρο
				Με εσωτερικ ά ύδατα	Χωρίς εσωτερικ ά ύδατα		
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ							
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ			58.601	413,482	412,150	141,73	99
Δ.Δ.Λαμιέων	ΑΣ	Π	46.406	56,211	56,161	825,57	100
Δ.Δ.Αγίας Παρασκευής (Λιμογαρδίου)	ΑΓ	Ο	1.012	59,071	59,071	17,13	59
Δ.Δ.Ανθήλης	ΑΓ	Π	1.475	50,151	49,551	29,41	8
Δ.Δ.Δίβρης	ΑΓ	Ο	302	48,567	48,567	6,22	800
Δ.Δ.Θερμοπυλών	ΑΓ	Η	565	36,951	36,754	15,29	35
Δ.Δ.Καλαμακίου	ΑΓ	Ο	316	42,141	42,141	7,50	766
Δ.Δ.Κόμματος	ΑΓ	Π	710	9,077	8,852	78,22	10
Δ.Δ.Κωσταλέξη	ΑΓ	Η	753	11,852	11,802	63,53	120
Δ.Δ.Λυγαριάς	ΑΓ	Η	807	32,982	32,982	24,47	154
Δ.Δ.Μεγάλης Βρύσης	ΑΓ	Π	890	13,618	13,618	65,35	30
Δ.Δ.Ροδίτσης	ΑΣ	Π	2.632	19,755	19,755	133,23	30
Δ.Δ.Σταυρού	ΑΣ	Π	2.090	12,727	12,717	164,22	90
Δ.Δ.Φραντζή	ΑΓ	Η	643	20,379	20,179	31,55	106

Πίνακας 0-1: πραγματικός πληθυσμός και πυκνότητα πληθυσμού ανά τ.χμ. Δήμου Λαμιέων και Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	
ΛΑΜΙΕΩΝ	46406
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	1012
ΑΝΘΗΛΗΣ	1475
ΔΙΒΡΗΣ	302
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	565
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	316
ΚΟΜΜΑΤΟΣ	710
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	753
ΛΥΓΑΡΙΑΣ	807
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ	890
ΡΟΔΙΤΣΗΣ	2632
ΣΤΑΥΡΟΥ	2090
ΦΡΑΝΤΖΗ	643
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	58601

Πίνακας 0-2: πραγματικός πληθυσμός ανά Δ.Δ και στο σύνολο του Δήμου
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 1991			
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ			
Ομάδες ηλικιών	Έτος Απογραφής	Φύλο	
		Άρρενες	Θήλειες
0-4	1991	1737	1614
5-9	1991	2206	2095
10-14	1991	2433	2352
15-19	1991	2366	2163
20-24	1991	2199	2048
25-29	1991	1914	2028
30-34	1991	2054	2265
35-39	1991	2052	2040
40-44	1991	1925	1885
45-49	1991	1674	1685
50-54	1991	2001	1893
55-59	1991	1821	1825
60-64	1991	1552	1695
65-69	1991	1067	1123
70-74	1991	764	969
75-79	1991	589	752
80-84	1991	406	604
85+	1991	231	367

Πίνακας 0-3: πληθυσμός Δήμου Λαμιέων ανά φύλλο και ομάδες ηλικιών
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001			
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ			
Ομάδες ηλικιών	Έτος Απογραφής	Φύλο	
		Άρρενες	Θήλειες
0-4	2001	1659	1457
5-9	2001	1762	1613
10-14	2001	1986	1775
15-19	2001	2466	2291
20-24	2001	2505	2312
25-29	2001	2394	2274
30-34	2001	2462	2450
35-39	2001	2219	2389
40-44	2001	2341	2372
45-49	2001	2153	2002
50-54	2001	1804	1846
55-59	2001	1492	1589
60-64	2001	1700	1864
65-69	2001	1520	1697
70-74	2001	1200	1523
75-79	2001	751	836
80-84	2001	423	556
85+	2001	284	485

Πίνακας 0-4: πληθυσμός Δήμου Λαμιέων ανά φύλλο και ομάδες ηλικιών
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΗΛΙΚΙΑ	ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ		ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001	1991	2001
0-14	21,30	16,3	18,3	14,3	19,6	15,5	19,2	15,2
15-24	15,03	15,6	13,5	13,5	13,8	13,6	15,3	14,3
25-39	21,15	22,6	18,6	21,7	19,2	21,7	20,8	22,9
40-64	30,75	30,5	32,8	31,2	31,1	30,6	31,1	31
65&ΑΝΩ	11,77	15,0	16,9	19,3	16,3	18,6	13,7	16,7
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100	100

Πίνακας 0-5: μόνιμος πληθυσμός σε ομάδες για το σύνολο της Χώρας, την Περιφέρεια και τον Δήμο Λαμιέων
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991, 2001

Οικιστική ανάπτυξη

ΠΛΗΘΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ ΚΑΤΑ ΑΡΙΘΜΟ ΟΡΟΦΩΝ 1991							
ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1991	ΣΥΝΟΛΟ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ					
		ΜΟΝΟ ΙΣΟΓΕΙΑ (ΜΕ Η ΧΩΡΙΣ ΥΠΟΓΕΙΟ)	Ισόγεια ή πυλωτές (με ή χωρίς υπόγειο) με αριθμό ορόφων				
Δ.Δ.			1	2	3 - 5	6 ΚΑΙ ΑΝΩ	ΜΕ ΠΥΛΩΤΗ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ		4864	1578	788	16	376	0
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ		376	132	9	0	0	16
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ		501	4	0	0	9	0
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ		231	59	0	0	0	0
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		180	29	0	0	0	0
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ		204	15	0	0	0	0
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ		169	1	0	0	0	4
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΙΟΥ		277	49	0	0	0	0
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ		237	0	0	0	0	0
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ		381	117	5	0	0	22
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ		617	3	11	0	0	29
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ		382	30	0	0	0	16
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ		253	87	2	0	0	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		8672	2104	815	16	385	87

Πίνακας 0-6: πλήθος κτιρίων κατά αριθμό ορόφων για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991

ΚΤΙΡΙΑ ΜΕ ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ												
ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2001	ΣΥΝΟΛΟ ΚΤΙΡΙΩΝ	ΚΥΡΙΑ ΥΛΙΚΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ							ΜΟΡΦΗ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑ ΥΛΙΚΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ ΤΗΣ ΚΕΚΛΙΜΕΝΗΣ ΣΤΕΓΗΣ			
		ΜΠΕΤΟΝ	ΜΕΤΑΛΛΟ	ΞΥΛΟ	ΤΟΥΒΛΑ - ΤΣΙΜΕΝΤΟΛΙΘΟΙ	ΠΕΤΡΑ	ΆΛΛΑ ΥΛΙΚΑ	ΔΕ ΔΗΛΩΘΗΚΕ	ΜΕ ΤΑΡΑΤΣΑ (ΔΩΜΑ)	ΜΕ ΚΕΚΛΙΜΕΝΗ ΣΤΕΓΗ		
ΚΕΡΑΜΙΔΙΑ	ΦΥΛΛΑ ΕΠΙΚΑΛΥΨΗΣ									ΆΛΛΑ ΥΛΙΚΑ		
Δ.Δ.												
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	11563	8637	28	7	1357	1509	19	6	8678	2652	194	39
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	405	221	0	0	70	67	47	0	203	158	3	41
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	687	489	4	0	119	75	0	0	402	248	37	0
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	142	26	0	0	44	72	0	0	24	89	29	0
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	187	114	1	0	30	42	0	0	82	88	16	1
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	194	17	0	0	103	74	0	0	11	92	91	0
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	357	277	1	0	70	9	0	0	117	221	19	0
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΙΟΥ	244	77	0	0	70	97	0	0	49	134	61	0
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	471	182	5	2	180	102	0	0	148	147	176	0
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	436	247	34	0	47	27	80	1	250	78	36	72
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ	979	667	12	3	164	128	4	1	585	313	81	0
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ	914	678	4	1	155	72	4	0	605	251	49	9
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	306	261	0	0	24	21	0	0	101	183	22	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	16885	11893	89	13	2433	2295	154	8	11255	4654	814	162

Πίνακας 0-7: κτίρια με υλικά κατασκευής και με μορφή επικάλυψης
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 1991										
Δ.Δ.	ΣΥΝΟΛΟ ΚΤΙΡΙΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ-ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ-ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ	ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ-ΓΡΑΦΕΙΑ	ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ (ΠΑΡΚΙΝΓΚ)	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ - ΚΛΙΝΙΚΕΣ Κ.Α.Π.	ΆΛΛΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	9284	8273	27	2	107	37	413	5	4	416
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	328	259	9	0	8	3	9	0	0	40
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	469	281	3	0	2	1	11	0	0	171
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	230	85	9	0	1	1	1	0	0	133
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	176	112	4	2	1	2	8	0	0	47
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	201	97	4	0	0	1	0	0	0	99
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	200	180	1	0	4	1	5	0	0	9
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΙΟΥ	276	141	4	0	0	1	1	0	0	129
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	318	200	6	0	1	1	0	0	0	110
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	356	206	3	0	34	3	20	0	0	90
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ	882	724	3	0	31	5	21	0	0	98
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ	640	565	3	0	8	2	12	0	0	50
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	336	245	3	0	5	2	3	0	0	78
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	13696	11368	79	4	202	60	504	5	4	1470

Πίνακας 0-8: αποκλειστική χρήση κτιρίων για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2001										
Δ.Δ.	ΣΥΝΟΛΟ ΚΤΙΡΙΩΝ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ	ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ - ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ - ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	ΣΧΟΛΙΚΑ ΚΤΙΡΙΑ	ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ - ΓΡΑΦΕΙΑ	ΣΤΑΘΜΟΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ (ΠΑΡΚΙΝΓΚ)	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ - ΚΛΙΝΙΚΕΣ Κ.Λ.Π.	ΆΛΛΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	10080	9253	29	6	9	46	3961	1	8	332
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	359	307	6	0	0	3	7	0	0	36
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	634	499	2	0	5	2	6	0	0	120
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	138	94	3	0	0	0	3	0	0	38
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	179	129	5	2	1	1	11	0	0	30
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	190	93	3	0	0	0	2	0	0	92
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	344	245	5	0	7	2	9	0	0	76
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΙΟΥ	233	163	1	0	0	1	3	0	0	65
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑΣ	438	244	7	0	2	4	6	0	0	175
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗΣ	385	228	2	0	37	5	23	0	0	90
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΗΣ	906	753	2	0	12	6	13	0	0	120
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΥ	790	655	6	1	0	2	28	0	0	98
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	293	251	5	0	3	0	6	0	0	28
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	14969	12914	76	9	76	72	513	1	8	1300

Πίνακας 0-9: αποκλειστική χρήση κτιρίων για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ. πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ - ΚΤΙΡΙΩΝ - ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ ΕΤΟΥΣ 2001			
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ	ΚΤΙΡΙΑ	ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ
Δ.Δ. ΛΑΜΙΕΩΝ	10990	11563	25463
Δ.Δ. ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	332	405	429
Δ.Δ. ΑΝΘΗΛΗΣ	529	687	698
Δ.Δ. ΔΙΒΡΗΣ	122	142	104
Δ.Δ. ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ	142	187	168
Δ.Δ. ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ	126	194	99
Δ.Δ. ΚΟΜΜΑΤΟΣ	288	357	329
Δ.Δ. ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ	193	244	179
Δ.Δ. ΛΥΓΑΡΙΑ	344	471	307
Δ.Δ. ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ	361	436	400
Δ.Δ. ΡΟΔΙΤΣΑ	818	979	1164
Δ.Δ. ΣΤΑΥΡΟΣ	815	914	1062
Δ.Δ. ΦΡΑΝΤΖΗ	277	306	319
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ	15337	16885	30721

Πίνακας 0-10: απογραφή οικοδομών – κτιρίων – κατοικιών, για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΝΕΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ											
	ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δ.Δ.											
ΛΑΜΙΕΩΝ		216	215	296	256	265	322	211	183	154	112
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ		0	0	0	0	0	6	4	4	0	1
ΑΝΘΗΛΗ		1	2	0	1	5	17	4	6	1	3
ΔΙΒΡΗΣ		2	1	2	0	2	1	1	0	1	0
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		0	1	0	3	0	1	1	0	0	0
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ		0	1	1	0		0	1	1	0	1
ΚΟΜΜΑΤΟΣ		2	3	2	0	0	3	5	3	1	3
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ		2	1	1	1	0	1	2	0	0	1
ΛΥΓΑΡΙΑ		0	3	1	2	5	3	4	3	2	0
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ		1	1	1	3	0	2	5	2	2	0
ΡΟΔΙΤΣΑ		10	15	2	4	8	14	13	16	9	6
ΣΤΑΥΡΟΣ		1	7	2	1	8	7	8	5	2	6
ΦΡΑΝΤΖΗ		2	2	4	1	0	6	10	4	2	4
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		237	252	312	272	293	383	269	227	174	137

Πίνακας 0-11: νέες οικοδομές για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ											
	ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δ.Δ.											
ΛΑΜΙΕΩΝ		67	92	110	83	113	87	117	82	74	62
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ		0	0	1	0	2	1	3	1	2	1
ΑΝΘΗΛΗ		0	4	3	2	2	3	2	2	2	0
ΔΙΒΡΗΣ		1	0	0		0	2	1	1	1	
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		0	2	1	0	1	1	1		0	
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ		0	0	0	0			0	0	0	0
ΚΟΜΜΑΤΟΣ		0	4	0	1	2	1	0	2	1	1
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ		0	0	0	0		0	1	1		0
ΛΥΓΑΡΙΑ		0	2	2	1	1	0	0	3	1	2
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ		1	0	1	2		0	1	2	0	
ΡΟΔΙΤΣΑ		0	1	5	0	0	6	9	4	4	5
ΣΤΑΥΡΟΣ		1	1	1	0	1	4	6	2	5	2
ΦΡΑΝΤΖΗ		2	1	1	0	0	1	1	1	2	1
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		72	107	125	89	122	106	142	101	92	74

Πίνακας 0-12: προσθήκες για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ											
	ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δ.Δ.											
ΛΑΜΙΕΩΝ		0	0	2	1	16	50	26	18	20	7
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΑΝΘΗΛΗ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΔΙΒΡΗΣ		0	0	0		0	0	0	0	0	
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		0	0	0	0	0	0	0			0
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ								0	0		0
ΚΟΜΜΑΤΟΣ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ		0	0	0	0		0	0	0		0
ΛΥΓΑΡΙΑ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ		0		0	0		0	0	0	0	
ΡΟΔΙΤΣΑ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΤΑΥΡΟΣ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΦΡΑΝΤΖΗ		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		0	0	2	1	17	50	26	18	20	7

Πίνακας 0-13: κατεδαφίσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΝΟΜΙΜΟΠΟΙΗΣΕΙΣ											
	ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δ.Δ.											
ΛΑΜΙΕΩΝ		9	5	12	7	12	3	8	13	11	11
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
ΑΝΘΗΛΗ		0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
ΔΙΒΡΗΣ		0	0	0		0	1	0	0	0	
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		0	0	0	0	0	0	0			0
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ								0	0		0
ΚΟΜΜΑΤΟΣ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ		0	0	0	0		0	0	0	0	1
ΛΥΓΑΡΙΑ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ		0	0	0	0		1	0		0	
ΡΟΔΙΤΣΑ		1	0	0	0	0	1	0	0	0	0
ΣΤΑΥΡΟΣ		0	0	0	0	0	0	1	1	0	1
ΦΡΑΝΤΖΗ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		10	5	12	7	12	8	10	15	11	13

Πίνακας 0-14: νομιμοποιήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ											
	ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δ.Δ.											
ΛΑΜΙΕΩΝ		5	11	19	20	31	26	19	23	28	30
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ		0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
ΑΝΘΗΛΗ		0	0	1	0	1	0	0	1	1	1
ΔΙΒΡΗΣ		0	0	0		0	0	0	0	0	
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		0	0	0	0	0	0	0			1
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ								0	0		0
ΚΟΜΜΑΤΟΣ		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ		0	0	0	0		0	0	0		0
ΛΥΓΑΡΙΑ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ		0	0	0	0		0	0	0	0	
ΡΟΔΙΤΣΑ		0	0	0	0	0	1	0	1	1	0
ΣΤΑΥΡΟΣ		1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ΦΡΑΝΤΖΗ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		6	11	20	20	33	28	19	25	31	33

Πίνακας 0-15: τροποποιήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ											
	ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δ.Δ.											
ΛΑΜΙΕΩΝ		46	37	16	14	18	11	12	4	6	6
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ		1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ΑΝΘΗΛΗ		0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
ΔΙΒΡΗΣ		0	0	0		0	0	1	0	0	
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		0	0	0	0	0	0	0			0
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ								0	0		0
ΚΟΜΜΑΤΟΣ		2	1	0	0	1	0	0	0	0	0
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ		0	0	0	0		0	0	0		0
ΛΥΓΑΡΙΑ		1	1	0	0	0	0	1	0	0	0
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ		0	0	0	0		0	0	0	0	
ΡΟΔΙΤΣΑ		0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΤΑΥΡΟΣ		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
ΦΡΑΝΤΖΗ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		50	41	16	14	19	12	15	4	6	6

Πίνακας 0-16: επισκευές για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΑΝΑΠΑΛΑΙΩΣΕΙΣ											
	ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δ.Δ.											
ΛΑΜΙΕΩΝ		0	1	1	1	0	0	1	2	4	0
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΑΝΘΗΛΗ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΔΙΒΡΗΣ		0	0	0		0	0	0	0	0	
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		0	0	0	0	0	0	0			0
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ								0	0		0
ΚΟΜΜΑΤΟΣ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ		0	0	0	0	0	0	0	0		0
ΛΥΓΑΡΙΑ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΡΟΔΙΤΣΑ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΤΑΥΡΟΣ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΦΡΑΝΤΖΗ		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		0	1	1	1	0	0	1	2	4	0

Πίνακας 0-17: αναπαλαιώσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΠΕΡΙΤΟΙΧΙΣΕΙΣ											
	ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δ.Δ.											
ΛΑΜΙΕΩΝ		2	2	2	4	9	6	3	7	9	11
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ		0	0	0	0	0	1	1	1	0	0
ΑΝΘΗΛΗ		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
ΔΙΒΡΗΣ		0	0	0		0	0	0	0	0	
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		0	0	0	0	0	0	0			1
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ								0	0		0
ΚΟΜΜΑΤΟΣ		0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ		0	0	0	0		0	0	0		0
ΛΥΓΑΡΙΑ		1	0	0	0	0	0	1	0	0	1
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ		0	0	0	0		0	0	0	0	
ΡΟΔΙΤΣΑ		0	0	0	0	1	2	0	0	3	0
ΣΤΑΥΡΟΣ		0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
ΦΡΑΝΤΖΗ		0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		3	2	2	4	11	9	6	9	13	14

Πίνακας 0-18: περιτοιχίσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΕΙΣ											
	ΕΤΟΣ	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Δ.Δ.											
ΛΑΜΙΕΩΝ		19	32	59	48	44	38	30	32	20	12
ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ		0	0	0	1	0	1	1	0	0	0
ΑΝΘΗΛΗ		0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
ΔΙΒΡΗΣ		0	0	0		0	0	0	0	0	
ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ		1	0	0	0	0	0	0			0
ΚΑΛΑΜΑΚΙΟΥ								0	0		0
ΚΟΜΜΑΤΟΣ		0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
ΚΩΣΤΑΛΕΞΗ		0	0	1	0		0	0	0		0
ΛΥΓΑΡΙΑ		0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ		0	0	0	0		0	1	0	0	
ΡΟΔΙΤΣΑ		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
ΣΤΑΥΡΟΣ		0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
ΦΡΑΝΤΖΗ		0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
ΔΗΜΟΣ ΛΑΜΙΕΩΝ		20	32	60	50	45	39	34	35	22	13

Πίνακας 0-19: αναθεωρήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001

Οργάνωση του Χώρου

Μέσος Συντελεστής Δόμησης ανά Πολεοδομική Ενότητα του ΓΠΣ Ν1337/83

ΧΩΡΟΣ	ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (Π.Ε.)- ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ Π.Ε. (στρ.)	ΕΜΒΑΔΟ Ο.Τ. & Κ.Χ. & Κ.Φ. (στρ.)	ΤΟΜΕΑΣ Σ.Δ.	ΕΜΒΑΔΟ Ο.Τ. & Κ.Χ. & Κ.Φ. ανά τομέα	Σ.Δ. ανά τομέα	ΕΜΒΑΔΟ Ο.Τ. (πλην Κ.Χ. & Κ.Φ.)	% ΕΚΤΑΣΗΣ Ο.Τ. / ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΕΚΤΑΣΗ	ΤΟΜΕΑΣ Σ.Δ.	Σ.Δ. ανά τομέα	ΜΕΣΟΣ Σ.Δ. ανά ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	
ΓΠΣ ΛΑΜΙΕΩΝ Ν.1337/83	1. ΚΕΝΤΡΟ	976.8	596.2	I	69	0.6	51	522.3	53.5%	I	0.6	1.93
				-	132.4	0.8	93.2			-	0.8	
				V	20.9	1.0	20.9			V	1.0	
				III	64.5	1.8	58			III	1.8	
				I&Ia	309.4	2.6	299.2			I&Ia	2.6	
	2. ΑΜΠΛΙΑΝΗ	2,127.9	1,444.8	I	76.7	0.6	61.3	1,166.0	54.8%	I	0.6	1.06
				II	812.4	0.8	580.4			II	0.8	
				IV	555.7	1.4	524.3			IV	1.4	
	3. ΠΑΓΚΡΑΤΙ	1,283.7	907.3	II	543.8	0.8	462.8	823.5	64.2%	II	0.8	1.06
				IV	363.5	1.4	360.7			IV	1.4	
	4. ΚΑΛΥΒΙΑ ΣΥΝ. ΔΗΜ. ΥΠΑΛ.	1,264.9	901.1	II	617.3	0.8	506.8	778.5	61.5%	II	0.8	0.81
				-	283.8	1.0	271.7			-	1.0	
		432.0	317.0	ΔΗΜ. ΥΠ.	317.0	0.6	242.3	242.3	56.1%	-	0.6	
	5. ΑΓ. ΛΟΥΚΑΣ	774.9	559.1	VII	2.9	0.6	2.9	520.0	67.1%	VII	0.6	1.47
				II	10.5	0.8	8.8			II	0.8	
				V&Va	292.3	1.0	274.7			V&Va	1.0	
				IVa	15.3	1.4	12.7			IVa	1.4	
				III	100.9	1.8	100.6			III	1.8	
				II	92.9	2.2	80.2			II	2.2	
				I&Ia	44.3	2.6	40.1			I&Ia	2.6	
	6. ΓΑΛΑΝΕΪΚΑ	1,238.3	812.3	IV	76.8	0.6	51.7	669.9	54.1%	IV	0.6	0.87
				II	385.8	0.8	360.1			II	0.8	
				V&Va	312.9	1.0	247.2			V&Va	1.0	
				III	36.8	1.8	10.9			III	1.8	
	7. ΕΥΡΥΤΑΝΕΣ	197.0	142.5	VI	142.5	0.8	114	114.0	57.9%	VI	0.8	0.80
	8. ΝΕΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑ	363.6	262.7	-	177.0	0.8	159.6	230.4	63.4%	-	0.8	0.98
				IVa	85.7	1.4	70.8			IVa	1.4	
	ΣΥΝΟΛΟ		8,659.1	5,943	-	5,943	-	5,067	5,067	-	-	-
ΠΟΣΟΣΤΑ		100%	69%	-	-	-	-	59%	-	-	-	
		-	-	-	100%	-	-	85%	-	-	-	

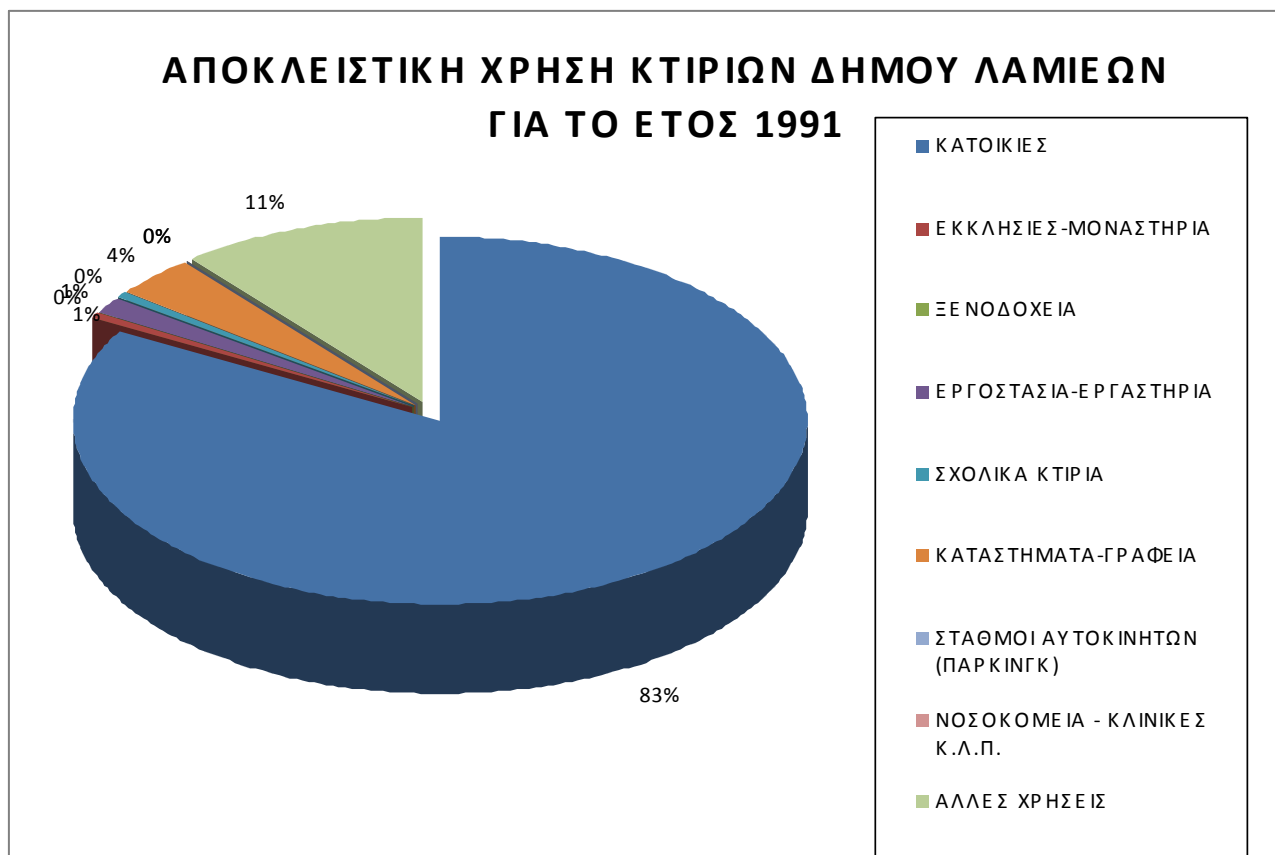
Πίνακας 0-20: Μέσος Συντελεστής Δόμησης ανά πολεοδομική ενότητα του Γ.Π.Σ. Ν 1337/83
πηγή: Δήμος Λαμιέων, Γ.Π.Σ. Λαμίας, 2009

Προτεινόμενος Μέσος Συντελεστής Δόμησης ανά Πολεοδομική Ενότητα (Π.Ε.) του ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ (Π.Σ.) ΛΑΜΙΑΣ

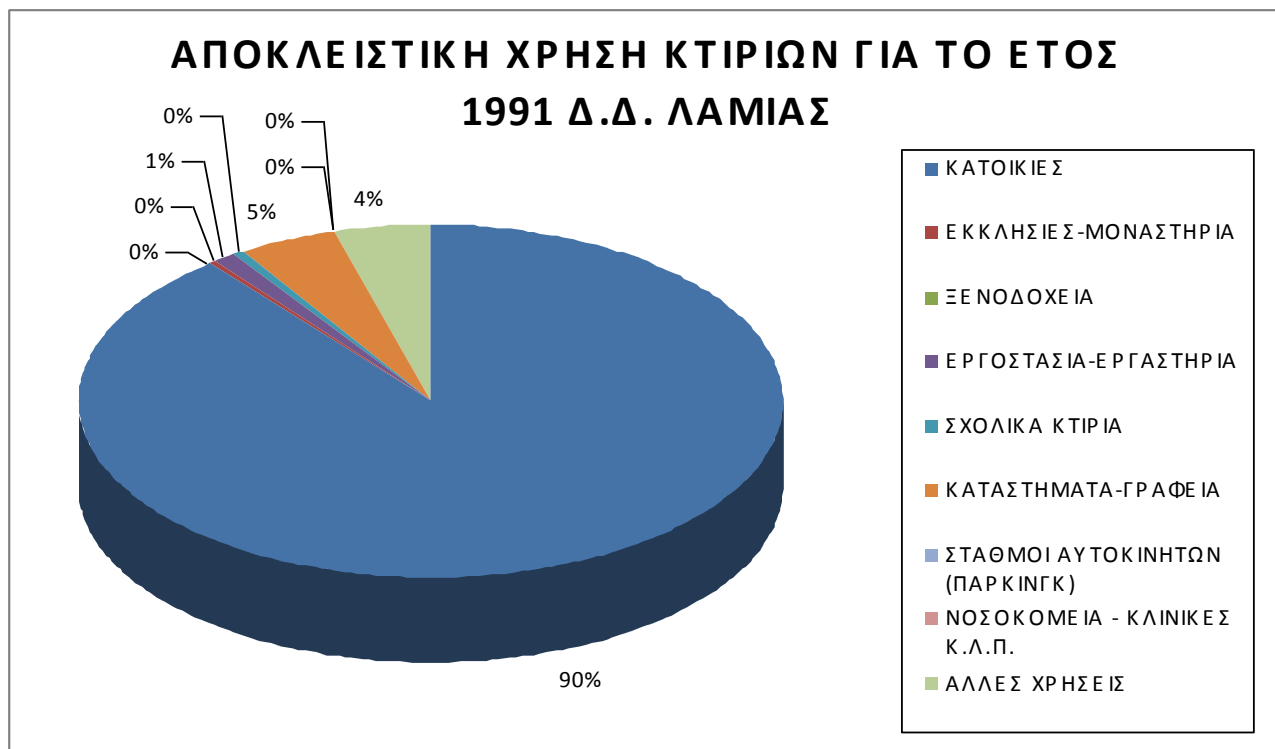
ΧΩΡΟΣ	ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ (Π.Ε.) - ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΤΜΗΜΑ Π.Ε.	ΕΚΤΑΣΗ Π.Ε. (στρ.)	ΤΟΜΕΑΣ Σ.Δ.	υπάρχον Σ.Δ. ανα τομέα	% έκτασης Ο.Τ. (παραοχθ. 65% για τις επεκτάσεις & 65% για τους οικισμούς)	ΕΜΒΑΔΟ Ο.Τ. (πλην Κ.Χ. & Κ.Φ.) ανα τομέα	Προτειν. ΤΟΜΕΑΣ Σ.Δ.	Προτειν. Σ.Δ. ανα τομέα	Προτειν. Μ.Σ.Δ. ανα τομέα	Προτειν. Μέσος Σ.Δ. ανα Π.Ε.		
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ (Π.Σ.) ΛΑΜΙΑΣ	1. ΚΕΝΤΡΟ	εντός σχεδίου	976.8	I	0.6		51	522.3	I	0.6		1.38	
				-	0.8		93.2		-	0.8			
				V	1.0		20.9		V	1.0			
				III	1.8		58		III	1.8			
				I&Ia	2.6		299.2		I&Ia	2.2			
	Επεκτάσεις	264.0	-	-	65%	171.6	171.6	Επεκτ.	0.4				
	2. ΑΜΠΛΙΑΝΗ	εντός σχεδίου	2,127.9		I	0.6		61.3	1,166.0	I	0.6		0.89
					II	0.8		580.4		II	0.8		
					IV	1.4		524.3		IV	1.4		
					Επεκτάσεις	630.9	-	-		65%	410.1		
	3. ΠΑΓΚΡΑΤΙ	εντός σχεδίου	1,283.7		II	0.8		462.8	823.5	II	0.8		1.06
					IV	1.4		360.7		IV	1.4		
					Επεκτάσεις	0.0	-	-		-	-		
	4. ΚΑΛΥΒΙΑ	εντός σχεδίου	1,264.9		II	0.8		506.8	778.5	II	0.8		0.73
					-	1.0		271.7		-	1.0		
					Επεκτάσεις	432.0	-	0.6		242.3	242.3		
	Επεκτάσεις	358.3	-	-	65%	232.9	232.9	Επεκτ.	0.4				
	5. ΑΓ. ΛΟΥΚΑΣ	εντός σχεδίου	774.9		VII	0.6		2.9	520.0	VII	0.6		1.41
					II	0.8		8.8		II	0.8		
					V&Va	1.0		274.7		V&Va	1.0		
IVa					1.4		12.7	IVa		1.4			
III					1.8		100.6	III		1.8			
II					2.2		80.2	II		2			
I&Ia					2.6		40.1	I&Ia		2.2			
Επεκτάσεις	0.0	-	-	-	-	-	Επεκτ.						
6. ΓΑΛΑΝΕΚΑ	εντός σχεδίου	1,238.3		IV	0.6		51.7	669.9	IV	0.6		0.68	
				II	0.8		360.1		II	0.8			
				V&Va	1.0		247.2		V&Va	1.0			
				III	1.8		10.9		III	1.8			
				Επεκτάσεις	568.1	-	-		65%	369.2			369.2
7. ΕΥΡΥΤΑΝΕΣ ΤΑΡΑΤΣΑ	εντός σχεδίου	197.0	VI	0.8		114	114.0	VI	0.8		0.43		
	εντός ορ. οικ.	183.5	-	-	85%	156.0	156.0	Οικ.	0.4				
	Επεκτάσεις	859.9	-	-	65%	558.9	558.9	Επεκτ.	0.37				
8. ΝΕΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑ ΡΟΔΙΤΣΑ ΜΕΓ. ΒΡΥΣΗ	εντός σχεδίου	363.6		-	0.8		159.6	230.4	-	0.8		0.56	
				IVa	1.4		70.8		IVa	1.4			
	Επεκτάσεις	328.4	-	1.2		211.8	211.8	Μεγ. Βρ.	1.2				
	εντός ορ. οικ.	797.313	-	-	85%	677.7	677.7	Οικ.	0.4				
Επεκτάσεις	1,187.3	-	-	65%	771.7	771.7	Επεκτ.	0.4					
9. ΣΤΑΥΡΟΣ	εντός σχεδίου	789.7	-	1.2		478.9	478.9	Βράχια Σταθμός	1.2		0.63		
	εντός ορ. οικ.	672.8	-	-	85%	571.9	571.9	Οικ.	0.4				
	Επεκτάσεις	976.4	-	-	65%	634.7	634.7	Επεκτ.	0.4				
ΣΥΝΟΛΟ	Εντός σχεδίου ή εντός ορίων οικισμού	11,431	-	-	-	-	7,163	-	-	-	-		
	Επεκτάσεις	4,845	-	-	-	-	3,149	-	-	-	-		
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		16,276	-	-	-	-	10,312	-	-	-	-		
ΠΟΣΟΣΤΑ		100%	-	-	-	-	63%	-	-	-	-		

Πίνακας 0-21: προτεινόμενος Μέσος Συντελεστής Δόμησης ανά Πολεοδομική Ενότητα του Πολεοδομικού Συγκροτήματος της Λαμίας.

πηγή: Δήμος Λαμιέων, Γ.Π.Σ. Λαμίας, 2009

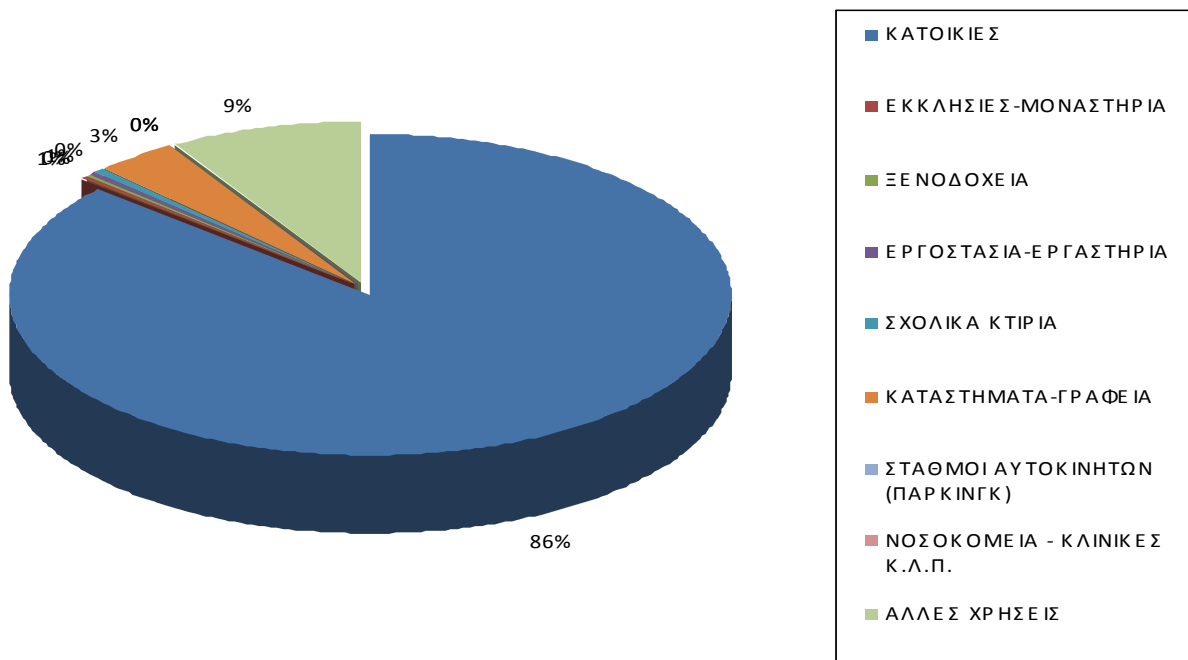

Διάγραμμα 1: αποκλειστική χρήση κτιρίων Δήμου Λαμιέων
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991, Ίδια επεξεργασία

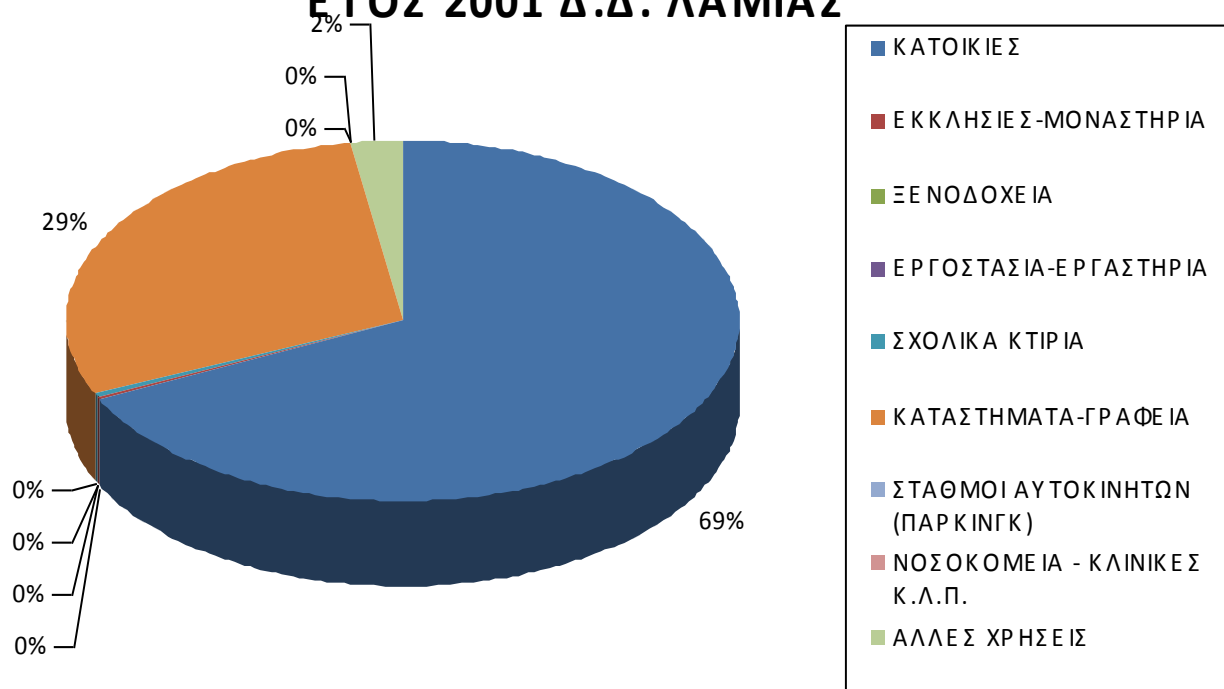
Διάγραμμα 2: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας
πηγή: ΕΣΥΕ, 1991, Ίδια επεξεργασία

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΛΑΜΙΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2001

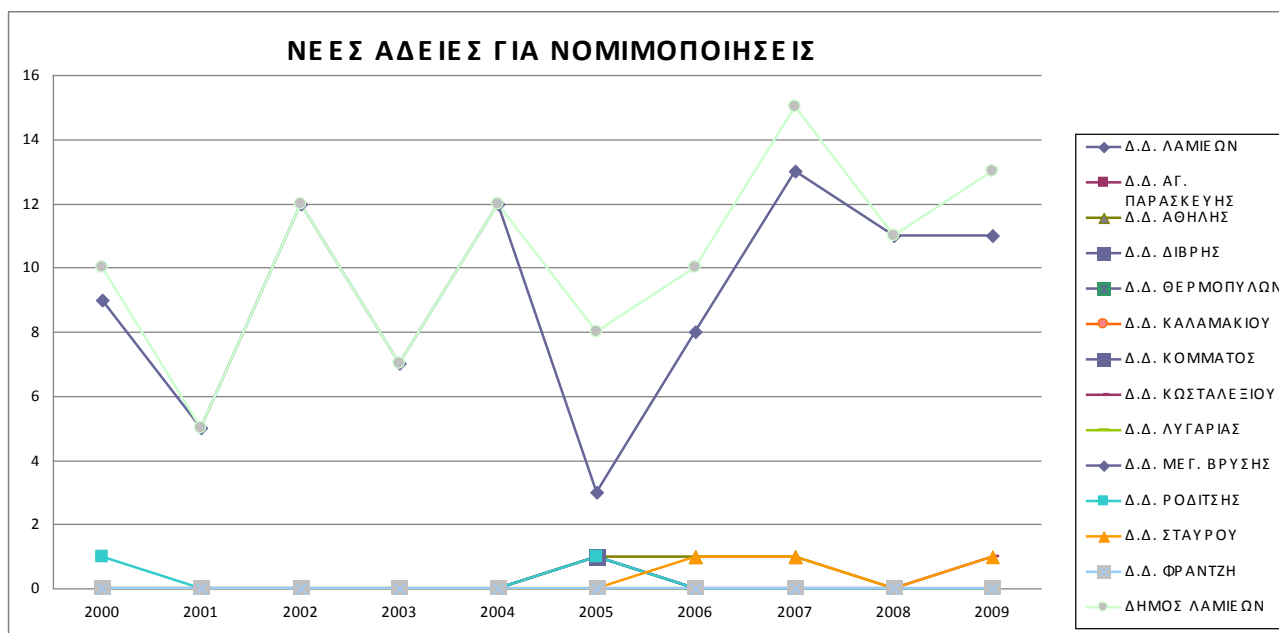

Διάγραμμα 3: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δήμου Λαμίων
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

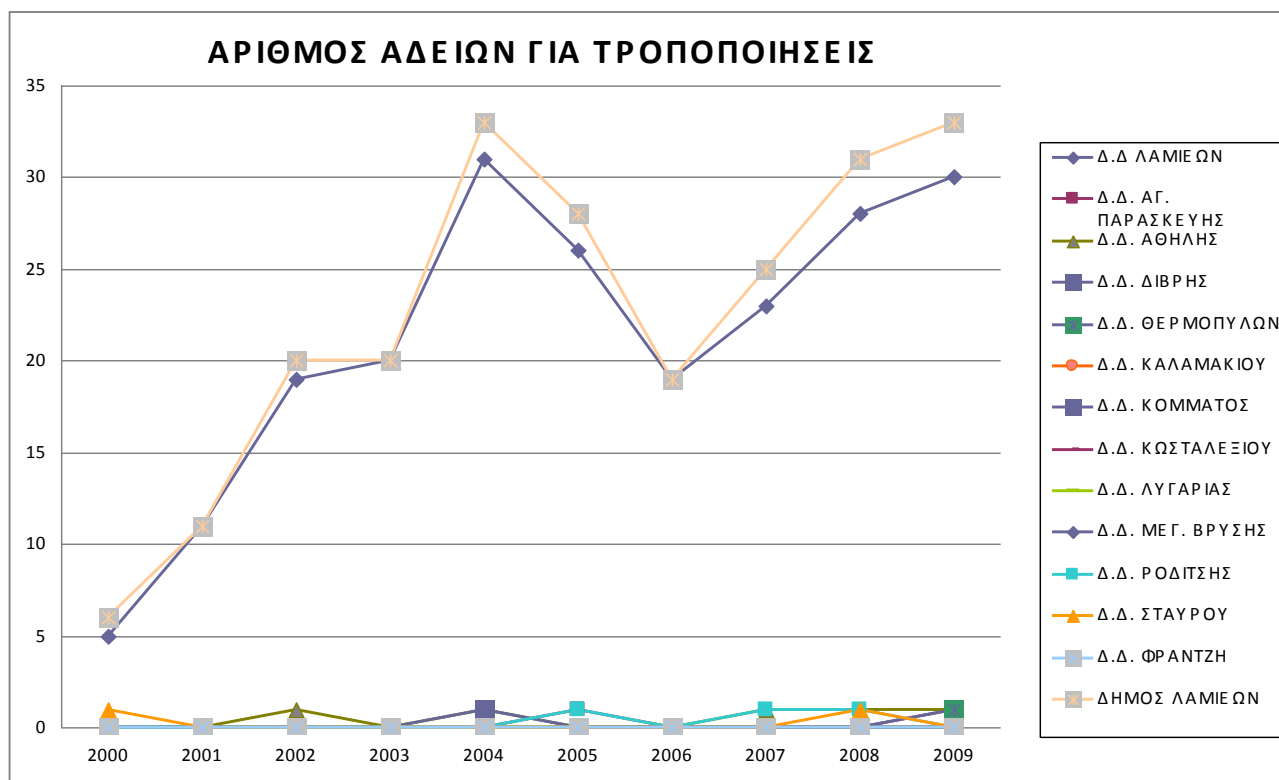
ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ ΚΤΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 2001 Δ.Δ. ΛΑΜΙΑΣ

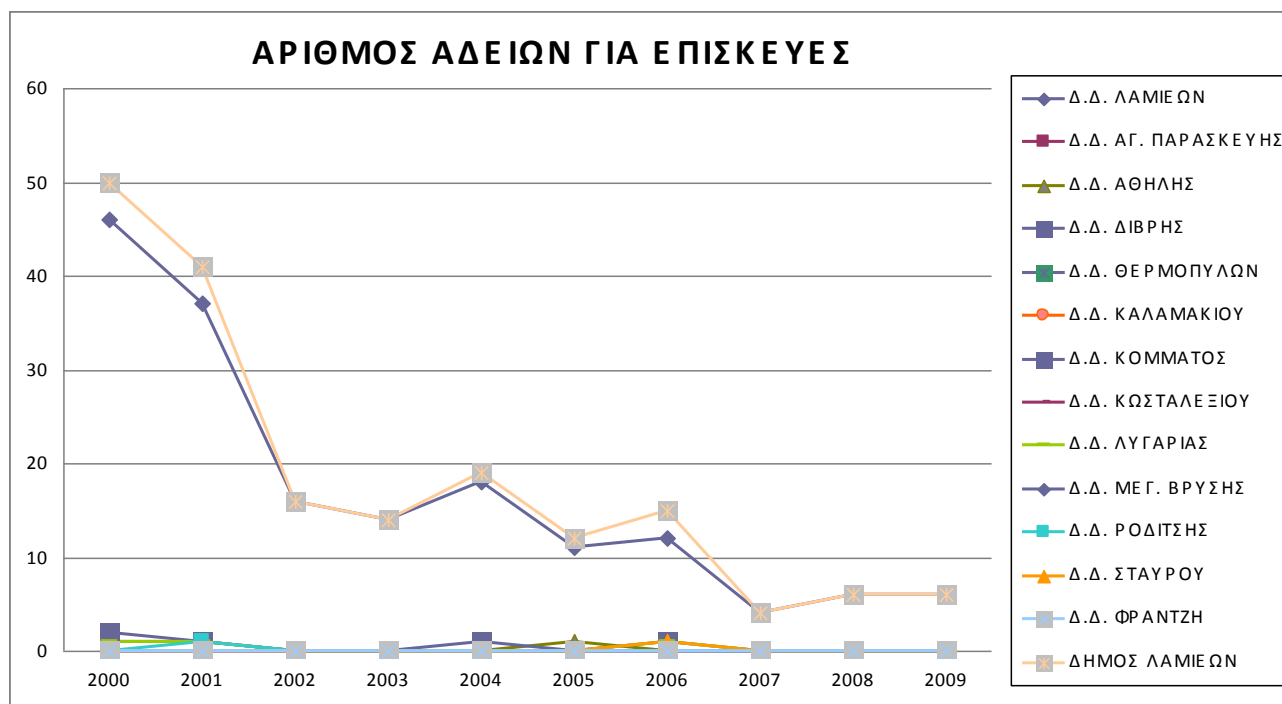
Διάγραμμα 4: αποκλειστική χρήση κτιρίων του Δ.Δ. Λαμίας
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

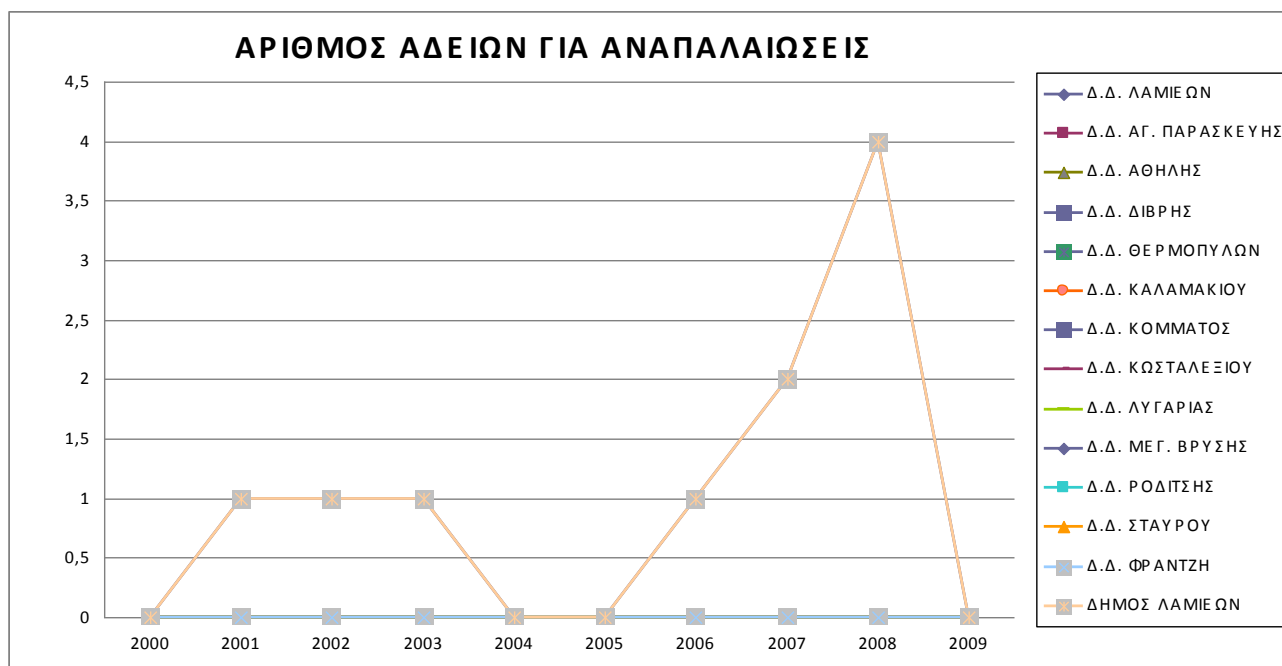
Διάγραμμα 5: νέες άδειες για νομιμοποιήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

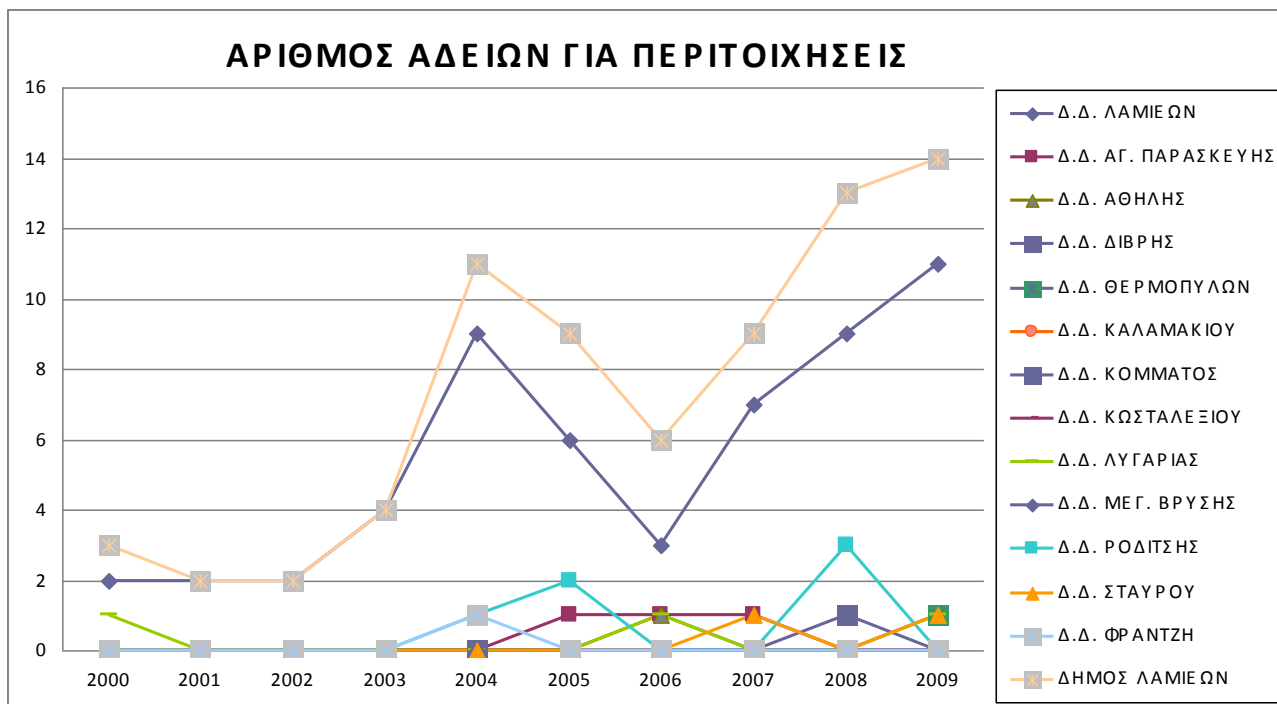
Διάγραμμα 6: άδειες για τροποποιήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

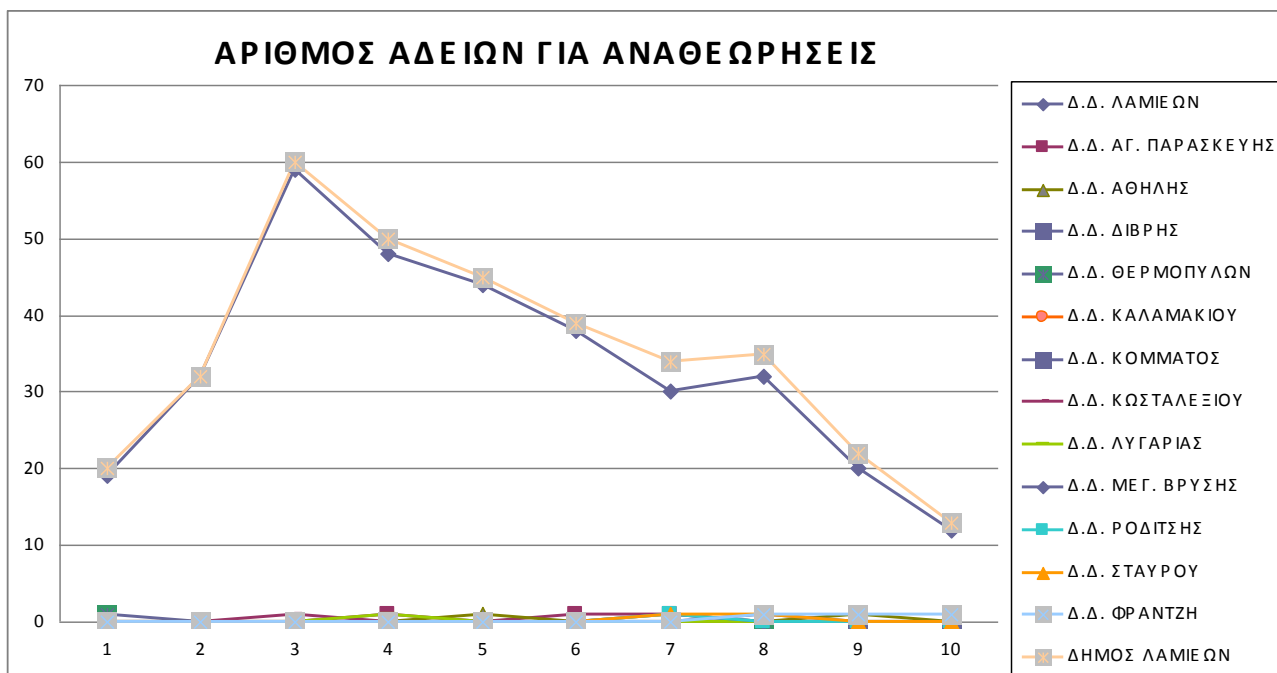
Διάγραμμα 7: άδειες για επισκευές για το σύνολο του Δήμου Λαμίων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 8: άδειες για αναπαλαιώσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμίων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 9: άδειες για περιτοιχίσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 10: άδειες για αναθεωρήσεις για το σύνολο του Δήμου Λαμιέων και ανά Δ.Δ.
πηγή: ΕΣΥΕ, 2001, Ίδια επεξεργασία

